

Jaarstukken

2022

An aerial photograph of a complex multi-level highway interchange. The roads are grey with white lane markings. Several vehicles, including a blue truck and a white car, are visible on the lower levels. The surrounding area includes green grass and trees with some autumn-colored foliage. A large, semi-transparent red circle is overlaid on the right side of the image, containing the year '2022' in white text. A thick red curved line arches over the top of the interchange.

Jaarstukken 2022

Gemeente Hoogeveen

Bezoekadres: Raadhuisplein 1
7901 BP Hoogeveen

Postadres: Postbus 20000
7900 PA Hoogeveen

Telefoon: 14 0528
Fax: 0528-291325
E-mail: info@hoogeveen.nl
Internet: www.hoogeveen.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Aanbiedingsbrief	5
Jaarverslag 2022	8
Jaarrekening in kort bestek	9
Stand van zaken financiële kaders	14
Kerngegevens	16
Samenstelling raad en college	17
Programma's	18
Sociale pijler	19
Blijven meedoen en talentontwikkeling	20
Gezond en vitaal.....	28
Economische pijler	37
Werken aan werk.....	38
Bruisend Hoogeveen	43
Fysieke pijler	47
Aantrekkelijk wonen	48
Krachtige wijken en dorpen	55
Veilige bereikbaarheid	59
Duurzamer Hoogeveen	64
Veiligheids pijler	69
Veilig Hoogeveen	70
Fundament	75
Zichtbaar en transparant bestuur	76
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	79
Overzicht overhead	80
Reserves	81
Het geraamde resultaat	82
Vennootschapsbelasting	83
Paragrafen	84
Dienstverlening en Digitalisering	85
Bedrijfsvoering	86
Lokale heffingen	87
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	94
Onderhoud kapitaalgoederen	102
Financiering	111
Verbonden partijen	117
Grondbeleid	131
Rechtmatigheid	139
Wet open overheid (Woo)	142
Jaarrekening 2022	144
Balans op hoofdingeling.....	145
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	147
Toelichting op balans	153
Gebeurtenissen na balansdatum	169
Overzicht van baten en lasten.....	171
Blijven meedoen en talentontwikkeling	176
Gezond en vitaal.....	180
Werken aan werk.....	183
Bruisend Hoogeveen	186
Aantrekkelijk wonen	188
Krachtige wijken en dorpen	190
Veilige bereikbaarheid	193
Duurzamer Hoogeveen	195
Veilig Hoogeveen	198

Zichtbaar en transparant bestuur	200
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	202
Overzicht overhead	204
Reserves	206
Het geraamde resultaat	208
Vennootschapsbelasting	209
Investeringen	210
Wet Normering Topinkomens (WNT)	217
SiSa-bijlage	219
Overzicht van baten en lasten per taakveld.....	220
Overige gegevens	222
Vaststelling	223
Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	224
Bijlagen	226
Bijlage A: Toelichting op verplichte beleidsindicatoren	228
Bijlage B: Overzicht beleidsdocumenten	231
Bijlage C: Sociale structuur.....	234
Bijlage D: Interbestuurlijk Toezicht (IBT)	235
Bijlage E: Lijst met afkortingen.....	239

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het jaarverslag en de jaarrekening 2022 aan.

De jaarrekening heeft een positief saldo van € 27,0 miljoen. Dit is een groot voordeel. De begroting 2022-2025 ging oorspronkelijk uit van een positief saldo van € 3,2 miljoen. Bij de tweede GemRap verwachten we een positief resultaat van € 15,2 miljoen.

Het grote voordeel komt vooral door de hogere bijdrage dan verwacht van het Rijk uit het Gemeentefonds. Daarnaast hebben we (om redenen die we verderop aangeven) een hogere bijdrage voor onderwijsachterstandenbeleid ontvangen. Verder hebben we rijksmiddelen gekregen als tegemoetkoming in de energiekosten voor mensen met een laag inkomen. Deze middelen hebben we niet volledig besteed, zoals verderop toegelicht.

De eindstand van de Algemene reserve komt nu per 31 december 2022 uit op € 22,9 miljoen positief. Als we het jaarrekeningresultaat 2022 (€ 27,0 miljoen) en de bestemmingen (€ 1,9 miljoen) daarmee verrekenen, komen we op een stand van € 48,0 miljoen in de Algemene reserve.

De solvabiliteitsratio bedraagt 28% en de schuldquote is 41%. Hiermee voldoen we ruimschoots aan de vastgestelde kaders voor 2022 van minimaal 18% voor de solvabiliteit en maximaal 80% voor de schuldquote.

In 'Schone Lei' gingen we uit van een stand van de Algemene reserve van € 19 miljoen in 2025. Met de huidige stand van de Algemene reserve kunnen we de financiële uitgangspunten uit 'Schone Lei' definitief achter ons laten. Nu de spaarpot weer is gevuld, zullen we in de kadernota 2024 met nieuwe financiële uitgangspunten komen.

Aldus vastgesteld in de collegevergadering van burgemeester en wethouders op 30 mei 2023.

Met vriendelijke groet
College van burgemeester en wethouders

Karel Loohuis

Derk Reneman

Jan Zwiers

Jeroen Westendorp

Roelof Bisschop

Mark Tuit

Jelmer Mulder

Jaarverslag 2022

Jaarrekening in kort bestek

In dit hoofdstuk is het totaalbeeld van financiën opgenomen en de afwegingen en keuzes die zijn gemaakt.

Exploitatie

Van start tot finish

Uitkomst jaarrekening

Resultaat

De jaarrekening van de gemeente Hoogeveen laat over 2022 een voordelig saldo zien van € 27,0 miljoen.

Tussentijdse rapportages

In 2022 hebben we tussentijds gerapporteerd met twee GemRaps. De eindejaarsverwachting van de laatste GemRap kwam uit op een overschot van € 15,177 miljoen.

Algemene reserve

In de begroting 2022 is uitgegaan van een eindstand per 31-12-2021 van de Algemene reserve (voor bestemming) van € 12,665 miljoen. De werkelijke eindstand per 31 december 2022 (voor bestemming) is uitgekomen op € 22,9 miljoen. Het verschil wordt veroorzaakt door met name het positieve resultaat over 2021 van € 12,1 miljoen. Verder is de winstneming vanuit de grondexploitaties naar de algemene reserve € 1,157 miljoen lager dan oorspronkelijk begroot en is aan de algemene reserve € 477.000 onttrokken voor de bestemmingsvoorstellen bij de jaarrekening 2021.

Rekeningresultaat na bestemmingsvoorstellen

Uitkomst jaarrekening inclusief bestemmingsvoorstellen	bedragen x € 1.000
Uitkomst jaarrekening (overschot)	27.000
Af: bestemmingsvoorstellen:	
Nota volksgezondheid/GIDS-gelden	10
Klimaat en energiebeleid	351
Culturele middelen	66
Bomenbeheerplan	50
Lokaal maatregelenpakket bestrijding energiearmoede en inflatie	1.344
Versterken sociale basis	39
Gezond in de stad	4
Gezond in de stad	12
Taalversnelling	14
Lokale aanpak buitenspelen	10
Marketing	25
Overschot	25.095

Na verwerking van het jaarresultaat 2022 en de bestemmingsvoorstellen komt de Algemene reserve op een positief saldo van € 48 miljoen.

Bestemmingsvoorstellen

We doen in principe geen voorstellen tot afzonderlijke bestemming. Het jaarresultaat wordt verrekend met de Algemene reserve. Daarop willen we echter de volgende uitzonderingen maken:

Nota volksgezondheid/GIDS-gelden

De uitvoering van de doelen uit de nota volksgezondheid 2023-2027 is afhankelijk van de beschikbare middelen. Tot en met 2023 kunnen we voor de uitvoering gebruik maken van aanvullende subsidies; we willen GIDS-middelen gebruiken voor de uitvoering van het gezondheidsbeleid. We stellen voor € 10.000 van de beschikbare GIDS-gelden 2022 beschikbaar te houden voor uitvoeringsbudget zodat het uitvoeringsprogramma geen vertraging oploopt.

Klimaat- en energiebeleid

Bij de Meicirculaire van het gemeentefonds zijn voor 2022 uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid beschikbaar gesteld (€ 351.227). Dit bedrag hebben we in 2022 niet kunnen uitgeven, enerzijds omdat er vanuit het budget energietransitie nog voldoende middelen waren en anderzijds omdat er nog geen rekening gehouden kon worden met deze inkomsten. Daarnaast was er onvoldoende capaciteit om herziene plannen voor uitvoering te maken en uit te kunnen voeren. Omdat het nodig is om op korte termijn te kunnen beschikken over deze middelen, stellen we voor deze middelen voor 2023 beschikbaar te houden.

Culturele middelen

In de begroting 2022 waren middelen beschikbaar voor het project Boer Koekoek en Van Gogh projecten (€ 66.000). Diverse projecten die leiden tot duurzame culturele producten zijn in ontwikkeling. Externe, onvoorziene omstandigheden bij de ontwikkelende partijen alsook vertraging in het vergunningverleningsproces hebben ertoe geleid dat de daadwerkelijke financiële aanvragen nog niet zijn ingediend. Van deze projecten is bekend dat deze verzoeken in 2023 worden ingediend. Wij stellen daarom voor deze middelen voor 2023 beschikbaar te houden.

Bomenbeheerplan

In verband met capaciteitstekort (langdurige ziekte en vertrek medewerkers) is het niet gelukt een boombeheerplan op te (laten) stellen. In de begroting 2022 was hiervoor incidenteel € 50.000 beschikbaar. Het hebben van actuele beheerplannen is een vereiste op basis van de BBV-voorschriften. Als vervolg op het groenbeheerplan dat in 2018 is opgesteld moet er een boombeheerplan worden opgesteld. Wij stellen daarom voor de middelen voor 2023 beschikbaar te houden.

Lokaal maatregelenpakket bestrijding energiearmoede en inflatie

Via het gemeentefonds hebben we voor energiecompensatie van het rijk een bedrag ontvangen van € 4.964.000 ontvangen. Voor de uitvoering van de regeling energietoeslag hebben we in 2022 € 3.620.000 uitgegeven. Wij stellen voor het restantbedrag van € 1.344.000 te bestemmen voor 2023 zodat deze middelen beschikbaar blijven voor de uitvoering van de regeling energietoeslag.

Versterken sociale basis

Wij stellen voor het budget van € 39.000 dat vanuit de decembercirculaire 2022 gemeentefonds beschikbaar is gesteld aan de gemeente op basis van programma WOZO 'versterken sociale basis' te bestemmen voor 2023. De middelen willen we in 2023 inzetten ten behoeve van de doorontwikkeling van de uitvoeringsagenda programmaplan sociaal domein.

Gezond in de stad

Bij de decembercirculaire 2022 gemeentefonds is een budget van € 26.000 beschikbaar gesteld aan de gemeente voor 'Gezond in de stad'. Wij stellen voor van deze middelen € 4.000 te bestemmen voor 2023 ten behoeve van de eerste fase van het project Biodiversiteit en € 12.000 voor de ontwikkeling en uitrol van leefstijlthema's in het voortgezet onderwijs en mbo.

Taalversnelling

Het beschikbare budget (€ 13.891) hiervoor is in 2022 niet uitgegeven. Wij stellen voor dit bedrag te bestemmen voor 2023 en samen te voegen met het beschikbare budget 2023. Met beide budgetten hebben we dan voldoende middelen om in 2023 de taalopleiding bij NT1 en NT2 te kunnen versnellen en deze inwoners sneller in staat te laten zijn zelfstandig te participeren en/of in staat te laten zijn volwaardig te kunnen deelnemen in het arbeidsproces. Dit biedt de mogelijkheid een extra klas in te zetten. Hierdoor is de doorstroom ook hoger waarmee we de verwachte wachtlijst oplossen.

Lokale aanpak buitenspelen

Wij willen deelnemen aan het project "Lokale Aanpak Buitenspelen" en hiervoor de samenwerkingsovereenkomst Pilot Buitenspelen Hoogeveen aangaan. De uitkomst van dit project willen we benutten als input voor het opnieuw op te stellen speelruimtebeleid.

Wij stellen daarom voor € 10.000 van het budget "Budgetten Smederijen Algemeen 2022" te bestemmen voor 2023.

Marketing

In de begroting 2022 is een bedrag van € 50.000 opgenomen voor marketingdoeleinden om samen met ondernemers en Buro Binnenstad Hoogeveen een nieuwe impuls aan marketing te geven. Dit bedrag is niet besteed. In 2022 zijn we met partijen in gesprek gegaan. Voor een plan van aanpak is het voornemen een externe procesbegeleider in te zetten, maar dit is in 2022 nog niet geëffectueerd. We stellen voor om van het overgebleven budget € 25.000 te bestemmen voor 2023 voor de inzet van een externe procesbegeleider.

Rekeningresultaat jaarrekening (voor bestemmingsvoorstellen)

Onderstaande tabel geeft een overzicht vanaf de begroting tot aan het eindsaldo van deze jaarrekening.

		Bedragen x € 1 miljoen
Begroting 2022	plus	3,166
GemRap-I	plus	2,404
GemRap-II	plus	15,177
Deze jaarrekening	plus	27.000

Ten opzichte van GemRapII komen we per saldo € 11,8 miljoen voordeliger uit. De grootste afwijkingen ten opzichte van de GemRapII zijn hieronder weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	Toelichting
Blijven Meedoen en talentontwikkeling			
Onderwijshuisvesting	109		Hogere baten: niet begrote schade-uitkering, huuropbrengsten etc.
Onderwijsbeleid	2.853		Betreft met name lagere lasten Jong Hoogeveen en onderwijsachterstandenbeleid en hogere rijksvergoeding
Jeugdhulp	366		Per saldo lagere lasten jeugdhulp
Geëscaleerde zorg	279		Lagere lasten jeugdbescherming
Gezond en vitaal			
Sportaccommodaties	347		Lagere exploitatielasten/rijksvergoedingen
WMO	339		Lagere lasten WMO-voorzieningen
WMO	628		Lagere lasten WMO-huishoudelijke hulp en begeleiding
Geëscaleerde Zorg	981		Afrekening beschermd wonen

Bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	Toelichting
Werken aan werk			
Inkomensregeling	1.104		Betreft met name lagere bijzondere bijstandslasten (energiecompensatie)
Begeleide participatie		169	Betreft met name hogere bijdrage STARK en begeleiding beschut werk. De advieskosten herontwerp sociaal domein vallen lager uit.
Arbeidsparticipatie		122	Per saldo hoger lasten
Bruisend Hoogeveen			
Scala/Tamboer/Podium	563		De gebouw gebonden kosten vallen lager uit en terugvordering subsidie 2021.
Aantrekkelijk wonen			
Bouwen en wonen	281		O.a. Hogere opbrengst omgevingsvergunningen/ lagere lasten visie Stadscentrum
Krachtige wijken en dorpen			
Openbaar groen	302		Lagere lasten openbaar groen en De Smederijen
Buurthuizen	164		Lagere onderhouds- en beheerslasten buurthuizen en hogere huuropbrengsten
Veilige bereikbaarheid			
Parkeren	113		Betreft hogere parkeeropbrengst
Verkeer en vervoer	164		Lagere onderhouds- en kapitaallasten.
Duurzaam Hoogeveen			
Milieubeheer	230		Vrijval RRE middelen/Drents Energie Loket
Zichtbaar en transparant bestuur			
Bestuur	860		Hogere onttrekking APPA-voorziening
Algemene dekkingsmiddelen			
Gemeentefondsuitkering	3.315		O.b.v. decembercirculaire een hogere bijdrage
Treasury		177	Betreft met name lagere doorrekening rente aan grondexploitatie en taakvelden
Overhead			
Bijdrage SWO		1.359	Hogere bijdrage aan de SWO.
Huisvesting	129		Lagere energie- en onderhoudslasten/overheveling werkplaats naar SWO
Spuk-bijdrage	314		Niet begrote spuk-bijdrage
Doorrekening kosten aan grexen/ projecten/investeringen	262		Hogere doorrekening aan grexen/projecten/ investeringen
Diverse geringe verschillen	63		
	13.650	1.827	

De afwijkingen zijn toegelicht in het jaarrekeningdeel bij de toelichting op de cijfers in de betreffende programma's.

Het rekeningresultaat na bestemmingsvoorstellen wordt verrekend met de Algemene reserve.

Gemeentefonds

Ontwikkeling gemeentefonds Bedragen x € 1.000	2022 Begroting	2022 Werkelijk	2022 Verschil
Algemene uitkering	114.889	118.203	3.314
<i>Sociaal Domein:</i>			
Participatie	19.390	19.390	0
Jeugdzorg	4.570	4.570	0
Actuele standen	138.849	142.163	3.314

De uitkering gemeentefonds was € 3,3 miljoen hoger dan begroot. Dit verschil komt voornamelijk vanuit de decembercirculaire 2022. Daarnaast is in het jaar 2022 is met terugwerkende kracht € 67.000 aan verrekeningen uit de jaren 2020 en 2021 meegenomen.

Investeringsen

In 2022 hebben we € 5,0 miljoen uitgegeven voor investeringen. Dit is 32% van het begrote bedrag van € 15,5 miljoen. Een deel van de investeringen wordt doorgeschoven naar 2023.

Bij de begroting 2023 zijn de investeringen 2022 ook geactualiseerd.

Het beeld van de investeringen is samengevat:

Bedragen x € 1.000	
Begroot 2022 voor wijziging	9.795
Budget riolering	1.495
Opgenomen in Programmabegroting 2022	11.287
Doorgeschoven uit jaarrekening 2021	2.250
Begrotingswijzigingen (Begroting 2023)	1.190
Begroot 2022 na wijziging	15.527
Werkelijk Jaarrekening 2022	4.952

Investeringsen zijn gedaan in:

Investeringsen (bedragen x € 1.000)	Begroot	Werkelijk
Onderwijshuisvesting 2022	5.000	635
Visie Stadscentrum	2.135	158
Regio Stedenfonds	216	-8
Begraafplaatsen	45	22
Budget speelvoorzieningsen	106	105
Openbaar gebied Wolfsbos	12	17
Kindcentrum Wolfsbos	0	-70
Kunstgrasvelden dorpen	2.513	1.894
Asfaltprogramma	1.476	852
VRI Middenveldweg - Toldijk	767	773
Rondweg Hollandscheveld	0	-88
Aankoop pand Tamboerpassage	0	110
Houten damwand kanaalweg	0	16
Reconstructies openbaar groen 2022	130	119
Reconstructie Zwarte Dijkje	10	0
VRI Wolfsbos - Mr. Cramerweg	99	103
Brug weg om de oost	499	10

Investering (bedragen x € 1.000)	Begroot	Werkelijk
Schoolvonderbrug	450	19
Realiseren en inrichting(berging-)gebieden	145	2
Cameratoezicht	138	0
Riolering	1.788	283
Totaal investeringen	15.527	4.952

De investeringen worden in het overzicht van baten en lasten per programma toegelicht.

Stand van zaken financiële kaders

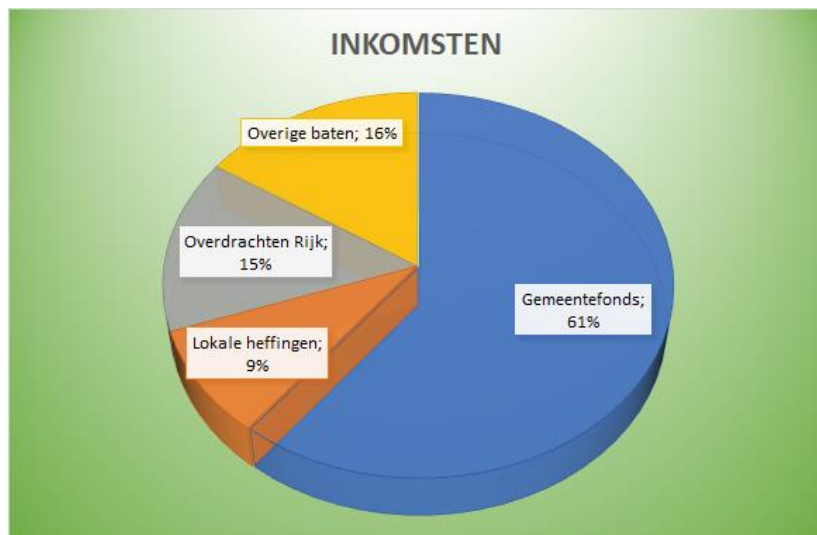
In de paragraaf Weerstandsvermogen is een uitwerking van onze financiële kengetallen weergegeven op basis van deze jaarrekening. De kengetallen zijn eind 2022:

- 1. Schuldpositie:** de schuldpositie komt uit op 41%. Hiermee voldoen we ruim aan het vastgestelde kader maximaal 80% voor 2022.
- 2. Solvabiliteit:** de solvabiliteit komt op basis van deze jaarrekening eind 2022 op 28%. Daarmee voldoen we aan de norm van Schone lei van minimaal 18%.
- 3. Weerstandsvermogen:** de weerstandsratio is eind 2022 op 1,08. Hiermee vallen we onder het kader 'voldoende'.

Kerngegevens

De kerngegevens geven een beeld van de financiële, sociale en fysieke structuur van de gemeente.

De onderstaande grafieken geven op hoofdlijnen weer waar het geld van de gemeente vandaan komt en hoe die worden besteed.

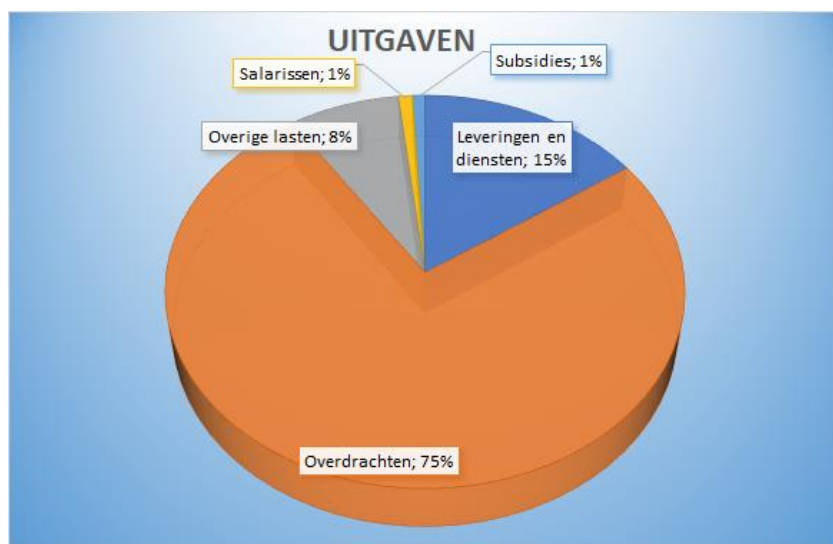
Toelichting inkomsten

Gemeentefonds: bijdrage gemeentefondsuitkering

Lokale heffingen: opbrengst OZB, afvalstoffenheffing, rioolrechten, parkeergelden, leges etcetera.

Overdrachten rijk: rijksbijdragen voor onder andere bijstand, onderwijs etcetera.

Overige baten: huuropbrengsten, (grond)-verkopen, schade-uitkeringen, dividend, bijdrage van derden, onttrekking reserves etcetera.

Toelichting uitgaven

Overdrachten: bijstandsuitgaven, minimabeleid, Wmo-uitgaven, jeugdhulp, Wsw, bijdrage Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen.

Overige lasten: rente, afschrijving, OZB, rioolrechten, reinigingsrechten, waterschapslasten, zuiveringslasten, stortingen in reserves.

Samenstelling raad en college

Gemeenteraad

Fracties

Gemeentebelangen
CDA
PvdA
VVD
ChristenUnie
SP
Forum voor Democratie
D66
Groen Links
SGP

Leden

7
6
5
3
3
2
2
1
1
1

Griffier: Cindy Elken - van Mierlo

College van burgemeester en wethouders

Burgemeester Karel Loohuis

- Veiligheid en handhaving
- Bestuur
- Internationale contracten

Algemeen directeur/gemeentesecretaris Jelmer Mulder

- Gemeentesecretaris

Wethouder Jan Zwiers

- Wonen en Volkshuisvesting
- Economische zaken & Dutch Tech Zone
- Beheer openbare ruimte
- Binnenstad
- Bestuurlijke vernieuwing
- Coördinerende wethouder verbinding met samenleving

Wethouder Jeroen Westendorp

- Duurzaamheid, energietransitie, milieu en afval
- Jeugd
- Participatiewet, minimabeleid & armoedebestrijding
- Recreatie en toerisme

Wethouder Derk Reneman

- Financiën
- Personeel & Organisatie, bedrijfsvoering en ICT
- Dienstverlening
- Grondzaken en vastgoed

Wethouder Mark Tuit

- Onderwijs - leren en ontwikkeling
- Cultuur
- Zorg incl. WMO
- Coördinerende wethouder verbinding met samenleving

Wethouder Roelof Bisschop

- Ruimtelijke ordening, vergunningen en beleid
- Verkeer en vervoer
- Sport

Programma's

Sociale pijler

Blijven meedoen en talentontwikkeling
Gezond en vitaal

Blijven meedoen en talentontwikkeling

Dit programma gaat over maatschappelijke participatie en financiële zelfredzaamheid, talentontwikkeling, jeugdhulp en jeugd.

Programmahouder: Mark Tuit (onderwijshuisvesting/onderwijsbeleid/bibliotheek)
Jeroen Westendorp (jeugdzorg/schuldhulpverlening)

Reguliere werkzaamheden

Wat doet de gemeente voor haar inwoners in dit programma? Zie het schema.

Algemeen

Jeugdhulp

Herontwerp sociaal domein

Het herontwerp van het sociaal domein leidt tot betere zorg tegen betaalbare kosten.

Gezinnen vinden ondersteuning en hulp dichtbij, zodat we zo vroeg mogelijk problemen kunnen signaleren en zware problemen (en dus zware zorg) zo veel mogelijk kunnen voorkomen.

We normaliseren, de-medicaliseren, werken integraal en vergroten de eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid van kinderen en opvoeders. We kijken niet alleen naar het kind, we kijken steeds meer ook naar de context van thuis, (voor)school en de buurt. We werken samen met het sociale netwerk van gezinnen. Ook werken we samen met vrijwilligersinitiatieven, onze professionele partners en binnen de gemeente (uitvoering, beleid en contractmanagement).

En we versterken de veiligheidsketen. Dit om huiselijk geweld zo snel mogelijk te signaleren en nog belangrijker: duurzaam te doen stoppen.

Kader jeugdhulp en rijksmiddelen

De [hervormingsagenda](#) die we in januari 2022 zouden ontvangen van het rijk is nog niet klaar. Deze komt in april 2023. De financiële kaders zijn dan ook duidelijk.

Onderwijshuisvesting

De gemeenteraad heeft investeringsbudget begroot voor onderwijshuisvesting van het primair en speciaal onderwijs. Vanuit het kader van het Integraal Huisvestingsplan vindt de uitvoering en besteding van het budget plaats. In 2022 is basisschool De Akker als eerste uitvoeringsproject gerealiseerd. De opening van het vernieuwde gebouw vond eind 2022 plaats. Ook is in 2022 een start gemaakt met locatieonderzoeken voor Het Palet en de Titus Brandsma school in Centrum-west en de RENN4 scholen die nu in Centrum-west en Wolfsbos gehuisvest zijn. Met de schoolbesturen is overlegd over de planning van het huisvestingsplan. Schoolbesturen hebben unaniem aangegeven de planning van het huisvestingsplan vast te willen houden, ook al kosten een aantal projecten tijd in de voorbereiding en starten de realisatie niet direct.

Financiële zelfredzaamheid

We hebben ook in 2022 de samenwerking gezocht met vrijwilligersorganisaties als belangrijke partners rond armoede en schulden. We werkten samen aan een nota schuldhulpverlening en een armoedeconferentie om samen de juiste acties te bedenken en uit te voeren.

De druk op bestaanszekerheid is in 2022 met name verhoogd door de stijging van de energieprijzen, de inflatie en de vluchtelingen uit Oekraïne. We hebben de energietoeslag en de leefgeldregeling van het rijk uitbetaald.

Doelstellingen

1. We geven kinderen en jongeren alle kansen op een succesvolle en duurzame toekomst	
Wat hebben we bereikt in 2022?	<p>1. Alle kinderen en jongeren krijgen gelijke kansen om succesvol op te groeien. We werkten vooral aan vijf prioriteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versterken basis thuis-school-buurt • Gelijke kansen • Informeel leren • (Mentale) gezondheid • Financiën en armoede <p>2. Na inzet op agendering en het creëren van draagvlak en beweging, is voor Jong Hoogeveen in 2022 een fase aangebroken waarin de focus meer is komen te liggen op versterken, borgen en verbinden. We bouwen langdurig aan Jong Hoogeveen en aan sterke relaties tussen jong en oud (de Verbindende Aanpak).</p> <p>3. De Verbindende Aanpak is het fundament onder Jong Hoogeveen oftewel de pedagogische basis voor het werken met kinderen en jongeren. We doen de dingen samen met kinderen en jongeren en werken aan het aangaan, onderhouden en herstellen van relaties. Het onderwijs, jongerenwerk en welzijnswerk hebben de Verbindende Aanpak verder in praktijk gebracht.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • In 2022 hebben 89 mensen de bewustwordingstraining Verbindende Aanpak gevolgd. Medio 2022 zijn de trainingen door Covid-19 langzamerhand pas weer op gang gekomen. In de eerste helft van 2022 zijn er geen trainingen gegeven. • Vier basisscholen werken met de Verbindende Aanpak. Bij drie daarvan is de manier van omgaan met elkaar op de Verbindende Aanpak manier structureel ingevoerd. De andere school werkt er mee en ze werken aan de doorontwikkeling. • In een wijk in het centrum – waar twee scholen al structureel met de aanpak werken- is er ook in de wijk een aanzet gedaan; de aanpak wordt nog verder uitgerold door bijvoorbeeld het trainen van de ouders. <p>4. Talentenjagers heeft in het schooljaar 2021-2022 130 kinderen kennis laten maken met diverse beroepen en bedrijven in de gemeente. De kinderen kwamen uit de wijken Wolfsbos en Zuid en de dorpen. Kinderen vullen vooraf en na afloop van deelname aan Talentenjagers een vragenlijst in. Uit deze meting blijkt dat kinderen tijdens Talentenjagers zijn gegroeid op gebieden als zelfvertrouwen, toekomstperspectief en sociale verbondenheid.</p> <p>5. We faciliteren dat kinderen en jongeren meepraten over diverse onderwerpen die hen raken en brengen in beeld wat hen bezighoudt.</p> <p>6. We zijn in de zomer gestart met een voorschool plusgroep waar peuters komen die extra ondersteuning nodig hebben naast het reguliere VVE-aanbod, maar waar geen inzet van geïndiceerde jeugdhulp nodig is. Er is gestart met vier peuters en momenteel is het maximum van tien peuters bereikt.</p> <p>7. De zomerschool biedt kinderen met een VVE-indicatie de mogelijkheid om deel te nemen aan peuteropvang in de zomermaanden. In de zomervakantie van 2022 hebben er 36 peuters deelgenomen.</p>
<p>Wat hebben we gedaan in 2022?</p>	<p>1. Het plan van aanpak om te komen tot een duidelijke, vastgelegde integrale koers op onderwijs (gelijke kansen), talentbenutting en jeugd (sterke basis) is afgerond (nota jeugd).</p> <p>2. Na een inventarisatie bij de partners van de Hoogeveense Educatieve Agenda (HEA) is in 2022 besloten de inzet voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) zoveel mogelijk aan te laten sluiten op het bestaande beleid. De thema's waarop we inzetten (én in deze volgorde) zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extra inzet jeugdprofessional en schoolmaatschappelijk werk in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. • Inzet sociale vaardigheidstrainingen. • Versterking samenwerking tussen onderwijs en zorg. • Aanvullend cultuur- en sportaanbod. <p>3. Kinderen en jongeren zijn in aanloop naar de armoedeconferentie op school in gesprek gegaan over armoede. Samen maakten ze een muurkrant en een filmpje met tips en tops voor het te ontwikkelen gemeentelijke armoedebeleid.</p> <p>4. Een jeugdjury heeft de Jong Hoogevener van 2022 gekozen: afvalruimer Djoah Snippe (10 jaar).</p> <p>5. Een aantal activiteiten binnen het programma Goede Start wordt in groepsverband uitgevoerd. Na de Covid-19 periode zijn trajecten Samen zwanger en themadagen relaties en seksualiteit in het praktijkonderwijs opnieuw in gang gezet.</p>

	<p>6. Omdat 2022 het laatste jaar was dat middelen vanuit de Kans voor de Veenkoloniën kunnen worden ingezet hebben we contact gezocht met de provincie en hebben we voorstellen uitgewerkt voor de brede SPUK-regeling zodat we het programma de komende jaren kunnen blijven uitvoeren.</p> <p>7. We zetten in samenwerking met de voorschoolse organisaties in op het voorkomen en vroegtijdig bestrijden van onderwijsachterstanden.</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	<p>1. Voor de (middel)lange termijn volgen we welke effecten er zijn rondom deelname jeugdhulp, verhogen onderwijsniveau, gezondheid van jongeren, cijfers armoede. We gebruiken hiervoor bestaande monitors, zoals de onderwijsmonitor, peutermonitor en de gezondheidscijfers van de GGD.</p> <p>2. Stichting Welzijnswerk heeft in 2022 63 nieuwe casussen VVE&O opgestart en 77 trajecten afgesloten. Bij 68% van de trajecten VVE&O zijn alle doelen behaald.</p>

2. Toekomstbestendig onderwijs

Wat hebben we bereikt in 2022?	<p>1. We hebben een werkgroep samengesteld waarin we de overgang van het voortgezet (speciaal) onderwijs (VO/ VSO) naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) in kaart brengen en waar nodig aanpassen/verbeteren.</p> <p>2. We hebben in samenwerking met Stichting Bijeen en Pricoh "De kienderbloesem" geopend, basisschool voor Oekraïense vluchtelingen.</p> <p>3. We monitoren alle jongeren en bieden ondersteuning wanneer nodig is. Zodat alle jongeren onderwijs volgen dat passend voor hen is, terecht komen op een duurzame arbeidsplek, of zelfredzaam zijn naar vermogen.</p> <p>4. We hebben uitvoering gegeven aan het integraal huisvestingsplan primair en speciaal onderwijs (IHP). Zo hebben we gezorgd voor onderwijshuisvesting dat passend is bij de inhoudelijke onderwijsdoelen van de schoolbesturen: flexibel, gemakkelijk aan te passen aan ruimtebehoefte, passend bij onderwijsvormen in al zijn diversiteit, multifunctioneel, duurzaam en veilig, met aandacht voor een beheersbare exploitatie, faciliterend voor goede samenwerking.</p>
Wat hebben we gedaan in 2022?	<p>1. We werken samen met het onderwijs, Bibliotheek Hoogeveen en het bedrijfsleven om jongeren te verleiden te kiezen voor kansrijke beroepen, zoals in de bouw, techniek, zorg, ICT en de hoogwaardige maakindustrie. Het Techniek Pact, de Ontdekhoeck en de IT-hub zijn middelen om onderwijs en bedrijfsleven dichterbij elkaar te brengen.</p> <p>2. Hoogeveen On Stage laat jongeren kennismaken met diverse beroepen. Met het beroepenfeest en de Doedag kunnen jongeren hun talenten en ambitie ontdekken.</p> <p>3. Samen met de scholen, schoolmaatschappelijk werk, voortijdig schoolverlaten-coaches, samenwerkingsverbanden en overige partners zetten we in op het voorkomen van schooluitval/ thuiszitten en leiden we uitvallers terug naar school.</p> <p>4. Jongeren in een kwetsbare onderwijspositie ontvangen ondersteuning waar nodig om op een passende (vervolg)plek te komen, zoals mbo-onderwijs, werk, of (arbeidsmatige) dagbesteding.</p> <p>5. Het Integraal Huisvestingsplan onderwijshuisvesting PO en SO</p>

	is vastgesteld, we zijn gestart met de uitvoering door de aanpak en oplevering van basisschool De Akker in Pesse en door de start van locatieonderzoeken voor het speciaal onderwijs (RENN4) en voor Het Palet en de Titus Brandsmaschool.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het inzichtelijk maken van het opleidingsniveau in Hogeveen in vergelijking met Drenthe en Nederland gebeurt via de Drentse Onderwijsmonitor. 2. In de jaarverslagen van leerplicht en het RMC worden de percentages voortijdig schoolverlaters en thuiszitters gemonitord. 3. Het jaarverslag RMC en de Drentse Onderwijsmonitor maakt de situatie van jongeren in kwetsbare positie inzichtelijk.

3. Iedereen moet mee kunnen doen in de samenleving

Wat hebben we bereikt in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We identificeren en leiden laaggeletterde inwoners toe naar een passende scholing van hun basisvaardigheden (waaronder taalverhoging) op basis van hun leerdoel. 2. Inwoners met financiële problemen en schulden ontvangen goede hulp en ondersteuning. 3. De bestrijding van armoede in Hogeveen is een stap verder. 4. De impact van vroegsignalering is vergroot. 5. De ondersteuning aan ondernemers is geborgd.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onder andere Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport en Cultuur zorgen ervoor dat kinderen ondanks de financiële thuissituatie wel mee konden doen. 2. We hebben met kinderen en jongeren gesproken over ideeën om de negatieve effecten van opgroeien in armoede te beperken. 3. Er is een regiocoördinator uit de arbeidsmarktregio waardoor het Hogeveense Taalhuis minder kwetsbaar wordt. Het Taalhuis is gecertificeerd, hiermee laten we zien dat het Taalhuis een goede kwaliteit heeft. 4. We hebben geïnvesteerd in relaties. Partnerorganisaties, zoals het werkplein of huisartsenpraktijk De Eikstaete, verwijzen mensen die moeite hebben met lezen en schrijven door naar het Taalhuis. Afhankelijk van hun leervraag werken ze nu aan hun taal of digitale vaardigheden bij het Alfa-college of met een taalvrijwilliger. Er zijn nieuwe plekken beschikbaar waar deelnemers kunnen oefenen met taal in het Alfacollege of met hun spreekvaardigheid in het Taalcafé. 5. Gesprekken met vrijwilligersorganisaties hebben geholpen bij het schrijven van een nieuwe beleidsnota schuldhulpverlening. 6. Samen met de gemeenten Meppel en Assen willen we afstand doen van het eigenaarschap van de GKB. Dit traject moet uiteindelijk leiden tot de afname van schulddienstverlening bij andere aanbieders. 7. We hebben een armoedeconferentie georganiseerd waarin we waardering hebben uitgesproken voor de vrijwilligersorganisaties. We hebben samen maatregelen geïnventariseerd en besproken voor de aanpak van armoede. 8. Het aantal signaalpartners is uitgebreid waardoor meer inwoners vroegtijdig in beeld komen als zij betalingsachterstanden hebben. 9. Trajecten voor ondernemers zijn verbeterd doordat we verbindingen hebben gelegd met professionele- en

	<p>vrijwilligersorganisaties.</p> <p>10. We hebben de Rijksregeling 'Energietoeslag 2022' uitgevoerd. We hebben € 1.300 betaald aan gezinnen met een laag inkomen ter compensatie van de hoge energielasten. We hebben deze toeslag in 2022 aan 2785 gezinnen uitbetaald.</p> <p>11. We hebben vluchtelingen uit Oekraïne opgevangen en van een toelage voorzien. Deze vluchtelingen wonen in gemeentelijke en particuliere opvang. We hebben aan ongeveer 500 Oekraïners leefgeld betaald op grond van de Leefgeld Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO).</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We monitoren het aantal mensen dat schuldhulp ontvangt, zowel professioneel als vrijwillig. 2. We registreren welk aandeel van schuldhulptrajecten succesvol wordt afgerond. 3. We meten het aantal deelnemers aan taalverhoging en het aantal afgeronde taaltrajecten.

4. Kinderen en jongeren groeien gezond en veilig op in Hoogeveen

Wat wilden we bereiken in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Als ondersteuning nodig is, richten we ons op: <ul style="list-style-type: none"> • Betere ondersteuning in de eigen omgeving van thuis school-buurt tegen betaalbare kosten. • Minder verwijzingen naar tweedelijns jeugdhulp. 2. Als hulp nodig is, wegen we ook de context van het gezin mee: voor welk probleem is eerst aandacht nodig? 3. Als jeugdhulp nodig is dan richten we ons op het gezin en de omgeving. Wat kunnen ouders (of hun netwerk) zelf en wat is daarnaast nog nodig om uiteindelijk zelf weer verder te kunnen? Jeugdhulp bieden we zo gewoon en dichtbij mogelijk aan. We zetten ook in op het versterken van het netwerk.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Actief gestuurd op minder instroom bij lichte problemen. We werken met categorieën waarbij we per groep een specifieke aanpak organiseren. We monitoren de effecten gedurende de inzet van jeugdhulp op de afgesproken doelen. We bevorderen tijdige uitstroom. 2. Per januari 2022 werken we met een aangescherpte verordening en beleidsregels. 3. De samenwerking met de huisartsen is versterkt en de inzet van de POH-jeugd geoptimaliseerd en verbreed. 4. We versterken het partnerschap met de (grootste) zorgaanbieders en willen daarmee de transformatiedoelen realiseren. 5. Het aanbod voor het jonge kind (2-6 jaar) opnieuw bekeken: normaliseren is het uitgangspunt. 6. We versterken de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. De pilots op RENN4 (met inzet van een jeugdhulp-professional) maken we structureel en ook de inzet op de Juliana van Stolbergschool en De Sprong gaan door. 7. Stichting Buurtgezinnen biedt informele ondersteuning. Gezinnen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken in hun eigen omgeving, krijgen ondersteuning van een ander (steun)gezin. Dit project voorkomt duurdere zorg, denk hierbij aan een zorgboerderij, (weekend)pleegzorg enzovoorts. Er zijn op dit moment 10 koppelingen in Hoogeveen.

	<p>8. Het project Moeders van Hoogeveen (1000 dagen aanpak) richt zich op zwangeren in een kwetsbare situatie. Onze doelen: stress verlagen, goede geboorte uitkomst, hechting, zelfredzaamheid van moeder/gezin. Dit project voorkomt duurdere zorg (zorg bij vroeggeboorte, jeugdhulp, Wmo, schuldhulpverlening enzovoorts). We begeleiden momenteel 31 moeders (en hun gezin) in Hoogeveen. Daarnaast staan er 3 intakes op de planning.</p> <p>9. We versterken de regiefunctie, sociaal domein breed.</p> <p>10. We stimuleren de crisisketen GGZ. Accare heeft extra geld gekregen om de wachtlijsten aan te pakken. Er zijn meer crisismeldingen, er is krapte op de arbeidsmarkt en een hoger ziekteverzuim, daarom is eind 2022 de wachtlijst weer langer geworden. De SPUK-middelen hebben er wel voor gezorgd dat de wachtlijsten minder hard groeiden.</p>
<p>Wat hebben we gemeten en hoe?</p>	<p>1. We meten het aantal kinderen en jongeren dat gebruik maakt van jeugdhulp en we volgen de kosten van een traject per kind en de ontwikkeling daarin. Via ons eigen dashboard hebben we zo nog beter zicht op de ontwikkelingen en de mate waarin we de doelen halen. Met de zes andere gemeenten in Zuidwest-Drenthe is een gezamenlijke database ingericht, zodat we de ontwikkelingen met betrekking tot aanbieders goed kunnen monitoren. De informatie gebruiken we ook om de inzet verder te optimaliseren in samenwerking met beleid en uitvoering.</p> <p>2. Stichting Welzijnswerk heeft in 2022 404 nieuwe casussen schoolmaatschappelijk werk (smw) opgestart en 253 trajecten afgesloten. Bij 70% van de trajecten smw zijn alle doelen behaald.</p>

Wat heeft het gekost

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	Verskil
	voor wijziging	na wijziging			
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Lasten programma	40.488	39.675	41.128	39.785	1.343
Baten programma	4.531	3.670	4.006	6.417	2.411
Resultaat	35.957	36.005	37.119	33.368	3.752

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan uitvoering van dit programma en het realiseren van de programmadoelen:

- Bibliotheek Hoogeveen
- Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)
- Gemeenschappelijke regeling GKB Drenthe

Voor meer informatie over de wijze waarop en het financiële belang wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	Schooljaar 2020-2021	2,3	1,9	1,9
Absoluut verzuim leerlingen	per 1.000 leerplichtige leerlingen	Schooljaar 2020-2021	1,6	0,8	2,7
Relatief verzuim leerlingen (spijbelen)	per 1.000 leerplichtige leerlingen	Schooljaar 2020-2021	19,0	20,0	20,0
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	11,4	11,5	10,7

Gezond en vitaal

Dit programma gaat over de lokale invulling en uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Wet publieke gezondheid.

Programmahouder: Mark Tuit (WMO/volksgezondheid)
Roelof Bisschop (sportbeleid/ sportaccommodaties)

Reguliere werkzaamheden

Wat doet de gemeente voor haar inwoners in dit programma? Zie het schema.

Algemeen

Herontwerp Sociaal Domein

Het programmaplan Herontwerp Sociaal Domein 2022-2025 geldt ook als Wmo-beleidsplan (artikel 2.1.2 Wmo 2015).

In het programmaplan staat het versterken van de sociale basis centraal. De sociale basis bestaat uit wat bewoners met en voor elkaar doen, preventieve activiteiten die de gezondheid en zelfredzaamheid bevorderen en laagdrempelige basisvoorzieningen. In de uitvoeringsagenda van het programmaplan staat een groot aantal maatregelen om de sociale basis te versterken en het sociaal domein efficiënter in te richten. Een aantal belangrijke maatregelen wordt uitgevoerd binnen het programma Gezond & Vitaal. Zo gaan we gebruik maken van Powerful Ageing: fysiotherapie waardoor ouderen tot 60% van hun spierkracht terugkrijgen. Verder worden in wijken ontmoetings- en herstelactiviteiten georganiseerd voor mensen met psychische problematiek en voor mensen met een licht verstandelijke beperking. Ook worden in wijken stut- en steunpunten ingericht voor lichte ondersteuningsvragen. Deze maatregelen moeten het

gebruik van geïndiceerde Wmo-voorzieningen voorkomen en uitstellen. Samen met maatschappelijke partners zijn we begonnen met het voorbereiden van deze activiteiten en voorzieningen.

Het programmaplan voorziet ook in een besparing van € 250.000 op het professioneel welzijnswerk. Samen met SWW hebben we het programmaplan vertaald in een nieuwe opgave voor het welzijnswerk voor de periode 2023-2025. Op basis van de nieuwe opgave hebben we met SWW een akkoord bereikt over de invulling van de besparing.

Hoogeveens sportakkoord

In 2022 zijn er verschillende projecten uitgevoerd in het kader van het Hoogeveens Sportakkoord. Dit varieert van sport, bewegen, gezondheid, armoede (jeugdsport- en cultuurfonds) tot bewegingsonderwijs en bewegen in de openbare ruimte. De lokale stuurgroep heeft als bewaker van de ambities van het sportakkoord getoetst of interventies in aanmerking komen voor financiële ondersteuning.

Hoogeveens Preventieakkoord

In 2022 mochten we ook de middelen die 2021 over waren inzetten. De Adviescommissie heeft zeven initiatieven goedgekeurd die bijdragen aan bewegen, preventie van middelengebruik en het bevorderen van een gezonde leefstijl. Samen met het Hoogeveens sportakkoord hebben we het Beweegpad (Centrum) mogelijk gemaakt.

Evaluatie sportfunctionarissen

In 2022 is er een evaluatie uitgevoerd naar de inzet van de sportfunctionarissen. Aangezien de sportfunctionarissen en cultuurcoach uit dezelfde regeling gefinancierd worden is de inzet van de cultuurcoach ook geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat er een samenhangende en krachtige aanpak is ontstaan met de inzet van de sportfunctionarissen. De versnippering van het Hoogeveense sportlandschap is omgevormd tot een hecht netwerk rond sport en bewegen voor het bestrijden van achterstanden. Onder maatschappelijke partners is er draagvlak voor de inzet van de sportfunctionarissen en de cultuurcoach. Daarom hebben we besloten de inzet van de sportfunctionarissen en de cultuurcoaches te continueren. Het Rijk co-financiert de inzet ook voor de periode 2023-2026 en de gemeentelijke financiële kaders zijn opgenomen in de begroting.

Kunstgrasvelden Bentinckspark

In 2022 is het hoofdveld hockey in het Bentinckspark vervangen door een nieuw waterveld. In het kader van groot onderhoud zijn diverse kunstgrasvelden voetbal in het Bentinckspark vervangen. De hoofdvelden 1 (HZVV) en 7 (v.v. Hoogeveen) zijn vervangen. Ook is het jeugdveld 6 vervangen.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Inwoners kunnen zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving blijven wonen, eigen regie blijven voeren en optimaal participeren.	
Wat hebben we bereikt in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kwetsbare inwoners eerder signaleren en integraal op maat ondersteunen. 2. Kwetsbare inwoners zoveel mogelijk gebruik laten maken van algemene voorzieningen.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben samen met SWW een nieuwe opgave opgesteld voor het welzijnswerk voor de periode 2023-2025 op basis van het programmaplan Herontwerp Sociaal Domein. De opgave en de besparing beogen een efficiënte ondersteuning

	<p>van kwetsbare inwoners en een verbreding van het aanbod van algemene voorzieningen op wijk- en dorpsniveau.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. De sociale wijkteams zijn doorontwikkeld: met partijen zijn samenwerkingsafspraken gemaakt en vastgelegd, de werkprocessen zijn gestandaardiseerd, thuiscoaches zijn aangesloten en vormen de link naar alle gemeentelijke voorzieningen. 3. De kernteams bij de huisartsenpraktijken zijn gecontinueerd. Ze hebben kwetsbare ouderen gesignaleerd en (preventieve) ondersteuning op maat aangeboden. 4. We hebben een 'Convenant Optimaal Leven' gesloten met Assen, Emmen, Midden-Drenthe, De Wolden, Zilveren Kruis, VGZ, Cosis, GGZ Drenthe en VNN. Hiermee hebben we Optimaal Leven geborgd binnen het reguliere zorgaanbod en de reguliere zorgfinanciering. Het Optimaal Leven Team De Wolden Hogeveen biedt ondersteuning en zorg op maat op alle levensdomeinen voor inwoners met ernstige psychiatrische problemen. 5. We hebben meerjarige afspraken voorbereid voor borging van de sluitende Drentse keten voor inwoners met onbegrepen gedrag. Het gaat om contracten voor de Spoedpoli, crisisopvang voor mensen met een verstandelijke beperking en uitvoering van de Wvvgz. 6. Er is een regiobeeld GGZ opgesteld over het gebruik van ggz-zorg in Drenthe. Deze vormt de basis voor een uitvoeringsagenda sluitende keten ggz. 7. Samen met andere Drentse gemeenten, de Hanzehogeschool, zorgaanbieders, GGD, Actium en Zilveren Kruis hebben we bij ZonMw subsidie aangevraagd en ontvangen voor het realiseren van een Drentse kenniswerkplaats onbegrepen gedrag. 8. We hebben een 'Tijdelijk subsidiebeleidsregel ondersteuning kwetsbare inwoners i.v.m. Covid-19' vastgesteld. Op basis hiervan is subsidie verleend aan SWW voor: <ul style="list-style-type: none"> • een programma van activiteiten om eenzaamheid onder ouderen te bestrijden (Eén Tegen Eenzaamheid); • een programma van ontmoetings- en herstelactiviteiten voor mensen met psychische kwetsbaarheid en voor mensen met een licht verstandelijke beperking. 9. De dag-ontmoetingsgroepen van SWW, Stichting Elim Vitaal en Actief, Dorpscoöperatie Hollandscheveld Verbindt en Salawaku hebben wekelijks ontmoetingsmomenten georganiseerd voor kwetsbare ouderen die niet kunnen deelnemen aan reguliere ontspannings- en ontmoetingsactiviteiten. 10. Het experiment Domein-Overstijgend Samenwerken Hollandscheveld is voortgezet. Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart voor het uitbreiden van het experiment naar een wijk in Hogeveen en naar andere gemeenten in Drenthe en Groningen. 11. Het convenant dementievriendelijk is verlengd en de afspraken tussen gemeente en casemanagers dementie over spoedindicaties zijn herijkt. 12. Stadsbus De Bij is gecontinueerd. 13. De voorbereidingen zijn getroffen voor het inrichten van stut- en steunpunten in de wijk ter realisering van de besparingsopgave in het Herontwerp Sociaal Domein.
--	--

	<p>14. De Agenda Lokale Inclusie is uitgevoerd, geëvalueerd en er is samen met de deelnemers een nieuwe agenda opgesteld voor 2023.</p> <p>15. We zijn samen met de politie, Veilig Thuis Drenthe en SWW een pilot gestart om huiselijk geweld sneller dan de wettelijke termijn op te pakken.</p>
<p>Wat hebben we gemeten en hoe?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aantal casussen in sociale wijkteams: <ul style="list-style-type: none"> • Centrum: 33 (2021: 29) • De Weide: 26 (2021: 12) • Dorpen: 24 (2021: 3) • Krakeel: 19 (2021: 3) • Wolfsbos-Zuid: 23 (2021: 3) 2. Cliënten in zorg bij het Optimaal Leven Team Hoogeveen/De Wolden eind 2022: 255 (2021: 278) 3. Sluitende keten GGZ <ul style="list-style-type: none"> • inwoners uit Hoogeveen die beoordeeld zijn op de Spoedpoli: 92 (84 in 2021) • meldingen uit Hoogeveen bij het meldpunt OGGz: 87 (105 in 2021) • oggz-meldingen die hebben geleid tot inzet procesregie en bemoeizorg: 45 (2021: 39) • verkennende onderzoeken Wvvgz voor inwoners uit Hoogeveen: 2 (2021: 2) 4. Aantal senioren dat gebruik heeft gemaakt van sociale activiteiten van SWW: <ul style="list-style-type: none"> • dagontmoeting en dagontmoeting plus: 78 • zomerontmoetingen: 50 • Samen op pad: 43 • kunstprojecten: 85 5. Algemeen maatschappelijk werk: <ul style="list-style-type: none"> • nieuwe casussen: 462 (2021: 342) • afgesloten trajecten: 367 (2021: 263) • percentage trajecten waar alle doelen zijn behaald: 69% (2021: nb) 6. Cliëntondersteuning: <ul style="list-style-type: none"> • nieuwe casussen: 202 (2021: 182) • afgesloten trajecten: 225 (2021: 155) • percentage trajecten waar alle doelen zijn behaald: 82% (2021: nb) 7. In totaal hebben 107 Wmo meldingen niet geleid tot een maatwerkvoorziening: <ul style="list-style-type: none"> • bij 70 inwoners was sprake van eigen kracht of het kunnen benutten van het eigen netwerk • 37 inwoners hebben gebruikt gemaakt van een algemene voorziening • 3 inwoners hebben een oplossing gevonden binnen het sociaal netwerk 8. Gebruik van stadsbus De Bij: 31.142 (2021: 28.002)

Doelstelling 2: Versterking van de samenredzaamheid	
Wat hebben we bereikt in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Behoud van mantelzorg. 2. Stimuleren van vrijwillige thuishulp. 3. Toename van noaberhulp.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mantelzorgconsulenten hebben deelgenomen aan de SWW-teams en de kernteams bij huisartsen. 2. Aanbieden van respijt activiteiten aan mantelzorgers door Mantelzorg-Vitaal. 3. Subsidie verleend voor vrijwillige thuishulp en voor ondersteuning van vrijwillige thuishulp en noaberhulp door SWW. 4. Vanuit het Wmo-team een 'dorpsregisseur' ingezet voor de Dorpscoöperatie Hollandscheveld Verbindt.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mantelzorgondersteuning: <ul style="list-style-type: none"> • aantal nieuwe casussen: 157 (2021: 132) • afgesloten casussen: 86 (2021: 137) 2. Unieke deelnemers aan activiteiten van Mantelzorg-Vitaal: 453 (2021: nb) 3. Aantal koppelingen bij maatjesdiensten/informele zorg: 177 (2021: 237) 4. Aantal gesubsidieerde bijeenkomsten en hulpcontacten op het gebied van de informele zorg (mantelzorg en vrijwillige thuishulp) was in 2022 nagenoeg gelijk aan 2021.

Doelstelling 3: Degelijk sociaal vangnet dichtbij en op maat	
Wat hebben we bereikt in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bieden van maatwerkvoorzieningen gericht op vooruitgang en zelfredzaamheid. 2. Bieden van beschermd wonen en maatschappelijke opvang gericht op zelfredzaamheid en doorstroom naar zelfstandig wonen.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realiseren van sluitende ketens van ondersteuning en zorg voor kwetsbare ouderen, inwoners met psychische en sociale problemen en inwoners met onbegrepen gedrag. Zie doelstelling 1. 2. Geëxperimenteerd met het bieden van ondersteuning en zorg over de grenzen van wettelijke domeinen (Wmo, Zvw, Wlz) heen. Zie doelstelling 1. 3. Wmo-meldingen waarbij sprake was van meervoudige problematiek zijn afgestemd binnen het team van onze integrale toegang (proWIJZ) of in de sociale teams. 4. De omgekeerde toets toegepast: kijken naar de geest in plaats van de letter van de wet en met de inwoner bespreken wat hij/zij nodig heeft in plaats van direct aan de slag te gaan met de vraag. 5. Samen met Zilveren Kruis geëxperimenteerd met het vroeger inzetten van cliëntondersteuning voor het doen van een Wlz aanvraag. Dit heeft niet geleid tot een meer tijdige instroom in de Wlz. 6. Voorbereiden van de regiosplitsing, doordecentralisatie en transformatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang: <ul style="list-style-type: none"> • Besloten is om de regio voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang pas te splitsen in een regio Zuidwest-Drenthe en Noord en Midden-Drenthe op het moment dat

	<p>Wmo-begeleiding opnieuw moet zijn aanbesteed: 1 januari 2026. Hoogeveen wordt dan centrumgemeente voor Zuidwest-Drenthe.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn afzonderlijke aanjagers aangesteld voor Zuidwest-Drenthe en Noord en Midden-Drenthe voor het voorbereiden van de doordecentralisatie van beschermd wonen die start op 1 januari 2024 en voor het voorbereiden van de regiosplitsing per 1 januari 2026. • Aanmeldingen en indicatiestellingen voor beschermd wonen zijn al door ons eigen Wmo-team aangenomen en uitgevoerd. • In het 'Weer Thuis uitstroomconvenant' zijn afspraken vastgelegd met corporaties over het beschikbaar stellen van voldoende woningen voor uitstroom uit maatschappelijke opvang, medisch verblijf en beschermd wonen. Deze zijn ook vastgelegd in de lokale prestatieafspraken met de corporaties. • Er is subsidie verstrekt voor het project Interwonen dat een combinatie biedt van wonen en begeleiding aan thuislozen en marginaal gehuisvesten. Het project is een voorloper op de transformatie maatschappelijke opvang.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aantal behandelde casussen in de wijkteams, de kernteams bij de huisartsen, het Optimaal Leven Team, de Spoedpoli en het OGGz/Wvggz-meldpunt: zie doelstelling 1. 2. Aantallen Wmo-cliënten: <ul style="list-style-type: none"> • cliënten met thuishulpvoorziening: 2.569 (2021: 2.466) • cliënten met begeleiding individueel: 506 (2021: 504) • cliënten met dagbesteding: 948 (2021: 959) • cliënten met woonvoorziening: 813 (2021: 793) • cliënten met vervoervoorziening: 2.150 (2021: 2.335) • cliënten met een rolstoel: 638 (2021: 621) • totaal aantal unieke Wmo-cliënten: 4.809 (2021: 4.771) 3. Cliënten doorgeleid vanuit de Wmo naar de Wlz: 204 (2021: 227). 4. Aantal cliënten beschermd wonen (inclusief thuiswonen+) in de gemeente Hoogeveen: 16 (2021: 27). 5. Interwonen (wonen + begeleiding voor dak- en thuislozen): <ul style="list-style-type: none"> • aantal cliënten: 31 (2021: 28) • waarvan uitgestroomd naar zelfstandig wonen: 14 (2021: 9) • waarvan intern doorgestroomd naar meer zelfstandig wonen: 6 (2021: 15) 6. Inloopvoorziening voor dak- en thuislozen van het Leger des Heils in de Schutstraat: <ul style="list-style-type: none"> • unieke bezoekers: 65 (2021: 100) • unieke bezoekers uit doelgroep dak- en thuislozen: 11 (2021: 15)

Doelstelling 4: Volledige en kwalitatief goede zorgketen van preventie tot medisch specialistische zorg

Wat hebben we bereikt in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niet de aandoening staat centraal, maar de hele mens in zijn sociale context. 2. Ondersteuning en zorg zo toegankelijk en dichtbij mogelijk. 3. Behoud van goede ziekenhuiszorg in Hoogeveen.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realiseren van sluitende ketens van ondersteuning en zorg voor kwetsbare ouderen, inwoners met psychische en sociale

	<p>problemen en inwoners met onbegrepen gedrag. Zie doelstelling 1.</p> <p>2. Experimenteren met het bieden van ondersteuning en zorg over de grenzen van wettelijke domeinen (Wmo, Zvw, Wlz) heen. Zie doelstelling 1.</p> <p>3. Uit een inventarisatie bleek dat het netwerk van AED's dekkend is, maar dat veel diploma's van burgerhulpverleners waren verlopen als gevolg van de Covid-19 periode. We hebben campagne gevoerd om weer voldoende gekwalificeerde burgerhulpverleners te krijgen. Een groot deel van de burgerhulpverleners is opnieuw gecertificeerd.</p> <p>4. Het experiment Domein-Overstijgend Samenwerken Hollandscheveld is voortgezet. Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart voor het uitbreiden van het experiment naar een wijk in Hoogeveen en naar andere gemeenten in Drenthe en Groningen.</p> <p>5. Ingezet op een zo volwaardig mogelijke ziekenhuiszorg in onze regio via onder meer deelname aan de gezondheidstafel van de provincie Drenthe.</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	Zie doelstelling 1.

Doelstelling 5: Versterking van het vrijwilligerswerk

Wat hebben we bereikt in 2022?	Behoud en zo mogelijk uitbreiding van het vrijwilligerswerk.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. SWW heeft ondersteuning geboden aan vrijwilligersorganisaties wanneer deze een vraag hadden. 2. VrijwilligersHoogeveen heeft vrijwilligers geworven en bemiddeld en heeft cursussen, workshops, trainingen, lezingen, themabijeenkomsten en persoonlijke begeleiding aangeboden aan vrijwilligers (vrijwilligerscolleges). 3. Bewoners van het AZC zijn toegeleid naar vrijwilligerswerk (Project Aan de Slag).
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aantal koppelingen tussen vrijwilligers en vrijwilligersklussen/-werk (exclusief maatjesdiensten/informele zorg): 146 (2021: nb). 2. Aantal vrijwilligerscolleges: 10 (2021: 8). 3. Aantal unieke deelnemers aan vrijwilligerscolleges: 123 (2021: 127).

Doelstelling 6: Een gezonde en actieve leefstijl, in het bijzonder van kwetsbare groepen

Wat hebben we bereikt in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Minimaal voldoen aan de landelijke beweegrichtlijnen. 2. Ondersteunen van talentvolle sporters en topsport. 3. Beschikken over voldoende, kwalitatief goede en toekomstbestendige sportvoorzieningen. 4. Stimuleren van een gezonde leefstijl voor iedereen.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. De nieuwe nota volksgezondheid 2023-2027 'En ze leefden nog lang en gezond' is vastgesteld. 2. Uitvoering gegeven aan het 'Hoogeveens Sportakkoord' en het 'Hoogeveens Preventieakkoord'. In het kader van het preventieakkoord zijn zeven subsidieaanvragen gehonoreerd. Het betreft interventies gericht op het stimuleren van bewegen, gezonde voeding en verantwoord middelengebruik. 3. Er is een evaluatieonderzoek uitgevoerd naar de inzet van

	<p>sportfunctionarissen. Besloten is de inzet te continueren.</p> <p>4. We zijn gestart met het maken van nieuwe huisvestingsplannen voor binnen- en buitensport en hebben daarin ook het actualiseren van de beheersovereenkomsten meegenomen.</p> <p>5. We hebben het hoofdveld hockey en 3 kunstgrasvelden voetbal in het Bentinckspark vernieuwd.</p> <p>6. Gesprekken zijn in gang gezet om de activiteiten uit het gezondheidsplan Krakeel te koppelen aan andere initiatieven in Krakeel, zoals de activiteiten van de Smederijen ter bevordering van financiële gezondheid.</p> <p>7. Omdat sommige locaties voor gastouderopvang in 2013 voor het laatst waren geïnspecteerd, heeft GGD op ons verzoek extra inspecties uitgevoerd. Inmiddels zijn er geen gastouderlocaties meer die langer dan 3 jaar geleden geïnspecteerd zijn.</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	<p>1. We verantwoorden jaarlijks via een jaarrapportage de output van het Hogeveens Sportakkoord.</p> <p>Vierjaarlijks geven we inzicht in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoeverre inwoners van Hogeveen voldoen aan de beweegrichtlijnen; • de sportdeelname van Hogeveeners; • de vitaliteit van Hogeveense sportaanbieders. <p>Voor het meten van beweegrichtlijnen en sportdeelname sluiten we aan bij landelijke onderzoeken van het sportakkoord en de Drentse gezondheidsmonitor (GGD).</p> <p>2. Leefstijl en welbevinden meten we met de vierjaarlijkse gezondheidsmonitoren van de GGD. De uitkomsten van de extra Covid-19 monitor jeugd 2021 zijn in 2022 bekend geworden. Zoals verwacht is de mentale gezondheid onder jongeren verslechterd door Covid-19. Zie voor de uitkomsten: gezondheidsgegevensdrenthe.nl.</p>

Wat heeft het gekost

	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Lasten programma	31.904	32.799	33.995	32.941	1.054
Baten programma	4.385	2.580	3.943	5.170	1.227
Resultaat	27.520	30.219	30.052	27.770	2.281

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen en subsidierelaties dragen bij aan uitvoering van dit programma en het realiseren van de programmadoelen:

- Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD)
- Stichting Welzijnswerk (SWW)

Voor meer informatie over de wijze waarop en het financiële belang wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Per 10.000 inwoners	2022	790	666	640
Niet-sporters	%	2020	55,4	55,5	49,3

Economische pijler

Werken aan werk
Bruisend Hoogeveen

Werken aan werk

Het programma Werken aan werk richt zich op het bevorderen van werkgelegenheid, bestrijding van de werkloosheid en de gevolgen daarvan en het zorgen voor een stimulerend ondernemersklimaat.

Programmahouder: Jan Zwiers (Economische ontwikkeling en - promotie/bedrijven)
Jeroen Westendorp (Begeleide participatie/arbeidsparticipatie)

Reguliere werkzaamheden

Wat doet de gemeente voor haar inwoners in dit programma? Zie het schema.

Algemeen

Herontwerp sociaal domein

We willen een koerswijziging voor het sociaal domein. De afgelopen jaren stijgt de vraag naar zorg en ondersteuning. Als gemeente willen we meer grip op de effecten en uitgaven. We willen de sociale basis versterken en meer regie voeren op de ondersteuning van huishoudens met meerdere voorzieningen. Zo willen we het sociaal domein financieel beheersbaar houden zonder kwaliteit te verliezen.

De uitwerking verloopt via een breed, programma-overstijgend traject onder de noemer herontwerp sociaal domein.

Participatie

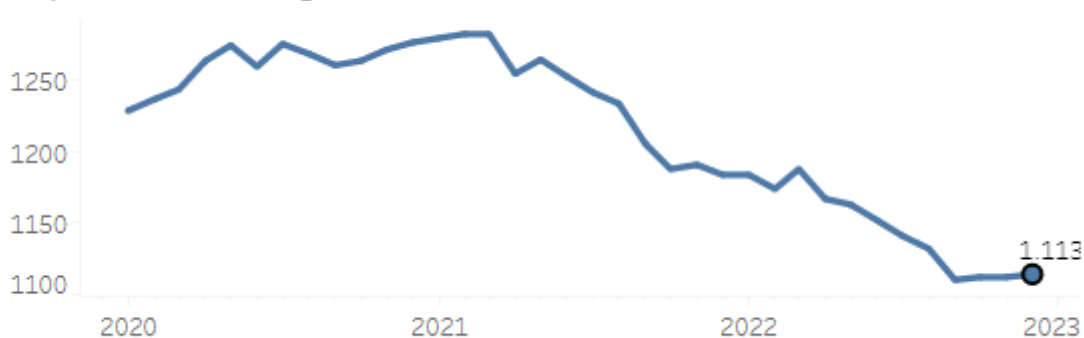
Ontwikkeling bijstand

In 2022 was de arbeidsmarkt goed en was er in sommige beroepsgroepen zelfs sprake van schaarste. Het aantal vacatures steeg landelijk tot boven de 400.000. Begin 2022 was de instroom in de bijstand nog relatief hoog door de Covid-19 maatregelen. Na het wegvallen van deze maatregelen zwakte de instroom in de WW en de bijstand af. Er is echter wel een mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt die om extra aandacht vraagt. De inzet van scholingstrajecten gericht op kansberoepen, maatwerktrajecten en mobiliteitsoplossingen hebben eraan bijgedragen dat inwoners kunnen meedoen op de arbeidsmarkt. Mensen die in aanmerking komen voor Beschut Werk of een baanafsprakbaan (BAB) krijgen bij Stark een werkomgeving die bij hen past of ze leren daar de vaardigheden aan die ze nodig hebben bij andere (reguliere) werkgevers.

Aantallen uitkeringsgerechtigden

Eind 2022 ontvingen 1113 inwoners een uitkering van de gemeente op grond van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ.

Verloop aantal uitkeringen

Door de combinatie van een goede arbeidsmarkt en de inzet van trajecten is het aantal bijstandsgerechtigden in 2022 gedaald met 70 (5,9%) ten opzichte van 2021. De beperkte daling heeft mede te maken met de hogere instroom van statushouders.

De meeste inwoners die nu een bijstandsuitkering ontvangen, hebben een mismatch op de arbeidsmarkt: hun vaardigheden en ervaring sluiten onvoldoende aan op de beschikbare banen. Individuele en collectieve trajecten en het opleiden voor kansberoepen zijn noodzakelijke maatregelen om deze inwoners een kans te geven op de arbeidsmarkt. De focus ligt op preventie, nazorg, ontwikkeling, opleiding en duurzame uitstroom. Ook is ingezet op het bevorderen van integraal werken in onze organisatie, gericht op betere afstemming, om terugval bij de cliënt te voorkomen. De intensieve samenwerking met het UWV zorgt ervoor dat de inwoners die dreigen door te zakken vanuit de WW naar de bijstand al vroegtijdig in beeld zijn en gezamenlijk worden opgepakt. Hierdoor kan instroom in de bijstand vaak voorkomen worden.

In 2021 en 2022 is een bezuiniging van bijna 25% (€ 190.000) op het re-integratiebudget doorgevoerd. Hierdoor werden de mogelijkheden om trajecten in te zetten ter ondersteuning van inwoners tot een minimum beperkt. Bij de begroting 2023 heeft de raad extra middelen vastgesteld voor re-integratie.

Wet inburgering

Op 1 januari 2022 trad de nieuwe Wet inburgering in werking. Deze wet geldt voor alle statushouders die vanaf deze datum een verblijfsvergunning ontvangen. In 2022 hebben we daarom instroom gehad van inburgeraars die vallen onder de oude wet en die vallen onder de nieuwe wet. In totaal ging het om 24 inburgeraars die ingestroomd zijn op basis van de nieuwe wet. Deze inburgeraars volgen nu of starten begin 2023 met taallessen in Hoogeveen of Zwolle, afhankelijk van welk taaltraject zij volgen.

Eind 2022 is aan de Cliëntenraad Sociale Zekerheid advies gevraagd over het concept Uitvoeringsplan Inburgering.

Doelstellingen

1. Voorkomen en beperken van de werkloosheid	
Wat hebben we bereikt in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben werkzoekenden ondersteund bij het bieden van scholing en de toeleiding naar werk. Onder andere in samenwerking met UWV en door gebruik te maken van fondsen van de Arbeidsmarktregio Drenthe (AMRD). 2. Met de inzet van het Masterkans traject hebben we ruim vijftig jongeren terug kunnen leiden naar een opleiding. 3. In 2022 is het aantal bijstandsgerechtigden met zeventig (5,9%) gedaald. Dit is een meer dan gemiddelde daling van het aantal bijstandsgerechtigden. 4. Het aantal BAB-cliënten ('baan afspraak baan') en cliënten met een indicatie Beschut werk is in 2022 gestegen.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben zoveel mogelijk inwoners die tijdelijk zonder betaald werk kwamen te zitten arbeidsfit gemaakt of gehouden door het aanbieden van trainingen, werkstages, taaltrajecten en mobiliteitsoplossingen. 2. We hebben samengewerkt met het onderwijs, bedrijfsleven en onze partners in de regio. 3. Voor de doelgroep nieuw beschut werk is een wachtlijst. We hebben met Stark afgesproken dat inwoners op deze wachtlijst tijdelijk bij Stark begeleid kunnen worden.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben maandelijks de in- en uitstroom van het aantal bijstandsgerechtigden gemonitord. 2. We hebben het dagelijkse vacature aanbod lokaal en regionaal in de gaten gehouden, om goed zicht te houden op de kansen in de markt. 3. We hebben de effectiviteit van onze trajecten, zowel lokaal als regionaal, gemonitord en bijgestuurd waar nodig.
2. Een stimulerend ondernemersklimaat en een versterking van de economische structuur	
Wat hebben we bereikt in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samen met de ondernemers hebben we de Economische Focus van en voor Hoogeveen gemaakt en vastgesteld. 2. Door veel in contact te zijn met de Hoogeveense ondernemers en met onze partners in de regio, hebben we het vestigingsklimaat in Hoogeveen en de regio verbeterd. 3. De arbeidsmarkt is verbeterd door een nauwe samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en gemeente. 4. De economische structuur is versterkt in Hoogeveen en de regio door het samenbrengen van verschillende disciplines en partners. Het duurzaam samenbrengen van onderwijs, ondernemers en overheid maakt de economie veerkrachtiger

	<p>en biedt een goede basis voor innovatie en kennisontwikkeling. Zo is in 2022 de IT-HUB gerealiseerd en is DOC 33 van start gegaan en is het Tiny-house landelijk gepromoot.</p> <p>5. We hebben in 2022 veel bedrijfskavels verkocht. Dit leverde nieuwe bedrijfsvestigingen en bedrijfsverplaatsingen op.</p> <p>6. Er is een optieovereenkomst getekend voor de vestiging van een yoghurtfabriek op Riegmeer.</p>
Wat hebben we gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samen met ondernemers gewerkt aan opgaven om Hoogeveen economisch aantrekkelijk te houden door uitvoering te geven aan de Economische Focus. We delen dit eigenaarschap. 2. Het economisch actieprogramma uitgevoerd. 3. Wethouders hebben bedrijven bezocht. 4. Individuele en collectieve vraagstukken van bedrijven gesignaleerd en daarop ingespeeld. Ondernemers weten accountmanagers te vinden en accountmanagers spelen in op de gestelde vragen. 5. Uitvoering gegeven aan de regionale programma's (Dutch TechZone en Regio Zwolle) op basis van de vastgestelde notitie 'regionale samenwerking en lobby'. 6. Uitvoering geven aan Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe pijler werk. 7. Verkoop grond en begeleiding van vestiging/uitbreiding/verplaatsing van bedrijven. 8. In het project Riegmeer zijn belangrijke stappen gezet om Riegmeer in exploitatie te kunnen nemen en de vestiging van een yoghurtfabriek en andere bedrijven mogelijk te maken. 9. Bevorderen clustervorming en samenwerking in Hoogeveen en regio. 10. Actief samenwerken met onderwijs, bedrijfsleven en partners in de regio. 11. Samen met Ondernemend Hoogeveen in gesprek over de toekomstbestendigheid van de bedrijventerreinen. 12. Samen met de betrokken partners hebben we de IT-Hub operationeel gemaakt.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Door het bijhouden van het aantal bedrijfsbezoeken en account- en vestigingsgesprekken, krijgen we inzicht in de mate waarin we in contact zijn met de ondernemers. In 2022 zijn circa 25 bedrijven bezocht met de wethouders en werden er naast de reguliere contacten ruim 200 bedrijfsbezoeken afgelegd door team EZ. 2. Dat Hoogeveen een gunstig vestigingsklimaat heeft, kunnen we onder andere afmeten aan het aantal bedrijven dat zich in Hoogeveen wil vestigen. In 2022 zijn 40 vestigingsbegeleiding trajecten uitgevoerd en is er in totaal 9 ha bedrijfsterrein verkocht, met een opbrengst van circa € 6,5 miljoen.

Wat heeft het gekost

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	Vershil
	voor wijziging		na wijziging		
	<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Lasten programma	56.672	49.451	58.217	54.674	3.543
Baten programma	31.987	24.816	27.312	23.547	-3.765
Resultaat	24.685	24.635	30.904	31.128	-223

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen en subsidierelaties dragen bij aan uitvoering van dit programma en het realiseren van de programmadoelen:

- Stark
- NV Rendo

Voor meer informatie over de wijze waarop en het financiële belang wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Banen	Per 1.000 inwoners 15-74 jaar	2021	854,6	742,6	805,5
Vestigingen	Per 1.000 inwoners 15-74 jaar	2021	139,7	152,2	165,1
Netto arbeidsparticipatie	%	2022	72,1	70,6	72,2
Funciemenging	%	2021	53,5	50,1	53,3
Aantal re-integratievoorzieningen	Per 1.000 inwoners 15-74jaar	2020	351,6	244,6	202
Bijstandsuitkering	Per 10.000 inwoners	2021	369	360,4	431,2
Kinderen in uitkeringsgezin	% jongeren onder de 18 jaar die in een uitkeringsgezin wonen	2021	5%	6%	6%
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22-jarigen	2021	2%	2%	2%

Bruisend Hoogeveen

Het programma omvat cultuur, recreatie en toerisme, promotie, marketing en evenementen. Met het programma Bruisend Hoogeveen zetten we in op de verdere verbetering en uitbreiding van het cultureel, toeristisch en recreatief aanbod van de gemeente Hoogeveen. Onderlinge samenhang en de regionale functie staan centraal.

Programmahouders: Mark Tuit (cultuur/musea)
Jeroen Westendorp (evenementen/recreatie)

Reguliere werkzaamheden

Wat doet de gemeente voor haar inwoners in dit programma? Zie het schema.

Algemeen

Cultuur

Vanuit Schone lei hebben we een cultuurvisie opgesteld. In 2022 is ingezet op een sterke basisinfrastructuur voor cultuur. De culturele instellingen hebben in 2022 de uitvoeringsagenda cultuur opgesteld, als doorvertaling van de cultuurvisie. Iedere instelling is coördinator van een van de culturele pijlers. In de uitvoering staat dit centraal:

1. Cultuur is voor iedereen
2. Cultuur zet Hoogeveen op de kaart en maakt trots
3. Cultuur laat talent groeien.

Daarnaast hebben we in 2022 ingezet op culturele productontwikkeling en verbindingen leggen binnen het culturele werkveld. Het thema Vincent van Gogh heeft hierin een verbindende rol gespeeld.

Marketing

Alle marketingbeleid, -maatregelen, -uitvoering en ondersteunende activiteiten ten aanzien van cultuur, recreatie, toerisme, evenementen, beeldvorming, werkgelegenheid en wonen zijn in 2021 vervallen.

Om Hoogeveen aantrekkelijk te houden op het gebied van wonen, werken en vrijetijdsbesteding zijn we in 2022 met ondernemers en Binnenstad Hoogeveen in gesprek gegaan hoe we marketing op een nieuwe manier samen vorm kunnen geven.

Recreatie & toerisme

In 2022 hebben we de lijn gecontinueerd zoals die in 2021 is ingezet. Dat betekent dat we geen uitvoering hebben gegeven aan het ontwikkelen van kindvriendelijke producten. Wel hebben we ingezet op de verbinding met de ondernemers en zijn er vorderingen gemaakt in het optimaliseren van de routestructuur.

Doelstellingen

1. Inwoners maken maximaal gebruik van cultuur	
Wat wilden we bereiken in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Versterken van de betekenis van cultuur voor Hoogeveen en haar inwoners met accent op jeugd. 2. Ruimte geven aan het plaatselijk cultureel initiatief. 3. Goede en toekomstbestendige culturele voorzieningen.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Culturele instellingen hebben de uitvoeringsagenda cultuur ontwikkeld. 2. Culturele organisaties hebben de eerste stappen gezet in het gezamenlijk presenteren van het aanbod en programmering. 3. Ondersteunen van Poppunt Drenthe. 4. Theater De Tamboer heeft met de start van het project De Wijk de Wereld de samenwerking met plaatselijke initiatiefnemers en het theater een boost gegeven. 5. De raad is bijgepraat over het proces om te komen tot goede en toekomstbestendige huisvesting waarbij onderscheid is gemaakt in fase 1, revitalisering Het Podium en fase 2 de culturele huisvesting. 6. De plannen voor het revitaliseren van Het Podium zijn in ontwikkeling. 7. Het achterstallig onderhoud van De Tamboer is verminderd.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben nog geen prestatieafspraken gemaakt, maar zijn wel in gesprek gegaan over de fasering in het uitvoeringsplan. 2. Het Poppodium heeft haar programmering en bezoekersbereik verbeterd ten opzichte van 2021 door onder andere een vernieuwd aanbod. 3. In jaar- en projectverslagen hebben we specifieke cijfers opgevraagd van het bereik. 4. Het uitvoeringsprogramma van de nieuwe cultuurvisie is vastgesteld. 5. Theater De Tamboer heeft aangetoond dat de inzet van lokaal initiatief is toegenomen binnen de stadsprogrammering. 6. We hebben de organisaties bevraagd op bereik, inzet en perspectief voor de toekomst en meten de financiële steun van buiten. 7. De geplande vervangingsinvesteringen in het achterstallig onderhoud van De Tamboer zijn nagenoeg uitgevoerd (zie investeringen). 8. Culturele organisaties houden zich aan de governancecode cultuur.

2. Aantrekkelijk Hoogeveen	
Wat wilden we bereiken in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Versterking van de positie van Hoogeveen in de toeristische regiopromotie. 2. Versterking van het toeristisch wandelproduct. 3. Versterking van toeristisch ondernemers en instellingen. 4. Participatie in het project Van Gogh in Drenthe. 5. Hoogeveen aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers.
Wat hebben we gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geparticipeerd in de regionale toeristische samenwerking. 2. Samengewerkt met de toeristisch regisseur voor regiopromotie en productontwikkeling voor inwoners en toeristen. 3. Verkenning opgestart voor de toekomstige toeristische informatievoorziening, Punt H. 4. Verkenning samenwerking ter versterking van de toeristische regiopromotie en structurele samenwerking in de toekomst, vanuit de Leader aanvraag. 5. Voorbereidende fase van het wandelknooppunten netwerk is geëffectueerd. De routes zijn vastgelegd en voorbereid. 6. Samen met toeristisch regisseur lokale initiatieven ondersteund t.b.v. het ontwikkelingen van 'dorps ommetjes' voor inwoners. 7. Bedrijfsbezoeken bij bestaande en nieuwe recreatie-ondernemers. 8. Nieuwe recreatieve initiatieven van ondernemers ondersteund voor zowel dag- als nachttoerisme. 9. Participatie in de Regiodeal, Digitaliseringsvouchers recreatieve en toeristische ondernemers. 10. Deelname in het projectteam Van Gogh in Drenthe. 11. Geparticipeerd in de Leader aanvraag voor het project Vincent van Gogh. Hiermee wordt de toeristische productontwikkeling ondersteund, waarmee de geschiedenis van Van Gogh voor inwoner en toerist zichtbaar wordt gemaakt en lokale ondernemers en initiatieven onderling worden verbonden. 12. Lokale initiatieven betreffende toeristische productontwikkeling voor Van Gogh ondersteund. 13. Er zijn gesprekken geweest met ondernemers en Binnenstad Hoogeveen om aan marketing een nieuwe impuls te geven.
Wat hebben we gemeten en hoe?	Bovenstaande activiteiten zijn niet in absolute aantallen weer te geven.

Wat heeft het gekost

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil
<i>Bedragen x € 1.000</i>	voor wijziging		na wijziging		
Lasten programma	3.175	3.041	3.237	2.621	616
Baten programma	176	151	151	175	24
Resultaat	2.999	2.891	3.086	2.447	640

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen en subsidierelaties dragen bij aan uitvoering van dit programma en het realiseren van de programmadoelen:

- Recreatieschap Drenthe
- Scala
- Cultuurklik
- Stichting Cultuurhuis Hoogeveen
- Buro Binnenstad Hoogeveen (voorheen Stichting Centrummanagement Hoogeveen).

Voor meer informatie over de wijze waarop en het financiële belang wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Verplichte beleidsindicatoren

Voor dit programma zijn geen verplichte beleidsindicatoren aanwezig.

Fysieke pijler

Aantrekkelijk wonen
Krachtige wijken en dorpen
Veilige bereikbaarheid
Duurzamer Hoogeveen

Aantrekkelijk wonen

Het programma omvat het aantrekkelijker maken van Hoogeveen voor wonen, werken en verblijven.

Programmahouder: Jan Zwiens (Beheer overige gebouwen/ Wonen en bouwen)
 Derk Reneman (Grondexploitatie)
 Roelof Bisschop (Ruimtelijke ordening/ omgevingsvergunningen)

Reguliere werkzaamheden

Wat doet de gemeente voor haar inwoners in dit programma? Zie het schema.

Algemeen

Uitvoering Woonvisie

Actualisatie Woon(zorg)visie

In 2022 is een nieuwe woon(zorg)visie voor de gemeente Hoogeveen opgesteld. De ontwerpvisie is in november ter inzage gelegd. Het woningmarktonderzoek uit 2021 diende als basis voor de nieuwe woon(zorg)visie. Daarnaast is een intensief participatietraject doorlopen waarbij inwoners, plaatselijk belangen, woningcorporaties, marktpartijen, huurdersverenigen, bewonerscommissies, belangenverenigen, adviescommissies en andere belanghebbenden zijn betrokken. Vooruitlopend op de woon(zorg)visie is het beleid huisvesting arbeidsmigranten opgesteld en aangeboden aan de raad ter besluitvorming.

Woningproductie 2022

In 2022 is de netto woningvoorraad in de gemeente met 111 nieuwbouwwoningen en 23 extra zorgwoningen toegenomen. Bijna twee derde van het aantal opgeleverde woningen ligt in de

kern Hoogeveen, waarvan ruim de helft in het stadscentrum. In de kern Hoogeveen zijn naar verhouding veel appartementen opgeleverd, meer dan 70% van de totale productie is een (niet grondgebonden) appartement.

Door de sloop van 32 duplex-woningen en het herbouwen van 21 rijwoningen en 12 duplex-woningen in de sociale huur heeft het aantal sociale huurappartementen in 2022 een negatief saldo.

In alle dorpen, met uitzondering van Noordscheschut, zijn in 2022 nieuwbouwwoningen toegevoegd.

Woningen	Regulier 2021 (totaal)	Grondgebonden 2022		Gestapeld 2022		Gesloopt 2022		Regulier 2022	Gelabeld (zorg-) eenheden 2022
		Koop	Huur	Koop	Huur	Koop	Huur		
Segment									
Kern Hoogeveen	91	3	39	34	26		-32	70	23
Dorpen	38	44			2	-5		41	
Totaal Hoogeveen	129	47	39	34	28	-5	-32	111	23

Huisvesting statushouders

In 2021 was de taakstelling voor Hoogeveen 78 te huisvesten personen, voor 2022 is dat 75. De taakstelling voor 2022 is gerealiseerd met een voorsprong van 4 personen.

Gemeente	Stand per 1 januari 2022	Taakstelling 1e helft 2022	Realisatie 1e helft 2022	Stand per 1 juli 2022	Taakstelling 2e helft 2022	Realisatie 2e helft 2022	Saldo
Hoogeveen	2	32	41	-7	43	40	-4

Ondersteuning woningmarkt en woningverbetering

Vanuit het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) zijn de volgende leningen verstrekt:

Soort product	Aantal verstrekt	Leningsbedrag (totaal in €)
Starterslening	0	0
Duurzaamheidslening	152	1.425.265
Stimuleringslening particulieren	4	40.408
Stimuleringslening VvE	0	0
Stimuleringslening non-profit	0	0
Blijverslening	1	6.000
Verzilverlening	4	87.499

Doelstellingen

1. Vergroting aantrekkelijkheid van de kern Hoogeveen, de dorpen en landelijk gebied voor wonen, werken en verblijven

Wat hebben we bereikt in 2022?

1. Vraaggericht voorzien in de kwalitatieve en kwantitatieve woonbehoefte.
2. Zichtbaar in de markt zetten van gemeentelijke kavels en gebouwen.
3. Bestaande woonwijken en woningen aantrekkelijk houden en

	<p>verduurzamen.</p> <p>4. Voldoende aanbod houden van geschikte koop- en huurwoningen in alle wijken en mogelijkheden creëren voor particuliere initiatieven.</p>
<p>Wat hebben we gedaan in 2022?</p>	<p>1. Actualiseren Woonvisie: Er is een ontwerp woon(zorg)visie ontwikkeld welke in november ter inzage is gelegd.</p> <p>2. Regionale Woonvisie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren visie • Woonbeleid en woningbouwaantallen zijn kwalitatief en kwantitatief regionaal afgestemd om concurrentie te voorkomen. <p>3. Er is gestart met opstellen nieuwe meerjarige prestatieafspraken (themasessies) op basis van het geactualiseerde woonzorgbeleid.</p> <p>4. Beleid huisvesting arbeidsmigranten: ter besluitvorming aan de raad aangeboden.</p> <p>5. Deelname Regio Zwolle, Verstedelijkingsstrategie – warme harten.</p> <p>6. Bijsturen van woningbouwinitiatieven wanneer deze niet aansluit op de vraag.</p> <p>7. Faciliteren van woonaanpassingen, vervangende nieuwbouw of herontwikkeling van vrijkomende locaties.</p> <p>8. We hebben Stimuleringsleningen voor woningverbetering en verduurzaming verleend (zie onder algemeen).</p> <p>9. We hebben de ontwikkelde aanpak in de Regio Deal Zuid en Oost-Drenthe om particuliere woningeigenaren te ondersteunen bij het toekomstbestendig maken van de eigen woning verder uitgevoerd: De eerste maanden van 2022 hadden we nog steeds te maken met de beperkingen door Covid-19. Na de versoepeling van de maatregelen konden de wooncoaches weer meer op pad en ook de huisbezoeken voortzetten. Om meer bekendheid te geven aan het bestaan van de wooncoaches zijn er flyers ontwikkeld en hebben we meerdere keren advertenties geplaatst in het Torentje. In 2022 zijn er drie nieuwe wooncoaches opgeleid en hebben we naast de reguliere scans en huisbezoeken de volgende activiteiten opgezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RRE-subsidies onder de aandacht via flyers • straatacties bij Mantinghstraat en Listerhof (2x), Eralaan en de Vink, Elim • warmtescans in samenwerking met het Drents Energieloket • Aanwezig met een stand bij DOC33 tijdens Open Bedrijvendag • Aanwezig met een stand bij de Techniekdag van het Alfa college • Bewonersbijeenkomsten georganiseerd bij VVE Aardenburgh (44 appartementen) <p>Vanaf 2 december 2022 is de subsidieregeling verduurzaming particuliere woningen van kracht en kunnen particuliere woningeigenaren tot €2500,00 subsidie ontvangen voor het energiezuinig maken van hun woning.</p> <p>10. Er is een start gemaakt met het opzetten van een gemeentelijk woningbouwversnellingsteam, wat moet zorgen voor een snellere doorlooptijd van prioritaire woningbouwprojecten.</p> <p>11. We zijn een locatieonderzoek gestart en in gesprek met Domesta voor de realisatie van de flexwoningen waarvoor</p>

	<p>subsidie is verleend vanuit het rijk.</p> <p>12. De nieuwe woonvisie is tevens een woonzorgvisie, waarin wonen met een zorgvraag centraal staat, en integraal onderdeel wordt van het woonbeleid.</p> <p>13. Nijstad-Oost: de marketing van de verkoop van de woningbouw kavels is gestart, evenals het bouw- en woonrijpmaken</p> <p>14. Er is gewerkt aan de afronding van de ruimtelijke procedures van het recreatie- en woongebied plan Nijstad.</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	<p>1. De ambities die verwoord zijn in de Woonvisie 2021 – 2024 zijn gecontroleerd, aan de hand van een jaarlijkse monitoring waarin de stand van zaken is verwerkt.</p> <p>2. De woningbouwontwikkelingen worden getoetst aan de Woonvisie. Met behulp van een database zijn de ontwikkelingen in de woningbouwontwikkeling gemonitord. Per direct is zichtbaar hoeveel en waar woningen per jaar zijn gerealiseerd en welke potentiële bouwplannen in ontwikkeling zijn.</p> <p>3. Aan de hand van de jaarlijkse cyclus (zoals is opgenomen in de meerjarige prestatieafspraken) is de voortgang van de gemaakte prestatieafspraken met de woningcorporaties gevolgd.</p> <p>4. Met regelmaat is afgestemd met marktpartijen, zoals de makelaardij, om te toetsen welke ontwikkelingen er spelen in de markt.</p> <p>5. Het gebruik van de Stimuleringsregelingen is gemonitord om zicht te hebben op hoe vaak de regeling is gebruikt en om te kunnen beoordelen of een regeling nog wel aansluit op de vraag. .</p>

2. Versterken van de regiofunctie en het vestigingsklimaat van Hoogeveen voor onze eigen inwoners en mensen uit de regio

Wat hebben we bereikt in 2022?	<p>1. Levendigheid in het stadscentrum bezoekers langer vasthouden</p> <p>2. Minder leegstaande panden, zoals kantoren en winkels.</p> <p>3. Vanuit de Kwaliteitsimpuls Openbare Ruimte (KOR) hebben we in 2022 der restpunten voor de herinrichting van Park Dwingelanden Stoekeplein afgerond en is het dynamische verkeersreguleringssysteem (bollards) voor het centrum aangeschaft.</p>
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<p>1. Uitvoering geactualiseerde Ontwikkelingsvisie Stadscentrum (fase 2) m.b.v. financiering uit het provinciale Regiostedenfonds:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwerken ontwerp t.b.v. herinrichting Kaaplaantje, incl. inritconstructie vanaf Het Haagje; • -Opstarten ontwerp t.b.v. het realiseren van een veilige voet-/fietsoversteek op de Notaris Mulderstraat; • -Realisatie vergroening van de Hoofdstraat Zuid (nieuwe beplanting in bloembakken); • -Realisatie evenementenvoorzieningen in Park Dwingeland; • -Afronding natuurlijk speelpad Park Dwingeland; • -Planuitwerking poppodium voor het versterken van de culturele infrastructuur; • -Participatieproces planuitwerking gebiedsontwikkeling Nicolaas Beetsplein e.o. is opgestart. <p>2. Op het gebied van Retail werken we nauw samen met andere Drentse steden en met de provincie Drenthe in de Drentse Retailagenda.</p>

	<p>3. We hebben nauw samengewerkt met Buro Binnenstad Hoogeveen (voorheen Stichting Centrummanagement), ondernemers, bewoners en organisaties en instellingen om de doelstellingen te behalen.</p> <p>4. In 2022 is het Binnenstadsfonds afgerond. In totaal zijn over de gehele Binnenstadsfondsperiode 7 verplaatsingen, 37 transformaties en 18 gevelsubsidies verstrekt. Dit heeft ertoe geleid dat ca. 15.200 m² WVO (winkelvloeroppervlakte) uit de markt is gehaald (=26%). Voorwaarde van de provincie was minimaal 10.000 m². De leegstand in het stadscentrum is hiermee teruggedrongen van 32 panden (2017; 12%) tot 16 panden (nov. 2022; 7%) en van 9.400 m² WVO (2017; 26%) tot 4.1787 m² WVO (nov. 2022, 7%)</p> <p>5. In 2022 is door de VVO Tamboerpassage samen met Binnenstad Hoogeveen en gemeente via een kernteam Herontwikkeling Tamboerpassage' zeer constructief gewerkt aan de herontwikkeling van dit winkelcentrum naar wonen. Zo is in 2022 een ambitiedocument voor de herontwikkeling opgesteld en vastgesteld en heeft door de VVO Tamboerpassage een eerste selectie van projectontwikkelaars plaatsgevonden.</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	<p>1. Het aantal bezoekers monitoren we aan de hand van passanten tellingen door Locatus. Daarnaast maken we gebruik van data uit het koopstromenonderzoek Oost-Nederland.</p> <p>2. We monitoren het aantal leegstaande panden.</p>

3. Ruimte voor ontwikkelen

Wat hebben we bereikt in 2022?	<p>1. Aanvragen omgevingsvergunningen en overige bouwinitiatieven binnen de wettelijke termijnen afgehandeld.</p> <p>2. Vraaggericht ingespeeld op ruimtelijke ontwikkelingen vanuit het ja-tenzij principe en de personele capaciteit aangepast op de hoeveelheid aanvragen en initiatieven.</p> <p>3. Deelname aan het project vitale vakantieparken, met speerpunt op transformatie van voormalige vakantieparken.</p> <p>4. Tijdig inspelen op nieuwe wetgeving.</p>
Wat hebben we gedaan in 2022?	<p>1. In 2022 hebben we 348 aanvragen omgevingsvergunningen behandeld. De volgende bestemmingsplannen, wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen met uitgebreide procedure zijn vastgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beheersverordening Buitengebied Noord Hoogeveen 2022 • Beheersverordening Buitengebied Zuid Hoogeveen 2022 • Bestemmingsplan Buitengebied Noord, deelplan duurzaam energiestation Green Planet, 2018 • Bestemmingsplan Stadscentrum, deelplan detailhandel • Bestemmingsplan Elim, deelplan Carstensdijk 164 • Bestemmingsplan Hollandscheveld, deelplan Hollandscheveldse Opgaande 39 • Bestemmingsplan Stationsgebied, deelplan Stuifzandseweg tussen 49 -51a • Bestemmingsplan Buitenvaart II, deelplan Hollandschedijk • Bestemmingsplan Hoogeveen, parapluherziening geluidscontour DOC Alteveerstraat • Bestemmingsplan Buitengebied Zuid Hoogeveen, deelplan Krommewijk 16, Nieuweroord • Bestemmingsplan Buitengebied Noord, deelplan Nijstad

	<p>recreatiestrand</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bestemmingsplan Buitengebied Noord, deelplan Nijstad, uitbreiding NAM-locatie • Bestemmingsplan Krakeel, deelplan Satellietenlaan • Bestemmingsplan Nieuwlande, deelplan Johannes Poststraat 24 • Omgevingsvergunning Bedrijventerrein II, zonnepark Langedijk 31 nabij Hollandscheveld • Wijzigingsplan Pesse, deelplan Teugel. <p>De actualisatie van bestemmingsplannen is een doorlopend proces, waarbij in 2022 gefocust is op de voorbereidingen op de inwerkingtreding van de Omgevingswet, onder meer door aan de slag te gaan met de systematiek en de structuur van het Omgevingsplan.</p> <p>2. In april 2022 zijn we gestart met de nieuwe werkwijze voor de complexe initiatieven. Meer uitnodigend voor de initiatiefnemers en integrale behandeling van deze aanvragen, vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet. Hiermee werken we alvast in de geest van de Omgevingswet en doen we relevante ervaring op.</p> <p>3. In 2022 is het transformatieproces herstart voor de parken Schoonhoven, Nuilerveld en Martensplek. Hiertoe is een kernteam programma VVP opgezet in samenwerking met de Taskforce VVP Drenthe, recreatieschap Drenthe en de provincie. Verder zijn diverse handavingskwesities behandeld en is gewerkt aan een meerjarenbegroting voor dit programma die in 2023 aan de raad wordt aangeboden.</p> <p>4. De inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 juli 2022 is niet doorgegaan; het landelijk digitale stelsel was daarvoor nog niet stabiel genoeg.</p> <p>Omdat de invoering van deze wet een grote impact op onze organisatie heeft is intern wel verder gegaan met de voorbereidingen: op de gebieden regelgeving, digitalisering, beleid, participatie en processen.</p> <p>Intern is het proces van de behandeling van complexe aanvragen omgevingsvergunning verder vervolmaakt. Alle softwarepakketten die aangesloten kunnen worden op het landelijke digitale stelsel zijn aangeschaft en ingericht.</p> <p>Er is een start gemaakt met het maken van een handboek voor het Omgevingsplan. En het ontwerp beleidskader Participatie is in 2022 ontworpen.</p> <p>Besloten is om niet meer te werken in 3 deelprojectgroepen maar in 10 kleine, meer gespecialiseerde staf/werkgroepen die nauw met elkaar in contact staan.</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	<p>1. In 2022 was de gemiddelde doorlooptijd van de afgehandelde aanvragen 8,7 weken. Daarvoor was het noodzakelijk om in veel van de aanvragen gebruik te maken van de mogelijkheid om de beslistermijn te verlengen. In 2022 is het voor 3 aanvragen niet gelukt om tijdig te beslissen en zijn deze van rechtswege ontstaan.</p> <p>2. In 2022 zijn 57 initiatieven behandeld volgens dit nieuwe proces.</p>

Wat heeft het gekost

	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Lasten programma	10.549	10.013	9.854	12.261	-2.407
Baten programma	8.481	6.956	7.645	8.692	1.047
Resultaat	2.068	3.057	2.210	3.568	-1.358

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022.

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen gekoppeld aan dit programma.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Nieuwbouwwoningen	Aantal per 1.000 woningen	2021	5,5	7,8	8,9
Woz-waarde woningen	x € 1.000	2022	221	255	317
Gemeentelijke woonlasten					
- 1-persoonshuishouding	€	2022	803	810	823
- meerpersoonshuishouden	€		885	860	905
Demografische druk	%	2022	79,9	81,2	70,3

Krachtige wijken en dorpen

Dit programma gaat over het versterken van sociale zelfredzaamheid en lokale netwerkvorming, het beheren van de openbare ruimte inclusief speelvoorzieningen, landschap en begraafplaatsen.

Programmahouder: Jan Zwiars

Reguliere werkzaamheden

Wat doet de gemeente voor haar inwoners in dit programma? Zie het schema.

Doelstellingen

1. Gezamenlijk met inwoners en organisaties versterken van de sociale cohesie door het vergroten van de leefbaarheid, zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid in wijken en dorpen

Wat hebben we bereikt in 2022?

1. Kwetsbare inwoners sneller signaleren en waarborgen dat hulp en ondersteuning vanuit meerdere organisaties op elkaar is afgestemd en dat betrokken organisaties de hulp en ondersteuning bieden die nodig is. We doen dat vanuit de sociale kernteams.
2. Fysieke en sociale vraagstukken worden snel gesignaleerd en we maken afspraken over wie de vraagstukken wanneer en hoe oppakt.
3. Vergroten van de bijdrage aan sociale vitaliteit, cohesie en sociale infrastructuur.

Wat hebben we gedaan in 2022?

1. In 2022 is de vorming van de sociale teams en de Smederijenteams ingevoerd. In de sociale teams wordt de individuele multiproblematiek opgepakt. In de Smederijenteams worden

	<p>de thema's van het gebied opgepakt. We volgen de trends in de (Hoogeveense) samenleving, blijven in gesprek en als het nodig is pakken we dit aan.</p> <p>Zo hebben we ons vier maanden ingezet voor de opvang van Oekraïners. Hebben we signalen van onrust in de samenleving geadresseerd. Hebben we inwoners die het moeilijk hebben verder geholpen. En hebben we bijvoorbeeld input geleverd voor de armoedeconferentie.</p> <p>2. De verbinder van het sociale team en de gebiedsregisseur van het smederijenteam stemmen af wat waar wordt opgepakt en wat er in gezamenlijkheid wordt opgepakt. Grotere maatschappelijke opgaven worden in de focusgebieden opgepakt. De stuurgroep van de Smederijen heeft een ambitiedocument gemaakt. Ook het college heeft een grote ambitie op het thema participatie en verbinden met de samenleving.</p> <p>3. In de focusgebieden waar we langdurige aanpakken uitvoeren zien we een toename op deze aspecten. Door de inzet in de Oekraïne aanpak (februari tot en met juni 2022) hebben we wel een groot deel van het jaar hier minder aandacht aan kunnen besteden.</p> <p>In alle gebieden van de Smederijen zijn in 2022 281 korte klap ideeën uitgevoerd. Gemiddeld doen er 25 inwoners per idee, op de een of andere manier, mee. Dit betekent dat er in 2022 ruim 7000 mensen betrokken waren bij Smederij ideeën en elkaar. Daarnaast zien we dat er in de focusgebieden meer verbinding met elkaar is ontstaan. Waar we al wat langer inzet hebben gedaan zien we ook dat de bewonersbetrokkenheid en de cohesie is toegenomen.</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	We hebben de Smederijenmonitor, die we in 2020 hebben opgezet, in 2022 geactualiseerd. Deze monitor is waardevol en moet een plaats in de organisatie krijgen.

2. Het behouden en verbeteren van de fysieke leefbaarheid op het gebied van groen en speelvoorzieningen

Wat hebben we bereikt in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben de schouwmethodiek geoptimaliseerd. We verwachten meer sturingsinformatie te krijgen voor het evt. bijsturen van beleid. 2. De biodiversiteit is gestimuleerd. 3. Aantrekkelijke en schone leefomgeving. 4. De huidige situatie t.a.v. de speelvoorzieningen is gehandhaafd. 5. Inwoners betrekken we zoveel mogelijk bij het beheer van de openbare ruimte en om zo ook de inzet van buurtbeheer op orde te houden.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. De reguliere onderhoudswerkzaamheden in het openbaar groen en aan de bomen zijn uitgevoerd. 2. Om de biodiversiteit te verbeteren zijn op diverse locaties clusters van verschillende duurzame nestkasten voor vogels en vleermuizen opgehangen. 3. De voorbereidingen zijn getroffen om in 2024 te komen tot een integraal aanvalsplan biodiversiteit. 4. Ervoor gezorgd dat inwoners de weg naar Buurtbeheer weten te vinden. 5. Vanwege ziekte hebben we het bermbeheer niet geëvalueerd in 2022. 6. Op basis van de resultaten afkomstig van de veiligheidsinspectie is het onderhoud aan de speelvoorzieningen uitgevoerd.

	<p>7. De aangetaste essen zijn gekapt.</p> <p>8. Inwoners zijn onder andere via buurtbeheer weer volop betrokken bij het beheer van de openbare ruimte. In verband met de teruglopende beschikbaarheid van SW-medewerkers in buurtbeheer is één deelgebied omgezet naar een regulier onderhoudsbestek.</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	<p>1. Jaarlijks wordt het openbaar groen beoordeeld door middel van een schouw. In 2022 heeft geen schouw plaatsgevonden. Daarom weten we niet of het groenareaal in 2022 voldeed aan het BOR-basisniveau. In 2021 voldeed nog 94% van het totale groenareaal minimaal aan het BOR-basisniveau. We hebben de schouwmethodiek geoptimaliseerd.</p> <p>2. Aantal meldingen bij Buurtbeheer over beheer van de openbare ruimte wordt geregistreerd en jaarlijks gerapporteerd.</p> <p>3. De komende jaren gaan we het 'gebruik' van de opgehangen nestkasten monitoren.</p> <p>4. Op basis van het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen zijn de speelvoorzieningen geïnspecteerd. Tijdens deze inspectie is beoordeeld of de speelvoorzieningen voldoende veilig zijn.</p>

3. Een waardige rustplaats voor iedereen

Wat hebben we bereikt in 2022?	Inwoners de mogelijkheid geboden om een passende laatste rustplaats te vinden tegen een maatschappelijk verantwoord tarief.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	Na de her-begraving van de stoffelijke resten op gedeelte III van begraafplaats Hollandscheveld in 2021 is in 2022 een herdenkingsplek gerealiseerd en heeft de groenaanleg rondom de herdenkingsplek plaatsgevonden.
Wat hebben we gemeten en hoe?	-

4. Het versterken van de leefbaarheid van het platteland en het behouden en versterken van de waarde van het landschap

Wat hebben we bereikt in 2022?	<p>1. Een gemeentedekkend netwerk waarmee landschap en natuur samen onderhouden wordt en behouden blijft voor gebruik door inwoners, bezoekers, planten en dieren (biodiversiteit).</p> <p>2. Het platteland sociaaleconomisch vitaal houden.</p>
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<p>1. Via streekbeheer is landschap en natuur onderhouden. Er zijn nieuwe bewonersgroepen opgestart in Elim, Nieuweroord en Hollandscheveld. In zowel Noordscheschut als Nieuw Moscou is een tweede bewonersgroep gestart. Hiermee is de opgelopen achterstand door Covid-19 bij de ontwikkeling van nieuwe groepen ingelopen.</p> <p>2. We hebben uitvoering gegeven aan de provinciale regeling dorpsinitiatieven Vitaal Platteland. In 2022 zijn er in totaal 9 projecten gehonoreerd. Dit was de laatste ronde. De regeling is beëindigd.</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	Het aantal actieve netwerken in de gemeente Hoogeveen registreren we en we onderhouden het contact.

Wat heeft het gekost

	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Lasten programma	6.608	6.933	7.059	6.664	395
Baten programma	1.472	1.070	1.420	1.530	110
Resultaat	5.136	5.863	5.639	5.134	505

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022.

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen gekoppeld aan dit programma.

Verplichte beleidsindicatoren

Voor dit programma zijn geen verplichte beleidsindicatoren aanwezig.

Veilige bereikbaarheid

Dit programma gaat over het behouden en verbeteren van een verkeersveilige bereikbaarheid.

Programmahouder: Jan Zwiers (onderhoud wegen)
Roelof Bisschop (Verkeer/parkeren)

Reguliere werkzaamheden

Wat doet de gemeente voor haar inwoners in dit programma? Zie het schema.

Algemeen

Verkeersveiligheid

Landelijk is in 2022 een stijging te zien van het aantal verkeersslachtoffers. Ook in Hogeveen is het aantal geregistreerde ongevallen in 2022 toegenomen ten opzichte van 2021. Omdat niet alle ongevallen worden geregistreerd is het lastig hieraan conclusies te verbinden. Duidelijk is wel dat de verkeersveiligheid punt van aandacht blijft.

Onderhoud wegen

Om de gevolgen van de sterk gestegen kostprijzen voor de aanleg en het onderhoud van de wegen werden de budgetten bij de GemRap 1 opgehoogd om zodoende het geplande werk uit te kunnen voeren. Hoewel er meer budget was, is vanwege de hoge kostenprijzen het percentage achterstallig onderhoud (categorie C en D wegen) in 2022 nauwelijks afgenomen. Met het oog op de verkeersveiligheid is dat zorgelijk en het vraagt om blijvende aandacht.

Rijksbijdrage aanpassing infrastructuur

In het kader van de versnellingsopgave woningbouw moeten de komende jaren een aantal grote infrastructurele maatregelen worden genomen. Om deze te kunnen realiseren, is een rijksbijdrage

aangevraagd en toegekend. De definitieve beschikking van het rijk komt in 2023, naar verwachting zullen dan ook de toegezegde middelen worden overgemaakt.

Openbaar vervoer

Na Covid-19 is het aantal reizigers dat gebruik maakt van het openbaar vervoer nog niet op het oude niveau. Het OV-bureau moest in 2022 door teruglopende inkomsten bezuinigen en heeft een aantal buslijnen moeten schrappen. Helaas kon niet voorkomen worden dat dit ook het busvervoer van en naar Hogeveen raakt; lijn 37 werd geschrapt. De spoorverbinding tussen Zwolle en Groningen is kwetsbaar, dit komt onder andere door de vele spoorwegovergangen op dit spoor. Bij een ongeval of andere verstoring van het treinvervoer op deze spoorlijn, is het Noorden en dus ook Hogeveen niet per spoor bereikbaar. Gemiddeld ligt het treinverkeer op dit spoor zo'n 9 uur per week stil. Om meer treinen te laten stoppen in Hogeveen en om minder verstoringen van treinverkeer te krijgen, is het noodzakelijk de spoorlijn te verbeteren. Hiervoor zijn wij aan het lobbyen.

Parkeeropbrengsten

Om de parkeeropbrengsten te verhogen, werd het tarief voor de parkeervergunning voor medewerkers van de SWO verhoogd. In 2021 leidde dit echter tot een lagere opbrengst. De combinatie van het verhoogde tarief én Covid-19 had als gevolg dat veel medewerkers geen vergunning meer aanschafden. In 2022 heeft zich dit enigszins hersteld; de inkomsten vanuit de parkeervergunningen zijn iets hoger dan voorgaande jaren. We verwachten dat dit structureel zal zijn. De invloed van Covid-19 is verminderd en medewerkers gaan weer meer naar kantoor. Daarnaast heeft de SWO als werkgever maatregelen getroffen waardoor het interessanter is voor medewerkers om een vergunning aan te schaffen. Het verschil met voorgaande jaren is echter minimaal, ongeveer € 10.000 meer inkomsten. Daarmee is met de (forse) tariefsverhoging het beoogde effect van € 100.000 meer parkeeropbrengsten niet behaald.

Doelstellingen

1. In stand houden van de bereikbaarheid en verkeersveiligheid	
Wat hebben we bereikt in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. De (regionale) bereikbaarheid van Hogeveen voor inwoners en bedrijven is verbeterd, zowel qua doorstroming als verkeersveiligheid. Het economisch vestigingsklimaat voor bedrijven en het woon- en leefklimaat is daardoor versterkt. 2. Voor de N36 is 115 miljoen toegekend door het Rijk voor de verbetering van de verkeersveiligheid en doorstroming van de N36. 3. Er is een bijdrage geleverd aan de doelstelling In het energieakkoord ten aanzien van energiebesparing. 4. Een kleine verbetering in het onderhoudsniveau van de wegen. 5. Een verbetering van de verkeersveiligheid, waarmee het woon- en leefklimaat is verbeterd. 6. Er is € 190.000 subsidie ontvangen van de provincie voor de verbetering van het fietspad Kerkhoflaan. 7. Voor de verbetering van het bestaande spoor tussen Groningen en Zwolle is een subsidie toegekend van 35 miljoen. 8. De Bij is in stand gehouden. 9. Een efficiënter parkeerbeheer.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben het project Middenveldweg/Toldijk afgerond. 2. Samen met onze partners hebben we een stevige lobby gevoerd voor zowel de verbetering van de bestaande spoorlijn als ook voor de N36. Daarvoor werden de gezamenlijke netwerken en de contacten met landelijke politici en ministeries benut. Ook het bedrijfsleven deed mee.

	<p>3. We hebben de openbare verlichting verder verduurzaamd door een deel van de bestaande armaturen langs de verbindingswegen naar de dorpen te vervangen door ledarmaturen.</p> <p>3/4. Ter verbetering van de verkeersveiligheid en het onderhoudsniveau van de wegen werden volgens het asfaltprogramma en het onderhoudsprogramma wegen en kunstwerken onderhoudswerkzaamheden verricht en civiele projecten uitgevoerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De volgende projecten zijn in 2022 afgerond: • Het project Middenveldweg, met rotondes op de op- en afritten Fluitenberg, een turborotonde op het kruispunt met De Stroom en nieuwe verkeerslichten op het kruispunt Middenveldweg-Toldijk is in 2022 afgerond. • De rotonde op de kruising Vos van Steenwijklaan-Kanaalweg. • Er zijn snelheidsremmers aangebracht op de weg Nijstad zuid. Op de Coevorderstraatweg tussen Noordscheschut en de Jan Knegteweg en het wegvak Krakeel zijn gelijktijdig met het onderhoudswerk verhoogde plateaus aangelegd om de verkeersveiligheid te verbeteren. • Plateaus zijn ook aangelegd op de Nadirlaan, Sportlaan en op het Hollandscheveldse Opgaande. Op laatstgenoemde weg is bij de keuze rekening gehouden met de streekbussen naar Hardenberg. • De Pesserstraat is gereconstrueerd tot een 30 km-straat met snelheidsremmers en fietsstroken. <p>Verder hebben we door het verstrekken van lesmateriaal, het geven van cursussen en door informatievoorziening e.d. ingezet op een positieve beïnvloeding van het verkeersgedrag. Zie voor een overzicht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderwijsprojecten • Particuliere projecten <p>4. Om het fietsgebruik te stimuleren hebben we tussen Nijstad zuid en Molenoovers, langs het kanaal en onder de brug van de Echtenseweg door, een fietspad aangelegd. Ook zijn de fietspaden aan de Vos van Steenwijklaan tussen de Kanaalweg en de Julianastraat geasfalteerd. Dankzij de subsidie van de provincie kon in 2022 ook een start gemaakt worden met het verbeteren van het fietspad langs de Kerkhoflaan. Omdat dit project niet volledig kon worden afgerond in 2022, worden de financiële middelen hiervoor overgeboekt naar 2023.</p> <p>5. Samen met onze lobbypartners een stevige lobby gevoerd voor de verbetering van de bestaande spoorlijn. Op 14 oktober hebben samen met onze lobbypartners een goed bezocht lobby-event voor de verbetering bestaand spoor georganiseerd. Aanwezig waren landelijke politici, bestuurders van gemeenten en provincies. Ook ProRail, NS en ondernemers waren vertegenwoordigd</p> <p>6. Er zijn gesprekken gevoerd met het OV-bureau en een zienswijze ingediend met betrekking tot het schrappen van de buslijn 37.</p> <p>7. De parkeerautomaten zijn cashless gemaakt. Cashless houdt in 'zonder contant geld'. Je betaalt met je bankpas of creditcard.</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	<p>1. We hebben de lobby's en de deelname aan de Regio Zwolle geëvalueerd. We zijn positief over de samenwerking met onze partners in de lobby's en voor nu tevreden met de resultaten die tot nog toe zijn behaald. Onze inbreng aan de tafel</p>

	<p>bereikbaarheid van de Regio Zwolle moeten we versterken door de corridorgroep Drenthe krachtiger te maken en gezamenlijke doelen te stellen.</p> <p>2. In 2022 zijn 1.800 conventionele armaturen vervangen door led-armaturen. Het energieverbruik is daardoor verder gedaald. Hoeveel kan nog niet worden aangegeven, omdat nog geen eindafrekening van de energieleverancier is ontvangen</p> <p>3. In 2022 zijn 4.610 m2 voetpaden, 1.360 m2 fietspaden en 62.525 m2 rijbanen onderhouden. Daarnaast is er door de mobiele ploegen op 400 locaties klein onderhoud gepleegd aan elementen en is er op 130 locatie klein onderhoud gepleegd aan het asfalt.</p> <p>4. Uit verkeer- en snelheidsmetingen is gebleken dat er langzamer wordt gereden ter hoogte van de gerealiseerde verkeersremmende maatregelen. Om inzicht te krijgen hoeveel gebruik wordt gemaakt van het lesmateriaal en de cursussen, hebben we het aantal deelnemer bijgehouden. In totaal hebben 5.254 scholieren/mensen gebruik gemaakt van het aangeboden lesmateriaal, cursussen en andere vormen van gedragsbeïnvloeding.</p> <p>5. Uit de positieve reacties over het geasfalteerde fietspad langs de Vos van Steenwijklaan maken we op dat het comfort voor de fietser is verbeterd.</p> <p>6. De lobby op het spoor is geëvalueerd. We zijn blij met het resultaat van 35 miljoen, maar het is onvoldoende voor de beoogde verbetering van de spoorlijn. We gaan daarom door met de lobby. In 2022 hebben 31.142 klanten met De Bij gereisd. Dat zijn 3.140 meer klanten dan in 2021.</p> <p>7. De ombouw van de parkeerautomaten ging minder soepel dan verwacht. Daarnaast zijn er in 2022 nog steeds invloeden door Covid-19 geweest. Hierdoor is het niet mogelijk om de effecten duidelijk te meten. De positieve resultaten laten wel zien dat het een positief effect heeft gehad. Zie ook de toelichting onder 'Baten en lasten'. In 2023 zal duidelijk worden wat de echte effecten zijn.</p>
--	--

Wat heeft het gekost

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil
<i>Bedragen x € 1.000</i>	voor wijziging		na wijziging		
Lasten programma	8.947	9.214	10.290	10.152	138
Baten programma	2.543	2.882	2.718	2.819	102
Resultaat	6.404	6.332	7.574	7.333	241

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen en subsidierelaties dragen bij aan uitvoering van dit programma en het realiseren van de programmadoelen:

- Parkeer Service
- Publiek Vervoer

Voor meer informatie over de wijze waarop en het financiële belang wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Verplichte beleidsindicatoren

Voor dit programma zijn geen verplichte beleidsindicatoren aanwezig

Duurzamer Hoogeveen

Het programma omvat maatregelen voor een duurzaam Hoogeveen.

Programmahouder: Jeroen Westendorp (Afval/milieubeheer/zwerfdieren)
Mark Tuit (Riolering)

Reguliere werkzaamheden

Wat doet de gemeente voor haar inwoners in dit programma? Zie het schema.

Algemeen

Versnelling in de Energietransitie

In 2022 heeft de focus van de uitvoering van de energietransitie gelegen op:

- De bijdrage aan de Regionale Energiestrategie (RES) Drenthe en het versnellen van de energietransitie in Hoogeveen om het tussendoel voor 2030 te realiseren.
- De uitvoering van de Transitievisie warmte, met daarbij in het bijzonder aandacht voor energiearmoede en de Waterstofwijk.

Circulaire economie en leefomgeving

In plaats van aparte beleidsinitiatieven te ontplooiën is er, mede op basis van het rapport van de Rekenkamercommissie, voor gekozen om een geïntegreerd afvalbeleidsplan uit te werken. Eind 2022 is de raad via een brief geïnformeerd over het beoogde proces. In dit proces nemen draagvlak onder de inwoners en betrokkenheid van de raad een belangrijke plaats in.

Kostenreductie afvalinzameling

Tegelijk met het procesvoorstel over het afvalbeleidsplan is de raad eind 2022 geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek naar doelmatigheid van de bedrijfsvoering van Area. Het onderzoek werd uitgevoerd door KplusV in opdracht van de gezamenlijke aandeelhouders, gemeenten Coevorden, Emmen en Hoogeveen. Dit onderzoek is (mede) uitgevoerd om rolvermenging van de gemeente als eigenaar en de gemeente als opdrachtgever bij het verlagen van de kosten van de afvalinzameling te voorkomen. Interventies van opdrachtgeverszijde worden in het nieuwe afvalbeleidsplan verwerkt.

Doelstellingen

1. Versnelling in de energietransitie	
Wat hebben we bereikt?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een groter duurzaamheidsbewustzijn bij de inwoners van Hoogeveen en vergroten van de bereidheid hieraan mee te werken. 2. Een bijdrage geleverd aan de hele gemeente in 2040 CO₂-neutraal.
Wat hebben we gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwoners zijn via de website, het Torentje en sociale media geïnformeerd over duurzaamheidsmaatregelen en bijeenkomsten. 2. En ook via nationale en regionale campagnes zoals de Nationale Duurzame huizenroute, de Dag van duurzaamheid en de Drentse Energie Driedaagse zijn inwoners geïnformeerd over duurzame mogelijkheden. 3. In samenwerking met inwoners, woningcorporaties, energiecoöperaties, netwerkbedrijven en het Hoogeveense bedrijfsleven is uitvoering gegeven aan de Transitievisie warmte: <ul style="list-style-type: none"> • Inwoners zijn gefaciliteerd met energieadvisering, onder andere via het Drents Energieloket en de wooncoaches en met de beschikbare leningen voor duurzaamheid en woningverbetering (zie ook het overzicht bij het programma Aantrekkelijk wonen). • Energiearmoede was in de uitvoering een belangrijk punt van aandacht. In een regionaal versnellingsteam, met diverse stakeholders en met de provincie als trekker, is gezocht naar mogelijkheden en oplossingen. Een eerste concrete stap hierin is in 2022 gezet: er is een regionale isolatiesubsidie beschikbaar gekomen voor inwoners met een inkomen tot 130 procent van het sociaal minimum. Ook de woningcorporaties zijn een belangrijke stakeholder als het gaat om energiearmoede. Een deel van de inwoners die met energiearmoede te maken heeft woont in een (sociale) huurwoning en de verduurzaming van de voorraad bestaande huurwoningen valt onder de verantwoordelijkheid van de woningcorporaties. We hebben in 2022 diverse keren met woningcorporaties om tafel gezeten, om te bekijken of en waar samenwerking bij de aanpak van energiearmoede in de komende jaren mogelijk is. • In 2022 is in opdracht van Attero, de provincie en betrokken gemeenten een haalbaarheidsstudie uitgevoerd voor Hoogeveen, Beilen en Assen. De financiële business case is voorzichtig positief. Een verdere uitwerking van de plannen ligt voor de hand. • Ook is in 2022 gestart met het inzetten van een Adviseur Zon

	<p>op Dak via Ik Ben Drents Ondernemer (IBDO) en is samen met Ondernemend Hoogeveen en de provincie gestart met het project Toekomstbestendige bedrijventerreinen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zonneroute A37: Er is gewerkt aan de strategie voor het aanbieden van de Rijksgrond aan de markt voor realisatie van de zonneroute en de contractvoorbereiding. Om de Drentse Zonneroute A37 planologisch mogelijk te maken is in 2022 het provinciaal inpassingsplan met milieueffectenrapportage vastgesteld. Realisatie van de geleiderails is in 2022 nog niet gestart. Tot slot is het onderwerp '(financiële) participatie' in 2022 uitgewerkt. <p>4. We hebben een bijdrage geleverd aan de uitvoering van de Regionale Energiestrategie. Zo is in 2022 in de Beheersverordening Buitengebied Noord en Buitengebied Zuid de mogelijkheid opgenomen om erfmolens met een ashoogte van maximaal 15 meter in het buitengebied mogelijk te maken. Er is vergunning verleend voor het zonnepark aan de Lange Dijk. Verder is in 2022 gewerkt aan de continuering van verdieping van de RES 1.0 richting het RES Voortgangsdokument 2023, waarin de voortgang, de resterende opgave, de knelpunten, de randvoorwaarden en de acties om de energietransitie te versnellen staan omschreven.</p> <p>5. Waterstofwijk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is gestart met de voorbereiding van de verkoop van de woningbouwkavels Nijstad-Oost en de voorbereiding van de aanleg van het waterstof systeem voor de aansluiting van nieuwbouwwoningen. • Samen met de bewonersraad Waterstofwijk Erflanden, de projectleider van de bewoners en de stakeholders is in 2022 ingezet op uitwerken van het plan en het zorgvuldig informeren van de bewoners van Waterstofwijk. • Daarnaast is vanuit het project een bijdrage geleverd aan de Green Deal met Stad aan het Haringvliet en het Rijk. Om zo te zorgen dat mogelijke belemmeringen worden weggenomen die de realisatie van de eerste waterstofprojecten in de gebouwde omgeving in de weg staan. <p>6. Voor de uitvoering van de mobiliteitsdoelen uit het klimaat-akkoord is gewerkt aan het opstellen van een laadvisie.</p>
--	--

2. Klimaatrobuust Hoogeveen

Wat hebben we bereikt in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoogeveen is op weg om in 2050 een klimaatrobuuste gemeente te zijn met een veilig, mooi, gezond en duurzaam watersysteem (samenhangend geheel van oppervlaktewater, grondwater, waterkeringen en kunstwerken (duikers, stuwen, sluisen enz.)). 2. We hebben gewerkt aan een doelmatige waterketen (winning – gebruik – zuivering).
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitvoering van de Regionale Adaptatie Strategie (opgesteld in Fluvius verband) en bijbehorend uitvoeringsprogramma om de openbare ruimte klimaatbestendiger te maken. 2. Gestart met het opstellen van een lokale adaptatiestrategie met uitvoeringsagenda gericht op het realiseren van de ambitie om in 2050 klimaatrobuust te zijn ingericht (doelstelling uit coalitieakkoord). De lokale adaptatiestrategie zal het uitvoeringsplan 'Klimaatrobuust Hoogeveen' vervangen.

	<p>3. Met Fluvius is een nieuw Riolerings en Water Programma opgesteld. Dit programma vervangt het Watertakenplan 2016-2021.</p> <p>4. Samen met Fluvius is een subsidieregeling klimaatadaptatie voor de gemeente Hoogeveen uitgewerkt.</p> <p>5. Met de Fluvius-partners is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst aangegaan. De samenwerking in Fluvius wordt voortgezet tot in ieder geval 2028.</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	We sluiten aan bij de landelijke monitoring voortgang Delta-programma Ruimtelijke Adaptatie.

3. Circulaire economie en circulaire leefomgeving

Wat hebben we bereikt?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het verminderen van de hoeveelheid restafval per inwoner per jaar 2. Geluidsoverlast snelwegen verminderen 3. Actuele regelgeving voor huisvuilinzameling 4. Het verlagen van de kosten van de afvalinzameling
Wat hebben we gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. De regionale communicatiecampagne "Geef het door" is in 2022 vernieuwd en door de gelijktijdige aanlevering van identieke content aan alle Drentse gemeenten wordt meer verbinding tussen regionale en lokale communicatie-uitingen over nut en noodzaak van afvalscheiding mogelijk. 2. De ontvangen vergoeding voor preventie en opruimen van zwerfafval op grond van de 'Raamovereenkomst verpakkingen 2013-2022' is onder meer besteed aan: <ul style="list-style-type: none"> • Deelname aan de pilot 'Schoon Belonen' • Aanschaf en verstrekking van materialen aan (groepen) vrijwilligers • Het stimuleren van bewoners die ploggen, het opruimen van zwerfafval in bermen door hardloop- en wandelgroepen • Educatie en communicatie over zwerfafval. 3. Medio 2022 heeft in samenwerking met Race against Waste de Textiel Race plaatsgevonden. Dit is een project op basisscholen waarbij educatie over textiel wordt gekoppeld aan duurzaamheid en circulariteit. Hierbij wordt een competitie georganiseerd: scholen worden uitgedaagd om zoveel mogelijk textiel in te zamelen. Daarnaast kunnen de deelnemers punten verdienen door kapot textiel te repareren of door bijvoorbeeld een kledingruil te organiseren. De school met de meeste punten is winnaar van de Textiel Race en heeft een educatieve schoolreis naar Nemo in Amsterdam gewonnen. 4. Er is in samenwerking met Rijkswaterstaat gewerkt aan de voorbereiding van de zonneroute A37 waarbij een wand met zonnepanelen die ter hoogte van de kern Hoogeveen hoger wordt dan was gepland. 5. In verband met de (geplande) invoering van de Omgevingswet zijn al enkele bepalingen in de afvalstoffenverordening geactualiseerd, vooruitlopend op het nieuwe afvalbeleidsplan. 6. In 2022 is door de Drentse gemeenten gezamenlijk in Markerein-verband zowel de verwerking van OPK en GFT alsook de inkoop van nieuwe containers aanbesteed waarmee enerzijds hogere opbrengsten zijn gegenereerd (OPK) en anderzijds kosten(stijgingen) zijn beperkt.
Wat hebben we gemeten en hoe?	1. In 2022 maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar en in 2025 maximaal 30 kg restafval per inwoner per jaar. Via de

	<p>jaarlijkse Markerein Grondstoffenmonitor wordt gemeten hoe de gemeente Hoogeveen op afvalbeheergebied presteert ten opzichte van eerdere jaren, de Drentse gemeenten en het landelijk gemiddelde. Zie voor de uitkomst de beleidsindicator afval. Ondanks een licht dalende trend van het aantal kg restafval zijn/worden de (landelijke) doelstellingen zonder beleidswijzigingen niet gerealiseerd.</p> <p>2. Rijkswaterstaat monitort het geluid afkomstig van snelwegen. Als deze boven een bepaalde waarde komen worden maatregelen genomen. Dit is langs de snelwegen in Hoogeveen niet het geval.</p>
--	---

Wat heeft het gekost

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	Vershil
<i>Bedragen x € 1.000</i>		voor wijziging	na wijziging		
Lasten programma	12.396	11.101	16.909	11.557	5.352
Baten programma	13.811	12.073	18.071	12.540	-5.531
Resultaat	-1.416	-972	-1.161	-983	-178

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan uitvoering van dit programma en het realiseren van de programmadoelen:

- RUD
- NV Area.

Voor meer informatie over de wijze waarop en het financiële belang wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Hernieuwbare elektriciteit	%	2020	15,4	32,4	26,8
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoners	2021	148	148	164

Veiligheids pijler

Veilig Hoogeveen

Veilig Hoogeveen

In Hoogeveen staat veiligheid hoog op de agenda. Met als doel te zorgen voor een leef- en werkklimaat waar iedereen zich veilig voelt en waar het veilig is. Handhaving van de openbare orde, borging van de veiligheid in Hoogeveen en de beleving daarvan vormen de basisvoorwaarde voor stad en samenleving. Het programma kent een verbindende, integrale aanpak van veiligheid door de organisaties die bijdragen aan een veilig Hoogeveen.

Programmahouder Karel Loohuis

Reguliere werkzaamheden

Wat doet de gemeente voor haar inwoners in dit programma? Zie het schema.

Algemeen

De zorg voor veiligheid staat in 2022 in het teken van Covid-19 maatregelen, opvang van Oekraïense vluchtelingen en crisishulpverlening, breed gevoelde onvrede bij agrarische ondernemers over het stikstofbeleid en de omzwervingen van de wolf. Het bestuur streeft ernaar hierover steeds in gesprek te blijven met inwoners en ondernemers.

Doelstellingen

1. Meer ruimte geven aan burgerbetrokkenheid bij veiligheid	
Doel	Bewoners meer betrekken bij de aanpak van veiligheidsproblemen in buurten en dorpen.
Wat hebben we hiervoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gebruik van het Smederijen-netwerk in dorpen, buurten en wijken. 2. Inzet van communicatiemiddelen zoals Burgernet, webcare (politie) en WhatsApp-groepen. 3. Het veiligheidsbudget van de Smederijen is besteed aan burgerinitiatieven zoals Whatsapp Buurtpreventie (borden), AED's (incl. cursussen) en cameratoezicht. 4. Bij veiligheidsissues, zoals ernstige jeugdoverlast, hebben we contact gelegd met betreffende jongeren en hun ouders voor een gezamenlijk inzicht in oorzaken van gedrag en om te bespreken wat hun behoefte is. Uit het werkveld (Hoogeveen-centrum, Krakeel) vernemen wij dat de overlast behoorlijk is afgenomen. 5. Voorbereidingen voor een nieuwe Kadernota Veiligheid, toezicht en handhaving 2023-2026.
Wat hebben we gemeten en hoe?	N.v.t.
Financiële consequenties	Geen
Risico's en randvoorwaarden	Geen

2. Vergroten veiligheidsgevoel jongeren in het uitgaansgebied	
Doel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een uitgaansgebied waar uitbaters, bezoekers (zoals jongeren) en omwonenden zich nog veiliger voelen. 2. Verdere afname van het aantal geweldsincidenten in het uitgaansgebied.
Wat hebben we hiervoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Periodiek overleg met de politie om de situatie in het centrum te monitoren. 2. Start aanbestedingstraject om de camera's in het centrum te vervangen. 3. Aanstelling nieuwe horeca-coördinator.
Wat hebben we gemeten en hoe?	We hebben het gevoel onder jongeren niet kunnen meten, omdat er in 2022 geen budget was voor het houden van de Veiligheidsmonitor.
Financiële consequenties	Geen
Risico's en randvoorwaarden	Geen

3. Het terugdringen van alcohol- en drugsgerelateerde problematiek	
Doel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organisatoren van evenementen houden zich aan de landelijke regelgeving rond alcoholverstrekking. 2. Sluitende aanpak voor jongeren die met alcohol- of drugsproblematiek in het ziekenhuis terechtkomen.
Wat hebben we hiervoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aanpassing gemeentelijk drugsbeleid aan nieuwe wetgeving en jurisprudentie. 2. Instructies aan organisatoren van evenementen om 18 minners zichtbaar te maken, bijvoorbeeld met bandjes, en barpersoneel te instrueren. 3. Controles op toepassing van de bandjes voor minderjarigen bij evenementen in onze gemeente.

	4. Periodiek overleg op initiatief van het CJG met o.a. VNN, VTD, GGD, ziekenhuis en politie over signalen en casuïstiek.
Wat hebben we gemeten en hoe?	We meten via de controles van onze handhavers bij evenementen.
Financiële consequenties	Geen
Risico's en randvoorwaarden	Geen

4. De zichtbaarheid van de (wijk)agent verbeteren

Doel	Verkleinen van de afstand tussen inwoners en de politie.
Wat hebben we ervoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevordering aanwezigheid en zichtbaarheid van politie en wijkagent bij spreekuren in de wijkgebouwen, bij rondes in de wijken en dorpen en bij overleg met professionals over problemen in de wijken en dorpen. (is niet gemeten wegens het niet meedoen aan de Veiligheidsmonitor) 2. Periodiek op de agenda gezet bij overleg van de burgemeester met de politiechef. 3. Periodiek overleg met de beheerders van de WhatsApp-groepen om bekendheid te geven aan de wijkagenten en jeugdagenten.
Wat hebben we gemeten en hoe?	Zichtbaarheid checken we via de dagelijkse en reguliere contacten met inwoners en ondernemers.
Financiële consequenties	Geen
Risico's en randvoorwaarden	Geen

5. Het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld

Doel	Daling van aantal daders van huiselijk- en eengerelateerd geweld en kindermishandeling met 5% ten opzichte van 2018 (totaal = 176).
Wat hebben we ervoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Periodiek overleg tussen Veilig Thuis Drenthe, politie, SWW en gemeente. 2. Huisverbod bij excessief geweld met minimaal 10 dagen verplichte hulpverlening voor uithuisgeplaatsten en achterblijvers. Met daarna zo nodig vrijwillig hulpverlening.
Wat hebben we gemeten en hoe?	We meten dit niet zelf als gemeente en maken hiervoor gebruik van de cijfers uit de politiestructuren. De cijfers laten ons zien dat het aantal meldingen niet afneemt (2021: 189 meldingen)
Financiële consequenties	Geen
Risico's en randvoorwaarden	Geen

6. Het vergroten van de verkeersveiligheid

Doel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers. 2. Bevorderen van verkeersveilig rijgedrag.
Wat hebben we ervoor gedaan in 2022?	Uitvoering van het plan van aanpak ter verbetering van de verkeersveiligheid op hotspotlocaties, samen met politie en OM.
Wat hebben we gemeten en hoe?	Ad 1. Verkeersongevallen in 2018: 702,3 per 100.000 inwoners, in 2021: 598,9 per 100.000 inwoners.
Financiële consequenties	Geen
Risico's en randvoorwaarden	Afstemming met programma Veilige Bereikbaarheid

7. Daling van het aantal woninginbraken

Doel	Daling van het aantal woninginbraken tot 5% ten opzichte van 2018 (totaal = 157).
Wat hebben we ervoor gedaan in 2022?	1. Acties, in onder andere het Torentje, ter bevordering van alertheid bij inwoners voor maatregelen in en rond de eigen woning. 2. Meldkamer maakt gebruik van burgerinzet bij meldingen van heterdaad-inbraken. 3. Bevordering whatsapp-groepen.
Wat hebben we gemeten en hoe?	Zie onder doelstelling 1. Afname geconstateerd: 2022: 65
Financiële consequenties	Geen
Risico's en randvoorwaarden	Geen

8. Aandacht voor criminaliteit als gevolg van digitalisering (cyberpesten, hacken, spookfacturen, oplichting en sexting)

Wat wilden we bereiken in 2022?	Kennis opdoen over dit onderwerp aan de hand van een onderzoek en delen in samenwerking met de VNG en andere gemeenten.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	We hebben een bestuurlijk peer-to-peer-gesprek georganiseerd over digitale veiligheid in de samenleving, samen met gemeente Overbetuwe, gemeente De Wolden, de VNG en de Informatie-beveiligingsdienst. Verdere samenwerking met Veiligheidsregio Drenthe en de Werkgroep Cyber (gemeenten, politie, OM en RIEC in Friesland, Drenthe en Groningen). Deelname aan een regionale werkgroep voor het stimuleren van de bewustwording en het delen van best practices.
Wat hebben we gemeten en hoe?	n.v.t.
Financiële consequenties	Geen
Risico's en randvoorwaarden	Geen

9. Gebruik van bodycams voor boa's

Doel	Inzet van bodycams voor een de-escalerende werking.
Wat hebben we hiervoor gedaan in 2022?	Vorbereidingen voor het kunnen werken met, zoals de formulering van werkinstructies en opleiden van medewerkers.
Hoe hebben we dat gemeten	n.v.t.
Financiële consequenties	Geen

10. Communicatie applicatie toezichthouders

Doel	Het beheer is ondergebracht bij de SWO.
Wat hebben we hiervoor gedaan in 2022?	Financiering van de communicatie-applicatie overeenkomstig de afspraken met de SWO.
Hoe hebben we dat gemeten	n.v.t.
Financiële consequenties	Geen

Wat heeft het gekost

	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Lasten programma	4.049	3.966	3.980	4.034	-54
Baten programma	259	3	3	1	-3
Resultaat	3.790	3.963	3.977	4.034	-57

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022.

Verbonden partijen

De Veiligheidsregio Drenthe (VRD) draagt bij aan uitvoering van dit programma en het realiseren van de programmadoelen.

Voor meer informatie over de wijze waarop en het financiële belang wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Winkeldiefstal	aantal per 1.000 inwoners	2021	1,1	1,0	1,8
Diefstal uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2021	1,3	1,1	1,3
Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2021	3,4	3,3	4,3
Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde	aantal per 1.000 inwoners	2021	8,1	5,8	6,0
Verwijzingen Halt	per 10.000 inwoners 12-17 jaar	2021	3	6	8
Jongeren met delict voor rechter	%	2020	1	1	1
Jongeren met jeugdreclassering	%	2022	0,3	0,3	0,3
Jongeren met jeugdbescherming	%	2022	1,2	1,1	1,1

Let op: Hoogeveen wordt vergeleken met Drenthe en Nederland en niet (alleen) met gemeenten met vergelijkbaar inwoneraantal.

Let op: dit zijn de meest actuele cijfers; niet over 2022 maar over 2021, bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Fundament

Zichtbaar en transparant bestuur

Zichtbaar en transparant bestuur

Met het programma Zichtbaar en transparant bestuur richt Hoogeveen zich op de vernieuwing en de integriteit van het openbaar lokaal bestuur en op de verbinding en samenwerking met inwoners, partnerorganisaties en andere overheden, in het belang van de Hoogeveense samenleving.

Programmahouder Karel Loohuis

Reguliere werkzaamheden

Wat doet de gemeente voor haar inwoners in dit programma? Zie het schema.

Algemeen

Op 16 maart 2022 opent Hoogeveen de eerste vier locaties voor Oekraïense ontheemden. In eerste aanleg vinden hier 77 vluchtelingen onderdak. Grotere locaties volgen al snel. De zeven locaties van de gemeente Hoogeveen beschikken op 31 december over 494 bedden voor Oekraïense vluchtelingen.

In het laatste kwartaal van 2022 neemt Hoogeveen ruim veertig vluchtelingen op in de crisis-noodopvang.

Op 16 maart vond de gemeenteraadsverkiezing plaats op een manier die paste binnen de Covid-19 maatregelen. In Hoogeveen heeft 49% van de kiesgerechtigden een stem uitgebracht. Na de

verkiezingen is er een nieuwe raad en college geïnstalleerd waarbij speciale aandacht is besteed aan de integriteit van bestuur.

Vanuit het nieuwe coalitieakkoord van het college pakken we samenwerking met de samenleving, co-creatie en participatie voortaan op onder de vlag van Verbinden en Verbeteren.

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) van kracht. Deze regelt het recht op informatie over alles wat de overheid doet. Het is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob).

Doelstellingen

1. Investeren in de kwaliteit van het openbare, lokale bestuur	
Doel	Het college en de raad werken vanuit kennis, transparantie, en vertrouwen voor en met de Hoogeveense samenleving.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwerkprogramma raadsleden na de verkiezingen. Onder andere training over gemeentelijke financiën, juridische kaders en instrumenten voor de raad, introductie verbonden partijen, integriteitstraining. 2. Extra momenten met aandacht voor bestuurlijke integriteit voor raad en college. 3. Risicoanalyse van een extern bureau voorafgaand aan de benoeming van de wethouders. 4. Publicatie op de website van nevenfuncties van de burgemeester, wethouders en gemeenteraadsleden. 5. Voorbereiding van B&W op Wet bevordering integriteit en functioneren decentraal bestuur (per 1 januari 2023 in werking) 6. Toets of er per 1 januari 2023 wijzigingen zijn voor de gemeenteraad ten opzichte van de huidige werkwijze. 7. Extra beveiligingsmaatregelen om de privacy en persoonsgegevens van inwoners en veiligheid van gemeentelijke systemen te borgen. 8. Begeleiding verkiezingen op 31 locaties, waarbij 5 locaties drie dagen open waren.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. - 2. Meldingen van een vermoeden van integriteitsschending worden geregistreerd en gevolgd door onderzoek. In 2022 zijn er geen meldingen geweest. 3. De gemeentelijke organisatie voldoet momenteel aan 80% van de vereiste normen vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid en Algemene Verordening Gegevensbescherming. 4. Evaluatie van het verkiezingsproces. Aandachtspunten worden meegenomen naar een volgende verkiezing
Financiële consequenties	Geen
Risico's en randvoorwaarden	De risico's met betrekking tot privacy & informatieveiligheid zijn nog niet teruggebracht tot een acceptabel niveau.

2. Samenwerken met de Hoogeveense samenleving

Doel	Toepassing co-creatie als werkvorm voor burgerparticipatie bij lokale vraagstukken is geborgd in onze aanpak.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2022?	Vormgeving van werkzaamheden en projecten gezamenlijk met inwoners, instanties, organisatie en bedrijven, bijvoorbeeld Herontwerp Sociaal Domein, Woonvisie, Woningbouw Elim, Woningbouw Krakeel en diverse projecten Stadscentrum. Bezoeken van (individuele) collegeleden aan dorpen, wijken en organisaties. Start voorbereiding 'Verbinden en verbeteren'.
Wat hebben we gemeten en hoe?	Aantal thema's dat in co-creatie is opgepakt.
Financiële consequenties	Geen
Risico's en randvoorwaarden	Geen

3. Versterken van de positie van Hoogeveen

Doel	Vergroting van de aantrekkingskracht van Hoogeveen.
Wat hebben we daarvoor gedaan in 2021?	1. Ontwikkeling lobbydossiers Binnenstad, Waterstofwijk, Spoorverbinding en wegverbinding Twente-Drenthe, in samenwerking met andere overheden en organisaties. 2. Afspraak om de lobbyagenda voortaan op te nemen in de begroting en de jaarrekening. Dit start bij de jaarrekening 2023. 3. Deelname aan regio Zwolle.
Wat hebben we gemeten en hoe?	Evaluatie lobbydossiers en op basis daarvan de lobbyagenda voor 2023 opgesteld (bestaande lobbydossiers doorzetten).
Financiële consequenties	Geen
Risico's en randvoorwaarden	Geen

Wat heeft het gekost

	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Lasten programma	5.254	5.003	10.224	11.411	-1.187
Baten programma	1.510	836	10.926	13.087	2.161
Resultaat	3.744	4.167	-703	-1.676	973

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022.

Verbonden partijen

Er zijn geen partijen verbonden aan dit programma.

Verplichte beleidsindicatoren

Dit programma heeft geen verplichte beleidsindicatoren.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht omvat de algemene dekkingsmiddelen die vrij besteedbaar zijn. De niet vrij aanwendbare heffingen zijn, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen, in de programma's verantwoord onder de baten.

Programmahouder Derk Reneman

Algemene Dekkingsmiddelen

	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Lasten programma	1.040	1.111	926	1.397	-471
Baten programma	141.430	140.680	155.498	159.000	3.501
Resultaat	-140.390	-139.569	-154.572	-157.603	3.031

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022.

Overzicht overhead

Onder overhead verstaan we de kosten die gericht zijn op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hierbij moet gedacht worden aan (loon)kosten van bijvoorbeeld directie en de eigen (staf)afdelingen. Verder vallen de kosten voor de administratie, automatisering en huisvesting onder de overhead.

Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen

De taken voor de sturing en ondersteuning van het primaire proces zijn ondergebracht bij de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen. Deze gemeenschappelijke regeling heeft als doel de bedrijfsvoeringsorganisatie achter het primaire proces op een kwalitatief goede en doelmatige wijze vorm te geven. De bijdrage van de gemeente voor het uitvoeren van deze taken worden geraamd onder het taakveld overhead.

De totale kosten die in eerste instantie worden verantwoord op het onderdeel Overhead, kunnen worden gesplitst in:

- (loon)kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces, en
- (loon)kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden, grondexploitaties en investeringen.

De kosten vermeld onder b. worden intern doorbelast c.q. toegerekend aan de diverse taakvelden c.a. door deze op het onderdeel Overhead tegen te boeken.

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil
<i>Bedragen x € 1.000</i>		voor wijziging	na wijziging		
Lasten programma	16.790	18.982	19.488	19.956	-468
Baten programma	434	19	19	359	340
Resultaat	16.356	18.964	19.469	19.597	-128

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022.

Reserves

	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Lasten programma	12.346	1.331	2.799	555	2.244
Baten programma	11.393	50	1.569	1.672	103
Resultaat	953	1.281	1.230	-1.117	2.347

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022.

Het geraamde resultaat

	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Lasten programma	12.126	3.166	15.176	27.000	15.176
Baten programma	0	0	0	0	0
Resultaat	12.126	3.166	15.176	27.000	15.176

Een analyse per taakveld is opgenomen in het hoofdstuk 'Overzicht van baten en lasten' van het jaarrekeningdeel.

Vennootschapsbelasting

Inleiding

Per 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen van kracht. Dit betekent dat activiteiten van de gemeente die in fiscale zin een onderneming vormen belastbaar zijn voor de vennootschapsbelasting (hierna: Vpb).

De fiscaliteit in het kader van de Vpb-wetgeving is complex. Standpunten en interpretaties kunnen wijzigen naarmate de Belastingdienst duidelijke standpunten inneemt. De komende tijd zal kortom sprake zijn van een speelveld dat in beweging zal blijven.

Paragrafen

Dienstverlening en Digitalisering

Hoogeveen streeft naar digitalisering van de diensten en een passende dienstverlening voor onze inwoners en ondernemers. De dienstverlening geldt voor alle onderdelen van de gemeente, van het sociaal domein tot de fysieke leefomgeving en de gemeentewinkel.

Paragraafhouder Karel Loohuis

Wat hebben we gedaan

De uitvoering van en de budgetten voor dienstverlening en digitalisering zijn belegd bij de Samenwerkingsorganisatie (SWO). De uitvoeringsagenda van de SWO is in 2022 leidend voor ontwikkeling van onze dienstverlening. Het college geeft deze agenda thema's mee waarin de inwoners en ondernemers centraal staan: ontwikkeling van digitale dienstverlening, klantgerichte communicatie en inclusieve dienstverlening.

Het college besluit Dienstverlening bij de begroting van 2023 niet langer in een aparte paragraaf onder te brengen. Het thema valt vanaf dat moment in de portefeuille bedrijfsvoering.

Wat hebben we gerealiseerd

Doelstelling: we werken vanuit de visie Dienstverlening 2021-2025 van Hoogeveen

Doel	Verantwoording 2022
<p>De ontwikkeling van de dienstverlening van de gemeente Hoogeveen in de vier sporen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optimaal digitaal: we verleiden inwoners het digitale kanaal te gebruiken voor aanvraag en afhandeling van standaardproducten. • Verbinden en ontmoeten: we zorgen dat iedereen gemakkelijk gebruik kan maken van onze diensten en dat persoonlijke interactie tussen klant en gemeente soepel verloopt. • Dienstverlening in ons DNA: we investeren in de ontwikkeling van klantgerichte vaardigheden en houding. • Een betrouwbaar fundament: we zorgen voor een correcte, tijdige en transparante uitvoering van onze diensten. En vanuit de kernwaarden: eenvoud, maatwerk, samen en vertrouwen. 	<p>1. Met de SWO houden we controle over de voortgang en resultaten van de acties uit de uitvoeringsagenda Dienstverlening 2021-2022 van de SWO. De SWO legt hierover verantwoording af in haar jaarrekening. Voorbeelden van resultaten die hier zijn benoemd zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Start van een interne tolkenpool voor anderstalige inwoners, Start samenwerking met het Gehandicaptenplatform voor een goede toegang van de publieke ruimte in het gemeentehuis, Implementatie van mogelijkheden voor het digitaal aanvragen, Start herschrijven brieven in samenwerking met inwoners en het Taalhuis, De website heeft het op het een na hoogste niveau voor digitale toegankelijkheid.

Investeringen

De verantwoording over investeringen voor het onderdeel Dienstverlening en Digitalisering zijn opgenomen in de jaarrekening 2022 van de Samenwerkingsorganisatie de Wolden Hoogeveen.

Exploitatie

De verantwoording over de lasten en baten voor het onderdeel Dienstverlening en Digitalisering zijn opgenomen in de jaarrekening van de Samenwerkingsorganisatie de Wolden Hoogeveen.

Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering omschrijft hoe de taken rechtmatig, doelmatig en doeltreffend worden uitgevoerd. Onder de bedrijfsvoering vallen de personele capaciteit en de bedrijfsmiddelen.

Paragraafhouder Derk Reneman

Een van de verplichte paragrafen is de paragraaf Bedrijfsvoering (BBV). De paragraaf Bedrijfsvoering geeft de gemeenteraad inzicht in de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering, met uitzondering van de huisvesting, is ondergebracht in de samenwerkingsorganisatie De Wolden en Hoogeveen (SWO). De SWO heeft een eigen programmabegroting en jaarrekening met één programma, het programma Bedrijfsvoering. Naast deze paragraaf wordt dan ook verwezen naar de jaarrekening 2022 van de SWO.

Frauderisico

Voor frauderisico is een frauderisico-analyse opgesteld en de frauderisico's zijn gekwantificeerd in laag, midden en hoog. Voor alle frauderisico's zijn de beheersmaatregelen in kaart gebracht. De drie grootste frauderisico's zijn gecontroleerd en de uitkomsten van de bevindingen zijn beschreven in het memo "uitleg frauderisico". Daarnaast is een Nota Misbruik en Oneigenlijk gebruik opgesteld en als 'goed' beoordeeld door de accountant. Deze Nota Misbruik en Oneigenlijk gebruik wordt gezamenlijk met de frauderisico-analyse en het memo 'uitleg frauderisico' op 3 juli 2023 vastgesteld door het bestuur van de SWO. Hierna volgt vaststelling in college en wordt het ter kennisgeving aan de raad aangeboden.

Bedrijfsvoeringskosten

De kosten van de reguliere bedrijfsvoeringstaken zijn ondergebracht in de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen. De bijdrage aan de SWO is, samen met de overige bedrijfsvoeringskosten opgenomen in het Overzicht Overhead. In het Overzicht Overhead wordt de bijdrage aan de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen verantwoord.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de werkelijke bedrijfsvoeringslasten 2022:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2022
Huisvesting	1.283
functie gemeentesecretaris	185
Bezwaar/beroep/ombudsman	22
Geo-info/kadaster	49
Public relations	55
Voormalig personeel	439
Bijdrage aan SWO	45.523

Lokale heffingen

De paragraaf omvat alle gemeentelijke heffingen. De heffingen vallen onder de programma's als de besteding gebonden is en zo niet, onder de algemene dekkingsmiddelen. Ook de lokale lastendruk en de kwijtschelding komen aan de orde.

Paragraafhouder Derk Reneman

Index op heffingen

Om de inkomsten en uitgaven voor wat betreft de prijsontwikkeling zoveel mogelijk in balans te houden hebben we vanaf de begroting 2022 afgesproken de inkomsten jaarlijks te indexeren. Voor 2022 zijn de inkomsten met de inflatiecorrectie van 2% geïndexeerd. Waar andere afspraken zijn voor de indexering worden afzonderlijk benoemd in deze paragraaf.

Toerekening overhead

De kosten voor overhead mogen niet direct worden toegerekend aan de taakvelden maar worden verantwoord op het taakveld overhead. Met betrekking tot de lokale heffingen dient de toerekening hiervan extracomptabel te geschieden. De wijze van toerekening moet worden vastgelegd en opgenomen in de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet. In Hoogeveen is gekozen voor een toerekening waarbij enerzijds rekening wordt gehouden met de personele inzet op dit taakveld en anderzijds de omvang van het betreffende taakveld.

Kwijtschelding

Kwijtschelding Bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2021	Begroting voor wiz. 2022	Begroting na wiz. 2022	Jaarrekening 2022
Verleende kwijtschelding	439	500	500	390

Bij kwijtschelding hanteren we de maximaal door het Rijk toegestane bijstandsnorm van 100%. De € 390.000 aan verleende kwijtschelding betreft de afvalstoffenheffing (70%) en de brede rioolheffing (30%). De lasten worden als onderdeel van de 100% kostendeckering van de afvalstoffenheffing en riolering in de exploitatie opgevangen.

Totaalbeeld opbrengst heffingen

Naam heffing Opbrengsten (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting voor wiz. 2022	Begroting na wiz. 2022	Jaarrekening 2022
OZB	15.257	15.445	15.925	15.964
BIZ Stadscentrum	241	250	250	247
Toeristenbelasting	108	102	102	145
Precariobelasting	44	87	82	115
Forensenbelasting	37	28	28	33
	15.687	15.912	16.386	16.504
Afvalstoffenheffing	6.330	6.267	6.347	6.347
Brede rioolheffing	4.690	4.550	4.774	4.774
Betaald parkeren	2.056	2.534	2.361	2.448
Graf- en begraafrechten	1.223	913	1.197	1.234
Marktgelden	48	51	51	53
	14.347	14.314	14.729	14.857
WABO-leges	1.531	877	900	1.077
Leges Burgerzaken	736	663	787	776
Leges planologische procedures	0	68	0	0
Leges Telecommunicatiewet	166	38	103	94

Naam heffing Opbrengsten (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting voor wijz. 2022	Begroting na wijz. 2022	Jaarrekening 2022
Leges Bodemgesteldheidsonderzoek	0	2	2	0
	2.434	1.648	1.793	1.948
Zwembad	406	610	521	580
Sport	802	1.068	1.517	1.599
	1.208	1.678	2.038	2.179
Totaal	33.676	33.552	34.946	35.488

Onroerendezaakbelasting (OZB)

Onroerendezaakbelasting wordt geheven van eigenaren van onroerende woningen en niet-woningen en van gebruikers van onroerende niet-woningen. De eigenaar/gebruiker op 1 januari van enig jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak (Woz) die is vastgesteld met een Woz-beschikking. Voor het belastingjaar 2022 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2021. De OZB is met 2% geïndexeerd in 2022.

Bedrijven Investering Zone (BIZ) Stadscentrum

De BIZ-bijdrage wordt geheven van de gebruiker van een niet-woning in het centrumgebied van Hogeveen waarin commerciële activiteiten plaatsvinden. Hoeveel de ondernemer moet betalen, hangt af van de waarde van het object. De waarde van het object wordt bepaald volgens de regels van de wet Woz. De totale opbrengst van de BIZ-bijdrage wordt in de vorm van een subsidie door de gemeente uitgekeerd aan Stichting Centrummanagement Hogeveen.

BIZ Stadscentrum Bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2021	Begroting voor wijz. 2022	Begroting na wijz. 2022	Jaarrekening 2022
Kosten	277	275	275	281
Opbrengsten	241	250	250	247
Kostendekking	87%	91%	91%	88%

Voor de bijdrage aan de Stichting Centrummanagement Hogeveen is een bedrag opgenomen van € 275.000. Hiertegenover staat een jaarlijkse opbrengst begroot van € 250.000. Werkelijk is er € 247.000 ontvangen.

Toeristenbelasting

Voor overnachtingen in hotels, pensions, bed and breakfast, appartementen, recreatiebungalows en campings binnen de gemeente Hogeveen wordt van niet-ingezetenen toeristenbelasting geheven. De belasting wordt geheven van degene die de gelegenheid tot overnachting biedt (de hotelier, pensionhouder, e.d.); deze mag de belasting doorberekenen aan degene die overnacht. De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen. De toeristenbelasting kan op twee manieren worden voldaan: een vast bedrag per jaar of een bedrag op basis van het aantal overnachtingen. Voor 2022 is het tarief vastgesteld op € 1,50 per persoon per overnachting. Dit tarief wordt vastgesteld op basis van de voorstellen van het Recreatieschap Drenthe. De opbrengst toeristenbelasting pakt hoger uit dan begroot door een toename van het aantal overnachtingen en een afrekening over 2021. De afrekening toeristenbelasting 2022 gaat in 2023 plaatsvinden.

Forensenbelasting

Wie een tweede verblijf in de gemeente Hogeveen heeft en niet staat ingeschreven in de gemeente Hogeveen en het verblijf meer dan 90 dagen per jaar tot zijn of haar beschikking heeft, betaalt forensenbelasting. Deze belasting wordt geheven over de waarde van het verblijf.

Bij opmaak van de begroting is ervan uitgegaan dat de opbrengst forensenbelasting € 28.000 zou gaan bedragen. De werkelijke opbrengsten is € 5.000 hoger uitgekomen dan begroot.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De belasting is verschuldigd door degene die de voorwerpen daar heeft of ten behoeve van wie ze daar zijn. Met de heffing van precariobelasting worden algemene inkomsten verkregen. De precariobelasting wordt geheven volgens de opgenomen in tarieven in de tarieventabel, behorende bij de Verordening Precariobelasting.

Door een stijging van vergunde terrassen pakt de opbrengst precariorechten € 33.000 hoger uit dan begroot.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een heffing ter bestrijding van kosten van beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De heffing komt ten laste van gebruikers van percelen waarvoor de gemeente een inzamelverplichting voor huishoudelijk afval heeft. De heffing is afhankelijk van de omvang van het betreffende huishouden zoals opgenomen is in de verordening Afvalstoffenheffing 2022.

De tarieven zijn voor 2022 niet aangepast. Voor de afvalstoffenheffing geldt dat de geraamde baten de geraamde lasten niet mogen overstijgen.

Afvalstoffenheffing	Jaarrekening 2021	Begroot 2022 voor wijziging	Begroot 2022 na wijziging	Jaarrekening 2022
730 Kosten reiniging	5.064	5.221	4.994	4.824
630 Kwijtschelding	298	350	350	273
050 Rente aandeelkapitaal	12	12	9	9
BTW Component	1.047	939	939	941
Totaal door te berekenen kosten	6.422	6.522	6.292	6.046
050 Ontvangen dividend	178	96	271	271
730 Reinigingsheffing	6.330	6.267	6.347	6.347
730 Onttrekking voorziening	0	160	0	0
Totaal opbrengst	6.508	6.522	6.618	6.619
Kostendeckking	101%	100%	105%	109%
Verrekening met voorziening	-86	0	-327	-572

De kosten betreffen alle kosten voor het inzamelen en verwerken van gft-afval, rest afval, oud papier, glas, kunststof en overig grofvuil. Daarnaast worden de kosten toegerekend aan de afvalstoffenheffing die te maken hebben met de regeling voor kwijtschelding.

Het voordeel binnen de afvalbegroting wordt gestort in de egalisatievoorziening Reiniging. In de GemRap 2022 is per saldo al een voordeel van € 487.000 opgenomen. In de jaarrekening komen we nog eens € 245.000 voordeliger uit. Dit komt door lagere lasten op reiniging van € 170.000 en minder kosten aan kwijtschelding € 77.000. Het voordelig saldo van € 572.000 wordt toegevoegd aan de voorziening Reiniging.

Brede rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:

- De inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater en de zuivering van huishoudelijk afvalwater.
- De inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerken van het ingezamelde hemelwater.

- c. Het treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Voor 2022 is er geen tariefsverhoging doorgevoerd. Voor de rioolheffing geldt dat de geraamde baten de geraamde lasten niet mogen overstijgen.

Brede rioolheffing	Jaarrekening 2021	Begroting voor wijz. 2022	Begroting na wijz. 2022	Jaarrekening 2022
720 Kosten riolering	3.177	3.126	3.163	2.959
210 Kosten straatvegen (40%)	284	209	381	387
570 Uitvoering baggerplan	231	232	231	224
630 Kwijtschelding	128	150	150	119
Btw-component	277	331	331	298
1% Oninbaar verklaring	47	46	48	48
Overhead	718	792	793	798
Totaal door te berekenen kosten	4.863	4.886	5.097	4.832
Rioolheffing	4.690	4.550	4.774	4.774
Ten laste van voorziening riolering	0	336	0	0
Totaal opbrengst	4.690	4.886	4.774	4.774
Kostendeckking	96%	100%	94%	100%
Verrekening met voorziening	173	0	323	44

De toe te rekenen kosten riolering zijn € 279.000 lager dan begroot. Deze lagere kosten zijn met name ontstaan doordat er minder inspecties zijn uitgevoerd en als gevolg hiervan zijn er minder kosten aan onderhoud van het riool geweest. Daarnaast zijn er minder kosten aan kwijtschelding. Het nadelig saldo van € 44.000 onttrekken we aan de voorziening riolering.

Parkeerbelasting

Parkeerbelasting wordt geheven voor het parkeren van een voertuig op een aangewezen plaats en tijdstip of voor verleende parkeervergunningen. Met de heffing van parkeerbelastingen worden algemene inkomsten verkregen.

Betaald parkeren Bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2021	Begroting voor wijz. 2022	Begroting na wijz. 2022	Jaarrekening 2022
063 opbrengst parkeren	2.056	2.618	2.361	2.448
220 kosten parkeren	668	723	781	707
Overhead	142	156	153	153
Saldo	1.246	1.739	1.427	1.588

Na tegenvallende parkeerinkomsten (in verband met Covid-19) in de eerste maanden van 2022 is de begroting bijgesteld bij de GemRap. De parkeerinkomsten hebben zich echter beter hersteld dan verwacht. De parkeerinkomsten zijn € 275.700 (structureel effect) hoger dan na bijstelling verwacht. Ook op het onderdeel naheffingen is er een positief resultaat van € 67.800 te zien. Ook dit is een structureel effect. We gaan ervan uit dat de effecten van Covid-19 na 2022 niet meer merkbaar zijn. We verwachten dat dit een positief effect zal hebben op de inkomsten in de komende jaren.

Graf- en begraafrechten

Eind 2011 heeft de raad de Nota Begraven vastgesteld. Financieel is het uitgangspunt dat 100% van de variabele kosten door de tarieven wordt gedekt en 70% van de vaste kosten.

De overige 30% voor de parkfunctie van de begraafplaatsen komt ten laste van de algemene middelen.

Graf- en Begraafrechten	Jaarrekening	Begroting voor	Begroting na	Jaarrekening
Bedragen x € 1.000	2021	wijz. 2022	wijz. 2022	2022
750 Begraafplaatsen en crematoria	826	774	759	760
570 Openbaar groen en recreatie	112	119	119	31
020 Burgerzaken	40	40	40	40
Overhead	248	258	253	253
Totaal lasten	1.226	1.191	1.171	1.084
waarvan: variabel (a)	-200	-200	-200	-200
Instandhoudingskosten	1.006	991	971	884
waarvan: vaste kosten 70%, geen parkfunctie (b)	704	694	680	619
Lasten in tariefberekening (a+b)	904	894	880	819
Opbrengst graf- en begraafrechten	1.223	913	1.197	1.234
Kostendeckking	135%	102%	136%	151%

Bij GemRap1 is er een verwachte meeropbrengst door meer verlengingen grafrechten door aflopende termijnen gemeld van € 255.000 en verwerkt via een begrotingswijziging. Ten opzichte van deze gewijzigde begroting is er nu per saldo een incidenteel voordeel van € 38.000. De hogere opbrengst wordt met name veroorzaakt door de verlenging van rechten in verband met verlopen termijnen. Er is nog steeds sprake van een inhaalslag van verlenging van grafrechten in verband met verlopen termijnen. In 2023 wordt het begraafplaatsbeleid geactualiseerd.

Marktgelden

De werkelijke opbrengsten is € 2.000 hoger uitgekomen dan begroot.

Wet Algemene Bepaling Omgevingsrecht (WABO)-leges

Voor de WABO-leges geldt dat de geraamde baten de geraamde lasten niet mogen overstijgen.

WABO-leges	Jaarrekening	Begroting voor	Begroting na	Jaarrekening
Bedragen x € 1.000	2021	wijz. 2022	wijz. 2022	2022
830 Opbrengst Wabo-leges	1.531	877	900	1.077
830 kosten bouwen en wonen	841	862	982	1.014
Overhead	334	341	334	334
Saldo	357	-325	-416	-271
Kostendeckking	130%	73%	68%	80%

We hebben een voordeel omgevingsvergunningen omdat in 2022 enkele vergunningen zijn verleend voor grotere bouwplannen. Daarnaast is de verwachte datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsboring voor bouwen (Wkb) uitgesteld en daarmee ook de mindere inkomsten van leges.

Leges Burgerzaken

We heffen de leges over een aantal verschillende rechten ter zake van het genot van, door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Voor de leges geldt dat de geraamde baten de geraamde lasten niet mogen overstijgen. We kijken hierbij niet naar de kosten van de specifiek geleverde dienst maar naar de groep van dezelfde diensten.

Leges Burgerzaken	Jaarrekening	Begroting voor	Begroting na	Jaarrekening
Bedragen x € 1.000	2021	wijz. 2022	wijz. 2022	2022
020 Opbrengst leges burgerzaken	736	663	787	776
020 Kosten burgerzaken	1.631	1.665	2.280	2.262
Overhead	424	432	424	424

Leges Burgerzaken	Jaarrekening	Begroting voor	Begroting na	Jaarrekening
Bedragen x € 1.000	2021	wijz. 2022	wijz. 2022	2022
Saldo	-1.319	-1.434	-1.917	-1.910
Kostendekking	45%	32%	35%	34%

Planologische procedures

Er loopt een aantal projecten, waarbij kostenverhaal via de grondprijs of een anterieure overeenkomst is geregeld. In een anterieure overeenkomst wordt bepaald hoeveel een initiatiefnemer moet betalen voor de bestemmingsplanprocedure, de zogenaamde exploitatiebijdrage. In de exploitatiebijdrage zijn de leges opgenomen. Om deze reden zijn er in 2022 geen separate leges in rekening gebracht.

Zwembad

Zwembad	Jaarrekening	Begroting voor	Begroting na	Jaarrekening
Bedragen x € 1.000	2021	wijz. 2022	wijz. 2022	2022
520 opbrengsten zwembad	406	610	521	580
520 kosten zwembad	1.904	2.021	2.035	1.956
Kostendekking	21%	24%	26%	30%

Sport

Binnensport	Jaarrekening	Begroting voor	Begroting na	Jaarrekening
Bedragen x € 1.000	2021	wijz. 2022	wijz. 2022	2022
520 opbrengsten binnensport	517	672	1.122	1.196
520 kosten binnensport	1.844	2.041	2.095	2.028
Kostendekking	28%	33%	54%	59%

Binnensport

De kostendekkendheid voor binnensport ligt dit jaar hoger dan de begroting. Dit wordt veroorzaakt door hogere (incidentele) baten. Door de verkoop van binnensporthal Leeuwerik en schade-uitkeringen voor sporthal de Marke en het Activum.

Buitensport	Jaarrekening	Begroting voor	Begroting na	Jaarrekening
Bedragen x € 1.000	2021	wijz. 2022	wijz. 2022	2022
520 opbrengsten buitensport	285	396	396	403
520 kosten buitensport	1.441	1.572	1.548	1.483
Kostendekking	20%	23%	26%	27%

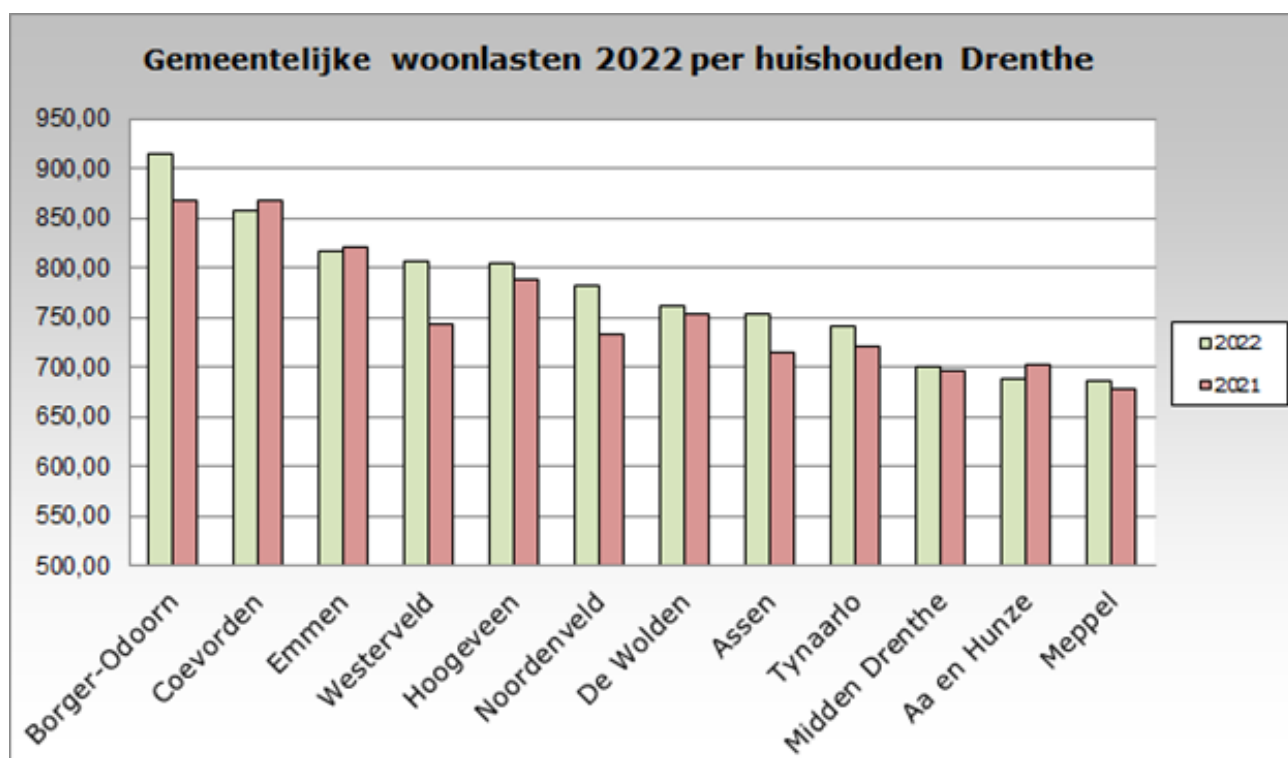
De budgetten sport worden toegelicht in het programma Gezond en vitaal.

Woonlastendruk

Onderstaande tabel geeft een overzicht over 2022 van de woonlasten van de twaalf Drentse gemeenten.

	WOZ waarde *	percentage	OZB	afvalstoffen- heffing	Rioolheffing	2021	2022
Borger-Odoorn	241.000	0,18460%	444,89	225,12	244,04	867,85	914,05
Coevorden	215.000	0,16620%	357,33	296,45	202,84	868,35	856,62
Emmen	204.000	0,16560%	337,82	304,00	175,23	819,77	817,05
Westerveld	320.000	0,11130%	356,16	239,00	212,08	743,34	807,24
Hoogeveen	215.000	0,17090%	367,44	286,80	149,85	788,90	804,09
Noordenveld	297.000	0,10429%	309,74	227,35	245,40	733,32	782,49
De Wolden	323.000	0,10160%	328,17	200,82	232,92	752,54	761,91
Assen	230.000	0,15760%	362,48	252,89	137,39	713,86	752,76
Tynaarlo	325.000	0,09650%	313,63	261,90	165,87	720,52	741,40
Midden Drenthe	249.000	0,10200%	253,98	207,25	238,50	697,30	699,73
Aa en Hunze	276.000	0,10560%	291,46	242,00	155,00	702,30	688,46
Meppel	252.000	0,11900%	299,88	212,00	174,00	677,40	685,88
Drenthe	262.250	0,13210%	335,25	246,30	194,43	757,12	775,97

* De WOZ-waarde is de gemiddelde WOZ-waarde van de woningen per gemeente.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote kosten te dekken. Dat wil zeggen: welke capaciteit is nodig om de risico's op te vangen, en wel zodanig dat een tegenvaller niet direct tot een bezuiniging hoeft te leiden.

Paragraafhouder Derk Reneman

Inleiding

Het weerstandsvermogen dient om niet begrote kosten en risico's op te vangen. Het geeft een indicatie van de robuustheid van de begroting. Risicobeheersing heeft daarom een belangrijke relatie met het weerstandsvermogen. Reguliere risico's worden afgedekt met verzekeringen of voorzieningen/bestemmingsreserves. Voor risico's die niet tegen acceptabele kosten kunnen worden verzekerd en waarvan de omvang niet redelijkerwijs is in te schatten dient het weerstandsvermogen als dekkingsmiddel.

Binnen de uitvoering van het beleid doen we al veel aan het beperken van risico's. Bij elk besluit tot uitvoering nemen we waarborgen op in de college- en raadsvoorstellen om risico's zoveel mogelijk te vermijden of te beperken. Daarnaast zijn op allerlei terreinen (wegen, riolering, gebouwen, openbare verlichting, etc.) beheersplannen opgesteld waarbij we zo nodig voorzieningen treffen. Bij grotere projecten bouwen we diverse momenten in waarop de gemeente nog kan kiezen om al dan niet door te gaan (go of no-go momenten). Alle voorstellen beoordelen we op eventuele risico's met financiële, personele- en/of juridische consequenties. Kortom: risicomanagement maakt onderdeel uit van de dagelijkse processen.

In de opgestelde 'Nota weerstandsvermogen en Risicomanagement' zijn de doelstellingen en begrippen betreffende het weerstandsvermogen en aanpak verder uiteengezet.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

Om risico's te kunnen opvangen is het van belang dat hiervoor een buffer beschikbaar is. In dit kader is de weerstandscapaciteit van de gemeente van belang. We maken onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit bestaat uit middelen die permanent kunnen worden ingezet om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. De structurele weerstandscapaciteit kan onder andere bestaan uit het budget voor onvoorzien dat in elk programma is opgenomen. Dit bedrag is echter op nihil gesteld en biedt daarmee geen weerstandscapaciteit. Andere structurele dekkingsmiddelen, zoals onbenutte belastingcapaciteit en 100% kostendekkendheid van leges worden in Hoogeveen buiten beschouwing gelaten. Overigens laat het kengetal belastingcapaciteit wel wat zien van de potentiële onbenutte belastingcapaciteit, doordat deze het verschil tussen de Hoogeveense woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde laat zien.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat we kunnen inzetten om eenmalige tegenvallers op te vangen. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbare deel van de reserves. Dat betreft de Algemene reserve.

Algemene reserve

De Algemene reserve vormt het belangrijkste onderdeel van het weerstandsvermogen en bedraagt per 31 december 2022 (dus voor resultaatbestemming) € 22,9 miljoen.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn die reserves die de raad voor een bepaald doel heeft bestemd. Ze beslaan per 31 december 2022 € 2,583 miljoen. Voor een specificatie: zie toelichting op de balans.

Stille reserves

Dit betreffen de activa die op de balans lager zijn gewaardeerd dan de marktwaarde en die op korte termijn verkoopbaar zijn. Deze worden voorzichtigheidshalve op nihil gewaardeerd.

Inventarisatie van de risico's

De omvang van het noodzakelijke weerstandsvermogen wordt telkens herzien op basis van ontwikkelingen. De risico's worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening geactualiseerd. Aan de hand van een lijst met mogelijke onderwerpen zijn de grootste risico's voor de gemeente in beeld gebracht. De risico's zijn beoordeeld aan de hand van de matrices en de tabellen die zijn opgenomen in de nota Weerstandsvermogen en risicomanagement. De omvang x de kans, dat het risico zich voordoet, geeft aan wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Zoals in onderstaande tabel is weergegeven, bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit voor de jaarrekening 2022 € 19,192 miljoen.

Onderdeel (Bedrag * € 1.000)	Maximale risico	Risicokans	Benodigde weerstandscapaciteit
Algemene uitkering	3.546	Hoog	1.773
Bedrijfsvoering (aandeel SWO)	3.572	Hoog/laag	1.423
(Schade)claims	2.565	Laag/hoog	1.533
Externe factoren	1.748	Gemiddeld/hoog	860
Financieel	10.578	Laag/gemiddeld/hoog	6.095
Grondexploitatie	*	Laag	43
Kapitaalgoederen	5.351	Laag/gemiddeld/hoog	2.354
Open-einde regelingen	2.936	Laag/gemiddeld/hoog	1.565
Projecten	2.268	Laag/gemiddeld/hoog	1.085
Verbonden partijen**	4.416	Laag/gemiddeld/hoog	2.119
Overige categorieën	930	Laag/gemiddeld	342
Totaal	37.910		19.192

* Afzonderlijke risicoanalyse grondexploitatie met een maximaal risico van ca. € 42.500. Zie voor meer informatie de paragraaf Grondbeleid.

** De GKB zit verdisconteerd in de totale risicoanalyse van de verbonden partijen. Zie hiervoor de toelichting op de grootste risico's.

Vergelijkende cijfers

Categorie	Jaarrekening 2022 benodigde Weerstandscapaciteit	Begroting 2022 benodigde Weerstandscapaciteit	Jaarrekening 2021 benodigde Weerstandscapaciteit	Verschil benodigd jaarrekening 2022 t.o.v. begroting 2022	Verschil benodigd jaarrekening 2022 t.o.v. jaarrekening 2021
Algemene uitkering	1.773	1.794	1.513	-21	+260
Bedrijfsvoering	1.423	459	460	+964	+963
(Schade)-claims	1.533	54	54	+1.479	+1.479
Externe factoren	860	378	378	+482	+482
Financieel	6.095	5.512	5.301	+583	+794

Categorie	Jaarrekening 2022 benodigde Weerstandscapaciteit	Begroting 2022 benodigde Weerstandscapaciteit	Jaarrekening 2021 benodigde Weerstandscapaciteit	Vershil benodigd jaarrekening 2022 t.o.v. begroting 2022	Vershil benodigd jaarrekening 2022 t.o.v. jaarrekening 2021
Grondexploitatie	43	752	370	-709	-327
Kapitaalgoederen	2.354	1.174	1.089	+1.180	+1.265
Open-eind regelingen	1.565	3.105	1.622	-1.540	-57
Projecten	1.085	622	622	+463	+463
Verbonden partijen	2.119	1.052	1.013	+1.067	+1.106
Overige	342	353	488	-11	-146
Totaal	19.192	15.255	12.910	+3.937	+6.282

De grootste verschillen t.o.v. de begroting worden veroorzaakt door:

- Algemene uitkering:
De algemene uitkering valt hoger uit dan begroot. De benodigde weerstandscapaciteit is naar beneden bijgesteld.
- Bedrijfsvoering:
Deze valt hoger uit dan begroot. De organisatie heeft te maken met inflatie en cybercrime risico's. Op het eerste gezicht zijn deze twee onderwerpen verschillend van elkaar, toch kunnen ze degelijk invloed op elkaar hebben. Een hogere inflatie kan leiden tot hogere kosten voor het beschermen van digitale middelen, waardoor het risico op cybercriminaliteit kan toenemen. De kans en impact is aangepast en het benodigde weerstandsvermogen is naar boven bijgesteld.
- (Schade)-Claims:
Deze valt hoger uit dan begroot omdat bij een schadeclaim de uitkomst nog ongewis is en of deze onder een beroepsaansprakelijkheidsverzekering valt en dus verzekerd zou moeten zijn. De impact is aangepast en het benodigde weerstandsvermogen is naar boven bijgesteld.
- Externe factoren:
-Hogere lasten peuterspeelzalen
-Voortijdig beëindiging van contracten
De kans en impact is aangepast en het benodigde weerstandsvermogen is naar boven bijgesteld.
- Financieel:
Door een wijziging in wet- en regelgeving lopen we een risico op een (na)heffing vennootschapsbelasting en de BTW compensatiefonds. Daarnaast is de waardering kans en impact voor het niet nakomen van de verplichtingen op de gewaarborgde geldleningen naar boven bijgesteld.
- Kapitaalgoederen:
Er is meer uitgegeven aan onderhoud wegen dan begroot. De benodigde weerstandscapaciteit is naar boven bijgesteld.
- Openeinderegeling:
- Voor 2022 zijn in het Sociaal Domein minder aanvragen voor zorg geweest dan begroot. De benodigde weerstandscapaciteit is naar beneden bijgesteld.
- Bezuinigingen Sociaal Domein. In de begroting is een claim gelegd ad 2,5 mln. op het begrote voorschot van 2022, deze claim is niet meer actueel voor de jaarrekening. De benodigde weerstandscapaciteit is naar beneden bijgesteld.

- Verbonden partijen:

De risico inschatting op basis van kans en impact, ten aanzien van onrechtmatigheden en negatieve resultaten die invloed hebben op de bijdrage en de doelstellingen, is naar boven bijgesteld. Bij een nadere analyse is gebleken dat de impact te laag was ingeschat. Het benodigde weerstandsvermogen is naar boven bijgesteld.

Toelichting op de grootste risico's

De risico's met de meeste invloed op de benodigde weerstandscapaciteit worden hieronder toegelicht:

Nr.	Categorie	Risico	Benodigde weerstandscapaciteit
1	Algemene uitkering	Algemene uitkering -De werkelijke algemene uitkering wijkt af van de raming	1.773.045
2	Bedrijfsvoering	De kans dat de ICT niet of niet voldoende werkt met als gevolg dat producten en diensten niet meer geleverd worden.	1.217.099
3	Claims	Uitkomst schadeclaim is ongewis	1.530.000
4	Financieel	Verstreckte geldleningen - Het niet nakomen van de aflossingsverplichtingen	5.372.115
5	Financieel	BTW Compensatiefonds - verandering wet- en regelgeving met kans op foutieve aangiften	2.554.767
6	Kapitaalgoederen	Meer uitgegeven aan onderhoud dan begroot	1.710.500
7	Open-einderegelingen	Jeugdzorg -Overschrijding van het jeugdbudget doordat er duurdere, meer en/of langere zorg gevraagd wordt	1.118.817
8	Verbonden partijen	Risico's ten aanzien van onrechtmatigheden en negatieve doelstellingen.	1.554.330

Overige risico's

Naast bovengenoemde zijn voor de berekening van de weerstandscapaciteit, onder andere ook de volgende risico's meegenomen:

- Het moeten terugbetalen van ontvangen subsidiebedragen (Categorie Projecten)
- Openstaande vorderingen worden niet ontvangen (dubieuze debiteuren) (Categorie Overige)

Weerstandsvermogen

Het kengetal weerstandsvermogen is de verhouding tussen het totaalbedrag aan risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit betreft de Algemene Reserve van € 22,914 miljoen. Met behulp van dit kengetal kan worden bepaald of het weerstandsvermogen voldoet aan de gestelde norm. Het wordt als volgt berekend:

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit € 22,914 miljoen}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit € 19,192 miljoen}} = 1,19$$

(risicoprofiel)

Aan de hand van onderstaande tabel kan de betekenis van deze ratio worden bepaald. Volgens de tabel uit de nota risicomangement kunnen we concluderen dat het weerstandsvermogen "voldoende" is.

Waardering	Ratio Weerstandsvermogen	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 > < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 > < 1,4	Voldoende
D	0,8 > < 1,0	Matig
E	0,6 > < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De hoogte van het weerstandsvermogen is als volgt weer te geven:

Bedragen (x 1.000)	Bedrag
Weerstandscapaciteit	22.914
Risico's	19.192
Weerstandsvermogen	3.722

Onderstaand is het verloop van het weerstandsvermogen weergegeven, waarbij rekening is gehouden met het resultaat van de jaarrekening 2022 en de begrote mutaties op de Algemene reserve op basis van de programmabegroting 2023-2026. Daarnaast wordt het ingeschatte risicobedrag van € 21,067 miljoen aangehouden, zoals opgenomen in deze jaarrekening.

Bedragen x € 1 miljoen	31-dec	2022	2023	2024	2025	2026
Weerstandscapaciteit		22.914	53.212	60.120	67.383	74.523
Risico's		19.192	19.192	19.192	19.192	19.192
Weerstandsvermogen		3.722	34.020	40.928	48.191	55.331
Ratio weerstandsvermogen		1,19	2,77	3,13	3,51	3,88

Kengetallen financiële positie

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte set financiële kengetallen moet worden opgenomen.

Naast de kengetallen vindt ook een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie plaats. Doel van deze kengetallen is dat daarmee beter door de raad het oordeel over de structureel en reëel sluitende begroting wordt onderbouwd.

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De schuld belast de exploitatie met rentelasten. Hoe hoger de schuld, hoe meer rentelasten. Wanneer de rente gaat stijgen, drukken de rentelasten zwaarder op de exploitatie.

Jaar	Langlopende schuld (bedragen x € 1 miljoen)	Netto schuld	Exploitatie inkomsten (excl. reserves)	Percentage netto schuld als aandeel van de inkomsten
2017	116	125	195	64%
2018	119	138	196	70%
2019	131	150	183	82%
2020	133	146	212	71%
2021	125	128	211	60%
2022	117	96	233	41%

Toelichting netto schuld en percentage netto schuld als aandeel van de inkomsten.

De kolom langlopende schuld in bovenstaande tabel geeft geen compleet beeld van onze vermogenspositie. Ook andere zaken moeten worden meegenomen. Een goed kengetal om de hoogte van de schulden te beoordelen is de *netto schuld als aandeel van de inkomsten*. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Het kengetal uitgedrukt in procenten wordt de netto schuldquote genoemd. De formule voor de netto schuldquote als aandeel van de inkomsten luidt:

$$\frac{(\text{langlopende schulden} + \text{kortlopende schulden} + \text{crediteuren} + \text{overlopende passiva}) - (\text{kortlopende vorderingen} + \text{liquide middelen} + \text{overlopende activa})}{\text{inkomsten voor bestemming reserves}}$$

De VNG geeft aan dat voorzichtigheid is geboden vanaf een percentage van 100%. Vanaf 150% wordt deze als te hoog beoordeeld. Daarnaast wordt een score van minder dan 50% als goed beschouwd. Afname van de netto schuld en hogere inkomsten uit de exploitatie zorgen er voor dat we voor het eerst een score hebben die lager is dan 50%. Voor Hoogeveen hebben we voor deze quote de norm vastgesteld op maximaal 80%.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen houdt rekening met leningen die verstrekt zijn aan derden. Op die manier wordt inzichtelijk gemaakt wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Bij de verstrekte leningen worden de leningen aan de Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten (SVN) buiten beschouwing gelaten.

Jaar	Langlopende schuld (bedragen x € 1 miljoen)	Netto schuld	Exploitatie inkomsten (excl. reserves)	Percentage netto schuld als aandeel van de inkomsten
2017	116	120	195	62%
2018	119	134	196	68%
2019	131	145	183	80%
2020	133	150	212	69%
2021	125	117	211	56%
2022	117	85	233	37%

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteit geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is om aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is een kengetal dat weergeeft welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd met eigen vermogen. Hoogeveen heeft per 31 december 2022 een balanstotaal van € 212,0 miljoen en het eigen vermogen is € 60,0 miljoen (inclusief rekeningresultaat 2022). De solvabiliteitsratio is 28%. Deze berekening is gebaseerd op de VNG-definitie (voorzieningen onderdeel van het eigen vermogen). Als we voorzieningen als vreemd vermogen beschouwen (conform het BBV), dan daalt de solvabiliteit naar 24%.

Balans Hoogeveen (Bedragen * € 1 miljoen)		2022 Rekening	2022 Begroting	2021 Rekening	2020 Rekening	2019 Rekening
Activa						
Immateriële vaste activa	A	9,2	9,4	9,4	10,1	10,0
Materiële vaste activa	A	121,9	137,6	123,8	134,8	129,4
Fin vaste activa	A	11,5	12,4	11,3	11,8	14,5
Vorraden	B	13,2	13,5	15,5	13,5	16,1
Vlottende activa	B	56,3	19,7	37,3	32,2	19,6
Totaal	E	212,0	192,6	197,3	202,4	189,6
Passiva						
Eigen Vermogen	C	60,0	16,2	32,5	19,6	19,9
Vreemd Vermogen	D	152,0	176,4	164,8	182,8	169,7
Totaal	E	212,0	192,6	197,3	202,4	189,6
Solvabiliteit(=C:E)		28,3%	11,6%	16,5%	9,2%	10,5%
Afgerond		28%	12%	16%	9%	11%

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. Het kengetal geeft in een percentage aan hoe groot de grondpositie (=boekwaarde van alle gronden) is ten opzichte van de totale baten.

De boekwaarde van onze gronden (BIE) per 31 december 2022 is € 13,2 miljoen. De baten voor bestemming zijn € 233 miljoen. Het kengetal grondexploitatie is dus 5,6%.

4. Structurele exploitatieruimte.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die voornamelijk zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Hierbij vinden correcties plaats als gevolg van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten. Dit wordt vervolgens uitgedrukt in een percentage.

Bedragen x € 1.000	2021 Rekening	2022 Rekening
Totaal structurele lasten	196.588	205.739
Totaal structurele baten	208.609	231.261
Saldo structurele baten en lasten (1)	12.021	25.522
Structurele toevoeging reserves		
Structurele onttrekking reserves	239	
Saldo onttrekking en toevoeging (2)	-239	
Saldo (1) en (2)	11.782	25.522
Percentage t.o.v. totale baten	5,64%	11,04%

5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde Woz-waarde in die gemeente. Dit kengetal geeft aan hoeveel een inwoner van de gemeente Hoogeveen betaalt ten opzichte van het gemiddelde in Nederland.

	2020	2021	2022
OZB-lasten gemiddelde Woz-waarde	301,94	355,20	367,40
Rioolheffing	146,90	146,90	149,85
Afvalstoffenheffing	286,80	286,80	286,80
Totaal woonlasten Hoogeveen	735,64	788,90	804,09
Gemiddelde woonlasten gemeenten (landelijk)	776	811	905
Percentage t.o.v. landelijk gemiddelde	95%	97%	89%

Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf laat zien of de bestaande kapitaalgoederen voldoende (kunnen) worden onderhouden om het voortbestaan te verzekeren en dus kapitaalvernietiging te voorkomen. Het begrip voldoende moet met kwaliteitseisen worden onderbouwd.

Paragraafhouder college

Basisgegevens te onderhouden kapitaalgoederen (peil eind 2022)

De koppeling met de BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) en de beheerkaart kan met de aanschaf van het nieuwe beheersysteem (Obsurv) voor de openbare ruimte plaats gaan vinden.

De gegevens kunnen hierdoor afwijken met wat voorgaande jaren is beschreven.

Onderwerp	Karakteristiek	Onderhoud
Openbare ruimte	Oppervlakte totaal	12.925 ha.
	Oppervlakte rijbaan	2.360.699 m ²
	Verharde fietspaden	398.440 m ²
	Oppervlakte parkeren	294.185 m ²
	Verharde voetpaden	736.813 m ²
	Natuurlijke beplanting	1.007.665 m ²
	Cultuurlijke beplanting	373.609 m ²
	Gras (inclusief bermen)	3.508.698 m ²
	Bomen	57.327 st.
	Sportterreinen	713.000 m ²
	Openbare verlichting (armaturen)	15.400 st.
	Speeltoestellen	860 st.
	Begraafplaatsen	10 st.
Gebouwen	Binnen- en buitensportaccommodaties	26 st.
Riolering	Lengte vrij-verval riolering	424 km.
	Lengte Druk-/Persriool	200 km.
	Hoofd- en Minigemalen	998 st.
	Bergbezinkbassin	6 st.

Speelvoorzieningen

Volgens het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen moeten speeltoestellen veilig zijn, waarbij voor nieuwe toestellen geldt dat ze van een certificaat van typekeuring moeten zijn voorzien. Om te beoordelen of speeltoestellen veilig zijn, vindt jaarlijks een veiligheidsinspectie plaats. Een dergelijke veiligheidsinspectie bestaat uit de inspectie van de speelplaats, het toestel en de speelzone. Naast een veiligheidsinspectie wordt er jaarlijks ook minimaal één functionele inspectie uitgevoerd. Een functionele inspectie is een inspectie om de functionaliteit en stabiliteit van het toestel te controleren, in het bijzonder op slijtage. Er wordt bijvoorbeeld aandacht besteed aan bodemvrijheid, oppervlakte afwerking, blootliggende funderingen, scherpe randen, ontbrekende onderdelen en overmatige slijtage van bewegende onderdelen.

Ook in Hoogeveen worden alle speeltoestellen jaarlijks op veiligheid geïnspecteerd. Deze inspectie bepaalt vervolgens het noodzakelijke onderhoud of de vervanging van de speeltoestellen. De gemeente bezit 160 formele openbare speelplekken met 860 speeltoestellen. Daarnaast zijn 8 speeltuinen en 9 schoolpleinen ook na schooltijd toegankelijk. Als gevolg van de veiligheidsinspectie zijn er 7 speeltoestellen vervangen in 2022.

Speeltuiverenigingen

In 2009 heeft de gemeente met de speeltuinverenigingen een beheerovereenkomst afgesloten. Conform deze afspraak voert de gemeente de inspecties uit en zijn de verenigingen verantwoordelijk voor het dagelijkse beheer en de maatregelen die moeten worden genomen naar aanleiding van de inspecties. Hiervoor ontvangen ze jaarlijks een vergoeding.

Reinigen valdempend zand

In de loop der jaren vervuult het valdempend zand onder speeltoestellen en katten gebruiken het als kattenbak. Ook kan de ondergrond volgroeien met wortels en onkruid, waardoor de valdempende werking verminderd. Om vervuilingen, zoals stenen, glas, uitwerpselen, wortels en onkruid te verwijderen wordt geprobeerd in een cyclus van drie jaar alle openbare speelplekken met valdempende zandondergronden te reinigen. In 2022 is het zand van de openbare speelplekken in de wijken Krakeel en Centrum gereinigd.

Exploitatiebudget	Begroot 2022	Rekening
Bedragen x € 1.000	(na wijziging)	2022
Onderhoud openbare speelplekken	118	118

Groen

Het kwaliteitsniveau voor het groen is door de raad vastgesteld op het BOR-basisniveau. Het basisniveau is gericht op de lange termijn waarin geen achterstanden worden opgebouwd. Normaal gesproken wordt elk jaar de kwaliteit van het groen beoordeeld door middel van een schouw. In 2022 heeft geen schouw plaatsgevonden. Wel hebben we de schouwmethodiek geoptimaliseerd. Met de nieuwe systematiek verwachten we meer sturingsinformatie te hebben voor het (indien nodig) bijsturen van het beleid.

Doordat er in 2022 geen schouw is uitgevoerd is niet inzichtelijk of het groenareaal in 2022 voldeed aan het BOR-basisniveau. In 2021 voldeed nog 94% van het totale groenareaal minimaal aan het BOR-basisniveau.

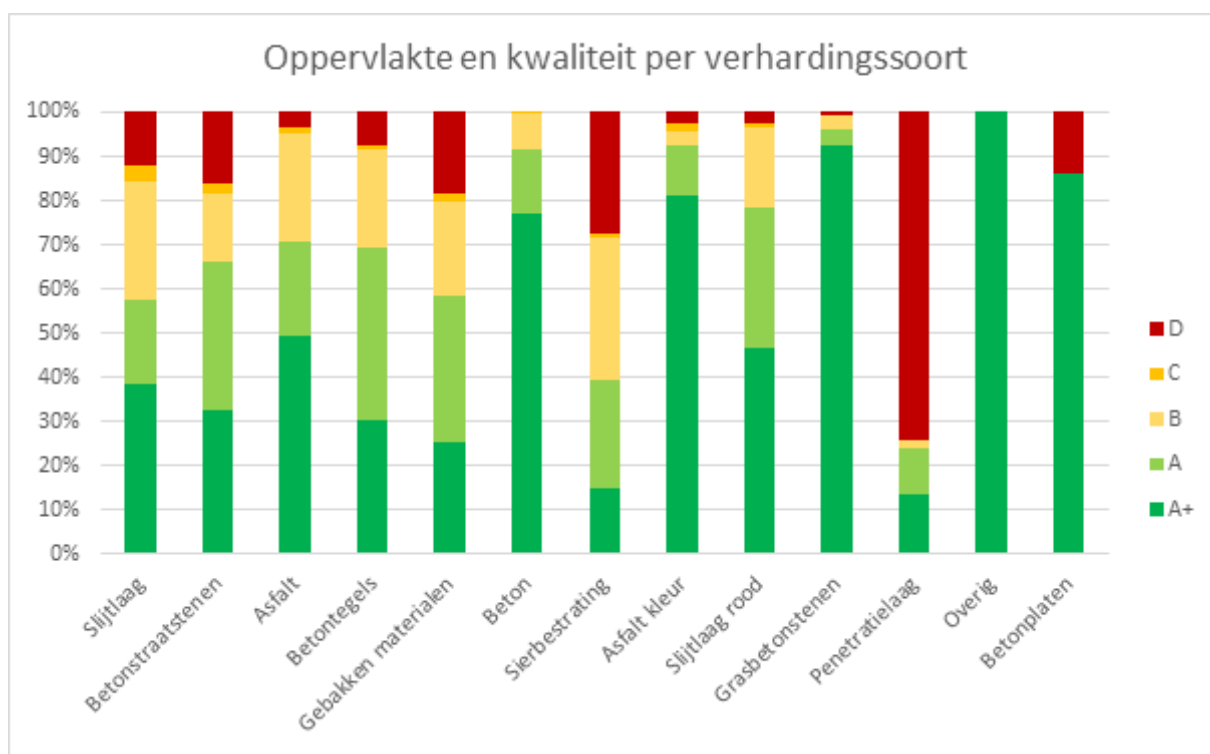
Bedragen x € 1.000	Begroot 2022	Rekening
	(na wijziging)	2022
Onderhoud openbaar groen	2.037	1.907

Wegen

Een goed onderhouden en aantrekkelijke openbare ruimte draagt bij aan de sociale veiligheid en de economische positie van een gemeente. Goed onderhoud draagt bij aan de aantrekkelijkheid van onze gemeente en nodigt uit om in de openbare ruimte te bewegen, te werken, te verblijven en te recreëren.

Het kwaliteitsniveau voor het onderhoud aan wegen is door de raad bepaald op Beheer Openbare Ruimte (BOR)-basis. BOR-basis betekent: een redelijk onderhouden omgeving, met incidenteel een kleine onderhoudsachterstand, enkele lichte schades, niet storend vuil of onvoldoende onderhouden.

Wegen die op basisniveau zitten, voldoen aan de minimum wettelijke eisen. De gemeente wil en moet voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Elk jaar wordt de kwaliteit gemeten volgens de CROW-systematiek voor weginspecties (publicatie 146). De resultaten daarvan zijn in onderstaande tabel weergegeven:

Algemeen kan geconcludeerd worden dat er sprake is van een redelijk percentage wegen dat voldoet aan kwaliteitsniveau A. Vervolgens is er sprake van een behoorlijk percentage B. Het percentage C en D met achterstallig onderhoud strookt niet met het beleid van de gemeente Hoogeveen. Bij de wegen op niveau D vindt kapitaalvernietiging plaats.

Ondanks het verhogen van het budget en verkregen subsidies is het aandeel wegen op kwaliteitsniveau C en D nauwelijks afgenomen. Dat komt doordat de budgetverhoging uitsluitend de gestegen kostprijs dekt om dezelfde werkzaamheden uit te kunnen voeren als begroot. Het begrote budget is echter onvoldoende om het achterstallige onderhoud te kunnen wegwerken.

Areaal

Hoogeveen heeft anno 2022 ruim 4 miljoen m² verharding (wegen, fiets- en voetpaden) in beheer. Daarnaast is een deel van de wegen en paden niet verhard. Voor het onderhoud aan wegen zijn twee budgetten beschikbaar. Het investeringsbudget en het exploitatiebudget.

Investeringsbudget (asfaltprogramma)

Met het investeringsbudget worden (asfalt)wegen en fietspaden vervangen die technisch op het einde van de levensduur zitten. Niet alle wegen die op het einde van de levensduur zitten kunnen direct worden aangepakt. Daarbij kijken we niet alleen naar de techniek, maar ook naar de verkeersveiligheid, belangen van ondernemers en de opvattingen van inwoners. Wegen die aan vervanging toe zijn, maar nog niet aan de beurt zijn, kunnen gevaar gaan opleveren. In die gevallen wordt vanuit het exploitatiebudget noodreparaties uitgevoerd.

Vanwege de onzekere situatie en behoorlijke prijsstijgingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne is de voorbereiding van de investeringswegen tijdelijk stilgelegd. Voor de begrote werkzaamheden aan de Stuifzandseweg is de voorbereidingstijd te krap, waardoor die werkzaamheden pas in 2023 kunnen worden uitgevoerd. De reconstructie van het fietspad Kerkhoflaan is uitgesteld om nog in aanmerking te kunnen komen voor subsidie van de Provincie Drenthe (Kwaliteitsimpuls recreatief

fietsnetwerk Drenthe). Deze subsidie is in december 2022 verleend. Daardoor worden deze werkzaamheden begin 2023 uitgevoerd.

De volgende investeringswerken zijn 2022 uitgevoerd:

- Fietspad Winkelcentrum De Weide
- Zwembadweg
- Hollandscheveldse Opgaande (deels)

Bedragen x € 1.000	Begroot 2022 (na wijziging)	Rekening 2022
Asfaltprogramma - wegen	946	568
Asfaltprogramma - fietspaden	369	103

Exploitatiebudget

Met het exploitatiebudget worden onderhoudsmaatregelen uitgevoerd. Op basis van de jaarlijkse inspectie wordt de totale werkvoorraad van het onderhoud bepaald. Op basis van prioriteit (veiligheid) wordt bepaald waar welk onderhoud wordt uitgevoerd. Daarnaast worden voor klein onderhoud (asfalt en elementen) een ploeg mobiele stratenmakers ingezet.

Openbare verlichting

In 2022 zijn 1800 conventionele armaturen vervangen door led-armaturen. Het energieverbruik is daardoor verder gedaald. Hoeveel kan nog niet worden aangegeven, omdat nog geen eindafrekening van de energieleverancier is ontvangen.

Exploitatiebudget Bedragen x € 1.000	Begroot 2022 (na wijziging)	Rekening 2022
Onderhoud wegen etc.	3.474	3.421
Straatreiniging	953	956
Openbare verlichting incl. elektriciteitsverbruik	643	626
Totaal	5.070	5.003

Kunstwerken (bruggen en viaducten)

Hoogeveen heeft 135 kunstwerken, zoals bruggen, viaducten, vissteigers en 5.162 m1 damwand met een vervangingswaarde van € 39 miljoen (exclusief de monumentale Roelof van Echtsluis).

Eens per 3 jaar worden alle kunstwerken geïnspecteerd. Aan de hand van deze inspectie, een constructieberekening en waar nodig detailinspecties worden de benodigde technische onderhoudsmaatregelen gepland, die vervolgens worden opgenomen in de jaarplanningen.

Het voorgenomen groot onderhoud aan de elektrische installatie van de Schoolvonderbrug en de Brug om de Oost is vertraagd. Deze werkzaamheden worden in 2023 uitgevoerd.

Exploitatiebudget Bedragen x € 1.000	Begroot 2022 (na wijziging)	Rekening 2022
Onderhoud kunstwerken	146	110

Riolering/water

In 2021 zijn wij gestart met de actualisatie van het Watertakenplan Fluvius 2016-2021. Eind 2022 is het Riolering en Water Programma 2023-2028 door de Raad vastgesteld (22 december 2022). Dit programma vervangt het Watertakenplan 2016-2021. In het programma is de gezamenlijke visie op de gemeentelijke watertaken en de samenwerking daarin binnen Fluvius beschreven. De komende jaren zetten wij deze regionale samenwerking door om optimaal kennis en ervaring met elkaar te delen. Waarmee we kostenbesparing realiseren en de kwaliteit en de robuustheid van het beheer van de waterketen verder verbeteren.

In het programma is aangegeven hoe wij invulling geven aan de wettelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater en welke activiteiten wij daarvoor uitvoeren. Van deze activiteiten zijn de financiële en personele middelen in beeld gebracht.

Bedragen x € 1.000	Begroot 2022 (na wijziging)	Rekening 2022
Onderhoudsbudget riolering	1.083	862
Baggerplan	231	224

Vastgoedbeleid

In deze paragraaf wordt een weergave gegeven van de ontwikkelingen in het gemeentelijk vastgoed. Eerst geven we een algemene toelichting op het gemeentelijk vastgoed. Vervolgens wordt er per accommodatiesoort een nadere toelichting gegeven.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden rondom het vastgoed worden de uitgangspunten van de Kadernota Vastgoedbeleid Hoogeveen (2016) gehanteerd. Daarnaast gelden de vastgoedprocessen en het verkoopprotocol. De Kadernota Vastgoedbeleid zou in 2021 herzien worden, maar is doorgeschoven naar 2023. Aanleiding is dat hiervoor eerst de opdracht vanuit het rapport 'de Schone lei' om de inventarisatie vervangingsinvesteringen kapitaalgoederen inzichtelijk te maken. Hier heeft eind 2021 een werkgroep een start mee gemaakt.

Doel

Het bezit van vastgoed is geen doel op zich, maar een instrument dat bijdraagt aan de realisatie van maatschappelijke doelstellingen en om te sturen in de kwaliteit van de ruimtelijke ontwikkeling binnen onze gemeente. Omdat Hoogeveen een actief vastgoedbeleid voert, moet rekening worden gehouden met financiële risico's voor de begroting.

Portefeuille

De gemeentelijke vastgoedportefeuille bestaat op dit moment uit 111 gebouwen die volledig in eigendom zijn van de gemeente, variërend van gemeentelijke kantoren tot onderkomens op begraafplaatsen. Daarnaast heeft de gemeente een economisch claimrecht op 32 schoolgebouwen.

Notitie Strategisch Vastgoed

Ter uitvoering van een motie in de gemeenteraad in december 2020 over het versterken van de algemene reserve door heroverweging vastgoedportefeuille, is de notitie strategisch vastgoed gemaakt en door de gemeenteraad vastgesteld. Geconstateerd is dat verkoop van de in de motie genoemde panden op korte termijn geen groot rendement oplevert. Er vindt doorlopend een afweging plaats wat te doen met deze panden. Dit geldt voor de korte én voor de lange termijn. Voor de korte termijn kan gekozen worden voor tijdelijke verhuur en voor de lange termijn voor het verkopen aan bijvoorbeeld een ontwikkelaar.

Integraal Accommodatiebeleid (IAB)

In het afgelopen jaar heeft het Integraal Accommodatiebeleid grotendeels in het teken gestaan van ontwikkelingen en plannen voor diverse accommodatiesoorten. Zo is er een start gemaakt met de

realisatie van de eerste projecten voor het IHP-onderwijshuis en zijn we gestart met huisvestingsplannen voor binnen- en buitensport.

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Het gemeentelijke onderhoudsbeleid aan gebouwen geeft aan dat er vierjaarlijks een nieuwe onderhoudsinspectie wordt uitgevoerd. Het uitgangspunt voor het onderhoud van het gemeentelijk vastgoed is een basisniveau, conditiescore 3, op basis van de NEN 2767 normering. In 2022 is de herziene onderhoudsinspectie van het gemeentelijk vastgoed voor de komende 4 jaren vastgesteld. Door schaarste van materialen en personeel hebben niet alle geplande (onderhouds-) werkzaamheden doorgang kunnen vinden.

Upgrading De Akker Pesse

Het project dat als eerste geprioriteerd stond in het IHP-onderwijshuisvesting is de upgrading van de Akker in Pesse. Het schoolbestuur heeft deze upgrading als bouwbeheer uitgevoerd. Aanvankelijk hebben we hiervoor een bijdrage beschikbaar gesteld van € 580.000. Tijdens de voorbereidingen 2022 bleek er sprake van een aanzienlijke onvoorziene prijsstijging in bouwstoffen en materialen. Hierdoor is er een financieel tekort ontstaan van in totaal € 109.550 incl. btw. Met het schoolbestuur zijn we overeengekomen dat het schoolbestuur en gemeente samen dit tekort dragen voor ieder 50%, dus € 55.000 per partij. Hierdoor hebben wij als gemeente € 635.000 bijgedragen. Na de zomer van 2022 is de upgrading afgerond en heeft het schoolbestuur het vernieuwde gebouw in gebruik genomen.

Locatieonderzoeken centrum-west & speciaal basisonderwijs

In 2022 zijn we ook gestart met de locatieonderzoeken voor de vernieuwing van de schoolgebouwen het Palet en de prof. Titus Brandsma school in centrum-west van Hoogeveen. Daarnaast is het locatieonderzoek gestart voor herhuisvesting van de scholen van het speciaal basisonderwijs van RENN4 voor de locaties van de Carrousel (Wolfsbos) en de van Goghlaan. Beide onderzoeken waren eind 2022 nog niet afgerond.

Sport

Bij sport zijn vier categorieën kapitaalgoederen te onderscheiden: zwembad, sporthallen, sportaccommodaties (sportcomplexen al dan niet met opstallen) en gymlokalen. Voor al deze categorieën is er voor de bouwkundige staat, net als bij de overige gemeentelijke gebouwen, een meerjarig beheerplan voor het onderhoud. Daarnaast is ervoor zowel binnen- als buitensport een Integraal Huisvestingsplan (IHP). Deze plannen zijn opgenomen in het Integraal accommodatiebeleid (IAB). Streven is om het kwaliteitsniveau van alle nieuwe accommodaties op het niveau van het landelijk instituut voor sportaccommodaties (ISA-sport) en de Nederlandse Sportfederatie (NOC-NSF) te hanteren.

Binnensportaccommodaties

In 2022 is er een start gemaakt het opstellen van een nieuw IHP. Bekend is dat diverse gymzalen en sporthallen in Hoogeveen op leeftijd raken. Hiervoor is een plan nodig waarin is bepaald welke maatregelen noodzakelijk zijn in renovatie of nieuwbouw om de benodigde capaciteit in stand te houden. Bureau ICS heeft de opdracht gekregen om dit nieuwe IHP op te stellen. Naast de bouwkundige en technische staat wordt er in het onderzoek gekeken naar de functionaliteit van de accommodaties, de bezetting en de behoefte voor het gymonderwijs. Dit laatste is noodzakelijk omdat voor het schooljaar 2023-2024 de wettelijke norm voor bewegingsonderwijs is aangescherpt. Sportverenigingen en het onderwijs zijn betrokken bij het onderzoek.

Zwembad De Dolfijn

In 2022 is het zwembad De Dolfijn in stand gehouden op basis van regulier planmatig onderhoud. Het traject voor een nieuw zwembad is doorgeschoven naar 2023.

Sportvelden

Bij de buitensportaccommodaties is er een jaarlijks onderhoudsplan op basis van de minimale eisen voor sportbeoefening en veiligheid. Uitgangspunt bij de buitensportaccommodaties zijn de normen die gesteld worden door NOC*NSF/Sportbonden en zijn vastgelegd in de ISA-normen.

Waternveld hockey

Het hoofdveld hockey in het Bentinckspark was afgekeurd en moest vervangen worden. Voor deze vervanging waren er middelen begroot voor het aanleggen van een standaard zand-ingestrooid kunstgrasveld. De gemeenteraad besloot in januari 2022 via een amendement dat er een waternveld gerealiseerd moest worden en stelde hiervoor een aanvullende investering beschikbaar. In november 2022 is het veld officieel geopend en in gebruik genomen.

Groot onderhoud kunstgrasvelden voetbal Bentinckspark

In het kader van groot onderhoud zijn diverse kunstgrasvelden voetbal in het Bentinckspark vervangen. In overleg met de verenigingen is er prioriteit gegeven aan het vervangen van de hoofdvelden 1 (HZVV) en 7 (v.v. Hoogeveen). Ook is het jeugdveld 6 vervangen. Dit veld is als pilot vervangen als een zogeheten non-infill veld. Door geen gebruik meer te maken van infill zijn er minder risico's op milieuschade en worden er geen kosten meer gemaakt voor het aanvullen van infill.

Toekomstplan kleedgebouwen buitensport

Bij diverse gemeentelijke buitensportaccommodaties zijn kleedkamers aanwezig. Deze kleedkamers zijn eigendom van de gemeente Hoogeveen. Het beheer met een beheersvergoeding overgedragen aan verenigingen. Echter, diverse kleedkamers zijn sterk verouderd waardoor planmatig en regulier onderhoud niet meer volstaat. Door bureau Lindhorst is 2022 een onderzoek gedaan naar al deze kleedkamers en is een toekomstplan uitgewerkt voor renovaties en nieuwbouw. Bij renovatie is het uitgangspunt om deze te verduurzamen conform de BENG-normering (Bijna energieneutrale gebouwen). In het traject zijn met de verenigingen ook afspraken gemaakt over de beheersvergoeding voor 2023 om de stijgende energiekosten op te vangen.

Cultuur

Voor de huisvesting van culturele voorzieningen spelen er diverse opgaven. Op basis van het stoppen van C1 en de cultuurvisie is het actualiseren van de huisvestingsplannen zoveel mogelijk bij de culturele instellingen neergelegd.

Bibliotheek

De bibliotheek huurt het pand aan de Willemskade. Dit huurt contract loopt tot en met 2028. De bibliotheek is gevraagd om met een nieuw huisvestingsplan te komen voor zowel de korte als lange termijn. In 2022 is de bibliotheek gestart met het uitwerken van deze plannen.

Achterstallig onderhoud theater De Tamboer

In 2022 is er gewerkt aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud bij De Tamboer. Zie voor een toelichting de paragraaf investeringen.

Toekomstplan het Podium & De Tamboer

In 2022 heeft stichting Cultuurhuis Hoogeveen een concept businessplan uitgewerkt voor de toekomst van het theater De Tamboer en het poppodium 'Het Podium'. In de voorbereiding op de plannen is de keuze gemaakt om prioriteit tegen aan het Podium (fase 1). Eind 2022 waren de plannen nog niet definitief en nog niet ter besluitvorming voorgelegd.

Buurtaccommodaties

De gemeente heeft 19 wijk-, buurt- en dorpshuizen. Hiervan zijn er twaalf in eigendom van de gemeente. Twee dorpshuisfuncties zijn ondergebracht in een multifunctionele accommodatie: MFC Tiendeveen en MFC Nieuwlande. Een buurthuis is een tijdelijk experiment vanuit de Smederijen: d' Olde Bieb. Vijf dorpshuizen zijn in particulier bezit. Een buurthuis is eigendom van Woonconcept. Een andere buurthuis-functie is ondergebracht in MFC Krakeel, eigendom van Woonconcept. Wijk-, buurt- en dorpshuizen in eigendom van de gemeente Hoogeveen zijn in bruikleen gegeven aan de betreffende organisaties. In de bruikleenovereenkomst staat dat de gemeente Hoogeveen zorgdraagt voor het groot onderhoud en installaties van de accommodatie. In 2022 is de vastgestelde bezuinigingstaakstelling van 40% op de subsidie bijdrage beheerskosten wijk-, buurt- en dorpshuizen uitgevoerd.

MFC Nieuwlande

In juli 2021 is er een nieuwe stichting De Opsteker opgericht die alleen de dorpshuisfunctie uit gaat voeren. De gemeente blijft tot 31 december 2023 deelnemen in de bestaande beheersstichting omdat de gemeente bij de realisatie van het MFC voorbelasting van de Belastingdienst heeft teruggekregen. De beheersstichting is – daar waar mogelijk – al zoveel mogelijk ontvlecht.

MFC Krakeel

De gemeente heeft de afspraken over het gebruik van onderwijshuisvesting in het MFC Krakeel met PricoH en Bijeen in een in gebruikgeving-overeenkomsten vastgelegd. De materiële instandhoudingsvergoeding voor buitenonderhoud wordt jaarlijks door de schoolbesturen aan de gemeente afgedragen. Met kinderdagverblijf Spelerwijs is een commerciële huurovereenkomst afgesloten.

Subsidie Vitaal Platteland Maatschappelijke Voorzieningen Elim

Er is een subsidie van € 111.000 toegekend voor onderzoek naar de clustering en renovatie maatschappelijke voorzieningen. Het betreft hier specifiek 't Vonder (eigendom gemeente) en De Open Deur (eigendom Hervormde kerk). De subsidie is opgedeeld in twee delen, een haalbaarheidsonderzoek en – indien haalbaar – mag het restant aangewend worden voor een deelrenovatie. In juli 2021 is gestart met het haalbaarheidsonderzoek dat begin 2022 is afgerond en het vervolgproces is in gang gezet naar aanleiding van het haalbaarheidsonderzoek.

Overig vastgoed (bedrijfsvoering)

Naast het maatschappelijk vastgoed heeft de gemeente ander vastgoed, zoals gemeentelijke kantoorgebouwen, de groenonderkomens, enkele gemeentelijke huurwoningen, de brandweerkazerne, strategisch - en ontwikkelvastgoed. Strategisch en ontwikkelvastgoed is vastgoed dat is aangekocht om een bepaalde ontwikkeling tot stand te kunnen brengen of vastgoed dat haar bestemming verloren heeft en kan worden herontwikkeld, bijvoorbeeld oude schoolpanden.

Lomanlaan 123

Ook in 2022 is met Domesta gesproken en overlegd over herontwikkeling van dit pand. Aan het eind van dit jaar is het nog niet afgerond. Domesta heeft uitstel gevraagd en rondt naar verwachting af in 2023.

Gymnastieklokaal Leeuweriklaan

Het gymnastieklokaal werd in 2021 verkocht, de notariële akte passeerde in 2022 waardoor de opbrengst ook in 2022 werd ontvangen.

Euromaster

Met het oog op de brede visieontwikkeling Stationsgebied wordt afgewogen wat te doen met het pand: tijdelijk beheren/verhuren of slopen. Er hebben zich diverse belangstellenden voor het pand gemeld, maar door de hoogte van de huurprijs of tijdelijke huur zijn ze ook weer afgehaakt.

Het Raadhuis is verder verduurzaamd door in een gedeelte van het monumentale deel isolerende beglazing te plaatsen en slechte buitenkozijnen te herstellen. De gemeente heeft nog 3 huurwoningen in eigen bezit. Afgelopen jaar is de woning Bilderdijklaan 10 verkocht per inschrijving. Aan de brandweerkazerne is slechts correctief onderhoud uitgevoerd gezien de verwachte ontwikkeling voor nieuwbouw. In de Tamboerpassage is een winkelpand aangekocht voor de verdere ontwikkeling van het gehele gebied.

Exploitatiebudgetten x € 1.000	Begroot 2022 (na wijziging)	Rekening 2022
Preventief onderhoud:		
Binnensportaccommodaties	611	516
Buitensportaccommodaties	89	26
Buurtaccommodaties	391	243
Cultuuraccommodaties	222	213
Overige accommodaties	778	667
Totaal	2.091	1.665

Financiering

De paragraaf Financiering brengt de organisatie en het beheer van de geldmiddelen in beeld, inclusief de risico's die de gemeente daarbij loopt. Kern van de zaak is het beheersen van de risico's.

Paragraafhouder Derk Reneman

Inleiding

In deze paragraaf rapporteren wij over het gevoerde treasurybeleid, de beheersing van de financiële risico's en de ontwikkeling op het gebied van rente en financiering. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Uit de financieringsparagraaf moet blijken dat:

- De uitvoering van de financieringsfunctie uitsluitend de publieke taak dient;
- Aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt voldaan;
- Het beheer prudent en risicomijdend is.

De risicobeheersing richt zich op renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's. De Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) bepaalt de vereisten ten aanzien van de kredietwaardigheid van financiële instellingen.

Wettelijk kader

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de wettelijke kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), die op 1 januari 2001 is ingevoerd en voor het laatst in 2009 is gewijzigd. In de wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt tot uitdrukking in een verplicht treasurystatuut en een financieringsparagraaf in begroting en jaarrekening.

Een ander belangrijk uitgangspunt van de Wet Fido is dat deze wet aan de lagere overheden de verplichting oplegt financiële risico's op treasurygebied te beheersen. In het treasurystatuut zijn binnen de mogelijkheden van de wet Fido en de Ruddo de kaders vastgelegd voor de uitvoering van de treasuryfunctie bij de gemeenten. Omdat het schatkistbankieren en de wet Houdbaarheid overheidsfinanciën (Wet Hof) wettelijk kader hebben gekregen, hebben wij het treasurystatuut in november 2014 hierop aangepast. In 2021 is het Treasurystatuut geactualiseerd, vanwege de aanbevelingen uit het rapport "Op weg naar een schone lei voor Hoogeveen" (augustus 2020). Het geactualiseerde treasurystatuut is in werking getreden op 26 augustus 2021.

Vermogenspositie

Langlopende leningen

In onderstaande tabel staat het verloop van de langlopende vaste geldleningen:

Jaar (bedragen x € 1.000)	Stand per 1-1-	Opgenomen	Aflossing	Stand per 31-12
2019	118.697	20.000	7.466	131.231
2020	131.231	10.000	8.076	133.155
2021	133.155	-	8.291	124.864
2022	124.864	-	8.291	116.573

Langlopende geldleningen/Leningenportefeuille

Op 1 januari 2022 bedroeg de totale hoofdsom van de vaste geldleningen € 124,9 miljoen. Per balansdatum van 31 december 2022 bedroeg de restantschuld € 116,6 miljoen.

Restantschuld:

- veertien lineaire geldleningen van de BNG Bank;
- vijf lineaire geldleningen van de NWB Bank;
- één lineaire geldlening van de Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij N.V.;
- één lineaire geldlening van de Provincie Noord-Brabant;
- één fixe-geldlening van de Aegon Levensverzekering N.V. op een fixed geldlening wordt tussentijds niet afgelost. Er wordt alleen rente betaald.

In 2022 is ruim € 8 miljoen afgelost op langlopende geldleningen. In 2022 zijn geen nieuwe langlopende leningen afgesloten. In de meerjarenbegroting 2022-2025 was rekening gehouden met een financieringsbehoefte van € 10 miljoen.

Kortlopende geldleningen

Per balansdatum van 31 december 2022 zijn er geen kasgeldleningen opgenomen. Ons tegoed bij de Rijksschatkist bedraagt € 14,9 miljoen.

Financieringsbeleid

Om te voorzien in de financieringsbehoefte staan de gemeente interne en externe financieringsmiddelen ter beschikking. De interne financieringsmiddelen bestaan uit het eigen vermogen en de voorzieningen. De externe financieringsmiddelen bestaan uit de opgenomen langlopende geldleningen en kortlopende middelen (o.a. rekening-courant geld en kasgeldleningen). We werken vanuit totaalfinanciering. Kenmerk is dat er geen één-op-één relatie wordt gelegd tussen een investering en financiering, maar dat wordt gekeken naar het totaal. Het systeem van totaalfinanciering maakt optimale benutting van externe financieringsbronnen mogelijk. We proberen leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's te beheersen.

Liquiditeitenbeheer

Liquiditeitenbeheer is het beheren, reguleren en besturen van inkomende en uitgaande geldstromen en de effecten daarvan op de rekening-courantsaldi. De BNG moet voor de kredietlimieten aan decentrale overheden liquiditeiten aanhouden, daarom wordt vanaf 1-1-2019 over het ongebruikte deel van de kredietlimiet een bereidstellingsprovisie in rekening gebracht. Om de bereidstellingsprovisie te beperken, hebben we met BNG-overleg gehad om de overeenkomst financiële dienstverlening te wijzigen. Het totale kredietarrangement is € 20 miljoen, hiervan is € 2 miljoen voor het kredietlimiet en € 18 miljoen voor intradaglimiet. Indien nodig of als de inzichten en/of rentepercentages wijzigen, kunnen we de bedragen binnen het kredietarrangement aanpassen. Door het opstellen van een meerjarenliquiditeitenprognose, die gebaseerd is op de meerjarenbegroting (inclusief de meerjareninvesteringsplanning), proberen we liquiditeitsrisico's zoveel mogelijk te beperken. We maken voor het eerste jaar een liquiditeitsbegroting, daarin staan de schattingen van de uitgaven en inkomsten die verband houden met de exploitatie, grondexploitatie en investeringen. Lopende het begrotingsjaar wordt deze liquiditeitsbegroting geactualiseerd, omdat de schatting in de loop van het jaar nogal eens verandert door wijziging in de realisatie van de uitgaven en inkomsten.

Ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt

In 2022 heeft de ECB meerdere malen de rente verhoogd om de inflatie te beteugelen. Hierdoor hebben we sinds september 2022 niet meer te maken met negatieve rente. Geld lenen wordt daardoor duurder, maar we krijgen nu ook weer rente vergoed op onze banktegoeden. Eind december bedraagt het rentepercentage op onze tegoeden in de Schatkist 1,90%. De verwachting is dat in 2023 de lange- en korte rente verder zullen gaan stijgen. Met betrekking tot de geld- en kapitaalmarkt volgen wij, naast eigen visie en waarneming ook de adviezen van de grote banken en beleggers.

Risicobeheersing

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en koersrisico's. Aangezien de gemeente geen leveranciers en afnemers kent van buiten de eurolanden zijn koersrisico's niet aanwezig. Blijven over de rente-, krediet- en liquiditeitsrisico's.

Kasgeldlimiet (kortlopende schuld)

De kasgeldlimiet is de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld om op de korte termijn het renterisico te beheersen. De risico's zijn groot door mogelijke fluctuaties op de geldmarkt. Onder de vlottende schuld vallen alle financieringen met een looptijd korter dan één jaar. De limiet is door de minister van Financiën vastgesteld op 8,5% van de begrote lasten dat met kortlopende middelen mag worden gefinancierd.

De kasgeldlimiet bedraagt afgerond € 16,4 miljoen. In onderstaande tabel is voor 2022 de kasgeldlimiet afgezet tegen de netto vlottende schuld. In het 1e kwartaal kunnen we nog een overschrijding constateren, de andere kwartalen zijn we binnen het limiet gebleven.

Berekening kasgeldlimiet (bedragen in miljoen euro's)

Berekening kasgeldlimiet (bedragen x € 1,0 miljoen)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1 Toegestane kasgeldlimiet				
In % van grondslag (= begrotingstotaal na wijziging)	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
In bedrag (x € 1,0 miljoen)	16,4	16,4	16,4	16,4
2 Omvang vlottende schuld	10,7	17,3	7,5	0,0
3 Vlottende middelen	5,3	17,1	23,0	14,3
Toets kasgeldlimiet				
4 Totaal netto vlottende schuld (2 - 3)	5,4	0,2		
5 Totaal netto vlottende middelen (3-2)			15,5	14,3
Toegestane kasgeldlimiet (1)	16,4	16,4	16,4	16,4
Overschrijding (-) of Ruimte (+)	11,0	16,1	31,8	30,7

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld

De Wet Fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rentetypische looptijd groter dan of gelijk aan 1 jaar. Van renterisico is sprake als er onzekerheid bestaat rond toekomstige renteniveaus.

Deze situatie doet zich op de volgende momenten voor:

- Bij leningen met een variabele rente;
- Als een toekomstige financieringsbehoefte nog niet afgedekt is;
- Bij naderende renteaanpassingen van leningen.

Het doel van de renterisiconorm is om op de lange termijn niet afhankelijk te zijn van het renteniveau in een bepaald jaar. Met de norm bevordert de Wet Fido een solide financieringswijze bij openbare lichamen en levert een bijdrage aan de uitstekende kredietwaardigheid van openbare lichamen op de kapitaalmarkt. Jaarlijks mogen de renterisico's niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het boekjaar.

In onderstaande tabel wordt de norm afgezet tegen de feitelijke situatie. Conclusie: we voldoen ruimschoots aan de risiconorm.

Renterisiconorm (bedragen x € 1,0 miljoen)	Rekening 2021	Raming 2022	Rekening 2022
1 Renteherzieningen	0	0	0
2 Betaalde aflossing	8	9	8
3 Renterisico (1+2)	8	9	8
<i>Berekening renterisiconorm:</i>			
4a Begrotingstotaal, waarmee gerekend is t.b.v. de norm	191	193	193
4b Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm (4a x 4b)	38	39	39
5a Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	30	29	30
5b Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)			

Kredietrisicobeheer

Kredietrisicobeheer kunnen we omschrijven als het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van onze vorderingen als gevolg van insolventie of deficit van tegenpartijen. Uitzettingen kunnen op grond van de Wet Fido en het treasury statuut slechts plaatsvinden voor de uitvoering van een publieke taak. Daarnaast vinden uitzettingen alleen plaats bij Nederlandse overheden en andere publiekrechtelijke lichamen met een solvabiliteitsratio van 0% en financiële instellingen met een kredietwaardigheid van een AA-rating (lange termijn) of A-2 (korte termijn rating).

Hieronder een specificatie van de uitzettingen naar risicocategorie.

Risicogroep (bedragen x € 1,0 miljoen)	Restant schuld	% van het totaal
Woningcorporaties met garantie Wsw	0,4	3,5%
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	0,5	4,3%
Aandelen en deelnemingen (o.a. nutsbedrijven)	1,0	8,7%
Geldleningen aan particulieren-corporaties via (SVn)	5,2	45,2%
Geldlening aan gemeenschappelijke regeling (SWO)	4,2	36,5%
Overige geldleningen	0,2	1,7%
Totaal	11,5	100%

We hebben in totaal ruim € 11,5 miljoen uitgeleend.

De Woningcorporaties hebben € 34.000 afgelost en er staat nu nog ruim € 381.000 open. Daarnaast is op de hypothecaire geldleningen aan ambtenaren afgelopen jaar bijna € 145.000 afgelost, hier staat nog bijna € 506.000 open.

De aandelen en deelnemingen betreffen onze aandelen in de NV Bank Nederlandse Gemeenten, NV Rendo, NV W.M.D., NV Area en Participatie Oikocredit.

Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVN) heeft ruim € 5,2 miljoen leningen verstrekt aan woningbouwcorporaties en particulieren (startersleningen, woningverbeteringen, duurzaamheidsleningen, zonneleningen en verzilveringen), zie verder ook de toelichting op de balans onderdeel financiële activa. De geldlening aan de gemeenschappelijke regeling De Wolden Hoogeveen (SWO) is € 315.000 hoger geworden en komt nu uit op ruim € 4,2 miljoen. Dit betreft de activa die de SWO van de gemeente heeft overgenomen en de activa die de afgelopen jaren is aangeschaft. De overige geldleningen betreft o.a. de stimuleringsleningen aan starters in Erflanden.

Interne rente

In de begroting 2022 was rekening gehouden met een interne rente van 1,5%, op basis van de BBV-voorschriften is dit percentage voor de jaarrekening ook uitgekomen op 1,1%. Deze rente rekenen

we volgens BBV toe aan alle (te activeren) investeringen. Voor de grondexploitatie hebben we op basis van de BBV-voorschriften een percentage van 1,59% gehanteerd.

Renteschema

a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	2.410.928
b. Externe rentebaten	311.254
Saldo rentelasten en rentebaten	2.099.674
c. Rente die aan de grondexploitatie wordt doorberekend	378.578
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	1.721.096
d. Aan taakvelden toegerekende rente	1.625.093
e. Renteresultaat op het taakveld Treasury	96.003

De boekwaarde van de activa die integraal zijn gefinancierd bedraagt per 1 januari 2022 iets meer dan € 144 miljoen. De aan de taakvelden toegerekende rente van 1,1% van € 144 miljoen is zo'n € 1,6 miljoen. De afwijking tussen de werkelijke rentelasten en de toegerekende rentelasten is € 96.003. Aangezien de afwijking kleiner is dan 25%, is een nacalculatie niet verplicht.

De lagere interne rente en het positief renteresultaat wordt veroorzaakt door:

- Doordat er geen kasgeldleningen benodigd waren, is er ook minder rente betaald op kortlopende leningen;
- Door de renteverhogingen van de ECB en een relatief hoog rekeningsaldo in de Schatkist, hebben we in 2022 veel meer rente ontvangen, dan we vooraf rekening mee hadden gehouden;
- Bankkosten zijn lager geworden dan begroot.

Daartegenover staat dat de doorberekende rente aan de grondexploitatie aanzienlijk lager is geworden.

Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet "Verplicht schatkistbankieren" van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden, tenzij deze middelen onder het drempelbedrag gerekend kunnen worden. Dit betekent dat overtollige gelden niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden weggezet. Wel mogen decentrale overheden overtollige middelen aan elkaar uitlenen, zolang er geen sprake is van een toezichtrelatie, om zodoende een beter rendement te halen dan bij de schatkist. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal van gemeente Hoogeveen. Ons begrotingstotaal over 2022 was € 192.670.505, het drempelbedrag is dan € 3.853.410. De schatkist biedt geen leen- of roodstand faciliteiten aan. Over het dagelijkse saldo wordt de daggeldrente (Eonia) vergoed. Per 31 december 2022 bedraagt dit rentepercentage 1,89%.

Berekening EMU-saldo

In de BBV (artikel 3 en 4) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten in de jaarrekening ook het EMU-saldo dienen te verstrekken. Deze jaarrekening is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

In het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen van 23 maart 2022 is gesproken over de EMU-norm voor de decentrale overheden. In dit overleg is een EMU-Norm van -0,4 procent van het bbp voor 2023 overeengekomen. Hiermee wordt de eerdere regeling van de periode 2019-2022 met 1 jaar verlengd. Het EMU-saldo van de gemeente Hoogeveen komt voor 2022 uit op € 33 miljoen.

Omschrijving	2021	2022	2022	2023
	x € 1000,- Volgens jaarrekening 2021	x € 1000,- Volgens primaire begroting 2022	x € 1000,- Volgens jaarrekening 2022	x € 1000,- Volgens primaire begroting 2023
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	12.126	-1.462	27.000	8.708
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-13.101	3.445	-2.143	4.029
3. Mutatie voorzieningen	-134	-432	1.585	-514
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.963	-3.240	-2.315	-8.131
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa				
Berekend EMU-saldo	23.130	-2.099	33.043	12.296

Verbonden partijen

De gemeente gaat voor het realiseren van haar doelstellingen bindingen aan met vele partijen. Er is inzicht nodig om te kunnen beoordelen of een binding nog noodzakelijk is voor het realiseren van de doelstellingen dan wel nog passend is.

Paragraafhouder college

Inleiding

De Verbonden Partijen (VP) zijn een instrument voor het realiseren van gemeentelijke doelen. De gemeente bepaalt de aard en omvang van de bijdrage en niet de VP. Dat betekent dat de gemeente aandacht besteedt aan de taak van de VP en dat de verantwoording zodanig gestalte moet krijgen dat duidelijk wordt welke bijdrage de VP levert en tegen welke kosten. Van belang is dat de bestuursrelaties van de VP goed zijn ontworpen en daadwerkelijk worden ingevuld.

Definitie

Een VP is een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een financieel en een bestuurlijk belang heeft. Er is sprake van een financieel belang als de gemeente aansprakelijk is bij het niet nakomen van de verplichtingen door de rechtspersoon. Er is sprake van een bestuurlijk belang als de gemeente vertegenwoordigd is in het bestuur of zeggenschap daarin kan uitoefenen. De indeling van de verbonden partijen is als volgt:

Soort	Aard	Risicofactor
Gemeenschappelijke regelingen	Publiekrechtelijke rechtspersoon	Met andere deelnemers aansprakelijk voor exploitatieresultaat
Deelnemen in rechtspersonen in de vorm van aandelenbezit	Privaatrechtelijke rechtspersoon, doorgaans nv en bv	Aansprakelijk tot bedrag van het aandelenkapitaal
Deelnemen in besturen of als lid van stichtingen en verenigingen	Privaatrechtelijke rechtspersoon	Aansprakelijk in overeenstemming met statutenbepalingen en voor eventuele subsidiebesluiten binnen de daar bepaalde voorwaarden
Oprichten gemeenschappelijke rechtspersonen voor PPS samenwerking	Privaatrechtelijke rechtspersonen	Aansprakelijk in overeenstemming met de overeenkomst tot oprichting (en eventuele inbreng aandelenkapitaal)

Samenwerking

Wij werken samen met andere partijen wanneer wij het aannemelijk achten dat onze taken ten behoeve van onze inwoners beter gediend zijn met samenwerking dan wanneer wij die taken geheel in eigen beheer uitvoeren. Naar onze overtuiging zijn de beste resultaten uit samenwerking te halen als de betrokken partijen zich vanzelfsprekend met elkaar verbonden voelen. Bijvoorbeeld vanwege gemeenschappelijke waarden of belangen. Kwaliteit- en resultaatverbetering staan voorop.

Naast de bovenstaande vormen van samenwerking maken wij ook gebruik van convenanten en dienstverleningsovereenkomsten met de provincie, andere (buur)gemeenten en private partijen.

Verbonden partijen

1. NV Bank voor Nederlandse gemeenten	
Vestigingsplaats	Den Haag
Partners	Nederlandse staat, provincies en gemeenten
Doel/ openbaar belang	Bijdragen aan maatschappelijke voorzieningen tegen zo laag mogelijke kosten

Bestuurlijk belang	Stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders
Financieel belang	<p>Hoogeveen bezit 17.550 (0,03%) van de 55.690.720 aandelen. De BNG is een beursgenoteerd bedrijf. Bij persbericht van 20 maart 2023 zijn de winstcijfers bekend gemaakt, en op 24 maart 2023 is het jaarverslag van BNG Bank gepubliceerd. In lijn met het staande beleid stelt BNG Bank voor om 50% van de nettowinst uit te keren, gecorrigeerd voor de uitkering op het additioneel Tier1-kapitaal. Dit komt neer op een dividenduitkering over 2022 voor van € 139 miljoen (= € 2,50 per aandeel). In 2022 is er een bedrag van € 40.000 ontvangen.</p> <p>Eigen vermogen 01-01-2022: € 5.062.000.000 31-12-2022: € 4.615.000.000</p> <p>Vreemd vermogen 01-01-2022: € 143.995.000.000 31-12-2022: € 107.459.000.000</p> <p>Achtergestelde schuld 01-01-2022: € 36.000.000 31-12-2022: € 38.000.000</p> <p>Resultaat 31-12-2022: € 300.000.000</p>
Risico's	Aandelenkapitaal en dividend
Rapportage	Jaarverslag en halfjaarberichten
Rechtmatigheid	Een goedgekeurde controleverklaring door een onafhankelijke accountant.

2. NV Rendo

Vestigingsplaats	Meppel
Partners	Coevorden, Hardenberg, Hoogeveen, Meppel, Staphorst, Steenwijkerland, Westerveld, De Wolden en Zwartewaterland
Doel/ openbaar belang	RENDO is een regionaal netwerkbedrijf, verantwoordelijk voor een adequate distributie van gas, elektriciteit, warmte en data in Zuid-Drenthe en Noord Overijssel. RENDO streeft ernaar om haar huidige sterke positie als netbeheerder en netwerkbedrijf (aardgas, groen gas, elektriciteit, data en warmte) voortdurend te verbeteren. RENDO wil als netwerkbedrijf actief zijn bij de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van duurzaam gebruik van energie en de transitie naar een duurzame energievoorziening. De nabijheid van het eigen betrouwbare en veilige energienetwerk is steeds het vertrekpunt. Daarnaast wil RENDO een maatschappelijk verantwoordelijke rol innemen voor haar stakeholders als het gaat om duurzaamheid en energietransitie in de regio.
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	<p>Hoogeveen heeft 334 aandelen. In totaal zijn er 991 aandelen. Met betrekking tot het boekjaar 2021 is € 1.685.000 aan dividend in 2022 uitbetaald.</p> <p>Eigen vermogen 31-12-2021: € 76.024.000 * 31-12-2020: € 76.899.000</p> <p>Vreemd vermogen 31-12-2021: € 101.110.000 * 31-12-2020: € 98.621.000</p> <p>Resultaat</p>

	<p>31-12-2021: € 6.589.000 *</p> <p>31-12-2020: € 9.555.000</p> <p>*Concept cijfers</p>
Ontwikkelingen	<p>De focus ligt de komende jaren op de overgang van fossiele brandstoffen naar duurzame brandstoffen; de energietransitie. Dat is voor RENDO een omvangrijke opgave waarvoor de onderneming de komende jaren € 70 tot € 100 miljoen denkt te moeten gaan investeren zoals in een nieuw onderstation in Hoogeveen. NV RENDO is bezig om hiervoor de benodigde financiering aan te trekken. Wat hierbij ook nog een rol speelt is de Financiering Energietransitie (FIEN).</p> <p>De financiering van de energietransitie voor netbeheerders is een landelijk probleem of issue. Het gaat om miljarden waarbij de ministeries van EZK en Financiën zijn betrokken. Er wordt gekeken naar kapitaalstortingen door het rijk. Hoe, in welke vorm en onder welke condities is nog onduidelijk. Vraagstuk speelt bij de grotere regionale netbeheerders (m.n. op korte termijn bij Stedin en Alliander). Tarieven, regulering en efficiencyverbeteringen maken onderdeel uit van het proces. Uitkomsten raken ook de kleinere netbeheerders (Cogas, Westland en RENDO). Dit kan ook nog van invloed zijn op de vraag rondom gemeentegaranties. Punt is echter dat het nog niet duidelijk is hoe de financiering van de energietransitie eruit gaat zien (nieuw kabinet)</p> <p>Daarnaast wil RENDO de komende jaren nog steeds het aantal glasvezel aansluitingen uitbreiden naar 100.000 plus en de verdere ontwikkeling van het bijbehorende beheersorganisatie Re-Net bv.</p>
Risico's	<p>Aandelenkapitaal en dividend. Als gevolg van forse investeringen door NV Rendo in verband met onder andere de komende energietransitie, komt het bedrijfsresultaat onder druk te staan. De raad van commissarissen (RvC) van de onderneming heeft in september 2020 aangegeven dat voor de jaren 2022 tot en met 2024 een dividenduitkering mogelijk moet zijn in de bandbreedte van € 5 tot € 7 miljoen voor de 9 aandeelhoudende gemeenten.</p>
Rapportage	Jaarverslag en begroting
Rechtmatigheid	Voor boekjaar 2021 is een goedkeurende controleverklaring door een onafhankelijk accountant afgegeven.

3. NV Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)

Vestigingsplaats	Assen
Partners	Provincie Drenthe en 11 Drentse gemeenten
Doel/ openbaar belang	Gewaarborgde levering van water
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	<p>De gemeente is in het bezit van 122 aandelen van de in totaal 1.946 geplaatste aandelen. Maatschappelijk kapitaal: 5.000 aandelen.</p> <p>De afspraak is dat het maximaal toegestane dividend, ter grootte 3%, zijnde de wettelijke rente, van het geplaatste aandelenkapitaal wordt uitgekeerd. In 2022 is geen dividend ontvangen. In het Financieel plan 2022 van de NV WMD is overeengekomen dat de aandeelhouders afzien van dividend.</p> <p><u>Eigen vermogen:</u> 31-12-2021: € 61.268.000 31-12-2020: € 51.344.000</p> <p><u>Vreemd vermogen:</u> 31-12-2021: € 136.587.000 31-12-2020: € 129.531.000</p> <p><u>Bedrijfsresultaat (netto):</u> 2021: € 4.111.000 2020: € 9.924.000</p>

Ontwikkelingen	De WMD is bezig niet-drinkwater gerelateerde activiteiten af te stoten en zich te richten op haar kerntaak: het leveren van betrouwbaar, veilig en betaalbaar drinkwater. Onderdeel hiervan is het vervangen van verouderde infrastructuur.
Risico's	Er zijn voor de gemeente Hoogeveen als aandeelhouder in de WMD weinig risico's. De risico's voor de WMD zitten voornamelijk in de niet-drinkwater activiteiten. Deze zijn nagenoeg allemaal afgebouwd. WMD is financieel solide met een stevige financiële beheersing.
Rapportage	Jaarverslag en begroting
Rechtmatigheid	Voor boekjaar 2022 is de jaarrekening nog niet definitief vastgesteld.

4. NV AREA Reiniging

Vestigingsplaats	Emmen
Partners	Coevorden, Emmen en Hoogeveen
Doel/ openbaar belang	AREA richt zich op het efficiënt, kostenbewust en klantgericht inzamelen van afval. Door samenwerking met partners in de regio en goede communicatie met burgers wil ze steeds meer grondstoffenkringlopen sluiten.
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap (elk 1 lid) in de algemene vergadering van aandeelhouders
Financieel belang	Gemeente Hoogeveen heeft een aandeel van 27,14 %. De overige aandeelhouders zijn de gemeente Emmen en de gemeente Coevorden. Het geplaatste kapitaal bedraagt € 2.913.503. De jaarrekening 2022 laat een positief resultaat zien van € 1.558.470 na belastingen. In 2022 is er een bedrag van € 271.000 ontvangen. Eigen vermogen 31-12-2022: € 7.984.459 31-12-2021: € 7.425.989 Vreemd vermogen 31-12-2022: € 17.101.080 31-12-2021: € 14.206.855
Risico's	Aandelenkapitaal + dividend
Rapportage	Jaarverslag en begroting
Rechtmatigheid	Voor het boekjaar 2022 is een controleverklaring door een onafhankelijk accountant afgegeven.

5. Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD)

Vestigingsplaats	Assen
Partners	12 Drentse gemeenten
Doel/ openbaar belang	Uitvoering wettelijke taken van de gemeente op het gebied van de publieke gezondheidszorg. Doel: een bijdrage leveren aan de publieke gezondheidszorg met afstemming op de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap AB met stemrecht. Gekwalificeerde meerderheid is nodig voor een besluit. Het DB bestaat uit drie leden, door en uit het AB aangewezen. De gemeenteraad kan een zienswijze op de begroting geven.
Financieel belang	In 2022 is er een totaal bedrag van 2.953.00 betaald aan de GGD. De grootste uitgaven zijn, € 1.690.000 voor jeugdgezondheidszorg (JGZ), € 648.000 voor crisisbeheersing en € 585.00 voor algemene gezondheidszorg. Additionele taken worden verrekend op basis van offertes.

	<p>Eigen vermogen 31-12-2022: € 3.855.000 31-12-2021: € 2.956.000</p> <p>Vreemd vermogen 31-12-2022: € 7.177.000 31-12-2021: € 11.208.000</p> <p>Resultaat: 31-12-2022: € 617.821 31-12-2021: € 107.909</p>
Ontwikkelingen	<p>-Beschermingstaken infectiepreventie en vaccineren gaan onverminderd voort. GGD heeft een leidende taak in deze activiteiten.</p> <p>-Jeugdgezondheidszorg richt zich op flexibilisering van de dienstverlening. Ouders en jongeren kunnen meer regie voeren op de wijze waarop zij gebruik maken van de dienst zodat extra tijd voor ouders en kinderen beschikbaar komt die preventieve ondersteuning nodig hebben bij het opgroeien en opvoeden.</p> <p>-Thema's uit het nationaal preventieakkoord zijn leidend voor gezondheidsbevordering; roken, problematisch alcoholgebruik, overgewicht en bewegen. Daarnaast is de toename van eenzaamheid, mentale druk en psychische problematiek een zichtbaar als gevolg van Covid 19. Adviesvragen op gebied van gezondheid in relatie tot de fysieke omgeving nemen toe. Op basis van de evaluatie openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz) wordt gewerkt aan goede meerjarige afspraken met gemeenten en organisaties. De thema's worden in samenhang benaderd en er is aandacht voor de achterliggende oorzaken.</p> <p>-In Drenthe is door alle gemeenten, provincie, GGD en zorgverzekeraar een meerjarenbeleidsprogramma 'Drenthe Samen Gezond In Beweging 2021-2024' opgesteld. De eerste stappen in de uitvoering zijn gezet.</p> <p>Voor VTD is naast het landelijk wettelijk kader ook de regiovisie 'Geweld hoort nergens thuis' leidend voor haar inzet en uitvoering.</p>
Risico's	Geen directe risico's
Rapportage	Jaarverslag en begroting
Rechtmatigheid	Voor het boekjaar 2021 is een goedkeurende controleverklaring door een onafhankelijk accountant afgegeven.
6. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Drenthe	
Vestigingsplaats	Assen
Partners	12 Drentse gemeenten
Doel/ openbaar belang	Vergroten veiligheid inwoners van Drenthe en met de partners zorgen voor een goede voorbereiding op rampen en crises.
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap DB en AB met stemrecht. Gekwalificeerde meerderheid van stemmen is nodig voor besluit. Uitsluitend burgemeesters kunnen lid zijn van het bestuur. De gemeenteraad kan een zienswijze op de begroting geven.
Financieel belang	<p>Over 2022 hebben we conform de begroting (inclusief wijziging) een bedrag van € 2.652.406 aan de Veiligheidsregio betaald. Op basis van de definitieve jaarrekening 2021 heeft nog een afrekening plaats gevonden van € 49.486. Daarnaast heeft de VRD een gedeelte van de algemene reserve terugbetaald aan de gemeenten. Voor Hogeveen was dat € 63.182. De bijdrage over 2022 komt daarmee uit op € 2.638.710*.</p> <p>Eigen vermogen 31-12-2021: € 3.293.279 31-12-2022: € 2.426.695*</p> <p>Vreemd vermogen 31-12-2021: € 29.256.069</p>

	31-12-2022: € 26.716.265 *
	<p>Resultaat</p> <p>31-12-2021: € 118.983</p> <p>31-12-2022: - € 170.263*</p> <p>* Conceptcijfers</p>
Ontwikkelingen	Het jaar 2022 stond in het teken van crisismanagement rondom de Covid-19 maatregelen en de opvang van vluchtelingen en ook de toename van evenementen na de lockdown.
Risico's	Geen directe risico's
Rapportage	Jaarverslag en begroting. Daarnaast tussentijdse managementrapportages
Rechtmatigheid	Voor het boekjaar 2022 is een goedkeurende controleverklaring door een onafhankelijk accountant ontvangen

7. Werkvoorzieningsschap Stark

Vestigingsplaats	Hoogeveen
Partners	Midden-Drenthe en De Wolden
Doel/ openbaar belang	Uitvoering geven aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en beschut werk (Participatiewet) waarin we streven naar een integraal arbeidsmarktbeleid en het bevorderen van de onderlinge samenhang door het aanbieden van maatwerkgerichte re-integratietrajecten.
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap met stemrecht. Unanimititeit is nodig voor een besluit. Het bestuur bestaat uit 6 leden. Hoogeveen vervult voorzitterschap. De gemeenteraad kan een zienswijze op begroting geven.
Financieel belang	<p>In het kader van het solidariteitsprincipe dragen we de rijksvergoeding (Wsw-deel in participatiebudget van het sociaal domein van het gemeentefonds) voor Hoogeveen over aan Stark. Daarnaast dragen we bij aan het exploitatietekort van Stark. Het aandeel in het exploitatietekort per gemeente is bepaald aan de hand van het aantal aja's per gemeente.</p> <p>In 2022 is het volgende bedragen aan Stark uitbetaald: €20.508.000.</p> <p>Eigen vermogen:</p> <p>31-12-2022: nnb</p> <p>31-12-2021: € 2.605.000</p> <p>01-01-2020: € 1.505.000</p> <p>Vreemd vermogen:</p> <p>31-12-2022: nnb</p> <p>31-12-2021:€ 1.975.000</p> <p>31-12-2020: € 2.999.000</p> <p>Resultaat:</p> <p>2022: € 0,00 na afrekening</p> <p>2021: € 0,00 na afrekening</p> <p>2020: € 0,00 na afrekening</p>
Ontwikkelingen	<p>Stark ontwikkelt zich steeds meer van een traditioneel werkvoorzieningsschap naar een leerwerkbedrijf waarin zo veel als mogelijk ingesprongen wordt op een steeds wisselende arbeidsmarkt. Dit is een doorlopend proces. Het in 2018 vastgestelde bedrijfsplan geldt hierbij als leidraad.</p> <p>In 2023 dient er een nieuw bedrijfsplan/visiedocument tot stand te komen.</p>

Risico's	Oplopende exploitatiekosten door een verandering in de wetgeving
Rapportage	Jaarverslag en begroting
Rechtmatigheid	Voor het boekjaar 2022 is een goedkeurende controleverklaring door een onafhankelijk accountant ontvangen.

8. Recreatieschap Drenthe

Vestigingsplaats	Dwingeloo
Partners	12 Drentse gemeenten en 1 Friese gemeente
Doel/ openbaar belang	Recreatieschap Drenthe is een samenwerkingsverband van de 12 Drentse gemeenten en 1 Friese gemeente op het gebied van Recreatie en Toerisme in de provincie Drenthe.
Bestuurlijk belang	AB bestaat uit 13 wethouders en een directeur bestuurder. In 2022 is het voorzitterschap overgegaan van Gemeente Emmen naar gemeente AA en Hunze. Het DB bestaat uit vier leden. De gemeenteraad kan een zienswijze op de begroting en jaarrekening geven.
Financieel belang	In 2022 is een bijdrage betaald van € 83.458. Eigen vermogen 31-12-2022: € 1.169.872 31-12-2021: € 1.161.284 Vreemd vermogen 31-12-2022: € 1.293.278 31-12-2021: € 1.073.010 Resultaat 31-12-2022: € 11.267 31-12-2021: € 743
Ontwikkelingen	Streven naar constante kwaliteitsverbetering en upgrading van het aanbod.
Risico's	Geen risico's van grote materiële betekenis.
Rapportage	Jaarverslag en begroting
Rechtmatigheid	Voor boekjaar 2022 is een goedkeurende controleverklaring door een onafhankelijk accountant afgegeven.

9. Gemeenschappelijke Regeling GKB Drenthe

Vestigingsplaats	Assen
Partners	Assen, Hoogeveen en Meppel
Doel/ openbaar belang	Op maatschappelijke en zakelijk verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan onder andere geldkrediet, schuldhulpverlening, budgetbeheer, bewindvoering, wettelijke schuldsanering van natuurlijke personen
Bestuurlijk belang	Het AB en het DB bestaan uit 1 wethouder van elke partner. Assen vervult het voorzitterschap. De gemeenteraad kan een zienswijze op de begroting geven.
Financieel belang	De bijdrage van Hoogeveen aan GKB in 2022 bedroeg € 925.000. <u>Eigen vermogen</u> 31-12-2022: -/- € 834.028 31-12-2021: -/- € 485.576 <u>Vreemd vermogen</u> 31-12-2022: € 7.972.981 31-12-2021: € 9.770.927

	<u>Resultaat</u> 31-12-2022: -/- € 883.108 31-12-2021: -/- € 560.811
Ontwikkelingen	<p>In 2022 is het aantal aanmeldingen bij de GKB net als in 2021 achtergebleven. De verwachte extra toestroom als gevolg van meer schuldenproblematiek door de Covid-19 crisis is niet ontstaan. Daarnaast is sprake van toenemende concurrentie van commerciële aanbieders van schuldhulpverlening.</p> <p>Het proces om te komen tot een toekomstbestendige 2^e-lijns schuldhulpverlening loopt. De gemeenteraad is via raadsbrieven meegenomen bij deze ontwikkeling. In 2022 zijn de verdere voorbereidingen getroffen voor het proces van vervreemding. Door de directiewisseling is daarin vertraging opgetreden. Het proces loopt door in 2023. De besluitvorming zal in 2023 plaatsvinden.</p>
Risico's	De financiële positie van de GKB is zorgelijk. In 2022 is via raadsbrieven nadere informatie verstrekt over de huidige situatie en het ingezette traject.
Rapportage	Begroting en jaarrekening
Rechtmatigheid	Voor boekjaar 2022 is nog geen controleverklaring door een onafhankelijk accountant afgegeven.

10. Gemeenschappelijke Regeling RUD Drenthe

Vestigingsplaats	Assen
Partners	12 Drentse gemeenten en de provincie Drenthe
Doel/ openbaar belang	<p>De RUD Drenthe is onderdeel van een landelijk dekkend netwerk van omgevingsdiensten, opgezet om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te verbeteren en te uniformeren. Het werkgebied van de RUD Drenthe is de provincie Drenthe. De provincie Drenthe en de twaalf Drentse gemeenten zijn samen eigenaar van RUD Drenthe. RUD Drenthe voert voor de eigenaren/opdrachtgevers het zogenoemde 'Milieubrede takenpakket' uit. Dit pakket betreft: alle milieuvergunningen, alle milieumeldingen, milieutoezicht, toezicht op asbestverwijdering en milieuhandhaving, alle bodemtaken (waaronder toezicht bodemsanering en beoordeling meldingen grondstromen en toezicht grondstromen) en alle milieuspecialismen.</p> <p>Voor ondernemers en inwoners verandert er weinig omdat de gemeente het loket blijft waar ze aanvragen, meldingen en vragen kunnen indienen. De gemeenten en de provincie blijven daarbij verantwoordelijk voor het milieubeleid en prioriteitstelling in de handhaving op lokaal niveau.</p>
Bestuurlijk belang	De RUD heeft een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). Hoogeveen heeft zitting in het AB. Verder zijn er op ambtelijk niveau twee overlegstructuren, namelijk het accounthouders overleg en eigenarenoverleg.
Financieel belang	<p>De bijdrage aan de RUD in 2022 bedraagt € 1.408.000</p> <p><u>Eigen vermogen:</u> 31-12-2021: € 334.536</p> <p><u>Vreemd vermogen:</u> 31-12-2021: € 5.213.872</p> <p><u>Resultaat:</u> 2021: +/+ € 273.000 2020: -/- € 82.037</p>
Ontwikkelingen	De RUD Drenthe werkt op basis van de Drentse Maat. Deze maat staat voor één uniform uitvoeringsniveau in Drenthe. Het takenpakket binnen deze Drentse Maat is alleen toegespitst op milieuvergunningverlening, milieutoezicht, toezicht op asbestverwijdering, milieuhandhaving en bodemtaken (toezicht bodemsanering en beoordeling meldingen grondstromen en toezicht grondstromen). Daarnaast voert de RUD-taken uit die vallen onder de Niet-Drentse Maat. Het gaat hierbij om milieu specialistisch advies op het gebied van bijvoorbeeld bodem, lucht, geur, geluid en omgevingsveiligheid.

	<p>De inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is een majeure ontwikkeling. Een andere ontwikkeling is de verdere doorontwikkeling van de RUD die voor versterking van het VTH-stelsel vorm krijgt. Vanuit het Ministerie, de Omgevingsdiensten, de VNG en IPO wordt in 2023 gezamenlijk gewerkt aan de uitwerking van de aanbevelingen uit het onderzoek van Commissie van Aartsen.</p> <p>In 2022 zijn verdere stappen gezet ten behoeve van een stabiele organisatiestructuur maar extra inhuur van personeel, het moeilijk werven van gekwalificeerd personeel en het hoge ziekteverzuim in de organisatie blijven daarbij belangrijke aandachtspunten. De beschikbaarheid van capaciteit voor extra opdrachten en vraaggestuurd werk is een risico. Er is een verschil tussen wat de benodigde capaciteit is en wat beschikbare capaciteit is. Daarom hanteert de RUD het uitgangspunt “geleidelijk opschalen”.</p> <p>De U & H (Uitvoering & Handhaving) strategie is in concept gereed en legt de bestaande beleidskaders vast. Hierna start de 2e fase waarin de herijking van de Drentse maat wordt toegevoegd aan de strategie. In deze 2e fase worden de echte inhoudelijke keuzes gemaakt over de uitvoering van het milieutakenpakket. Dan wordt het gesprek gevoerd over de gewenste kwaliteit, de te accepteren risico's en de hieraan verbonden middelen.</p>
Risico's	<p>De onzekere factoren zijn voornamelijk niet meegenomen in de begroting 2023 van de RUD. Dat betreft:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024</u> <p>Op basis van een recent onderzoek laten de eerste indicatieve cijfers zien dat het werken onder de Omgevingswet tot een zeer grote kostenstijging kan leiden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Herijking Drentse Maat</u> <p>De herijking van de Drentse Maat is in 2 fases verdeeld. De 1e fase is financieel verwerkt maar de 2e fase is nog niet in zijn geheel verwerkt in de begroting 2023. Dit betreft met name complexe vergunningen, calamiteiten, incidenten en handhavingzaken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Implementatiekosten nieuw zaakstelsel</u> <p>De aanbesteding is uitgesteld en de uitkomsten zijn daarom nog niet verwerkt in de jaarrekening.</p> <p>Deze inzichten, uitwerkingen en de hiermee gepaard gaande financiële consequenties worden betrokken in een begroting 2024 of een begrotingswijziging 2023. Dit betekent dat voor de komende jaren er rekening mee moet worden gehouden dat de bijdrage dient te worden verhoogd.</p>
Rapportage	Begroting en jaarrekening
Rechtmatigheid	Voor boekjaar 2022 moet nog een goedkeurende controleverklaring door een onafhankelijk accountant worden afgegeven.

11. Samenwerkingsorganisatie De Wolden-Hoogeveen (SWO)

Vestigingsplaats	Hoogeveen en Zuidwolde
Partners	Gemeente Hoogeveen en Gemeente De Wolden
Doel/ openbaar belang	De ingestelde gemeenschappelijke regeling heeft als belang het bewerkstelligen van een kwalitatief goede en doelmatige uitvoering van gemeentelijke taken (bedrijfsvoering) zoals vastgelegd in de betreffende regeling.
Bestuurlijk belang	Het voltallige college van Hoogeveen heeft zitting in het bestuur van de SWO.
Financieel belang	De bijdrage van De Wolden aan de SWO was in 2022 €45.329.000. <u>Eigen vermogen:</u> 31-12-2022: € 1.177.000 31-12-2021: € 2.073.000

	<p><u>Vreemd vermogen:</u> 31-12-2022: € 17.159.000 31-12-2021: € 15.750.000</p> <p><u>Resultaat (na bestemming):</u> 2022: € 0,00 2021: € 0,00</p> <p>De beide deelnemende gemeenten hebben, volgens het afgesproken verdeelpercentage, een extra bijdrage gedaan ter dekking van dit resultaat (de vermelde cijfers per 31-12-2022 zijn ontleend aan de concept-jaarstukken 2022 van de SWO per 10-2-2023).</p>
Ontwikkelingen	In 2022 zet de SWO de organisatieontwikkeling 'van Eiland naar Wijland' voort. De twee nieuwe directeuren willen zorgen voor 'rust in de tent'. Resultaten uit de 'van Eiland naar Wijland' projecten en een grondige analyse van beide directeuren leiden, op basis van draagvlak, eind 2022 tot een weg naar verandering en vernieuwing. Deze weg gaat langs vier pijlers: persoonlijk leiderschap, sturingslijnen, informatie & processen en aantrekkelijk werkgeverschap.
Risico's	Algemene bedrijfsvoering risico's. Deze zijn (in verhouding) opgenomen in het weerstandsvermogen van de beide gemeenten.
Rapportage	Begroting en jaarrekening.
Rechtmatigheid	Voor boekjaar 2022 heeft de onafhankelijke accountant de controlewerkzaamheden nog niet afgerond en daarom nog geen verklaring afgegeven. Op dit moment gaan we uit van een goedkeurende accountantsverklaring.

Publiek Vervoer Groningen Drenthe

Vestigingsplaats	Assen
Partners	Alle gemeenten uit Groningen en Drenthe en informeel het ov-bureau.
Doel/ openbaar belang	Doel van Publiek vervoer is dat iedereen, door middel van duurzaam vervoer, kan deelnemen aan de samenleving, ongeacht of iemand woont op het platteland of in een stedelijk gebied of welke ondersteuning iemand nodig heeft.
Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling is in districten onderverdeeld. Wij zitten in een district samen met De Wolden, Meppel en Westerveld. Wethouder Turksma van De Wolden vertegenwoordigt ons in het bestuur van Publiek Vervoer.
Financieel belang	Onze jaarlijkse bijdrage in 2022 was € 45.000
	<p><u>Eigen vermogen</u> 31-12-2022: € 231.000 * 31-12-2021: € 165.000</p> <p><u>Vreemd vermogen</u> 31-12-2022: € 403.000 * 31-12-2021: € 191.000</p> <p><u>Resultaat (na bestemming)</u> 31-12-2022: € 66.000 * 31-12-2021: € 124.000 * concept cijfers</p>
Ontwikkelingen	<p>Naast de reguliere activiteiten heeft het Publiek vervoer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De herijking van vervoersovereenkomsten tussen de gemeenten en de vervoerders begeleid, inclusief het opnieuw bepalen van de bonus/malus systematiek. - De continueringsafspraken gemaakt tussen de vervoerder en de gemeente om de het vervoersysteem te ondersteunen. De vervoerders kampen met grote omzetverliezen vanwege Covid-19.
Risico's	n.v.t.

Rapportage	Tussenrapportage 2022, begroting 2022 en jaarrekening 2021
Rechtmatigheid	Voor het boekjaar 2021 is op 16 februari 2022 een goedkeurende controleverklaring door een onafhankelijke accountant afgegeven.

Lidmaatschap coöperaties

Coöperatie ParkeerService U.A.

Vestigingsplaats	Amersfoort
Partners	In totaal 15 gemeenten waaronder Hoozevee, Alphen aan den Rijn, Amersfoort, Barneveld, Deventer, Gorinchem, Gouda, Hilversum, IJsselstein, Lelystad, Nieuwegein, Nijkerk, Woerden, Zandvoort en Zeist.
Doel/ openbaar belang	ParkeerService ondersteunt gemeenten bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van parkeerbeleid. ParkeerService ondersteunt bij het maken van een vertaalslag tussen strategische visies en tactisch parkeerbeleid. Daarnaast geeft de coöperatie adviezen over verordeningen, tarifiering, parkeerexploitaties en alle andere denkbare onderwerpen. Het dienstpakket strekt zich uit tot het verstrekken vergunningen en abonnementen, handhaven het parkeerbeleid, beheren apparatuur, bewaken parkeergarages, etc.
Bestuurlijk belang	Wethouder vertegenwoordigt gemeente in de algemene ledenvergadering (ALV)
Financieel belang	De gemeente heeft geen financieel belang in die zin dat wij niet deelnemen maar een tarief betalen voor af te nemen producten i.c. diensten. Daartoe is een dienstencatalogus vervaardigd waaruit gemeenten (eventueel extra) diensten kunnen afnemen. De voorschotbijdrage voor 2022 aan ParkeerService bedroeg € 189.700. De tarieven voor de uitvoering worden elk jaar (voorafgaand aan het komende jaar) vastgesteld door de ALV.
Ontwikkelingen	ParkeerService is in 2010 voortvarend van start gegaan als uitvoeringsbedrijf van Coöperatie ParkeerService U.A. Zij heeft daarna een snelle groei doorgemaakt. De groei van de organisatie vereiste een andere bedrijfsvoering en maakte het aanpassen van de organisatiestructuur noodzakelijk. Intern is de focus sterk gericht op herstructurering van de organisatie en is in 2016 een basis gelegd voor een toekomstbestendig en financieel solide ParkeerService. Het jaar 2020 was het laatste jaar van het transitietraject Basis op Orde. Zowel 2020 als 2021 waren bewogen jaren voor de coöperatie als gevolg van Covid-19, besluit uittreden door Alkmaar per 2022 en problemen met vervanging parkeerrechtensysteem en daarmee het e-loket dat veel tijd vergde om op te leveren. Het jaar 2021 is desondanks wel positief afgesloten. Ook in 2022 is het jaar positief afgesloten.
Risico's	Omdat het hier een coöperatie ParkeerService U.A. betreft (uitgesloten aansprakelijkheid) en geen deelname is betaald, is er geen financieel risico. Er is hooguit sprake van een continuïteitsrisico wanneer de coöperatie in (financiële) problemen zou geraken.
Rapportage	Begroting en jaarrekening vast te stellen door ALV
Rechtmatigheid	De goedkeurende controleverklaring van de onafhankelijke accountant over de afdracht van parkeergelden boekjaar 2021 aan de gemeente Hoozevee is afgegeven.

Stichting Cultuurhuis Hoozevee (De Tamboer en Het Podium)

Theater De Tamboer	
Vestigingsplaats	Hoozevee
Partners	Gemeente Hoozevee
Doel/ openbaar belang	Bijdrage aan gemeentelijke doelen op gebied van het stimuleren van het beleven van kunst en cultuur

Bestuurlijk belang	Invloed op de kaders (inhoudelijk en financieel)
Financieel belang	Subsidierelatie: voorlopig subsidie 2022 € 1.206.576
Ontwikkelingen	Theater de Tamboer heeft ook in 2022 nog te maken gehad met de gevolgen van Covid-19. Ondanks dat de deuren voor het publiek zijn geopend, blijkt het langer te duren voordat eenieder de weg weer naar het theater weet te vinden. De in 2021 ingezette lijn van ingrijpen in de bedrijfsvoering is ook in 2022 gecontinueerd waardoor de financiële risico's laag zijn. Op het gebied van culturele huisvesting wordt een verdere samenwerking en samenvoeging van huisvesting met onder andere Scala en Cultuurklik onderzocht.
Risico's	Geen directe risico's.
Rapportage	Jaarverslag, subsidieverantwoording

Het Podium

Vestigingsplaats	Hoogeveen
Partners	Gemeente Hoogeveen
Doel/ openbaar belang	Bijdrage aan gemeentelijke doelen op gebied van cultuurontwikkeling
Bestuurlijk belang	Invloed op de kaders (inhoudelijk en financieel)
Financieel belang	Subsidierelatie: voorlopig subsidie 2022 € 146.985.
Ontwikkelingen	De programmering van Het Podium heeft net als de programmering van De Tamboer nog wel te lijden gehad van de Covid-19 naweeën. In de loop van 2022 zijn de bezoekersaantallen wel weer gestegen naar een niveau van voor de COVID-19 pandemie.
Risico's	Geen directe risico's.
Rapportage	Jaarverslag, subsidieverantwoording

Scala

Vestigingsplaats	Hoogeveen
Partners	Gemeente Hoogeveen, De Wolden, Westerveld, Meppel, Steenwijkerland en Staphorst.
Doel/ openbaar belang	Bijdrage aan gemeentelijke doelen op gebied van cultuurontwikkeling voor kinderen van 0-18 jaar.
Bestuurlijk belang	Invloed op de kaders (inhoudelijk en financieel)
Financieel belang	Subsidierelatie: Voorlopig subsidie 2022 € 155.832
Ontwikkelingen	Per 1 januari 2022 heeft de stichting Scala de verantwoordelijkheid gekregen voor alle buitenschoolse lessen en uitvoeringen zoals: muziek, dans, toneel, beeldend, musical en Hafabra activiteiten. Eind 2022 is gebleken dat er een zorgelijke financiële situatie bij de stichting Scala is ontstaan die een direct gevolg heeft voor de voortzetting van haar activiteiten. Hierover zijn we met het stichtingsbestuur en betrokken gemeenten in gesprek.
Risico's	Geen directe risico's.
Rapportage	Jaarverslag, subsidieverantwoording

Cultuurklik

Vestigingsplaats	Hoogeveen
Partners	Gemeente Hoogeveen, De Wolden, Westerveld, Meppel, Steenwijkerland en Staphorst.
Doel/ openbaar belang	Bijdrage aan gemeentelijke doelen op gebied van cultuurontwikkeling voor kinderen van 0-18 jaar.
Bestuurlijk belang	Invloed op de kaders (inhoudelijk en financieel)

Financieel belang	Subsidierelatie: Voorlopig subsidie 2022 exploitatiebijdrage € 172.500 (incl. subsidie Urban Arts: € 215.335)
Ontwikkelingen	Cultuurklik verzorgt het cultuureducatief aanbod voor alle scholen in Hoogeveen en participeert binnen Compenta en Meer Muziek in de Klas. In 2021 is Scala ontvlecht in twee nieuwe entiteiten. CultuurKlik heeft hierbij de verantwoordelijkheid gekregen voor alle binnenschoolse activiteiten (Cultuur op School).
Risico's	Geen directe risico's.
Rapportage	Jaarverslag, subsidieverantwoording

Bibliotheek

Vestigingsplaats	Hoogeveen
Partners	Gemeente Hoogeveen, Biblionet Drenthe
Doel/ openbaar belang	Bijdrage aan gemeentelijke doelen op gebied van taal- en cultuurontwikkeling, vooral bij kinderen.
Bestuurlijk belang	Invloed op de kaders (inhoudelijk en financieel)
Financieel belang	Subsidierelatie: De voorlopige subsidie voor 2022 bedraagt € 1.776.193 (dit is incl. uitbreiding subsidie Taalhuis).
Ontwikkelingen	De bibliotheek heeft in 2022 naast haar reguliere bibliotheekfunctie ook ingezet op een doorontwikkeling van het medialab HQ6 en projecten vanuit de Verhalenwerf die bijdragen aan het bewaren en vertellen van de verhalen over Hoogeveen. Daarnaast is de bibliotheek gestart met het ontwikkelen van een plan van aanpak met betrekking tot huisvesting. Voor het taalhuis is de inzet van de taalcoördinator uitgebreid.
Risico's	Geen directe risico's
Rapportage	Jaarverslag, subsidieverantwoording

Stichting Welzijnswerk (SWW)

Vestigingsplaats	Hoogeveen
Partners	Gemeente Hoogeveen en andere lokale organisaties op het gebied van wonen, welzijn en zorg
Doel/ openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> • Versterken van de zelfredzaamheid en zelfregie van inwoners die sociaal en psychisch kwetsbaar zijn en hun sociale omgeving. • Stimuleren dat kinderen en jongeren gezond en veilig opgroeien en hun talenten ontplooiën. • Stimuleren/versterken van de eigen kracht en de samenredzaamheid van inwoners ten aanzien van hun sociale leefomgeving.
Bestuurlijk belang	De stichting voert zorgplicht van de gemeente uit.
Financieel belang	Aan de SWW is in totaal een bedrag van € 4.752.932 verleend aan subsidies. Daarnaast is cliëntondersteuning ingekocht bij de SWW voor een bedrag van € 138.263.
Ontwikkelingen	<p>We hebben samen met de SWW de nota 'Opgave welzijnswerk 2023-2025' opgesteld. De SWW is voor de gemeente een samenwerkingspartner en geen opdrachtnemer in enge zin. De opgave is dan ook geen opdracht, maar een gezamenlijk gevoelde maatschappelijke behoefte.</p> <p>De opgave is gebaseerd op het programmaplan Herontwerp Sociaal Domein 2022-2025, de nota Sterke Basis voor Kinderen en Jongeren in Hoogeveen en de uitgangspunten van de verbindende aanpak (Jong Hoogeveen).</p> <p>Kern van de opgave is het versterken van de sociale basis: sociale verbanden, preventieve activiteiten en algemene voorliggende voorzieningen. Op deze wijze wordt inzet van zwaardere zorg zoveel mogelijk voorkomen.</p>

Risico's	Geen directe risico's.
Rapportage	Jaarverslag, subsidieverantwoording

Scholen VO

Vestigingsplaats	Hoogeveen
Partners	Gemeente Hoogeveen, Roelof van Echten College en RSG Wolfsbos
Doel/ openbaar belang	De gemeente heeft een zorgplicht om te voorzien in de huisvesting van het VO. Met de schoolbesturen is een financieringsovereenkomst gesloten waarin de afspraken en inhoud voor de onderwijshuisvesting zijn vastgelegd. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de huisvesting. Tweejaarlijks stemmen partijen de ontwikkelingen in de huisvesting af en worden huisvestingsplannen geactualiseerd.
Bestuurlijk belang	Scholen voeren zorgplicht van de gemeente uit.
Financieel belang	Subsidie 2022 plus OZB uitgaven: € 2.257.076 voor geheel VO
Ontwikkelingen	Wat de huisvesting voortgezet onderwijs betreft: in Hoogeveen daalt het aantal leerlingen. Bij aanvang van de doordecentralisatie van rijksmiddelen in 2006 gingen we uit van een stabiel aantal leerlingen van 4000, in 2022 is dat gedaald naar ongeveer 3468 leerlingen. Met de schoolbesturen zijn diverse gesprekken gevoerd om de consequenties van deze daling in beeld te brengen. Dit gaat over onder andere leerlingen prognoses, huisvesting en financiering. RSG Wolfsbos is gestart met het ontwikkelen van de nieuwbouwplannen.
Risico's	Geen directe risico's.
Rapportage	Jaarlijks gestructureerd overleg

Grondbeleid

Het grondbeleid bevat uitgangspunten voor de manier waarop en met welke middelen het grondgebied wordt ingevuld. In het beleid staan bedrijfseconomische principes centraal: hoe gaan we met de resultaten om en welke reserves en voorzieningen houden we aan voor risico's?

Paragraafhouder Derk Reneman

Algemeen

Het grondbeleid is een middel om de ambities van ruimtelijke en maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Voor 2022 stond de actualisatie van het grondbeleid gepland, maar vanwege de verkiezingen en de wens om het grondbeleid gelijk op te laten lopen met de Woonzorgvisie is dit uitgesteld naar 2023.

De kosten, baten en vooruitzichten van lopende projecten worden het gehele jaar gemonitord. De werkelijke lasten en baten over het jaar 2022 zijn verwerkt bij de herziening van de grondexploitaties. Het resultaat van de grondexploitaties is hiermee herijkt per 1 januari 2023.

Bij het opstellen van deze paragraaf wordt onder andere rekening gehouden met onderstaande besluiten en notities.

Besluit begroting en verantwoording (BBV)

Volgens het besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV) is in de *begroting* en in de *jaarrekening* een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid opgenomen.

De commissie Bedrijfsvoering, Auditing Decentrale Overheden (BADO)

De commissie BADO brengt richtinggevende notities uit. De meest recente notitie heeft betrekking op grondexploitaties, deze notitie beschrijft het gehele proces van woningbehoefte tot het sluiten van een grondexploitatie.

Parameters

Binnen de grondexploitaties wordt met een aantal variabelen gerekend, waaronder een percentage verwachte kosten- en opbrengststijging voor de toekomst.

Parameter voor kostenstijging

In navolging op het voorgaande jaar wordt uitgegaan van een kostenstijging van 2,0%.

Parameter voor opbrengstenstijging

In navolging op het voorgaande jaar wordt uitgegaan van een opbrengstenstijging van 1,0%.

Rentepercentage

In de betreffende exploitatieberekeningen is voor de renteberekening voor de komende jaren uitgegaan van gemiddeld 1,59%. Het rentepercentage van 1,59% is berekend op basis van de door de commissie BBV voorgeschreven methode.

Disconteringsvoet

Het door de commissie BBV voorgeschreven percentage van 2% wordt gehanteerd.

Prijspeil

De in de grondexploitaties opgenomen prijzen hebben prijspeil 1 januari 2023.

Looptijd

De commissie BBV schrijft een maximale looptijd voor van een grondexploitatie van 10 jaar. Hiervan kan gemotiveerd en voorzien van afdoende beheersmaatregelen, door de raad, van afgeweken worden. De huidige grondexploitaties overschrijden de maximale termijn van 10 jaar niet.

Grondprijzen

Voor de opbrengsten uit verkoop van bouwgrond is uitgegaan van de in december 2022 vastgestelde grondprijzennota voor het jaar 2023.

Geprognosticeerde resultaten

In onderstaande tabel staan de geprognosticeerde financiële resultaten per 1 januari 2023. Ter vergelijking zijn ook de financiële resultaten van vorig jaar weergegeven. Negatieve bedragen in de tabel betreffen een voordelig resultaat op netto contante waarde (NCW). De eindwaarde betreft het saldo van de grondexploitatie inclusief rentebaten, rentelasten, kosten en opbrengstenstijgingen.

Complex (bedragen x € 1.000)	Eindwaarde	NCW 1-1-2022	NCW 1-1-2023
Noord B	-740	-722	-657
Buitenvaart I	-243	-201	-229
BV II noordelijk blok	905	857	820
Stationsgebied A	4.167	3.509	3.700
Stationsgebied D	3.081	2.688	2.736
Mauritsplein	661	620	648
Schutlanden Oost	-458	-454	-423
Aldi De Weide	91	12	89
Park Dwingeland	-967	975	-930
Spaarbankbos	-520	-785	-500
Stuifzand	128	51	126
Nieuw Moscou	121	111	116
Pesse	41	49	39
Tiendeveen	-126	-110	-105
Nieuweroord Trambaan	-79	-99	-76
Nieuwlande Boerdijk	-100	-111	-96
Riegmeer	-15207	-7.617	-12475
Nijstad Oost	-3151	-2609	-2690
Pesse vm Woonwagenlocatie	5	0	5
Totaal	-12.392	-3.836	-9.902

Het financieel resultaat is een prognose. Een project is een doorlopend proces waarbij interne en externe gebeurtenissen het verwachte resultaat beïnvloeden. De netto contante waarde is het in de toekomst nog te verwachten resultaat, teruggerekend naar het moment van actualisatie. Ten opzichte van de netto contante waarde per 1 januari 2022 is de NCW per 1 januari 2023 met circa € 5,5 miljoen verbeterd. De verbetering van het resultaat tussen 2022 en 2023 wordt in hoofdzaak veroorzaakt doordat de netto contante waarde (toekomstige winstverwachting) voor het complex Riegmeer sterk is verbeterd.

Winstneming

Als aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om (tussentijds) winst te nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitaties kan betrouwbaar worden ingeschat
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Voor (tussentijdse) winstnemingen moet de percentage of completion (POC) methode worden toegepast.

Onderstaande tabel laat de winstnemingen in 2022 zien. In totaal gaat het om een bedrag van circa € 0,6 miljoen aan winstneming. De verwachte winst voor 2022 bedroeg circa € 1,3 miljoen. De afwijking wordt vooral veroorzaakt doordat de verwachte winsten uit de ontwikkelingen Park Dwingeland, Riegmeer en Nijstad Oost later worden verwacht.

Voor de complexen met een voordelige netto contante waarde zijn de berekende risico's in mindering gebracht op de te nemen tussentijdse winsten. Zie hiervoor ook het hoofdstuk 'Risico's grondexploitatie' in deze paragraaf.

Voor een bedrag van € 26.000 zijn te veel genomen winsten teruggestort in de grondexploitaties. In complex Boerdijk Nieuwlande wordt vanwege gestegen kosten voor civiel werk het grootste bedrag, namelijk € 18.000, teruggestort.

Complex (bedragen x € 1.000)	Geraamd (o.b.v. EW)	Winsten (o.b.v. EW)	Terugstortingen te veel
Noord B	135	46	
Buitenvaart I	71	99	
Park Dwingeland	507	0	
Schutlanden-Oost	123	23	
Spaarbankbos	409	291	
Tiendeveen	15		8
Nieuweroord Trambaan	35	123	
Boerdijk Nieuwlande	39		18
Riegmeer	944	0	
Nijstad Oost	346	0	
Totaal	1.334	581	26

Voorzieningen

Complex (bedragen x € 1.000)	Voorziening stand per 1-1-2022	Mutatie voorziening 2022	Voorziening stand per 1-1-2023	Voorziening op eindwaarde
Voorraden - Bouwgrond in exploitatie (BIE)				
Buitenvaart II (Noordelijk blok)	857	-37	820	905
Stationsgebied A	3.509	192	3.700	4.167
Stationsgebied D	2.688	48	2.736	3.081
Mauritsplein	620	28	648	661
Aldi De Weide	12	76	89	91
Stuifzand	51	74	126	128
Nieuw Moscou	111	4	116	121
Pesse (WBD) fase 1	49	-10	39	41
Pesse vm Woonwagenlocatie	0	5	5	5
Totaal	7.898	381	8.278	9.199

Negatieve bedragen in de tabel betreffen een voordelig resultaat, er is per saldo dus een iets hogere voorziening nodig dan een jaar geleden. De voorzieningen worden bepaald en verwerkt op basis van het tekort op netto contante waarde. Voor de volledigheid zijn ook de theoretische voorzieningen op eindwaarde opgenomen in de tabel. Het verschil tussen netto contante waarde en eindwaarde bedraagt € 921.000 waarin niet wordt voorzien.

Voorraden - Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Wanneer de grondexploitatie een nadelig eindsaldo heeft, wordt voor het verwachte verlies een voorziening getroffen. Deze verliesvoorziening neemt toe of af bij wijzigen in de actualisaties van de grondexploitaties (bijvoorbeeld een langere looptijd of hogere kosten/opbrengsten). De verwachte

verliesvoorziening wordt gewaardeerd tegen de netto contante waarde per complex. De mutaties in de voorzieningen komen ten laste of ten gunste van de algemene reserve.

De gronden met kostprijsberekening bestaan per 31 december 2022 uit 19 lopende projecten. Het complex Erflanden wordt per 31 december 2022 afgesloten. Lopende projecten zijn projecten waarvoor door de raad een grondexploitatie is vastgesteld. Voor de grondexploitaties met een tekort op netto contante waarde (van in totaal circa € 8,3 miljoen) is een voorziening getroffen. De voorzieningen voor de grondexploitaties die een tekort kennen, staan in bovenstaand overzicht.

In 2022 is er € 381.000 gestort in de verliesvoorzieningen grondexploitatie. Voor vrijwel alle complexen is de voorziening verhoogd door indexatie van de nog te maken kosten voor Grond-, weg- en waterbouw (GWW) met gemiddeld 18% door stijgende grondstofprijzen het afgelopen jaar.

Investerings

De gronden met kostprijsberekening bestaan per 1 januari 2022 uit 19 projecten. Het betreft projecten waarvoor een grondexploitatie door de raad is vastgesteld. Aan deze projecten wordt momenteel gewerkt.

Uit onderstaande tabel blijkt dat er in het jaar 2022 voor circa € 1,8 miljoen is geïnvesteerd. De gronden in het project Pesse voormalige woonwagenlocatie zijn met een boekwaarde van € 46.000 ingebracht. Er is een vergelijking gemaakt tussen de geraamde en gerealiseerde investeringen.

Kosten totaal (bedragen x € 1.000)	Begroot 1-1-2022	Gerealiseerd 2022	Vershil
Bouwgrond in exploitatie – BIE			
Noord B	210	12,758	197
BVI	36	36,264	0
BV II noordelijk blok	59	54,467	4
Stationsgebied A	96	174,195	-78
Stationsgebied D	72	52,004	20
Mauritsplein	37	20,288	17
Schutlanden Oost	90	-0,958	91
Aldi De Weide	209	503,253	-294
Erflanden	44	-17,700	62
Park Dwingeland	41	28,596	13
Spaarbankbos	37	15,160	22
Stuifzand	7	24,153	-17
Nieuw Moscou	5	3,432	1
Pesse	154	179,890	-26
Tiendeveen	21	75,415	-55
Nieuweroord Trambaan	450	245,000	205
Nieuwlande Boerdijk	130	7,955	122
Riegmeer	3012	-78,506	3.090
Nijstad Oost	686	400,095	286
Pesse vm Woonwagenlocatie	0	46,734	-47
Subtotaal	5.396	1.782	3.614

Ter vergelijking is in de tabel opgenomen wat er voor het jaar 2022 begroot was.

In 2022 zijn de volgende grote mutaties geweest:

1. In het complex Station deel A zijn niet geplande werkzaamheden voor het aanleggen van parkeervoorzieningen voor de IT-Hub eerder uitgevoerd.

2. Voor de complexen Aldi de Weide, Nieuweroord Trambaan en Nieuwlande Boerdijk is civiel werk duurder uitgevallen dan geraamd door de prijsstijgingen op kosten voor Grond-, weg- en waterbouw het afgelopen jaar.
3. In de complexen Riegmeer en Nijstad Oost zijn geplande werkzaamheden voor het bouwrijp maken van het terrein vertraagd.
4. In het complex Riegmeer is de van de provincie verkregen subsidie van € 575.000 administratief verwerkt als negatieve kosten.
5. Aan de immateriële vaste activa zijn in 2022 geen complexen toegevoegd. Het complex Pesse voormalige Woonwagenlocatie is aan de categorie BIE toegevoegd.

Immateriële vaste activa

Vorbereidingskosten van nieuwe ontwikkelingen mogen, met bestuurlijke instemming, maximaal vijf jaar geactiveerd worden onder de immateriële vaste activa. Binnen deze periode moet een grondexploitatie worden vastgesteld dan wel moeten de voorbereidingskosten worden afgeboekt. Afgeboekte voorbereidingskosten moeten in één keer worden genomen ten laste van het jaarresultaat. Voor de gemeente zijn er nog geen IMVA die deze termijn overschrijden. Er zijn hiervoor dus geen kosten ten laste gebracht van het jaarresultaat.

Opbrengsten

In onderstaande tabel wordt een vergelijking gemaakt voor de geraamde en gerealiseerde opbrengsten. Er is voor een bedrag van ruim € 4,4 miljoen aan opbrengsten gegenereerd.

Opbrengsten totaal (bedragen x € 1.000)	Begroot 1-1-2022	Gerealiseerd 2022	Vershil
Bouwgrond in exploitatie – BIE			
Noord B	311	0	311
BVI	716	386	330
BV II noordelijk blok	277	0	277
Stationsgebied A	56	4	52
Stationsgebied D	0	0	0
Mauritsplein	199	257	-57
Schutlanden Oost	0	0	0
Aldi De Weide	923	969	-46
Erflanden	237	1	236
Park Dwingeland	1.400	0	1.400
Spaarbankbos (geopend 2020)	530	530	0
Stuifzand	230	232	-2
Nieuw Moscou	9	0	9
Pesse	775	1.571	-796
Tiendeveen	82	1	82
Nieuweroord Trambaan	459	222	237
Nieuwlande Boerdijk	75,25	76	0
Riegmeer	500	0	500
Nijstad Oost	0	0	0
Pesse vm Woonwagenlocatie	0	133	-133
Subtotaal	6.780	4.381	2.399
Immateriële vaste activa	0	0	0
Subtotaal	0	0	0
Totaal	6.780	4.381	2.399

Bouwgrond in exploitatie – BIE

In het jaar 2022 zijn er minder opbrengsten gerealiseerd dan vooraf verwacht. Hieronder volgt een verklaring van de grootste mutaties:

1. In de complexen van de bedrijventerrein Noord B, Buitenvaart I en Buitenvaart II noordelijk blok zijn minder gronden verkocht van verwacht. Hetzelfde geldt voor het woningbouwcomplex Nieuweroord Trambaan.
2. In het complex Park Dwingeland moet de ontwikkeling van het perceel grond opnieuw worden aanbesteed. De verwachte opbrengsten zijn in 2022 niet gerealiseerd.
3. Binnen het complex Erflanden is de laatste kavel in 2022 niet verkocht. Deze kavel wordt, door het afsluiten van de grondexploitatie, administratief overgeboekt naar de MVA.
4. In het complex Pesse zijn in 2022 meer kavels verkocht dan vooraf ingeschat.
5. In het complex Riegmeer bestond de verwachte opbrengst uit de verkregen subsidie van de provincie. Deze is om administratieve redenen aan de kostenkant ondergebracht.

Financiële uitkomsten

Het saldo van de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie (BIE) exclusief voorzieningen bedroeg ultimo 2021 circa € 23,4 miljoen. Ultimo 2022 bedraagt de totale boekwaarde circa 21,3 miljoen. De boekwaarde is afgenomen met een bedrag van circa € 2 miljoen. De getroffen voorzieningen zijn toegenomen met circa € 0,4 miljoen. De mutatie onderhanden werk (af- dan wel toename van de voorraden inclusief voorzieningen) per 1 januari 2023 wordt in onderstaande tabel weergegeven en bedraagt circa € 2,4 miljoen. Negatieve bedragen in de tabel betreffen een voordelig resultaat voor de grondexploitatie.

Ontwikkeling onderhanden werk (BIE) in 2022 (bedragen x € 1.000)

Boekwaarde (BIE) per 31-12-2021		23.389
Winstnemingen 2022	581	
Terugstortingen te veel genomen winsten	-26	
Totaal investeringen	1.807	
Totaal verkopen en bijdragen	-4.405	
Boekwaarde (BIE) per 31-12-2022		21.347
Afname boekwaarde (verschil 31-12-2021 en 31-12-2022)		-2.042
Mutatie voorzieningen BIE complexen		-381
Afname onderhanden werk (BIE, incl. mutatie voorzieningen)		-2.423

Resultaat BIE (bedragen x € 1.000)

Saldo winstnemingen complexen	555
Mutatie voorzieningen BIE complexen	-381
Resultaat totaal	175

Risico's grondexploitatie

In de (bouw)grondexploitatie gaan grote bedragen om en spelen verschillende soorten risico's een rol. In een project zitten risico's zoals de afzetbaarheid van kavels, kostenstijging, vervuiling, etc. De risico's die worden gelopen in de bouwgrondproductie binnen de gemeente Hoogeveen zijn geïnventariseerd en op waarde gezet.

Met de inschatting of een bepaalde kans of bedreiging zich voordoet wordt aan de hand van de nog te realiseren kosten en opbrengsten het risico bepaald en gekwantificeerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de financiële impact van hetgeen zich eventueel voordoet.

De in de tabel opgenomen risicobedragen zijn in een aantal stappen bepaald:

- Als uitgangspunt geldt het resultaat (eindwaarde) van de herziene grondexploitatie per 1 januari 2023
- Een inventarisatie is gemaakt van de risico's per complex
- De geïnventariseerde risico's zijn verwerkt in de betreffende grondexploitaties met een nieuw resultaat als gevolg (scenario)
- De mutatie in de eindwaarde wordt vermenigvuldigd met de berekende kans
- De toegepaste kans is bepaald op basis van de verwachte kans dat het scenario zich voordoet en de verwachting van de omvang als de bedreiging zich voordoet.

Voor de complexen met een voordelige eindwaarde zijn de berekende risico's in mindering gebracht op de te nemen tussentijdse winsten. De risicobedragen worden in de onderstaande tabel weergegeven.

Complex (bedragen x € 1.000)	Benoemd risico te verrekenen met te nemen winsten per 31-12-2022	Risico in geld
Noord B	Hogere kosten civiel werk (10%)	14
Schutlanden Oost	Hogere kosten civiel werk (10%)	11
Spaarbankbos	Hogere kosten civiel werk (10%)	1
Nieuweroord Trambaan	Hogere kosten civiel werk (10%)	6
	Planschade	0
Totaal		32

Voor de complexen met een nadelige netto contante waarde komen de berekende risico's ten laste van het weerstandsvermogen. Op basis van de risicoanalyse is een totaal risicobedrag dat ten laste van het weerstandsvermogen moet komen van circa € 118.000 berekend. In onderstaande tabel zijn de bepaalde risicobedragen per project weergegeven

Complex (bedragen x € 1.000)	Benoemd risico	Risico in geld per 31-12-2022
Stationsgebied deel A	Hogere kosten civiel werk (10%)	-31
Stationsgebied deel D	Hogere kosten civiel werk (10%)	-13
Mauritsplein	Hogere kosten civiel werk (10%)	-3
Aldi de Weide	Hogere kosten civiel werk (10%)	-25
Stuifzand	Hogere kosten civiel werk (10%)	-21
Pesse noordelijk deel	Hogere kosten civiel werk (10%)	-18
Pesse vm woonwagenlocatie	Hogere kosten civiel werk (10%)	-7
		-118
Planschaderisico	Planschaderisico totale complexen	
Totaal		-118

Planschade

Binnen de grondexploitaties worden voor eventuele planschadevergoedingen bedragen/kosten gereserveerd. Op dit moment is er geen risico voor planschade aanwezig waarin niet al in het betreffende complex zelf wordt voorzien.

Stikstof

De provincie Drenthe heeft Natuurdoelanalyses (NDA's) laten uitvoeren en de eerste resultaten opgeleverd aan de Ecologische Autoriteit. De NDA's maken duidelijk dat de tot nu toe genomen maatregelen in de Natura 2000-gebieden nog niet voldoende zijn en dat Drenthe de doelen voorlopig niet haalt. Voor alle Drentse Natura 2000-gebieden zijn daarmee aanvullende maatregelen nodig, binnen en ook buiten de Natura 2000-gebieden, op het gebied van stikstof en hydrologie. Welke maatregelen precies genomen zullen worden, is nog niet bekend. Dit heeft een effect op de vergunningverlening van de projecten binnen de gemeente Hoogeveen. Vergunningverlening was al

moeilijk en dat blijft het ook. De provincie Drenthe geeft aan dat, met de kennis van nu, het voorlopig niet mogelijk is om te vergunnen op basis van extern salderen. Er geldt geen algehele vergunningenstop. Dit biedt de mogelijkheid om in gevallen waar extern salderen niet aan de orde is, in individuele gevallen een beoordeling te maken over het al dan niet af kunnen geven van een vergunning. Voor stikstof geldt dat een passende beoordeling en intern salderen nog steeds tot de mogelijkheden behoort.

In zijn algemeenheid geeft bovenstaande het risico dat potentiële afnemers van bedrijfskavels geen vergunning kunnen krijgen voor hun vestiging en daarmee afzien van de aankoop van een kavel. Aangezien het nog onduidelijk is welke aanvullende maatregelen de provincie gaat nemen en de uitspraak vers is, is het onzeker hoeveel impact dit heeft. Deze analyse wordt door de gemeente Hoogeveen op dit moment uitgevoerd. Concreet heeft de uitspraak wel effect op de vestiging van Fage op het bedrijventerrein Riegmeer. Op dit moment kan er geen vergunning worden verkregen door Fage. Hierdoor is er sprake van vertraging. Alternatieven worden nu onderzocht. In het ergste geval gaat de vestiging van Fage niet door. Er is dan nog voldoende interesse van andere partijen om zich te vestigen op Riegmeer. Met de kennis van nu is de financiële impact daarom nog beperkt.

Resultaat grondexploitatie

Op basis van het bovenstaande is het resultaat voor het onderdeel grondbeleid bepaald. Het resultaat is de saldering van een aantal posten, zoals te zien is in de onderstaande tabel.

Per saldo bedraagt het voordelige resultaat over 2022 circa € 175.000 Dit is in onderstaande tabel weergegeven. Het voordelig resultaat over 2022 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve.

Resultaat BIE (bedragen x € 1.000)	
Saldo winstnemingen complexen	555
Mutatie voorzieningen BIE complexen	-381
Resultaat totaal	175

Rechtmatigheid

In deze paragraaf staat de zorg die elk jaar wordt besteed aan het getrouwe beeld en de rechtmatigheid. Het betreft de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheers handelingen.

Paragraafhouder college

Over rechtmatigheid

Rechtmatigheid is het in overeenstemming met de begroting en de geldende wettelijke regelingen handelen. Op grond van artikel 213 Gemeentewet is in het kader van de jaarrekening onderzoek naar getrouwheid en rechtmatigheid verricht. De accountant geeft een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening als geheel en een oordeel over rechtmatigheid bij de totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties. De accountant heeft bij het oordeel over de rechtmatigheid gesteund op de waarborgen die wij bieden op het vlak van de naleving van de in- en externe regelgeving.

Inrichting rechtmatigheid

We geven uitvoering aan de financiële rechtmatigheid door vanuit Financial Control, samen met de bedrijfsbureaus van de verschillende eenheden, de financiële processen te beoordelen en het risico op fouten in te schatten. Waar we een fout of het risico op een fout hebben geconstateerd, hebben we verbetervoorstellen gegeven om deze risico's in de toekomst te verkleinen.

In 2022 zijn we verdergegaan met de nieuwe vorm van het toetsen. Van minder repressief toetsen naar meer preventief en als partner voor de business. Dat is een mooie ontwikkeling richting de rechtmatigheidsverantwoording in 2023.

SiSa-bijlage

Naast de rechtmatigheidscontrole op de gemeentelijke verordeningen is een controle uitgevoerd op de specifieke doeluitkeringen die verantwoord zijn in de zogenaamde SiSa-bijlage. De gemeente heeft zelf de dossiers voorbereid en een review uitgevoerd.

Documenten

Na het vaststellen van de jaarrekening 2021 hebben we voor het jaar 2022 het interne controleplan en het normenkader opgesteld.

Normenkader

Het normenkader is door de auditcommissie van de raad voor kennisgeving aangenomen. Het normenkader geeft de bestaande externe wet- en regelgeving, verordeningen en kader stellende besluiten van de gemeenteraad weer voor zover die bepalingen bevatten over financiële beheers handelingen.

Intern controleplan

Het interne controleplan is een document ten behoeve van de interne organisatie waarin aandachtspunten staan voor het controlejaar. Dit plan heeft betrekking op de gemeente Hoogeveen, maar ook op de gemeente De Wolden en de Samenwerkingsorganisatie. Het plan is voor aanvang van de interne controles besproken met de accountant.

Voldoen aan wet- en regelgeving

Er zijn op basis van frequente controlemomenten per procesdossiers en documenten met een financiële consequentie gecontroleerd om vast te stellen of de uitvoering overeenstemt met de

regels. Wij hebben voor 2022 vastgesteld dat de uitvoering binnen de daarvoor door de raad gestelde controletoleranties in overeenstemming met de regels heeft plaatsgevonden. Er is binnen de mogelijkheden aandacht geschonken aan de bevindingen uit het voorgaande controlejaar. Het merendeel van de financiële bedrijfsprocessen zijn tegen het licht gehouden.

Begrotingsrechtmatigheid

In de toelichting op de programma's zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2022. De verplichte toelichting geeft een analyse van eventuele begrotingsonrechtmatigheden. Een begrotingsonrechtmatigheid doet zich voor als de lasten op programmaniveau zijn overschreden. Wij geven hieronder een verklaring in hoeverre sprake is van onrechtmatige overschrijdingen en vervolgens per programma een recapitulatie van de overschrijdingen van de lasten op programmaniveau (exploitatie) en de activa (kredieten).

Een overschrijding van de lasten op de programma's en kredieten is rechtmatig als ze in de volgende categorie valt:

- A. Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.
- B. Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Door het open karakter blijkt dit pas bij het opmaken van de jaarrekening.
- C. Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen.
- D. Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten. Als de afschrijvings- en financieringslasten pas in latere jaren zichtbaar worden is er geen sprake van een onrechtmatigheid.

Een overschrijding van de lasten op de programma's en kredieten is niet rechtmatig als deze in de volgende categorie valt:

- E. Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.
- F. Budgetoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij ondubbelzinnig wordt vastgesteld dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.
- G. Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.
- H. Budgetoverschrijdingen die tijdens het verantwoordingsjaar zijn geconstateerd betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die tijdens het verantwoordingsjaar aan het licht komen. De gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven.
- I. Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar van investeren.

Omschrijving programma (bedragen x€ 1.000)	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Onderschrijding	Overschrijding
Blijven meedoen en talentontwikkeling	41.125	39.785	1.340	
Gezond en vitaal	33.995	32.941	1.054	
Werken aan werk	58.216	54.674	3.542	
Bruisend Hoogeveen	3.237	2.621	616	
Aantrekkelijk wonen	9.855	12.261		-2.406
Krachtige wijken en dorpen	7.059	6.664	395	
Veilige bereikbaarheid	10.292	10.152	139	
Duurzamer Hoogeveen	16.910	11.557	5.353	
Veilig Hoogeveen	3.980	4.034		-54
Zichtbaar en transparant bestuur	10.223	11.411		-1.188
Totaal lasten	194.893	186.100	12.439	-3.648

Ingevolge de Kadernota Rechtmatigheid worden alle overschrijdingen boven het normbedrag van € 80.000 hieronder toegelicht en geclassificeerd.

Aantrekkelijk wonen

Categorie A: De lasten van de grondexploitatie zijn hoger dan begroot.

Zichtbaar en transparant bestuur

Categorie A: De overschrijding is veroorzaakt door hogere lasten opvang vluchtelingen (€ 1,3 miljoen). Hiertegenover staan ook hogere baten.

Conclusie: de overschrijdingen zijn rechtmatig.

Investeringskredieten

Hieronder volgt de specificatie voor de rechtmatigheidstoets. Voor de inhoudelijke toelichting op overschrijdingen verwijzen wij naar de toelichting op de programmarekening (onderdeel investeringen) in de jaarrekening.

Wij classificeren in deze paragraaf de overschrijdingen.

De niet-eerder gemelde overschrijdingen > € 25.000 of 10% van het totale budget betreffen:

Omschrijving investering (bedragen x€ 1.000)	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Overschrijding
Renoveren bestaande buitensportvelden:			
Veld 1 Bentinckspark, toplaag	394	444	-50
Renovatie veld 7, Bentinckspark	394	438	-44

Renoveren bestaande buitensportvelden:

Categorie A: Er staan ook hogere inkomsten tegenover de hogere lasten waardoor er per saldo geen tekort is. De overschrijdingen zijn hogere kosten door BTW. Voor dit BTW-nadeel worden we gecompenseerd via de zogenaamde SPUK-uitkering Sport.

Wet open overheid (Woo)

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Met deze paragraaf geven we in onze begroting en verantwoording invulling aan de bepalingen uit de Wet open overheid. Want Gemeente Hoogeveen hecht veel waarde aan een integere en open bestuurswijze. Deze wet treedt op 1 mei 2022 in en streeft transparantie na van het handelen van de overheid.

Paragraafhouder: Karel Loohuis

Wat hebben we gedaan in 2022

Voor de implementatie van de wet:

- Inhuur projectmanagement voor het project implementatie van de Woo
- Wijzigingen ten aanzien van passieve openbaarmakingen zijn aangebracht
- Aanwijzing van een Woo-contactpersoon en Woo-coördinatoren
- Aanpassing van werkwijzen en standaarden van de gemeente
- Basisafspraken over de informatievoorziening op de website
- Start van inventarisatiefase voor de actieve openbaarmaking van categorieën documenten.
- Start optimalisering van de procesgang waarbij lijn en het project implementatie van de Woo samenwerken.

Voor de uitvoering van de verzoeken in het kader van de Woo:

In 2022 zijn er 21 verzoeken geweest. Dit zijn er minder dan in het voorgaande jaar (41). In 2022 hebben we 20 verzoeken afgehandeld en loopt er nog 1. Daarbij zeggen aantallen verzoeken niets over de omvang van een verzoek en dus de impact ervan op de ambtelijke organisatie. Sommige verzoeken kunnen we binnen een week afhandelen, terwijl het lopende verzoek ruim twee maanden werktijd vergt.

Jaarrekening 2022

Balans op hoofdindeling

Hieronder staat de balans per 31 december van het vorige boekjaar en het lopende boekjaar volgens de voorgeschreven hoofdindeling. Op de balans worden de activa en passiva onderscheiden in vast (duurzaam) en vlottend (niet duurzaam).

ACTIVA	(bedragen x € 1.000)	31 december 2022	31 december 2021
Vaste activa			
<u>Immateriële vaste activa</u>			
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	449		421
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	8.758		9.073
		9.207	9.494
<u>Materiële vaste activa</u>			
Investerings met een economisch nut	73.824		74.738
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter	23.503		24.224
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	24.121		24.484
In erfpacht uitgegeven gronden	410		410
		121.858	123.856
<u>Financiële vaste activa</u>			
Kapitaalverstrekkingen aan:			
Deelnemingen	1.037		1.039
Leningen aan:			
Woningbouwcorporaties	381		415
Overige verbonden partijen	9.415		9.042
Overige langlopende geldleningen	649		845
		11.482	11.341
Totaal vaste activa		142.548	144.691
Vlottende activa			
<u>Voorraden</u>			
Voorraden	108		
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	13.068		15.491
		13.176	15.491
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>			
Vorderingen op openbare lichamen	20.309		17.057
Overige vorderingen	8.006		6.069
Overige uitzettingen	1.323		13
Schatkistbankieren	14.896		9.317
		44.534	32.456
<u>Liquide middelen</u>			
Kassaldi	81		6
Banksaldi	12		1
		93	7
<u>Overlopende activa</u>			
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog ontvangen bedragen van:			
- Europese overheidslichamen			
- Het Rijk	5.897		392
- Overige Nederlandse overheidslichamen	4.927		4.033
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	820		274
		11.644	4.699
Totaal vlottende activa		69.447	52.653
TOTAAL ACTIVA		211.994	197.344

PASSIVA	(Bedragen x € 1.000)	31 december 2022	31 december 2021
Vaste passiva			
<u>Eigen vermogen</u>			
Algemene reserve		22.914	11.090
Bestemmingsreserves		1.768	2.583
Gerealiseerde resultaat		27.000	12.126
		51.682	25.799
<u>Voorzieningen</u>			
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's		5.407	4.350
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is		2.893	2.365
		8.300	6.715
<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</u>			
Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		16.800	17.200
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen		91.773	99.264
Onderhandse leningen van openbare lichamen		8.000	8.400
		116.573	124.864
Totaal vaste passiva		176.638	157.378
Vlottende passiva			
<u>Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>			
Overige kasgeldleningen		0	10.000
Overige schulden		14.748	12.813
		14.748	22.813
<u>Overlopende passiva</u>			
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:			
Europese overheidslichamen			
Het Rijk		10.378	8.691
Overige Nederlandse overheidslichamen		8.273	6.858
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		2.040	1.604
		20.691	17.153
Totaal vlottende passiva		35.439	39.966
TOTAAL PASSIVA		211.994	197.344
Niet uit de balans blijvende verplichtingen			
GewaARBorgde geldleningen		302.748	299.128
Garantstellingen		251.562	310.085

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Hieronder zijn de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling opgenomen.

Paragraafhouder Derk Reneman

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 17 juni 2021 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

In de toelichting op de programma's worden minimaal de overschrijdingen op productniveau groter dan € 25.000 tussen de begrote en werkelijke baten en lasten afzonderlijk geanalyseerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen volgens de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeente Hoogeveen afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2022 van de commissie BBV het volgende. Gemeente Hoogeveen kan op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent voor gemeente Hoogeveen dat geen zekerheid over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen, als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals in het voorgaande is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij

moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen zijn in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het hieraan gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden lineair afgeschreven. Deze afschrijvingsduur is maximaal gelijk aan de activa waarvoor de bijdrage is verstrekt.

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de gebruikte gronden hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen: een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

Materiële activa kleiner dan € 50.000 zijn niet geactiveerd, maar direct verantwoord als lasten in het lopende boekjaar.

Het startmoment van de afschrijvingen is vastgelegd in de door de raad vastgestelde financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet en het financieel kader. Deze verordening is op 22 februari 2018 vastgesteld, met terugwerkende kracht per 1 januari 2017. De afschrijvingen starten vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereedkomt/verworven wordt.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

In de verordening worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Gronden en terreinen	niet
Woonruimte	40 jaar
Bedrijfsgebouwen	10-40 jaar
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	
- Rioleringen	5-60 jaar
- Wegen	20 jaar
- Aanleg sportvelden	15 jaar

- Begraafplaatsen	15-30 jaar
- Speelvoorzieningen	10 jaar
- Openbaar gebied	20 jaar
Vervoersmiddelen	5-10 jaar
Machines, apparaten en installaties	2-15 jaar
Overig	5-10 jaar

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Bij de waardering is, waar nodig, rekening gehouden met een (verwachte) duurzame waardevermindering. Volgens de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' (2019) worden de gronden die zijn verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grond-exploitatie is vastgesteld, opgenomen onder de materiële vaste activa (artikel 52, lid 1, onderdeel a BBV). Dergelijke gronden worden in de regel aangeduid als 'warme gronden'. Het hieraan toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels worden gedaan in het kader van riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere heffingen alsook voor rechten die op grond van artikel 229, lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. Deze verplichting geldt met ingang van het begrotingsjaar 2017. Dit houdt in dat alle investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan volgens de nieuwe methode moeten worden geactiveerd. Door het invoeren van de nieuwe systematiek blijven er verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek, is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht zijn gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van de afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

De financiële activa bestaan uit:

- Geldleningen aan woningbouwcorporaties
- Overige langlopende geldleningen
- Gemeenschappelijke regelingen
- Deelnemingen en effecten

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen

nominale waarde. Zo nodig is hierop een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs

Van een deelneming is krachtens artikel 1, lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Flottende activa

Grond en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt er afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Vorraden

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en de kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en in de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de 'percentage of completion'-methode: de baten en lasten – en het daaruit voortvloeiende resultaat – worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat de (verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze, maar een verplichting, die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid en dient er winst te worden genomen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Als er sprake is van winst, wordt deze berekend op basis van de eindwaarde van het project, conform de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2020)' van de commissie BBV. Als de berekening van de tussentijdse winstneming volgens de 'percentage of completion'-methode leidt tot de conclusie dat er in eerdere jaren te veel winst is genomen, neemt de gemeente de eerder te veel genomen winst terug. Subsidiebatens en de daarbij behorende subsidiabele kosten bij grondexploitaties maken geen deel uit van de tussentijdse winstneming en worden verantwoord op het moment dat de subsidie volgens de subsidievoorwaarden is gerealiseerd.

De verliesvoorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde. Het te verwachten verlies op eindwaarde wordt door middel van de disconteringsvoet contant gemaakt. De disconteringsvoet is in het BBV voorgeschreven en bedraagt 2%.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar*Vorderingen*

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen

Vaste passiva**Eigen Vermogen**

De reserves zijn onderverdeeld in de Algemene reserve en bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

De Appa Voorziening is opgenomen tegen actuariële waarde en de overige voorzieningen worden tegen nominale waarde opgenomen.

De uitgangspunten voor de Appa voorziening zijn:

- De rekenrente voor individuele waardeoverdrachten in 2023 bedraagt: 2,472% (Bron: circulaire 2022-0000602648 van Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties van 9 december 2022);
- Sterftetafel: GBM/CBV 14-19 (RAET/VISMA) met leeftijdsterugstelling m/v 5/1 of v/m 3/3. ProAmbt hanteert de sterftetafel GBM/BGV 2010-2015;
- excasso-opslag: geen.

Met ingang van deze jaarrekening heeft er een stelselwijziging plaatsgevonden. Voorheen werden wethouders geboren in of voor 1945 ten laste van de exploitatie gebracht. Met ingang van deze jaarrekening worden alle wethouders opgenomen in de voorziening en zijn er geen uitzonderingen.

Vaste schulden

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

Dit zijn o.a. de nog niet bestede bijdragen van derden met een specifiek bestemmingsdoel en nog te betalen kosten (niet door een crediteur gefactureerd). Deze zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente geborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toerekening naar taakvelden (overhead)

Voor de verdeling van de personeelskosten is voor alle medewerkers beoordeeld door de teamleiders op welke taakvelden de betreffende medewerkers werkzaamheden verrichten. Dit is de basis voor een evenredige verdeling van de personeelskosten naar de taakvelden. Onderdeel van de taakvelden is het taakveld overhead. Voor de toerekening van de kosten aan overhead is dezelfde systematiek gevolgd. De onderdelen ICT en tractie kosten zijn waar mogelijk toegerekend naar de taakvelden en het restant is aan centrale overhead toegerekend. De onderdelen, huisvesting en facilitaire kosten zijn aan centrale overhead toegerekend.

Incidentele baten en lasten

Op grond van de BBV-voorschriften wordt in de jaarrekening een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma opgenomen. Hierbij wordt per programma de belangrijkste posten afzonderlijk gespecificeerd en de overige posten worden als een totaalbedrag opgenomen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het hoofdstuk Overzicht van baten en lasten.

Resultaatbestemming

Alle vermogensmutaties worden inzichtelijk gemaakt via het exploitatieresultaat. Hierbij wordt als principe gehanteerd dat de begroting indicatief is. Toevoegingen en onttrekkingen vinden plaats op basis van de werkelijke inkomsten en uitgaven. Dit met inachtneming van de nota Reserves 2009 die is vastgesteld op 26 juni 2009.

Voor de bestemming van het resultaat is voorin de jaarstukken een voorstel opgenomen.

Toelichting op balans

De toelichting volgt de hoofdingeling van de balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 1-1-2022	Inves- teringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdrage van derden	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2022
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	421	28	0	0	0	0	449
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	9.073	0	0	315	0	0	8.758
Totaal	9.494	28	0	315	0	0	9.207

De bijdragen aan activa in eigendom van derden betreft:

- Brede School Krakeel.....	3.347.000
- Bijdrage Eduwiek.....	5.100.000
- Voorbereidingskosten grondexploitaties.....	449.000
- Vergoeding veldverlichting sportterreinen.....	128.000
- Dorpshuis De Vuurkorf Nieuweroord.....	127.000
- Zorgcoördinatie oudere Molukkers	32.000
- Woon- Zorgvoorziening ouderen Elim	24.000
Totaal	9.207.000

Materiële vaste activa (investerings met een economisch nut)

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 1-1-2022	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdrage van derden	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	3.343	0	0	0	0	0	3.343
Strategische gronden	3.252	0	0	0	0	260	2.992
Woonruimten	302	0	0	8	0	0	294
Bedrijfsgebouwen	59.865	2.404	0	3.014	237	0	59.018
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	4.435	199	0	579	102	0	3.953
Machines, apparaten en installaties	2.099	1.963	0	366	668	0	3.028
Overige materiële vaste activa	1.442	0	0	246	0	0	1.196
Totaal	74.738	4.566	0	4.213	807	260	73.824

Materiële vaste activa (investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 1-1-2022	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdrage van derden	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	381	0	0	0	0	0	381
Bedrijfsgebouwen	2	0	0	1	0	0	1
Grond- weg- en	23.726	505	0	995	200	0	23.036

waterbouwkundige werken							
Overige materiële vaste activa	115	0	0	30	0	0	85
Totaal	24.224	505	0	1.026	200	0	23.503

In onderstaand overzicht staan de belangrijkste mutaties voor investeringen met economisch nut en investeringen met economisch nut, voor kosten met heffing.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Investering 2022	Bijdragen derden/ verminderingen
Renoveren bestaande buitensportvelden	1.711	236
VRI Middenveldweg - Toldijk	1.441	469
Onderwijshuisvesting	635	
Tamboer	419	
Verkoop van kavel Turbine Noord		260
Investeringen rioleringsplan	404	200
Regio Stedenfonds	95	102
Visie Stadscentrum fase 2	110	
Openbare speelvoorzieningen	105	
VRI Wolfsbos - Mr. Cramerweg	103	

Materiële vaste activa (investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut)

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 1-1-2022	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- ving	Bijdrage van derden	Afwaar- deringen	Stand 31-12-2022
Grond- weg- en waterbouwkundige werken (voor 2017 geactiveerd)	9.221	0	0	996	0	0	8.225
Grond- weg- en waterbouwkundige werken (vanaf 2017 geactiveerd)	14.705	1.430	0	362	343	0	15.430
Machines, apparaten en installaties (vanaf 2017 geactiveerd)	526	0	0	87	0	0	439
Overige materiële vaste activa	32	0	0	5	0	0	27
Totaal	24.484	1.430	0	1.450	343	0	24.121

In onderstaand overzicht staan de mutaties voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Investering 2022	Bijdragen derden
Visie Stadscentrum fase 2	160	2
Regio Stedenfonds	252	252
Rondweg Hollandscheveld	1	89
Asfaltprogramma	852	
Reconstructies openbaar groen	119	
Schoolvonderbrug	19	
Houten damwand kanaalweg	16	
Brug weg om de oost	10	

Materiële vaste activa (in erfpacht uitgegeven gronden)

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde de 01-01- 2022	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- ving	Bijdrage van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	410	0	0	0	0	0	410
Totaal	410	0	0	0	0	0	410

Financiële vaste activa

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen	1.039	1.037
Leningen	9.457	9.796
Overige langlopende geldleningen	845	649
Totaal	11.341	11.482

Kapitaalverstrekking aan (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2022	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- ving	Aflossing en	Boekwaarde 31-12-2022
Deelnemingen	1.039	0	2	0	0	1.037
Totaal	1.039	0	2	0	0	1.037

De deelnemingen betreffen:

- Aandeelkapitaal N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten	36.000
- Aandeelkapitaal N.V. Rendo.....	152.000
- Aandeelkapitaal N.V. WMD.....	5.000
- Aandeelkapitaal N.V. Area	791.000
- Participatie Oikocredit.....	53.000
Totaal	1.037.000

Leningen aan (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2022	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- ving	Aflossing en	Boekwaarde 31-12-2022
Woningbouwcorporaties	415	0	0	0	34	381
Overige verbonden partijen	9.042	2.606	0	0	2.233	9.415
Openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	0	1.305	1.305	0	0	0
Totaal	9.457	3.911	1.305	0	2.267	9.796

Woningbouwcorporaties

We hebben leningen verstrekt aan de woningbouwcorporaties Domesta en Woonconcept.

Overige verbonden partijen

- Lening van € 4.245.000 van de gemeente Hoogeveen aan de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen.
- Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn) heeft in 2022 leningen aan particulieren en woningbouwcorporaties verstrekt tot een bedrag van € 1,2 miljoen. Er is voor € 1,1 miljoen aan leningen afgelost. Per 31 december 2022 staat nog € 5,2 miljoen aan leningen open. De leningen betreffen: startersleningen/Vrom startersleningen, duurzaamheidsleningen, leningen voor particuliere woningverbetering, leningen groot onderhoud VvE, zonne-leningen en verzilverleningen. Het SVn voert de administratie van de leningen uit voor Hoogeveen.

- Leningen aan de SVN: de stand van de leningen is € 3.707.302. Dit bedrag kan weer ingezet worden voor leningen aan particulieren en woningbouwcorporaties. Er zijn geen nieuwe stortingen gedaan. Voor de nieuwe leningen is gebruik gemaakt van het revolving karakter van deze leningen (de middelen vloeien terug en kunnen opnieuw ingezet worden). Het bedrag van € 3.707.302 is direct opeisbaar. Daarom is dit bedrag gerubriceerd onder de "Overige vorderingen".

Overige langlopende geldleningen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2022	Investeren	Desinvesteren	Afschrijving	Aflossing en	Boekwaarde 31-12-2022
Overige langlopende geldleningen	845	0	2	0	194	649
Totaal	845	0	2	0	194	649

De aflossingen zijn:

- Hypotheekverstrekkingen ambtenaren..... 145.000
- Stimuleringslening aan starters Vlinderplateau 16.000
- Overige leningen 33.000

De overige langlopende leningen zijn verstrekt aan:

- Hypotheekverstrekkingen ambtenaren..... 506.000
- Stimuleringslening aan starters Vlinderplateau 178.000
- Totaal 684.000**

Vlottende activa

Voorraden

Voorraden (bedragen x € 1.000)	Stand 01-01-2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Verrekening	Gerealiseerde winst/verlies	Mutatie voorziening	Stand 31-12-2022
Voorraden	0	108	0	0	0	0	108
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	15.491	1.807	4.405	0	555	380	13.068
Totaal	15.491	1.915	4.405	0	555	380	13.176

Nadere uitsplitsing voorraden per complex stand 31-12-2022 (boekwaarde/-voorziening)

Complex (bedragen x € 1.000)	BKW 31-12-21	Investeren	Opbrengsten	Winstname	BKW 31-12-22	Voorziening verlieslatend complex	Balanswrd 31-12-22
Noord B	338	13	-	46	396	-	396
Buitenvaart I	909	36	-386	99	657	-	657
Buitenvaart II	2.145	54	-	-	2.200	820	1.380
Station deelgebied A	4.555	174	-4	-	4.724	3.700	1.024
Station deelgebied D (Stationsplein)	3.222	52	-	-	3.274	2.736	538
Mauritshal locatie	976	20	-257	-	739	648	92
Schutlanden-Oost	-117	-1	-	23	-95	-	-95
Steenbergerweide Zuid (Aldi de Weide)	212	503	-969	-	-253	89	-342
Erflanden	18	7	-25	-	-	-	-
Park Dwingeland	323	29	-	-	352	-	352

Complex (bedragen x € 1.000)	BKW 31-12-21	Investeri ngen	Opbrengst en	Winst- name	BKW 31-12-22	Voorziening verlieslatend complex	Balanswrd 31-12-22
Beukemaplein	-	-	-	-	-	-	-
Spaarbankbos voormalig hockeyveld	148	15	-530	291	-76	-	-76
Stuifzand	118	24	-232	-	-89	126	-215
Nieuw Moscou	216	3	-	-	219	116	103
Pesse fase 1	1.812	180	-1.571	-	421	39	382
Tiendeveen	39	75	-1	-8	106	-	106
Nieuweroord Kanalenzone (Trambaan)	-20	245	-222	123	126	-	126
Nieuwlande (Boerdijk)	-171	8	-76	-18	-257	-	-257
Riegmeer	8.319	-79	-	-	8.240	-	8.240
Complex Nijstad	348	400	-	-	748	-	748
Pesse Woonwagenlocatie	-	47	-133	-	-86	5	-91
Totaal	23.389	1.807	-4.405	555	21.346	8.278	13.068

Complex (bedragen x € 1.000)	BKW 31-12-22	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
Noord B		396	490	1.594	-711
Buitenvaart I		657	77	968	-245
Buitenvaart II		2.200	216	1.477	804
Station deelgebied A		4.724	789	1.317	3.756
Station deelgebied D (Stationsplein)		3.274	488	663	2.783
Mauritshal locatie		739	51	129	649
Schutlanden-Oost		-95	329	692	-449
Steenbergerweide Zuid (Aldi de Weide)		-253	341	-	91
Erflanden		-	-	-	-
Park Dwingeland		352	86	1.400	-952
Beukemaplein		-	-	-	-
Spaarbankbos voormalig hockeyveld		-76	105	549	-509
Stuifzand		-89	215	-	128
Nieuw Moscou		219	9	107	115
Pesse fase 1		421	201	582	34
Tiendeveen		106	522	766	-139
Nieuweroord Kanalenzone (Trambaan)		126	317	521	-82
Nieuwlande (Boerdijk)		-257	312	160	-97
Riegmeer		8.240	9.515	32.391	-14.143
Complex Nijstad		748	2.649	6.501	-2.982
Pesse Woonwagenlocatie		-86	91	-	6
Totaal		21.346	16.799	49.815	-11.944

Onderbouwing:

Betreft hoofdzakelijk nog te maken kosten voor verwerving, sloop, bouw- en woonrijp maken, plankosten en rente.

Onderbouwing:

Betreft hoofdzakelijk geraamde opbrengsten uit grondverkoop van kavels voor woningbouw en bedrijventerreinen.

Het geraamde eindresultaat per 31-12-2022 is € 9.902.475 negatief, dit betreft een voordelig resultaat op netto contante waarde, dat wil zeggen dat er over alle complexen gezien een positief resultaat verwacht wordt.

Berekeningswijze met onderbouwing.

Het resultaat op netto contante waarde wordt per grondexploitatie bepaald door de eindwaarde contant te maken naar 31-12-2022, door deze te disconteren tegen de, door de commissie BBV voorgeschreven disconteringsvoet van 2%. Het geraamde eindresultaat betreft de saldering van de 20 in exploitatie genomen grondexploitaties op netto contante waarde.

(- betreft een voordelig eindresultaat op netto contante waarde)

(+ betreft een nadelig resultaat op netto contante waarde)

Specificatie van de voorzieningen die in mindering worden gebracht op de voorraad gronden:

In mindering op voorraad gronden (bedragen x € 1.000)	Stand 01-01-2022	Bij	Af	Stand 31-12-2022
Voorziening locatie Mauritsplein	620	28		648
Voorziening industrieterrein Buitenvaart II	857		38	819
Voorziening Stationsgebied, fase A	3.509	191		3.700
Voorziening Stationsgebied, overige fasen	2.688	48		2.736
Voorziening Pesse 1 ^e fase	49		10	39
Voorziening Nieuw Moscou	112	4		116
Voorziening Stuifzand	51	75		126
Voorziening de Weide	12	77		89
Voorziening Pesse woonwagenlocatie	0	5		5
Totaal	7.898	428	48	8.278

In de paragraaf Grondbeleid is een toelichting opgenomen over de gerealiseerde investeringen en opbrengsten.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	17.057	20.309
Overige vorderingen	6.069	8.006
Overige uitzettingen	13	1.323
Totaal	23.139	29.638

Van de vorderingen op openbare lichamen betreft voor ongeveer € 13,2 miljoen een vordering op de Belastingdienst voor de (o.a. compensabele en verrekenbare btw 2022). De compensabele btw zal normaliter rond juni/juli 2022 worden ontvangen. Daarnaast bestaat deze post uit een direct opeisbare vordering op de het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten van ruim € 3,7 miljoen.

De overige vorderingen betreffen:

- Debiteuren	2.302.000
- Debiteuren, SoZa	1.613.000
- Vooruitbetaalde bedragen goederen en diensten	1.460.000
- Nog te ontvangen bedragen goederen en diensten.....	687.000
- Overige vorderingen	1.944.000
Totaal	8.006.000

Daarnaast zijn de voorzieningen dubieuze debiteuren in mindering gebracht op bovengenoemde vorderingen. De openstaande posten debiteuren heeft een normaal verloop.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Stand 01-01-2022	Bij	Af	Stand 31-12-2022
Voorziening dubieuze debiteuren	274	96	28	342
Voorziening dubieuze debiteuren	887	73		960
Participatiewet				
Totaal	1.161	169	28	1.302

Van de voorziening dubieuze debiteuren is € 28.000 onttrokken voor afboeking van oninbare vorderingen. Na beoordeling van de openstaande posten van de debiteuren is besloten om een bedrag van € 96.000 aan de voorziening toegevoegd. De voorziening dubieuze debiteuren Participatiewet is bestemd voor de leenbijstand thuiswonenden, krediethypotheke en verhaalsdebiteuren SoZa en IOA.

De overige uitzettingen betreffen:

- Overige uitzettingen	1.323.000
Totaal	1.323.000

Rekening courant verhouding met het Rijk

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-21	Stand 31-12-2022
Schatkistbankieren	9.317	14.896
Totaal	9.317	14.896

Schatkistbankieren

De Wet verplicht schatkistbankieren is op 15 december 2013 van kracht geworden. Alle decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. De gelden mogen niet langer buiten de schatkist worden weggezet. Wel mogen decentrale overheden overtollige middelen aan elkaar uitlenen, zolang er geen sprake is van een toezichtrelatie, om zodoende een beter rendement te halen dan bij de schatkist.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)

Verslagjaar 2022

(1)	Drempelbedrag	3.852			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen	12	120	15	569
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.841	3.733	3.838	3.284
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	192.621			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	192.621			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0200 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	3.852			

(2) Berekening kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijkschatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijkschatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	1.044	10.890	1.364	52.308
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijkschatkist aangehouden middelen	12	120	15	569

Met een begrotingstotaal van € 192.620.505 is het drempelbedrag € 3.852.410 (=2,00% van het begrotingstotaal). Uit bovenstaande blijkt dat we ruim binnen de norm zijn gebleven.

Liquide middelen

Omschrijving	(bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2022
Kas- en banksaldi		7	93
Totaal		7	93

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden.

Overlopende Activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestemmingsdoel	10.824	4.425
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	820	274
Totaal	11.644	4.699

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2021	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Vrijval	Stand 31-12-2022
EU:					
Rijk:					
Min van VWS, Spuk 2020 (H4)	217	0	217	0	0
Min van SZW, bbz 2020 (G3)	68	0	68	0	0
Min van VWS, Spuk(2018-2022)(H4)	107	0	204	-97	0
Min van JenV, Bekost. opv onth(A16)	0	9322	6.000	0	3.322
Min. van BIZA, stronghouse	0	40	0	0	40
Min van JenV, Leefgeld POOO (A16)	0	255	0	0	255
Min van JenV, Trans.kst opv Oekr(A16)	0	955	681	0	274
Dienst Uitv. Ond, OAB 2020/2022(D8)	0	1.866	0	0	1.866
Rijkswaterst, rotonde Midd.veldweg	0	124	0	0	124
Min.Fin. Kwijtsch. toesi.affaire (G12)	0	6	0	0	6
Min.Fin. kinderopv.toesi.probl.(B2)	0	2	0	0	2
Min. SZW, Buig (G2)	0	8	0	0	8
Provincie:					
Prov.Drenthe, regio deal, pijlertrekker.	70	50	70	0	50

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2021	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Vrijval	Stand 31-12-2022
Prov.Drenthe,subs.Middveldweg(DRE2c)	500	75	0	0	575
Prov.Drenthe,subs.Gr.Kerkstraat	572	0	0	0	572
Prov.Drenthe,subs.Kanaalweg (DRE2c)	131	0	0	0	131
Prov.Drenthe,subs tiny house(DRE10c))	0	9	0	0	9
Prov.Drenthe, rondwegHoll.veld(DRE2c)	0	89	0	0	89
Overige overheidslichamen:					
Jeugdhulp, regio Drenthe(afrek Dr Gem)	57	305	126	-69	305
ZonMw, regioplan	6	0	0	6	0
Gem. Midden-Drenthe,pilot inburgering	63	0	63	0	0
VNG, contributie 2022	84	0	84	0	0
Bibliotheek, vooruitbet.subsidie cultuur	23	23	23	0	23
RUD, 1e termijn 2023	189	241	189	0	241
RUD, afrekening 2021	137	0	164	-27	0
SWO De Wolden Hoozevee, afrekening	585	0	585	0	0
St. Welzijnswerk Hoozevee (SWW)	4	38	0	4	38
Stichting Bijeen	4	0	0	4	0
GKB	4	0	4	0	0
GGD	6	170	6	0	170
Stark, afrekening 2021	411	0	411	0	0
Roelof van Echten College	0	3	0	0	3
Gem. Assen Beschermd wonen	1.137	1.591	1.290	-153	1.591
Veiligheidsregio Drenthe (VRD)	50	0	63	-13	0
COA, doorbel crisis noodopvang	0	673	0	0	673
Tamboer/Podium, terugv.subs.2021	0	457	0	0	457
Subtotaal	4.425	16.302	10.248	-345	10.824
Overige:					
Stichting Sympany	11	0	11	0	0
Diverse bedrijven, btw 2022 naar2023	12	430	12	0	430
Toeristenbelasting, diverse personen	99	102	143	-44	102
N.V. Area reiniging, schadevergoeding	5	0	5	0	0
N.V. Area reiniging. afrekening 2021	16	0	16	0	0
Afvalfonds, verpakkingen	98	95	102	-4	95
St.Contactpunt mantelzorg	6	0	6	0	0
NS Poort BV	17	18	17	0	18
Centrummanagement	10	0	10	0	0
GREX, div. anterieure overeenkomsten	0	59	0	0	59
GKB	0	8	0	0	8
Diverse subsidies	0	16	0	0	16
BTW-verrekening Oekraïne	0	92	0	0	92
Subtotaal	274	820	322	-48	820
Totaal	4.699	17.122	10.570	-393	11.644

Passiva

Eigen vermogen

Het verloop gedurende het boekjaar is hieronder per reserve weergegeven:

Reserves

Reserve (Bedragen x € 1.000)	Stand 01-01-2021	Resultaat 2021	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31-12-2022
Algemene Reserve	11.090	12.126	556	858	22.914

Subtotaal	11.090	12.126	556	858	22.914
Bestemmingsreserves:					
Reserve Structuurvisie	150	0	0	43	107
Reserve Transf.plan Jeugdhulp regio Dr.	1.704	0	0	772	932
Reserve kapitaallasten visie Stadscentrum	729				729
Subtotaal	2.583	0	0	815	1.768
Totaal	13.673	12.126	556	1.673	24.682

Toelichting bewegingen binnen de reserves**Algemene dekkingsmiddelen**

Na verwerking van het voordelig resultaat 2021 ad € 12.126.000, plus de toevoegingen ad € 555.267 minus de bestemming van het jaarresultaat en de onttrekkingen ad € 857.929 komt de Algemene reserve uit op een saldo van afgerond € 22.914.000.

Algemene Reserve

Doel: Reserve onder andere ter dekking van (on)voorziene risico's die niet op een andere wijze zijn op te vangen.

Onderstaande bedragen zijn ten gunste gebracht van de Algemene reserve:

- Winstname Grex BIE.....	555.267
Totaal	555.267

Onderstaande bedragen zijn ten laste gebracht van de Algemene reserve:

- Verliesvoorziening BIE.....	380.720
- Bestemming resultaat	477.209
Totaal	857.929

Reserve Structuurvisie

Doel: Reserve ter dekking van structuurvisieprojecten.

Er hebben geen toevoegingen plaats gevonden

Onderstaande bedragen ten laste van de reserve Structuurvisie gebracht.

- Visievorming/uitvoering programma landelijk gebied	42.532
Totaal	42.532

Reserve transformatieplan jeugdhulp

Doel: gelden dienen beschikbaar te blijven voor transformatieplan jeugdhulp

- Onttrekking	771.810
Totaal	771.810

Reserve kapitaallasten visie Stadscentrum

Doel: Reserve ter dekking van de afschrijvingslasten investeringen visie Stadscentrum.

Er hebben geen toevoegingen en onttrekkingen plaats gevonden.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2022 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2021
<i>Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
Appa Plan Kapitaal	3.958	2.042	0	696	5.304
Wachtgeld wethouders	392	0	154	135	103
Totaal	4.350	2.042	154	831	5.407

Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2021
Egalisatie Reiniging	704	572	0	0	1.276
Egalisatie Riolering	1.661	0	0	44	1.617
Totaal	2.365	572	0	44	2.893
Totaal Voorzieningen	6.715	2.614	154	875	8.300

APPA Plan Kapitaal

- De rekenrente voor individuele waardeoverdrachten in 2023 bedraagt: 2,472% (Bron: circulaire 2022-0000602648 van Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties van 9 december 2022);
- Sterftetafel: GBM/CBV 14-19 (RAET/VISMA) met leeftijdsterugstelling m/v 5/1 of v/m 3/3. ProAmbt hanteert de sterftetafel GBM/BGV 2010-2015;
- excasso-opslag: geen

Er heeft per saldo een storting plaats gevonden van € 1.346.000 in deze voorziening.

Met ingang van deze jaarrekening heeft er een stelselwijziging plaatsgevonden. Voorheen werden wethouders geboren in of voor 1945 ten laste van de exploitatie gebracht. Met ingang van deze jaarrekening worden alle wethouders opgenomen in de voorziening en zijn er geen uitzonderingen.

Wachtgeld wethouders

Er heeft per saldo een onttrekking plaats gevonden van € 289.000 uit deze voorziening.

Egalisatie Reiniging

Er heeft een storting plaats gevonden van € 572.303 in deze voorziening.

Egalisatie Riolering

Er is € 43.545 uit de voorziening onttrokken.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2022
Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	17.200	16.800
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	99.264	91.773
Openbare lichamen	8.400	8.000
Totaal	124.864	116.573

Het verloop in 2022 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Stand 01-01-2021 (bedragen x € 1.000)	124.864
BIJ: vermeerderingen	0
AF: verminderingen	8.291
Saldo per 31 december 2021	116.573

De totale rentelast van alle vaste schulden in 2022 is € 2.357.974.

Vlottende passiva

Omschrijving	(bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2022
Schulden < 1 jaar		22.813	14.748
Overlopende passiva		17.153	20.691
Totaal		39.966	35.439

Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	(bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2022
Kasgeldleningen		10.000	0
Overige schulden		12.813	14.748
Totaal		22.813	14.748

Kredietfaciliteit A005187.1

De gemeente Hoogeveen heeft met ingang van 1-1-2019 voor onbepaalde tijd, een kredietfaciliteit bij BNG Bank, voor het opnemen van geldleningen in rekening-courant tot een maximumbedrag van € 2 miljoen en een Intradaglimiet van € 18 miljoen.

De overige schulden bestaan uit:

- Crediteuren	8.467.000
- Personeel gerelateerde schulden	67.000
- Overige schulden	6.214.000
.....	
Totaal	14.748.000

Overlopende passiva

De post overlopende passiva kan als volgt onderscheiden worden:

Overlopende Passiva	(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te Ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering			
Op uitkering met een specifiek bestedingsdoel		18.651	15.549
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde Bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		2.040	1.604
Totaal		20.691	17.153

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	(bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Toevoeging en	Terug- en betaalde/ontvangen bedragen	Vrijval	Saldo 31-12-2022
EU:						
Rijk:						
Geormerkt RMC(D11,D12,D1)		305		100	0	205
Investering budg Stedelijke Vern.geluid		181	290		0	471
Reg. aanpak voort. schoolverl.(D12a)		3	0	0	3	0
Ministerie van BZK, aardgas vrije (C30)		3.994	0	159	0	3.835

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Toevoeging en	Terug- en betaalde/ontvangen bedragen	Vrijval	Saldo 31-12-2022
Ministerie van BZK, RRE-subsidie	171	0	0	171	0
Ministerie van OCW, uitk. OAB 2021(D8)	1.330	2.023	1.413	0	1.940
Ministerie van OCW, NPO gelden (D14)	230	526	45	0	711
Ministerie van VWS, handle with Care	56		53	3	0
Ministerie van VWS, Spuk sportakk.(H8)	68	57	124	0	1
Min. van VWS, grote gezinnen (A10)	27	0	0	0	27
RVO Spuk Flexwoningen (C56)	415	0	49	0	366
RVO ventilatie scholen (C32)	9	0	9	0	0
Ministerie van Infrastructuur	290	-290	0	0	0
Min.infrastruct.asfaltpr. wegen (E84)	0	88	0	0	88
Min. infrastruct.asfaltpr.	0	185	0	0	185
Min. Financiën, toeslagenaffaire (B2)	13	0	13	0	0
Min. Justitie en Veiligh.toez/handh.(A7)	105	57		0	162
Ministerie van SZW, BBZ (G3)	190	0	24	0	166
Ministerie van SZW, onderw.route (G13)	0	48	2	0	46
Ministerie van SZW, TOZO (G4)	1.174	61	1.174	0	61
Ministerie van SZW, Wet Inburger.	0	344	6	0	338
Maatregelen voortijdige schoolverl.(D1)	3	0	3	0	0
Ministerie van VWS,Spuk sportakk.(H12)	30	4	0	0	34
Min.Just.enVeiligh,coronatoegangb(A13)	0	212	15	0	197
Rijkswaterstaat,Middenveldweg (DRE2c)	97	5	97	0	0
Min. van BZK, energiearmoede (C55)	0	1.419	0	0	1.419
Min.OCW, onderw.huisv.Oekrainer(D19)	0	143	108	0	35
RVO, woonplan RHA (C209)	0	84	0	0	84
Afronding	0	2	0	0	2
Subtotaal	8.691	5.258	3.394	177	10.378
Provincie:					
Provincie Groningen, JENN gelden	72	210	156	10	116
Provincie Drenthe, kansencoach	86	82	134	-4	38
Prov.Drenthe,reg.deal WOWT (DRE10c)	5	0	5	0	0
Prov.Drenthe,reg.deal PBC (DRE10c)	227	0	227	0	0
Prov.Drenthe,reg.deal Strooml.(DRE10c)	130	232	134	0	228
Prov.renthe,reg.deal PVW (DRE10c)	450	0	66	0	384
Provincie Drenthe, DEL	14	129	136	0	7
Provincie Drenthe, 75 jaar vrijheid	13	0	0	13	0
Provincie Drenthe, Bibliotheken	115	0	115	0	0
Provincie Drenthe, culturele impuls	24	23		15	32
Provincie Drenthe, cultuur na covid	5	0	0	0	5
Provincie Drenthe, buurt- dorpshuizen	19	74	89	0	4
Prov.Drenthe, waterstofwijk (dre10C)	510	0	36	0	474
Provincie Drenthe, haalb.heid.ond.Elim	68	0	12	0	56
Provincie Drenthe, dorpsinitiatieven	2	0	2	0	0
Prov.Drenth reg.deal inn.cent.(DRE10c)	1.195	0	1.195	0	0
Regiodeal Samenwerken ouders	35	0	35	0	0
Prov.Drenthe, Regiostedenf.(DRE11c)	2.030	0	252	0	1.778
Prov.Drenthe, Binnenstadf.(DRE8c)	1.107	185	1.292	0	0
Provincie Drenthe, talentenjagers	20	0	0	0	20
Provincie Drenthe, 75 jaar vrijheid	3	0	0	3	0
Provincie Drenthe, schoolpleinrevolutie	0	60	0	0	60
Prov.Drenthe, tijd.klimaatadapt.O(E44b)	0	238	0	0	238
Provincie Drenthe, fietspad Kerkhoflaan	0	95	0	0	95

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Toevoegingen	Terug- en betaalde/ontvangen bedragen	Vrijval	Saldo 31-12-2022
Afronding	0	1	0	0	1
Subtotaal	6.130	1.329	3.886	37	3.536
Overige overheidslichamen:					
Alescon, archief	42	0	15	0	27
GKB	182	309	196	-14	309
VDG, compensabele btw	0	14	0	0	14
RUD, compens.btw+proj.uren	0	57	0	0	57
Geoormerkt spaarvariant	26	1	6	0	21
St. Afvalfonds, zwerfafval	0	150	0	0	150
Heavenn, waterstofwijk(correctie)	165	22	19	0	168
Gemeente Emmen, inzake Plegerhulp	32		28	4	0
Gemeente De Wolden, subs.inburgering	16	0	0	16	0
Gemeente Coevorden, regiodeal TBBT	0	70	0	0	70
GR De WoldenHoogeveen	0	3.610	0	0	3.610
Stark, afrekening groenbeheer	0	155	0	0	155
Nrd,Ned,Zorgcomb.dagbeest.2e halfjr.	0	48	0	0	48
Diverse Instellingen, sportakkoord 2022	0	27	0	0	27
Vluchtelingenwerk, juridisch spreekuur	0	16	0	0	16
GGD, WVGGZ 2022	0	31	0	0	31
Overige	266	34	266	0	34
Subtotaal	729	4.544	530	6	4.737
Totaal	15.550	11.126	7.810	50	18.816

Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Stand 01-01-2021	Toevoegingen	Terug- en betaalde(ontvangen) bedragen	Vrijval	Stand 31-12-2022
St. Afvalfonds, zwerfafval	135	0	135	0	0
Diverse banken, transitorische	1.254	1.143	1.254		1.143
SWO De Wolden Hgv geldlening	188	0	188	0	0
Div.Pers.transformatiesubsidie	0	217	0	0	217
Diversen, btw-facturen	0	29	0	0	29
Anterieure overeenkomsten	0	551	0	0	551
Ver.Prim.Chr.Ond, subs.kansenglh	0	100	0	0	100
Overige	27	0	27	0	0
Totaal	1.604	2.040	1.604	0	2.040

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Waarborgen en garantie

Waarborgen en garantie (bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2022	Mutaties	Stand 31-12-2021
Gewaarborgde geldleningen	19.111	-874	19.985

Het oorspronkelijk bedrag van deze gewaarborgde geldlening was € 30,4 miljoen.

Het rentepercentage varieert van 0,66% tot 5,9%. De mutaties bestaan voornamelijk uit reguliere aflossingen. Er zijn in 2022 geen nieuwe garanties verstrekt. Hiermee voldoen wij ruimschoots aan het garantieplafond.

Achtervang (bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2022	Mutaties	Stand 31-12-2021
Garanties particuliere woningbouw van voor 1995	562	-523	1.085
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	283.637	4.494	279.143

Saldo achtervang voor garanties particuliere woningbouw van voor 1995 is bepaald naar aanleiding van saldo-opgave van de hypotheekverstrekkers.

De mutaties hebben betrekking op de verminderingen van de hypothecaire schuld.

Er zijn nieuwe overzichten ontvangen van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) van de achtervangpositie per 31 december 2022 van de woningbouwcorporaties, die actief zijn in de Gemeente Hogeveen.

Sinds 1 augustus 2021 gelden nieuwe regels voor de achtervang. Hierbij maakt de WSW-onderscheid tussen achtervang van voor 1 augustus 2021 en vanaf 1 augustus 2021. Voor de achtervang van voor 1 augustus 2021 zijn er geen veranderingen en blijft de gemeente voor 100% achtervang. Voor achtervang vanaf 1 augustus 2021, is de verdeelsleutel gelijk aan het percentage van de marktwaarde van het Diensten voor Algemeen Economisch Belang (DAEB) -bezit van de corporatie in de gemeente. Het toegerekende achtervangbedrag is gelijk aan schuldrestant vermenigvuldigd met de verdeelsleutel.

Achtervang (bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2022	Mutaties	Stand 31-12-2021
Nationale Hypotheekgarantie	251.000	-58.000	309.000

Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeente voor nieuw af te geven hypotheekgaranties vervallen, m.a.w. vanaf deze datum worden alleen hypotheekgaranties verstrekt met een 100% rijksachtervang. Het fondsvermogen van de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) blijft beschikbaar voor zowel de t/m 31 december 2010 verstrekte hypotheekgaranties als de vanaf 1 januari 2011 verstrekte en nog te verstrekken hypotheekgaranties.

De bij aanspraken op de achtervangfunctie gehanteerde methodiek is door middel van de gewijzigde achtervangovereenkomsten met het Rijk en met alle gemeenten per 1 januari 2011 zodanig aangepast dat de gemeenten niet worden aangesproken op de risico's die voortvloeien uit hypotheekgaranties die worden afgegeven vanaf 1 januari 2011.

Medio 2022 hebben we het jaarverslag over 2021 Nationale Hypotheek Garantie (NHG) ontvangen. Voor de gemeente Hogeveen zijn er per 31-12-2021 nog 1.796 garanties (= € 251 miljoen).

Uitstaande verplichtingen (bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2022	Mutaties	Stand 31-12-2021
Uitstaande verplichtingen m.b.t. grondexploitaties	199	1.151	1.350

Het totaalbedrag aan uitstaande verplichtingen met betrekking tot de grondexploitaties is € 199.000. Dit betreft voornamelijk aangegane verplichtingen voor het bouw- en woonrijp maken. Deze verplichtingen zijn opgenomen in de geactualiseerde grondexploitaties.

Vennootschapsbelasting

In het jaar 2022 hebben we de aangifte 2020 ingediend. De verwachte winst voor 2021 (€ 336.000) kan worden verrekend met de verliezen uit 2016 t/m 2019 (totaal € 14,8 miljoen). Voor 2022 verwachten we een verlies (€ 127.000).

Meerjarige aanbestedingen

Nr	Onderwerp aanbesteding	Leverancier(s)	Begindatum	Looptijd	Einddatum	Verlengings-opties	Contractwaarde (initiële looptijd)
1	Publiek vervoer (Wmo & leerlingen)	De Vier Gewesten b.v.	9-apr-18	4 jaar	31-juli-22	Ja, 2 x 2 jaar	2022: 888.000
2	Gas	Eneco	1-jan-19	2 jaar	31-dec-20	2x 2 jaar	Afhankelijk van afname
3	Wmo Begeleiding (Open house procedure)	115 verschillende zorgaanbieders!	1-jan-19	3 jaar	31-dec-21	Ja, 4 x 1 jaar	Afhankelijk van afname
4	Jeugdhulp	Verskillende aanbieders	1-jan-20	8 jaar	31-dec-27	nvt	Verschilt per contract
5	Accountant	Deloitte	1-aug-20	3 jaar	31-jul-23	Ja, 3 x 1 jaar	2022: € 202.000
6	Elektriciteit	DVEP	1-jan-21	4 jaar	31-dec-24	Ja, 2 jaar	2022: € 508.000
7	Schoonmaak	Prent	1-okt-19	4 jaar	1-okt-23	Ja, 2 x 1 jaar	2022: € 77.000
8	Spoed voor Jeugd	Stichting Accare	1-jan-22	4 jaar	1-jan-26	Ja, 2x 1 jaar	2022: € 1.600.000
9	Groenonderhoud Dorpen Noord	Dolmans Landscaping	4-jul-22	1,5 jaar	31-dec-23	Ja, 4x 1 jaar	€ 48.301 voor 2022 en € 58.975 voor 2023
10	Groenonderhoud industrieterrein De Wieken	Dolmans Landscaping	4-jul-22	1,5 jaar	31-dec-23	Ja, 4x 1 jaar	€ 90.461 voor 2022 en € 96.776 voor 2023
11	Brandverzekering (wordt gefactureerd via verzekeringsmakelaar Raetsheren)	Nationale-Nederlanden Schadeverzekering Maatschappij N.V., Achmea Schadeverzekeringen N.V., Allianz Benelux N.V., XL Insurance Company SE, Corins B.V.	31-dec-22	4 jaar	1-jan-26	Stilzwijgende verlenging voor een termijn van 12 maanden	Afhankelijk van objecten en gebeurtenissen
12	Herstelgerichte hulp	HRC Powerful Ageing	1-jan-23	2 jaar	31-dec-2024	Ja, 2x 1 jaar	Afhankelijk van afname
13	Opvang Oekraïne	Verskillende verhuurders	15-mrt-22				€ 346.805 tot en met einddatum 14
14	APPA (pensioenen)	St. Administratiekantoor bes.pensioenen	1-jan-22	2 jaar	1 jan-2024	Ja, 2x 1 jaar	€ 317.166. Betreft stichting van ProAmbt

Voor de inkoop Wmo en jeugd zijn contracten afgesloten met diverse zorgaanbieders. Door de opneideregeling is niet vooraf bekend welke verplichting bij welke zorgaanbieder wordt aangegaan. Voor jeugd zijn contracten aangegaan met de zorgaanbieders tot en met 31 december 2027. Er is wel de mogelijkheid om de contracten tussentijds stop te zetten met een opzegtermijn van 12 maanden. De bestedingen hiervan waren in 2022 € 14,8 miljoen. € 9,4 miljoen hiervan heeft betrekking op zorg die geleverd is door 12 zorgaanbieders met een omzetbegrenzing op regionaal niveau. Deze bedragen zijn aanzienlijk lager dan in 2021. De oorzaak hiervan is de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel per 1 januari 2022. Voor Wmo huishulp zijn contracten aangegaan met de zorgaanbieders tot en met 31 december 2023. De bestedingen hiervan waren in 2022 € 8,0 miljoen. Voor Wmo begeleiding zijn contracten aangegaan met de zorgaanbieders tot en met 31 december 2022. We hebben de mogelijkheid deze contracten jaarlijks te verlengen tot uiterlijk 31 december 2025. De bestedingen hiervan bedroegen in 2022 € 6,4 miljoen. Op balansdatum loopt er een juridisch geschil met een zorginstelling. De financiële omvang van dit risico is nog onzeker.

Gebeurtenissen na balansdatum

Stikstofsaldering

De provincie Drenthe heeft Natuurdoelanalyses (NDA's) laten uitvoeren en de eerste resultaten opgeleverd aan de Ecologische Autoriteit. De NDA's maken duidelijk dat de tot nu toe genomen maatregelen in de Natura 2000-gebieden nog niet voldoende zijn en dat Drenthe de doelen voorlopig niet haalt. Voor alle Drentse Natura 2000-gebieden zijn daarmee aanvullende maatregelen nodig, binnen en ook buiten de Natura 2000-gebieden, op het gebied van stikstof en hydrologie. Welke maatregelen precies genomen zullen worden, is nog niet bekend. Dit heeft een effect op de vergunningverlening van de projecten binnen de gemeente Hoogeveen. Vergunningverlening was al moeilijk en dat blijft het ook. De provincie Drenthe geeft aan dat, met de kennis van nu, het voorlopig niet mogelijk is om te vergunnen op basis van extern salderen. Er geldt geen algehele vergunningenstop. Dit biedt de mogelijkheid om in gevallen waar extern salderen niet aan de orde is, in individuele gevallen een beoordeling te maken over het al dan niet af kunnen geven van een vergunning. Voor stikstof geldt dat een passende beoordeling en intern salderen nog steeds tot de mogelijkheden behoort.

In zijn algemeenheid geeft bovenstaande het risico dat potentiële afnemers van bedrijfskavels geen vergunning kunnen krijgen voor hun vestiging en daarmee afzien van de aankoop van een kavel. Aangezien het nog onduidelijk is welke aanvullende maatregelen de provincie gaat nemen en de uitspraak vers is, is het onzeker hoeveel impact dit heeft. Deze analyse wordt door de gemeente Hoogeveen op dit moment uitgevoerd. Concreet heeft de uitspraak wel effect op de vestiging van Fage op het bedrijventerrein Riegmeer. Op dit moment kan er geen vergunning worden verkregen door Fage. Hierdoor is er sprake van vertraging. Alternatieven worden nu onderzocht. In het ergste geval gaat de vestiging van Fage niet door. Er is dan nog voldoende interesse van andere partijen om zich te vestigen op Riegmeer. Met de kennis van nu is de financiële impact daarom nog beperkt.

Overzicht van baten en lasten

In dit hoofdstuk staan de gerealiseerde baten en lasten van de programma's en van het overzicht van algemene dekkingsmiddelen evenals de inzet van reserves.

Paragraafhouder Derk Reneman

Het totaalsaldo van de programma's wordt afgezet tegen de algemene dekkingsmiddelen. Vervolgens geven we de overhead en de mutaties met de reserves aan. Dit geeft uiteindelijk het resultaat weer.

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
	2021	2022	2022	2022	
		voor wijziging	na wijziging		
Lasten					
Blijven meedoen en talentontwikkeling	40.488	39.675	41.125	39.785	1.340
Gezond en vitaal	31.904	32.799	33.995	32.941	1.054
Werken aan werk	56.672	49.451	58.216	54.674	3.542
Bruisend Hoogeveen	3.175	3.041	3.237	2.621	616
Aantrekkelijk wonen	10.549	10.013	9.855	12.261	-2.405
Krachtige wijken en dorpen	6.608	6.933	7.059	6.664	395
Veilige bereikbaarheid	8.947	9.214	10.292	10.152	140
Duurzamer Hoogeveen	12.396	11.101	16.910	11.557	5.353
Veilig Hoogeveen	4.049	3.966	3.980	4.034	-54
Zichtbaar en transparant bestuur	5.254	5.003	10.223	11.411	-1.188
Totaal lasten	180.041	171.196	194.893	186.101	8.792
Baten					
Blijven meedoen en talentontwikkeling	4.531	3.670	4.006	6.417	2.411
Gezond en vitaal	4.385	2.580	3.943	5.170	1.227
Werken aan werk	31.987	24.816	27.312	23.547	-3.765
Bruisend Hoogeveen	176	151	151	175	24
Aantrekkelijk wonen	8.481	6.956	7.645	8.692	1.047
Krachtige wijken en dorpen	1.472	1.070	1.420	1.530	110
Veilige bereikbaarheid	2.543	2.882	2.718	2.819	102
Duurzamer Hoogeveen	13.811	12.073	18.071	12.540	-5.531
Veilig Hoogeveen	259	3	3	1	-3
Zichtbaar en transparant bestuur	1.510	836	10.926	13.087	2.161
Totaal baten	69.155	55.038	76.196	73.979	-2.217
Saldo					
Blijven meedoen en talentontwikkeling	35.957	36.005	37.119	33.368	3.752
Gezond en vitaal	27.520	30.219	30.052	27.770	2.281
Werken aan werk	24.685	24.635	30.904	31.128	-223
Bruisend Hoogeveen	2.999	2.891	3.086	2.447	640
Aantrekkelijk wonen	2.068	3.057	2.210	3.568	-1.358
Krachtige wijken en dorpen	5.136	5.863	5.639	5.134	505

Veilige bereikbaarheid	6.404	6.332	7.574	7.333	241
Duurzamer Hoogeveen	-1.416	-972	-1.161	-983	-178
Veilig Hoogeveen	3.790	3.963	3.977	4.034	-57
Zichtbaar en transparant bestuur	3.744	4.167	-703	-1.676	973
Resultaat	110.886	116.158	118.698	112.123	6.575

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
	2021	2022	2022	2022	
		voor wijziging	na wijziging		
Saldo programma resultaten	110.886	116.158	118.698	112.123	6.575
Saldo algemene dekkingsmiddelen	-140.390	-139.569	-154.572	-157.603	3.031
Saldo overhead	16.356	18.964	19.469	19.597	-128
Mutaties in reserves	953	1.281	1.230	-1.117	2.347
Heffing VPB	0	0	0	0	0
Resultaat (- = voordelig)	-12.194	-3.166	-15.176	-27.000	11.824

Voor de analyse op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op de cijfers in de betreffende programma's.

Onvoorzien

Binnen de programma's is een bedrag van € 1.000 per programma opgenomen voor onvoorzien.

Mutaties met de reserves per programma

Hieronder zijn de mutaties met de reserves per programma weergegeven, waarbij is aangeven of deze incidenteel of structureel zijn.

Onttrekkingen aan reserve per programma:

Programma/Reserve (Bedragen x € 1.000)	Omschrijving	Onttrekking	
		Incidenteel	Structureel
Blijven meedoen en talentontwikkeling			
Reserve transformatie Jeugd	Inzet transformatie jeugd 2022	772	
Gezond en Vitaal			
Algemene reserve	Bestemmingsvoorstel 2021 eenzaamheid	127	
Algemene reserve	Bestemmingsvoorstel 2021 kwetsbare groepen	141	
Werken aan werk/Aantrekkelijk wonen			
Algemene reserve	Voorziening BIE 2022	381	
Bruisend Hoogeveen			
Reserve structuurvisie	Visie/uitvoering landelijk gebied	43	
Algemene reserve	Bestemmingsvoorstel 2021 Van Gogh	25	
Algemene reserve	Bestemmingsvoorstel 2021 Lok.cultuuraanbod	65	
Krachtige wijken en dorpen			
Algemene reserve	Bestemmingsvoorstel 2021 buurthuizen	29	
Algemene reserve	Bestemmingsvoorstel 2021 openbare ruimte	90	
Totaal		1.673	0

Stortingen in reserve per programma:

Programma/Reserve (Bedragen x € 1.000)	Omschrijving	Storting	
		Incidenteel	Structureel
Werken aan werk/Aantrekkelijk wonen			
Algemene reserve	Storting vanuit grondexploitatie	555	
Totaal		555	0

Notitie structurele en incidentele baten en lasten

Op grond van de BBV-voorschriften moet in de jaarrekening in het overzicht van baten en lasten o.a. opgenomen worden:

- Een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma tenminste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen.
- Een overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Voorbeelden van incidentele baten en lasten zijn in ieder geval:

- Afwikkelingsverschillen voorgaande dienstjaren
- Verkoop van gemeentelijke eigendommen
Boekwinst of -verlies bij verkoop van geactiveerde investeringen is een éénmalige baat of last
- Schade aan of verloren gaan van gemeentelijke eigendommen
- Schade aan gemeentelijke eigendommen valt onder de incidentele lasten. De verzekeringsuitkeringen vallen onder de incidentele baten.

Incidentele baten en lasten

Het resultaat wordt mede bepaald door incidentele uitgaven en inkomsten. In onderstaande tabel staan die opgesomd.

Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten
Blijven meedoen en talentontwikkeling		
Schadekosten	49	
Schadevergoedingen		28
Transformatie Jeugd	772	
Gezond en vitaal		
Schadekosten	72	
Schadevergoeding		105
Verkoop accommodatie		313
Geëscaleerde zorg 18+		153
Bestemmingsvoorstel 2021: eenzaamheid	127	
Bestemmingsvoorstel 2021: kwetsbare groepen	141	
Werken aan werk		
Bijdrage IT HUB	250	
Regiodeal Zuid Oost Drenthe	449	
Bruisend Hoogeveen		
Extra subsidie Tamboer	150	
Visie/uitvoering landelijk gebied	30	
Bestemmingsvoorstel 2021: Van Gogh	25	
Bestemmingsvoorstel 2021: Lok.cultuuraanbod	65	
Stichting Cultuurhuis Hoogeveen		457

Krachtige wijken en dorpen

Bestemmingsvoorstel 2021: buurthuizen 29

Bestemmingsvoorstel 2021: openbare ruimte 90

Veilige bereikbaarheid

Schadekosten 28

Schadevergoedingen 13

Aantrekkelijk wonen

Resultaat grondcomplexen 555

Verliesvoorziening BIE 2020 381

Verkoop diverse percelen grond 192

Veilig Hoogeveen

Crisisbeheersing en brandweer 49

Reserves

Incidentele mutaties reserves (zie overzicht hierboven) 555 1.673

Totaal**3.262 3.489***Blijven meedoen en talentontwikkeling*Schade

Dit betreft diverse geringe schadekosten en -vergoedingen aan diverse schoolgebouwen.

Transformatie Jeugd

Betreft inzet van de transformatiebudgetten Jeughulpregio Drenthe (JHRD). De inzet wordt onttrokken aan de reserve transformatie jeugd.

*Gezond en vitaal*Schade

Dit betreft schadekosten en -vergoedingen van de sportaccommodaties Otto Zomerweg en Het Activum.

Verkoop accommodatie

De verkoop van het perceel aan de Leeuweriklaan heeft een opbrengst van € 313.000 gerealiseerd.

Geëscaleerde zorg 18+

In 2022 heeft een definitieve afrekening over 2021 voor beschermd wonen plaats gevonden.

Dit heeft een incidenteel voordeel van € 153.000 veroorzaakt.

*Werken aan werk*Bijdrage IT-hub

Op basis van ervaring met eerdere innovatiehubs in de provincie wordt de totale investering voor de IT-hub geschat op € 4 miljoen. De provincie Drenthe draagt € 1,5 miljoen bij en er wordt voor € 1,5 miljoen een beroep gedaan op middelen van de regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe. In de uiteindelijke exploitatie van de IT-hub worden ook bijdragen van bedrijven voorzien. Vanuit Hoogeveen is de totale bijdrage € 1 miljoen in de jaren 2021 t/m 2024.

Regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe

Aan de regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe wordt voor de jaren 2020-2022 een cofinanciering verstrekt van € 450.000.

*Bruisend Hoogeveen*Extra subsidie Tamboer

Er is aan de Tamboer tijdens de transitieperiode incidenteel een extra subsidie toegekend. Voor 2021 is een extra subsidie toegekend van € 150.000.

Visie/uitvoering landelijk gebied

Voor onder meer de projecten Leader Zuidwest Drenthe, Gastvrijheid en streekeigen ondernemen Zuidoost Drenthe en Vitale Parken Drenthe wordt in de vorm van cofinanciering (€ 50.000) verstrekt voor de jaren 2021-2024 ten laste van de reserve Structuurvisie.

Verder zijn er twee bestemmingsvoorstellen bij de jaarrekening 2021 gedaan ten laste van de algemene reserve.

Stichting cultuurhuis Hoogeveen

Een vaststellingsbeschikking subsidie 2021 levert een voordeel op € 457.332.

Krachtige wijken en dorpen

Bij de jaarrekening 2021 zijn twee bestemmingsvoorstellen gedaan voor 2022 ten laste van de algemene reserve.

Veilige bereikbaarheid

Er zijn een aantal geringe schadekosten en -vergoedingen geweest.

Aantrekkelijk wonen/Werken aan werk

Met betrekking tot de resultaten van de grondexploitaties zijn de volgende incidentele baten en lasten geweest en verrekend met de Algemene reserve:

- Storting winstneming in de Algemene reserve (€ 0,555 miljoen).
- Verliesvoorziening BIE 2022 (€ 381.000) ten laste van de Algemene reserve.

Daarnaast is een incidentele bate verantwoord wegens verkoop diverse percelen grond (€ 192.000).

*Veilig Hoogeveen*Crisisbeheersing en brandweer

Een afrekening over 2021 van de Veiligheidsregio Drenthe levert een incidenteel nadeel op van € 49.000.

Reserves

Verwezen wordt naar de hierboven vermelde overzichten van de onttrekkingen en stortingen in de reserves.

Blijven meedoen en talentontwikkeling

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
	2021	2022	2022	2022	
		voor wijziging	na wijziging		
Lasten					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	0	0	0	0	0
410 Openbaar basisonderwijs	48	49	49	50	-1
420 Onderwijshuisvesting	5.706	5.387	5.685	5.669	16
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.314	4.885	5.135	4.024	1.111
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	155	168	168	170	-2
560 Media	1.767	1.786	1.786	1.801	-15
610 Samenkracht en burgerparticipatie	1.694	1.573	1.678	1.773	-95
620 Wijkteams	959	1.024	1.024	962	62
630 Inkomensregelingen	694	788	730	650	80
671 Maatwerkdienstverlening 18+	951	865	1.111	1.068	43
672 Maatwerkdienstverlening 18-	20.454	18.409	19.087	19.261	-174
682 Geëscaleerde zorg 18-	2.914	2.836	2.760	2.481	279
710 Volksgezondheid	1.831	1.905	1.914	1.876	38
Totaal lasten	40.488	39.675	41.128	39.785	1.343
Baten					
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	0	1	1	0	0
410 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
420 Onderwijshuisvesting	533	264	336	429	93
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.893	2.433	2.626	4.368	1.742
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	0	0	0	0	0
560 Media	85	100	100	115	15
610 Samenkracht en burgerparticipatie	26	0	0	0	0
620 Wijkteams	36	0	0	16	16
630 Inkomensregelingen	0	0	0	5	5
671 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	2	2	0
672 Maatwerkdienstverlening 18-	958	872	942	1.482	540
682 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
710 Volksgezondheid	0	0	0	0	0
Totaal baten	4.531	3.670	4.006	6.417	2.411
Saldi					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	0	-1	-1	0	0
410 Openbaar basisonderwijs	48	49	49	50	-1
420 Onderwijshuisvesting	5.173	5.123	5.349	5.240	109

430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	421	2.452	2.508	-344	2.853
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	155	168	168	170	-2
560 Media	1.682	1.686	1.686	1.686	-1
610 Samenkracht en burgerparticipatie	1.669	1.573	1.678	1.773	-95
620 Wijkteams	922	1.024	1.024	947	78
630 Inkomensregelingen	694	788	730	644	85
671 Maatwerkdienstverlening 18+	951	865	1.110	1.067	43
672 Maatwerkdienstverlening 18-	19.496	17.537	18.145	17.779	366
682 Geëscaleerde zorg 18-	2.914	2.836	2.760	2.481	279
710 Volksgezondheid	1.831	1.905	1.914	1.876	38
Totaal saldi	35.957	36.005	37.119	33.368	3.752

Begrotingswijzigingen:

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
2	GemRap I	383	754
3	GemRap II	248	-271
Adm.wijz.	Adm.wijz. Coördinerende gemeente Jeugdzorg	811	-811
Adm.wijz.	Adm.wijz. Jong Hoogeveen	8	-8

Toelichting op cijfers

420 Onderwijshuisvesting

De hogere baten betreft met name niet begrote schade-opbrengsten (€ 25.000), in rekening gebrachte verzekeringspremie bij het VO (€ 42.000) en hogere verhuuropbrengsten (€ 17.000). Daarnaast nog kleine voordelen in de baten van € 9.000. Aan de lastenkant kleine voordelen van € 16.000. Maakt het saldo van dit taakveld € 109.000 voordelig.

430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Op onderwijsbeleid en leerlingzaken is een voordeel aan de baten- en lastenzijde van in totaal € 2.853.000. Dit voordeel is met name het effect van Covid-19 op onderwijs en kinderopvang (hoge werkdruk en focus op de basistaken) en de inhoudelijke overeenkomst met het Nationaal Programma Onderwijs. Het bedrag is als volgt opgebouwd:

- Onderwijsachterstandenbeleid (OAB/VVE)	€ 2.474.000
- Jong Hoogeveen	€ 138.000
- RMC	€ 109.000
- Leerplicht	€ 51.000
- Kindpakket	€ 29.000
- Diverse kleine afwijkingen	€ 52.000

OAB/VVE

In het uitvoeringsplan VVE 2021-2024 hebben we opgenomen dat we bij het opstellen van de jaarrekening 2022 (€ 361.000) beoordelen of een aantal lokale budgetten kunnen vrijvallen. In 2022 is dit budget niet benut en kan dit bedrag incidenteel vrijvallen. De ontvangen rijksmiddelen (OAB) zijn voldoende om de gemaakte kosten voor 2022 te dragen. Daarnaast is er volgens de beschikking van het Rijk € 247.000 meer binnen gekomen dan vooraf was begroot. Daarnaast hebben we, net als in 2021, in 2022 gekeken naar mogelijkheden om kosten die passen binnen de doelen van het onderwijsachterstanden beleid (maar die gefinancierd worden uit gemeentelijke budgetten) hier te verantwoorden. Hierdoor ontstaat een voordeel in de jaarrekening van € 954.000. Daarnaast is

hetzelfde uitgevoerd voor 2020. Dit resulteert in een voordeel van € 912.000. Dit zijn incidentele voordelen. Hiermee sluiten we de OAB-periode 2018-2022 af en ontvangen we vanaf 2023 opnieuw, voor een periode van vier jaar, OAB-middelen van het Rijk.

Jong Hoogeveen

De kosten van Jong Hoogeveen vallen € 138.000 lager uit van begroot. Dit is grotendeels te verklaren doordat er minder kosten zijn gemaakt voor bijeenkomsten en trainingen die niet zijn doorgegaan in verband met Covid-19.

RMC

De RMC-gelden (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt) zijn geormerkte gelden vanuit het Rijk, bestemd voor de uitvoering van de RMC-taken voor de vier gemeenten te weten, Hoogeveen, De Wolden, Meppel en Westerveld.

Dit onderdeel geeft een incidenteel voordelig saldo van € 109.000, doordat er meer eigen (personeels-)kosten konden worden toegerekend aan RMC dan begroot.

Leerplicht

Vanaf 2022 zijn er extra middelen beschikbaar gesteld voor leerplicht. De vacature kon pas later worden ingevuld dan verwacht. Vanaf 2023 is deze vacature ingevuld. Voor 2022 is er hierdoor sprake van een incidenteel voordeel van € 51.000.

Kindpakket

De naweeën van Covid-19 hebben we ook nog in 2022 gemerkt. Scholen en (sport)verenigingen zijn als gevolg daarvan nog beperkt dicht geweest. Hierdoor is er sprake van een incidenteel voordeel binnen het Kindpakket van € 29.000.

610 Samenkracht en burgerparticipatie

We hebben een tekort op het budget van de algemene voorzieningen jeugd van € 80.000. Het budget hiervoor is begroot op 620 Wijkteams, daar is binnen het CJG sprake van een voordeel van € 80.000 (€ 64.000 bij de lasten en € 16.000 bij de baten). Vanaf 2023 zijn de budgetten voor algemene voorzieningen jeugd en het CJG samengegaan.

620 Wijkteams

Zie tekst hierboven bij 610 Samenkracht en burgerparticipatie.

630 Inkomensregeling

Op het taakveld inkomensregelingen is er per saldo een voordeel van € 85.000. Dit betreft grotendeels kwijtscheldingen van belastingen die € 110.000 lager zijn dan begroot. Er is in 2022 minder kwijtschelding verleend dan in 2021. De kosten van kwijtschelding vallen onder de 100% kostendekkendheid van de rioolheffingen en afvalstoffenheffing. In 2021 was er al een daling ingezet in het aantal en volume van de toegekende kwijtschelding. Dit heeft voor 2022 niet geleid tot een bijstelling van het budget en ook in 2022 zet die daling door.

In 2022 is er een daling van 15 % ten opzichte van 2021.

671 Maatwerkdienstverlening 18+

De totale lasten voor Schuldhulpverlening en preventie zijn € 43.000 lager dan begroot. De werkelijke kosten van de ingekochte diensten bij de GKB waren € 97.000 lager dan begroot. Daar tegenover staat dat de bijdrage in het exploitatietekort van de GKB € 61.000 hoger is dan begroot. Voor de inzet van schuldhulpverlening is € 7.000 minder uitgegeven dan begroot.

672 Maatwerkdienstverlening 18-

Per saldo is er een voordeel binnen dit taakveld van € 366.000. Hieronder worden de grootste afwijkingen daarop toegelicht.

Jeugdzorg

Aan de voorkant is niet altijd exact in te schatten op welke zorgonderdelen jeugdhulp gaat worden ingezet. In 2022 was het extra lastig in te schatten omdat het woonplaatsbeginsel speelde. Bij het tussentijds bijstellen van de budgetten, bij de gemeenterapportages, zijn positieve bijstellingen gedaan van de budgetten. Deze bijstellingen blijken bij de jaarrekening uiteindelijk € 370.000 nadelig af te wijken van de realisatie.

Jeugdzorg-aanbieders hebben in 2022 slechts beperkt aanspraak gemaakt op de beschikbare transformatiebudgetten inkoop. Dit levert voor 2022 een voordeel op van € 200.000. Waar we transformeren, gebeurt dit via de reguliere budgetten.

Van het budget oplossen knelpunten in de zorg hadden we € 250.000 voor Yorneo gereserveerd i.v.m. verwacht financieel knelpunt. Dit betreft uitsluitend een reservering, op regioniveau wordt nog een besluit genomen hoe om te gaan met het verwachtte tekort. In 2022 is dit besluit nog niet genomen.

We hebben voor jeugd gewerkt aan de uitvoering van het herontwerp sociaal domein. Hier was een bedrag voor gereserveerd van € 100.000. Dit levert een voordeel op van € 100.000.

Jeugdhulpregio Drenthe

Het voordeel bedraagt € 203.000 en betreft de transformatiebudgetten vanuit de Jeugdhulpregio Drenthe. (JHRD). De transformatiebudgetten zijn regionaal en hiertegenover staat een nadeel bij de reserves, omdat deze middelen nog niet in 2021 worden onttrokken aan de Reserve transformatie jeugd.

682 Geëscaleerde zorg 18-

Jeugdbescherming

Waar we in 2021 een toename zagen van jeugdbeschermingsmaatregelen, zien we nu in 2022 een afname van deze maatregelen. Deze afname is te verklaren doordat Covid-19 minder speelde en het woonplaatsbeginsel dat voor Hoogeveen financieel positief heeft uitgekapt. Het voordeel bedraagt € 279.000.

Gezond en vitaal

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Lasten					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
110 Crisisbeheersing en brandweer	12	17	17	20	-3
510 Sportbeleid en activering	676	670	722	816	-94
520 Sportaccommodaties	5.929	6.299	6.383	6.173	210
610 Samenkracht en burgerparticipatie	3.009	3.098	3.518	3.456	62
620 Wijkteams	550	598	598	652	-54
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	2.754	3.474	2.940	2.622	318
671 Maatwerkdienstverlening 18+	17.580	17.201	18.377	17.746	631
681 Geëscaleerde zorg 18+	811	818	818	821	-3
710 Volksgezondheid	583	623	621	635	-14
Totaal lasten	31.904	32.799	33.995	32.941	1.054
Baten					
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
110 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0
510 Sportbeleid en activering	67	0	124	132	8
520 Sportaccommodaties	1.715	1.840	2.041	2.179	138
610 Samenkracht en burgerparticipatie	96	0	129	137	7
620 Wijkteams	6	0	0	0	0
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	80	0	0	22	22
671 Maatwerkdienstverlening 18+	1.023	530	628	626	-2
681 Geëscaleerde zorg 18+	1.353	210	1.021	2.004	984
710 Volksgezondheid	46	0	0	71	71
Totaal baten	4.385	2.580	3.943	5.170	1.227
Saldi					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
110 Crisisbeheersing en brandweer	12	17	17	20	-3
510 Sportbeleid en activering	610	670	598	685	-87
520 Sportaccommodaties	4.214	4.459	4.342	3.994	347
610 Samenkracht en burgerparticipatie	2.913	3.098	3.389	3.319	70
620 Wijkteams	544	598	598	652	-54
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	2.675	3.474	2.940	2.601	339
671 Maatwerkdienstverlening 18+	16.557	16.671	17.749	17.120	628
681 Geëscaleerde zorg 18+	-542	608	-202	-1.183	981
710 Volksgezondheid	537	623	621	563	58
Totaal saldi	27.520	30.219	30.052	27.770	2.281

Begrotingswijzigingen:

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
Jaarek.2021	Bestemming jaarrekeningresultaat 2021	268	
2	GemRap I	890	-153
3	GemRap II	38	-1.210

Toelichting op cijfers

510 Sportbeleid en activering

De lasten zijn € 94.000 hoger dan begroot. In Gemrap II hebben we een voordeel gemeld van € 124.000. Dit voordeel is gemeld naar aanleiding van een ontvangen bijdrage voor het sportakkoord. Per abuis was hierbij geen rekening gehouden met de verplichte uitgaven voor het sportakkoord. De overgebleven middelen uit 2022 mogen overgeheveld worden naar 2023. Hierdoor is er per saldo een nadeel van € 94.000.

520 sportaccommodaties

Per saldo is op dit taakveld een voordeel van € 347.000.

Spuk

De ontvangen Spuk-bijdrage van het Rijk is € 30.000 hoger uitgekomen dan begroot.

Binnensportaccommodaties

Per saldo is hier ten opzichte van de begroting een voordeel van € 117.000. Dit betreft:

- lagere onderhoudskosten € 108.000
- lagere lasten gas en elektra € 40.892
- lagere opbrengst huur € 82.442
- de schadekosten en -vergoedingen laten per saldo een voordeel zien van € 34.395

Zwembad

De exploitatie van het zwembad laat ten opzichte van de begroting een voordeel zien van € 122.000.

Dit betreft:

- lagere lasten gas en elektra € 62.000
- hogere baten € 26.000 (betreft met name hogere opbrengst voor zwemlessen)
- het restant van € 34.000 betreft diverse geringe voordelige afwijkingen van de overige exploitatie-lasten

Buitensportaccommodaties

De exploitatielasten van de buitensportaccommodaties komen per saldo € 78.000 lager uit dan begroot. Dit betreft met name lagere onderhoudslasten (€ 63.037). Het restant betreft diverse geringe voordelige afwijkingen.

610 Samenkracht en burgerparticipatie

Ten opzichte van de begroting zijn op dit taakveld de lasten € 70.000 lager uitgekomen dan vooraf was begroot. Door verschuiving van formatie binnen het totale budget van de SWW hebben we een voordeel van € 25.000 op het onderdeel 'welzijnswerk en algemeen maatschappelijk werk'.

Verder is er een voordeel van € 25.000 op de uitgaven voor 'mantelzorg'. In de begroting zijn de kosten overschat. Het restant betreft diverse geringe voordelige afwijkingen.

620 Wijkteams

Voor de dagbesteding van het project Domeinoverstijgend Samenwerken Hollandscheveld is voor € 73.000 aan kosten geboekt, terwijl hier € 25.000 voor begroot is. Dit geeft een nadeel van € 48.000. We hebben hiervoor een Spuk-bijdrage ontvangen, maar deze is geboekt op taakveld 671. Daarnaast hebben nog enkele kleine nadelen van € 6.000 waardoor we per saldo een nadeel hebben van € 54.000 op dit taakveld.

660 Maatwerkvoorziening Wmo

Dit taakveld betreft Wmo-voorzieningen zoals rolstoelen, hulpmiddelen, vervoer en woningaanpassingen. Op dit taakveld is een voordeel van € 339.000 gerealiseerd.

Tijdens het opstellen van de GemRap is het budget voorzichtigheidshalve met € 300.000 naar beneden bijgesteld. Door Covid-19 werd minder snel een beroep gedaan op deze voorzieningen. Dit blijkt een structureel gevolg van Covid-19.

671 Maatwerkdienstverlening 18+

Dit taakveld betreft de Wmo-voorzieningen zoals huishoudelijke hulp, dagbesteding, vervoer en begeleiding. Ten opzichte van de begroting na wijziging is op dit taakveld een incidenteel voordeel van € 628.000 gerealiseerd. Er is een positief resultaat bij huishoudelijke hulp en begeleiding van € 290.000 doordat er minder zorguren zijn afgenomen dan bij het opstellen van de begroting werd verwacht. Een verschil in zorguren van 1,6% positief. Daarnaast is sprake van lagere vervoerskosten van € 98.000. Verder is er een incidenteel voordeel van € 455.000 doordat er minder PGB's zijn afgegeven dan verwacht. Er is een incidenteel nadeel als gevolg van afrekeningen met zorgaanbieders over 2021 van € 220.000.

681 Geëscaleerde zorg 18+

Het taakveld Geëscaleerde zorg 18+ kent een positief resultaat van € 981.000. Dit resultaat is vooral ontstaan door de afrekening van beschermd wonen over 2022 en 2021. Het positieve resultaat is onder meer het gevolg van het openstellen van de Wet langdurige zorg voor mensen met psychiatrische problematiek. Hierdoor zijn veel cliënten uitgestroomd uit beschermd wonen.

710 Volksgezondheid

Het voordeel van € 58.000 is grotendeels ontstaan door een btw-compensatie van € 38.000 over de bijdrage aan de GGD Drenthe. Het restant betreft diverse geringe voordelige afwijkingen.

Werken aan werk

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Lasten					
050 Treasury	56	57	57	58	-1
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
310 Economische ontwikkeling	1.153	999	2.265	2.242	23
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6.259	1.030	3.473	1.270	2.203
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	1.699	1.244	1.521	1.434	87
340 Economische promotie	494	510	510	495	15
610 Samenkracht en burgerparticipatie	5	0	336	5	331
630 Inkomensregelingen	23.664	23.095	26.690	25.555	1.135
640 Begeleide participatie	21.646	21.096	21.823	21.991	-168
650 Arbeidsparticipatie	1.695	1.419	1.541	1.624	-83
Totaal lasten	56.672	49.451	58.217	54.674	3.543
Baten					
050 Treasury	2.528	2.528	1.685	1.686	1
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
310 Economische ontwikkeling	184	0	1.259	1.241	-19
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.414	1.226	4.467	1.296	-3.171
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	792	481	758	577	-181
340 Economische promotie	9	6	6	9	3
610 Samenkracht en burgerparticipatie	5	0	336	7	-328
630 Inkomensregelingen	20.833	20.574	18.740	18.709	-31
640 Begeleide participatie	12	0	0	0	0
650 Arbeidsparticipatie	211	0	60	21	-39
Totaal baten	31.987	24.816	27.312	23.547	-3.765
Saldi					
050 Treasury	-2.472	-2.471	-1.628	-1.629	0
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
310 Economische ontwikkeling	969	999	1.006	1.002	4
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.155	-196	-994	-26	-968
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	907	762	762	857	-95
340 Economische promotie	485	503	503	486	18
610 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	-3	3
630 Inkomensregelingen	2.831	2.520	7.950	6.846	1.104
640 Begeleide participatie	21.635	21.096	21.823	21.991	-169
650 Arbeidsparticipatie	1.484	1.419	1.481	1.603	-122
Totaal saldi	24.685	24.635	30.904	31.128	-223

Begrotingswijziging:

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
2	GemRap I	598	2.604
3	GemRap II	5.003	-1.137
Jaarrek.2021	Actualisatie grondexploitatie	2.443	-3.241
Adm.wijz.	Correctie lasten/baten vluchtelingen Oekraïne	672	-672

Toelichting op cijfers

Lasten:*320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur*

Fysieke bedrijfsinfrastructuur kent een voordeel van € 2.203.000 ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dat de lasten lager uitvallen komt met name door uitgestelde kosten grondwerk in het complex Riegmeer. Het inrichtingsplan voor Riegmeer wordt aangepast als gevolg van de aangetroffen beschermde soorten. De paragraaf Grondbeleid licht dit nader toe.

330 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Dit voordeel € 87.000 op de lasten bestaat uit twee onderdelen namelijk; Subsidie organisatie Stib, STiB is per 31 december 2020 opgeheven en daarom is er geen subsidie verleend in 2022 dit resulteert in een voordeel van € 50.000. Investeringsregeling Dutch Techzone, Hier zijn de communicatiekosten niet aan de deelnemende gemeenten doorberekend maar vanuit de bedrijvenregeling betaald. Ook is hier In verband met de nasleep van Covid-19 in 2022 geen fysiek evenement georganiseerd. Dit resulteert in een voordeel van € 37.600.

610 Samenkracht en burgerparticipatie

We hebben voor de nieuwe wet inburgering € 328.000 ontvangen van het Rijk. Dit zijn geormerkte middelen. Omdat we deze middelen niet hebben uitgegeven (zie nadeel bij baten € 328.000), zijn ze overgeboekt naar 2023.

630 Inkomensregelingen

In 2022 is de regeling energietoeslag uitgevoerd. De rijksmiddelen (€ 4.964.000) zijn toegevoegd aan de begroting. in 2022 is daarvan € 3.620.000 uitgegeven. Het voordeel van € 1.344.000 zal via het bestemmingsvoorstel naar 2023 worden gebracht om de energietoeslag 2022 nog van te betalen. Verder is er nog een verschil van € 209.000 nadeel dit is voornamelijk een nadeel op het onderdeel Bijzondere bijstand hier is meer aanspraak op gemaakt.

640 Begeleide participatie

In 2022 kent het budget begeleide participatie een nadeel van € 168.000 dit wordt veroorzaakt door: Bij de sociale werkvoorziening is een nadeel ontstaan van € 209.000 dit is als volgt te verklaren afrekening van het groenbeheer € 154.000 en de ophoging vanuit de septembercirculaire 2022 € 105.000 en een voordeel van € 50.000 op onder andere de vervoerskosten WSW. De post beschut werken laat een nadeel zien van € 43.000. De post herontwerp sociaal domein laat een voordeel zien van € 96.000. Ook is er op de post door belasting directe interne kosten een nadeel van € 12.000.

650 Arbeidsparticipatie

In 2022 is er aan arbeidsparticipatie een nadeel ontstaan van € 83.000 dit is te verklaren door diverse kleine verschillen zoals: Belastbaarheidsonderzoeken UWV € 6.000 nadeel, Individuele scholingsprojecten € 28.000 nadeel, kosten kinderopvang € 11.000 voordeel, Onvoorzien € 12.000 nadeel, Nieuwkomers € 32.000 nadeel, SWO-kostenverdeling € 16.000 nadeel.

Baten:*320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur*

Fysieke bedrijfsinfrastructuur kent een nadeel van € 3.171.000 ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dat de baten lager uitvallen komt met name door een lagere winstneming en lagere verkopen op de complexen Noord B en Buitenvaart I, Buitenvaart II noordelijk blok en Stationsgebied deelgebied A. Per saldo kent de fysieke bedrijfsinfrastructuur een nadeel van € 968.000. De paragraaf Grondbeleid licht dit nader toe.

330 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

We hebben hier een opbrengst van € 180.000 begroot voor de toerekening van salariskosten aan het project Regiodeal Zuid Oost Drenthe. Deze opbrengst is echter verantwoord onder de taakveld overhead.

610 Samenkracht en burgerparticipatie

We hebben voor de nieuwe wet inburgering € 328.000 ontvangen van het Rijk. Dit zijn geormerkte middelen. Omdat we deze middelen niet hebben uitgegeven (zie voordeel bij lasten € 331.000), zijn ze overgeboekt naar 2023.

650 Arbeidsparticipatie

We hebben hier een opbrengst begroot voor de door belasting van inburgeringskosten naar omliggende gemeente echter stond deze baat te hoog in de boeken nadeel € 39.000.

Bruisend Hoogeveen

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Lasten					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
340 Economische promotie	334	431	457	382	75
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	2.630	2.373	2.492	1.942	550
540 Musea	29	30	30	30	0
550 Cultureel erfgoed	76	69	114	138	-24
560 Media	34	33	34	34	0
570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	72	104	109	94	15
Totaal lasten	3.175	3.041	3.237	2.621	616
Baten					
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
340 Economische promotie	31	19	19	21	3
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	121	119	119	132	13
540 Musea	0	0	0	0	0
550 Cultureel erfgoed	11	1	1	9	8
560 Media	0	0	0	0	0
570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	13	13	13	13	0
Totaal baten	176	151	151	175	24
Saldi					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
340 Economische promotie	303	412	438	360	78
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	2.508	2.255	2.373	1.811	563
540 Musea	29	30	30	30	0
550 Cultureel erfgoed	65	69	114	130	-16
560 Media	34	33	34	34	0
570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	60	92	96	81	15
Totaal saldi	2.999	2.891	3.086	2.447	640

Begrotingswijzigingen:

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
Jaarrek.2021	Bestemming jaarrekeningresultaat 2021	157	
2	GemRap I	6	
3	GemRap II	33	

Toelichting op cijfers

340 Economische promotie

Marketing

In de begroting is een bedrag van € 50.000 opgenomen voor marketingdoeleinden om samen met ondernemers en Binnenstad Hoogeveen een nieuwe impuls aan marketing in Hoogeveen te geven. Het budget is niet besteed. Voor het plan van aanpak is het voornemen een externe procesbegeleider in te zetten, maar dit is in 2022 nog niet geëffectueerd.

In de jaarrekening wordt een bestemmingsvoorstel opgenomen om van het overgebleven budget € 25.000 te bestemmen voor 2023 voor de inzet van een externe procesbegeleider.

Subsidie Evenementen en Punt H

De uitgaven in verband met Evenementensubsidies en de uitgaven Punt H zijn respectievelijk € 18.000 en € 7.000 lager dan begroot. De opstart na de twee Covid-19 jaren heeft hier nog invloed gehad.

530 Cultuurpresentatie, cultuurproductie

Subsidie Stichting Cultuurhuis (Tamboer en Podium)

Vanwege een te hoge reserve bij Stichting Cultuurhuis is bij de vaststelling van de subsidie 2021 € 457.000 teruggevorderd van de eerder verleende subsidie. De terugvordering is gebaseerd op de Algemene Subsidieverordening Hoogeveen 2021 waarin de toegestane maximale reservestand van een gesubsidieerde instelling is vastgelegd.

Gebouw gebonden kosten Scala, Tamboer

Door met name lagere onderhoudskosten zijn de gebouw gebonden kosten bij Scala € 6.000 en bij de Tamboer € 32.000 lager dan begroot. Voor de Tamboer is er gekozen om het buitenschilderwerk uit te stellen gezien de huidige onderhoudstoestand. Dit is een incidentele onderschrijving.

Muziek, cultuur, kunst

Bij Muziek, cultuur en kunst is het incidentele budget van € 66.000, bestemd voor theatervoorstelling Boer Koekkoek en projecten in het kader van het Van Gogh Hoogeveen, niet uitgegeven. Diverse projecten waren in ontwikkeling maar waren nog niet zover dat er al een verzoek voor een financiële bijdrage bij de gemeente is ingediend. Van deze projecten is bekend dat het verzoek in 2023 komt. In de jaarrekening wordt daarom een bestemmingsvoorstel opgenomen om het overgebleven bedrag van € 66.000 hiervoor te bestemmen voor 2023.

Daarnaast zijn er hogere kosten in verband met een subsidie van € 15.000 voor project De Wijk de Wereld in de wijk Wolfsbos in Hoogeveen. Deze wordt door inkomsten van de provincie gedekt (subsidie Culturele Impuls).

550 Cultureel Erfgoed

Door vervanging van de houten kap en het rietwerk van korenmolen De Zwaluw aan de Van Echten straat, zijn de onderhoudskosten incidenteel € 25.000 hoger ten opzichte van de GemRap. Dit wordt deels gecompenseerd door hogere inkomsten van € 8.000.

De werkzaamheden van de molen zijn een jaar later uitgevoerd dan gepland door verkrijgbaarheid van materialen en mankracht. Ook bleek tijdens de uitvoering dat het houtwerk erger was aangetast dan werd aangenomen.

Aantrekkelijk wonen

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
	2021	2022	2022	2022	
		voor wijziging	na wijziging		
Lasten					
030 Beheer overige gebouwen en gronden	589	515	510	532	-22
050 Treasury	162	140	140	131	9
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
810 Ruimtelijke ordening	1.277	1.136	1.136	1.223	-87
820 Grondexpl. (niet-bedrijventerreinen)	5.578	4.981	3.946	5.499	-1.553
830 Wonen en bouwen	2.943	3.239	4.121	4.877	-756
Totaal lasten	10.549	10.013	9.854	12.261	-2.407
Baten					
030 Beheer overige gebouwen en gronden	296	218	260	335	75
050 Treasury	129	120	120	113	-7
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
810 Ruimtelijke ordening	157	90	21	72	50
820 Grondexpl. (niet-bedrijventerreinen)	6.073	5.607	5.242	5.133	-109
830 Wonen en bouwen	1.825	922	2.003	3.040	1.037
Totaal baten	8.481	6.956	7.645	8.692	1.047
Saldi					
030 Beheer overige gebouwen en gronden	293	297	251	197	54
050 Treasury	33	21	21	18	3
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
810 Ruimtelijke ordening	1.119	1.046	1.115	1.151	-36
820 Grondexpl. (niet-bedrijventerreinen)	-495	-625	-1.295	366	-1.661
830 Wonen en bouwen	1.118	2.317	2.118	1.837	281
Totaal saldi	2.068	3.057	2.210	3.568	-1.358

Begrotingswijzigingen:

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
2	GemRap I		166
3	GemRap II	878	-1.220
Jaarrek.2021	Actualisatie grondexploitatie	-1.035	365

Toelichting op cijfers

Lasten

030 Beheer overige gebouwen en gronden

De overschrijding op de lasten betreft diverse geringe afwijkingen.

810 Ruimtelijke ordening

De overschrijding bij de lasten van € 87.000 houdt voor een groot deel direct verband met de extra bate van € 50.000. Dit betreft de anterieure overeenkomsten. Resteert per saldo een overschrijding van € 37.000 en wordt veroorzaakt door meer kosten van € 20.000 (nadeel) voor planologische procedures. Verder zijn er € 16.000 (nadeel) meer interne kosten doorbelast.

820 Grondexploitaties

De lasten liggen € 1.553.000 hoger dan begroot. Voor nadere uitleg verwijzen we u naar de paragraaf Grondbeleid.

830 Wonen en bouwen

Per saldo hebben we een nadeel van € 756.000 op de lasten van dit taakveld. We hebben een nadeel van € 1,269 miljoen omdat kosten die waren begroot op de investeringen Stadscentrum zijn verantwoord in de exploitatie. Dit betreffen kosten voor het verstrekken van transformatiesubsidies en subsidies voor gevelverbetering stadscentrum. Deze kosten mogen op basis van de BBV-voorschriften niet opgenomen worden onder investeringen. Hier staan ook baten tegenover.

We hebben minder lasten van € 384.000 voor de proeftuin verduurzamen woningen. Dit betreft een ontvangen subsidie van € 450.000. Van deze subsidie is in 2022 € 66.000 besteed. Het restant gaat over naar 2023. Hetzelfde geldt voor de ontvangen subsidies voor een woonplan (€ 415.000). Van deze subsidie is € 49.000 besteed in 2022. Het restant van € 366.000 gaat over naar 2023. Hiertegenover staan hogere lasten voor actualisatie woonvisie (€ 48.000), doorbelaste interne kosten (€ 32.000), advieskosten omgevingsvergunningen (€ 20.000), niet begrote bestemmingsplanprocedure onderzoeken (€ 72.000) en hogere kapitaallasten (€ 65.000).

Baten

030 Beheer overige gebouwen en gronden

Er heeft een herwaardering plaatsgevonden van kavel Erflanden van ruim € 83.000. Verder zijn er een aantal tegenvallende (verhuur-)opbrengsten die het verschil (€ 75.000) verklaren.

810 Ruimtelijke ordening

De hogere baten € 50.000 betreffen niet begrote opbrengsten anterieure overeenkomsten.

820 Grondexploitaties

De baten liggen € 109.000 lager dan begroot. Voor nadere uitleg verwijzen we u naar de paragraaf Grondbeleid.

830 Wonen en bouwen

We hebben een voordeel van € 1,037 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door de verantwoording van de ontvangen subsidie voor Stadscentrum van € 1,6 miljoen (zie ook toelichting bij lasten).

De lagere baten betreffen subsidies die overgeheveld worden naar 2023 (verduurzamen woningen € 384.000 en woonplan € 366.000). Hiertegenover staan hogere ontvangen baten voor omgevingsvergunningen (€ 178.000) doordat in 2022 vergunningen zijn verleend voor enkele grotere bouwplannen. En omdat de verwachte datums van inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wkb (Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) zijn uitgesteld en daarmee ook de bijbehorende minder inkomsten van de leges.

Krachtige wijken en dorpen

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
	2021	2022	2022	2022	
		voor wijziging	na wijziging		
Lasten					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
120 Openbare orde en veiligheid	12	15	15	14	1
570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.208	5.440	5.529	5.246	283
610 Samenkracht en burgerparticipatie	780	903	945	834	111
750 Begraafplaatsen en crematoria	608	574	569	570	-1
Totaal lasten	6.608	6.933	7.059	6.664	395
Baten					
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
120 Openbare orde en veiligheid	0	0	1	1	0
570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	121	77	99	119	19
610 Samenkracht en burgerparticipatie	128	46	123	176	53
750 Begraafplaatsen en crematoria	1.223	947	1.197	1.234	38
Totaal baten	1.472	1.070	1.420	1.530	110
Saldi					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
120 Openbare orde en veiligheid	12	15	14	13	1
570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.086	5.363	5.429	5.127	302
610 Samenkracht en burgerparticipatie	652	856	822	658	164
750 Begraafplaatsen en crematoria	-615	-373	-627	-664	37
Totaal saldi	5.136	5.863	5.639	5.134	505

Begrotingswijzigingen:

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
Jaarrek.2021	Bestemming jaarrekeningresultaat 2021	119	
2	GemRap I	-53	-267
3	GemRap II	60	-83

Toelichting op cijfers

570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Lasten:

Beheer openbare ruimte groen

Op het budget onderhoud openbaar groen algemeen houden we incidenteel € 219.000 over. Dit betreft 8% van het totale beschikbare budget. Vanwege verminderde capaciteit (ziekte) hebben we niet alle werkzaamheden kunnen voorbereiden en uitvoeren.

Verder is er een incidenteel voordeel van € 50.000. Het voordeel is ontstaan doordat de werkzaamheden met betrekking tot het opstellen van een bomenbeheerplan niet heeft plaatsgevonden. Wanneer de werkzaamheden niet -alsnog- in 2023 worden uitgevoerd voldoen we niet aan de vereisten die de commissie BBV stelt voor het hebben van actuele beheerplannen van de kapitaalgoederen. Wij willen daarom deze middelen bestemmen voor 2023 (zie Jaarrekening in kort bestek).

Ook houden we € 16.000 over op de post 'Herstel beschoeiing vijvers'. Het was de bedoeling hiervoor een plan voor de beschoeiingen op te stellen, maar dat is vanwege oponthoud in de digitalisering van het areaal (uitbreiding modules iAsset) niet gelukt. Deze werkzaamheden worden doorgeschoven naar 2023.

Openbare speelvoorzieningen en speeltuinen

Er is een incidenteel voordeel van € 16.000. Dit voordeel komt voornamelijk doordat er in 2022, op basis van de uitgevoerde veiligheidsinspectie, geen grote en dure reparaties/aanpassingen zijn uitgevoerd.

De Smederijen en Vitaal Platteland

Bij de Smederijen is er aan de lastenkant een incidenteel voordeel van € 21.000

Het voordeel is ontstaan doordat in 2022 geen uitvoering is gegeven aan het project 'spelen in de buurt' in de wijk Kattouw. We willen € 10.000 voor 2023 bestemmen om uitvoering te kunnen geven aan het project 'spelen in de buurt' (zie Jaarrekening in kort bestek). Met deze middelen hebben we een 'startbudget' waarmee we deel kunnen nemen aan het project 'Lokale Aanpak Buitenspelen'. Wanneer hieraan geen uitvoering wordt gegeven verwachten we de problemen in de wijk niet op te kunnen lossen. Daarnaast laten verschillende posten binnen de Smederijen een voordeel zien van € 11.000.

Binnen dit taakveld 570 is sprake van een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie de Wolden Hoogeveen van € 37.000.

Baten:

De baten laten een voordeel zien van € 4.000 vanwege ontvangen schadevergoedingen. Daarnaast hebben de hogere baten van € 15.000 voornamelijk betrekking op ontvangen bijdragen voor het herinrichten van een gezamenlijk speelplein van 't Sterretje en de Maankabouter. Hier tegenover staan kosten.

610 Samenkracht en burgerparticipatie

Lasten:

Onderhoud buurthuizen

Op het budget onderhoud buurthuizen houden we incidenteel € 111.000 over. Dit betreft 16% van het totale beschikbare budget. Het grote voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er minder aan gepland onderhoud is gedaan.

Door de trage voortgang van verduurzaming heeft het bestuur van de Weideblik eerder dan gepland uit eigen middelen LED-verlichtingsarmaturen aangeschaft. Hierdoor hebben wij een voordeel van € 20.000.

Verder is er voor het buurthuis Salawaku niet tijdig een aanbieding ontvangen voor het vervangen van de cv-ketels. Er wordt nog nader onderzocht of het een duurzame oplossing kan worden. Voor het vervangen van de cv-ketels stond een raming van € 20.000 opgenomen.

Ook heeft de geplande renovatie van de kleedkamers in het buurtgebouw De Cirkel geen doorgang kunnen vinden. Dit omdat er onvoldoende capaciteit was bij installateurs en aannemers. Eveneens is

het vervangen van meerdere paneelwanden niet doorgedaan omdat deze nog in redelijk conditie verkeren. De totale geraamde kosten hiervoor waren ongeveer € 70.000.

Buurtwerk algemeen

De lasten vallen ongeveer € 20.000 hoger uit dan vooraf was begroot. Dit heeft te maken met een in 2021 ontvangen subsidie die is overgeheveld naar 2022 voor 'Steuntje in de Rug Buurthuizen' welke in dat jaar is uitbetaald aan de betreffende partijen. Dit heeft dus een extra 'last' tot gevolg welke vooraf niet was begroot.

Baten:

MFC Krakeel

Door de harmonisatiewet van de kinderopvang is er huur ontvangen voor gebruik van 2 zalen door de gebruiker Kinderopvang Spelerwijs. Er wordt wettelijk geen onderscheidt meer gemaakt tussen peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. De commerciële partij Kinderopvang Spelerwijs Hoogeveen is hierop ingesprongen en deze partij betaald nu jaarlijks huur. In 2022 is de achterstallige huur (€ 27.000) van 2021 ontvangen.

Onderzoek maatschappelijke voorzieningen

De gemeente heeft een deel (€ 11.000) van de provinciale subsidie ontvangen voor het onderzoek om buurthuis 't Vonder onder te brengen in gebouw de Open Deur. Tegenover dit deel van de ontvangen bijdrage staan kosten. We zijn in gesprek met beide besturen en Plaatselijk Belang Elim om te onderzoeken wat de (samenwerkings-)mogelijkheden zijn. De Provincie heeft ingestemd met verlenging van het project tot uiterlijk december 2023.

Buurtwerk algemeen

Er is in 2021 een bedrag van € 19.000 aan provinciale subsidie overgeheveld naar 2022 en tevens ook een bedrag van € 4.000 overgeheveld naar 2023 i.v.m. nog niet uitbetaalde subsidies aan een aantal buurthuizen. Per saldo dus een 'extra' bate van € 15.000 ten op zichte van de begroting. In 2023 zullen de overgehevelde bedragen worden uitbetaald aan de betreffende buurthuizen.

750 Begraafplaatsen en crematoria

Baten:

Begraafplaatsenrechten

Bij de 1e GemRap 2022 is er een verwachte meeropbrengst door meer verlengingen grafrechten door aflopende termijnen gemeld van € 255.000 en verwerkt via een begrotingswijziging. Ten opzichte van deze gewijzigde begroting is er nu per saldo een incidenteel voordeel van € 38.000. De hogere opbrengst wordt met name veroorzaakt door de verlenging van rechten in verband met verlopen termijnen. Er is nog steeds sprake van een inhaalslag van verlenging van grafrechten in verband met verlopen termijnen.

Veilige bereikbaarheid

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Lasten					
063 Parkeerbelasting	8	11	11	7	4
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
210 Verkeer en vervoer	7.532	7.803	8.793	8.701	92
220 Parkeren	666	713	769	713	56
250 Openbaar vervoer	431	386	417	441	-24
570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	298	285	284	273	11
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	11	15	15	18	-3
Totaal lasten	8.947	9.214	10.290	10.152	138
Baten					
063 Parkeerbelasting	2.056	2.618	2.361	2.448	87
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
210 Verkeer en vervoer	357	133	226	215	-11
220 Parkeren	1	0	0	14	14
250 Openbaar vervoer	110	110	110	116	6
570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	19	21	21	27	6
Totaal baten	2.543	2.882	2.718	2.819	102
Saldi					
063 Parkeerbelasting	-2.048	-2.607	-2.350	-2.441	91
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
210 Verkeer en vervoer	7.176	7.670	8.567	8.486	82
220 Parkeren	665	713	769	700	70
250 Openbaar vervoer	320	276	307	325	-17
570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	298	285	284	273	11
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	-8	-6	-6	-10	4
Totaal saldi	6.404	6.332	7.574	7.333	241
Begrotingswijzigingen					
Wijziging	Omschrijving			Lasten	Baten
2	GemRap I			989	114
3	GemRap II			89	50

Toelichting op cijfers

063 Parkeerbelasting

Baten

We hebben een voordeel van € 87.000 op de parkeerinkomsten. Bij de GemRap hebben we de begroting bijgesteld voor de tegenvallende parkeerinkomsten in de eerste maanden (door Covid-19). De inkomsten hebben zich echter beter hersteld dan verwacht. We gaan ervan uit dat de effecten van Covid-19 na 2022 niet meer merkbaar zijn.

210 verkeer en vervoer

Lasten

Per saldo hebben we een voordeel van € 92.000 op de lasten.

Op het budget onderhoud wegen houden we incidenteel € 58.000 over. Dit betreft 2% van het beschikbare budget voor het onderhouden van wegen. Een deel van de uitvoering was uitgesteld tot het vierde kwartaal, vanwege de extreme en onverwachte ontwikkelingen in de markt. Vervolgens is bij de eindafrekening gebleken dat een aantal deelprojecten voordeliger zijn uitgevallen dan verwacht.

Op het beheerbudget voor kunstwerken is een groot deel van het budget niet ingezet. De werkzaamheden zijn minder geweest dan verwacht. Ook zijn er minder storingen (5 in plaats van 15 in 2021) en incidenten geweest. Dit geeft een voordeel van € 39.000.

Daarnaast hebben we een voordeel van € 84.000 op de kapitaallasten. Door het nog niet volledig afronden van investeringen in 2021 wordt er een jaar later afgeschreven (vanaf 2023).

We hebben een nadeel van € 66.000 voor de interne doorberekening van personeelskosten. Verder zijn er nog wat diverse kleine nadelen van per saldo € 23.000.

220 Parkeren

We hebben een voordeel van € 56.000 op de lasten. Dit wordt voor € 44.000 veroorzaakt door lagere kosten voor parkeerservice. Verder zijn er nog diverse kleine voor- en nadelen van per saldo € 12.000 voordeel.

Duurzamer Hoogeveen

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
	2021	2022	2022	2022	
		voor wijziging	na wijziging		
Lasten					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
120 Openbare orde en veiligheid	39	56	56	39	17
310 Economische ontwikkeling	230	0	4.607	254	4.353
570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5	4	4	4	0
720 Riolering	3.024	3.145	3.190	3.054	136
730 Afval	5.975	5.913	5.625	5.856	-231
740 Milieubeheer	3.122	1.983	3.426	2.351	1.075
Totaal lasten	12.396	11.101	16.909	11.557	5.352
Baten					
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
120 Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	0
310 Economische ontwikkeling	230	0	4.607	243	-4.365
570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0
720 Riolering	4.900	4.942	5.210	4.913	-297
730 Afval	7.194	7.118	6.830	6.807	-23
740 Milieubeheer	1.488	13	1.423	577	-846
Totaal baten	13.811	12.073	18.071	12.540	-5.531
Saldi					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
120 Openbare orde en veiligheid	39	56	56	39	17
310 Economische ontwikkeling	0	0	0	11	-11
570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5	4	4	4	0
720 Riolering	-1.875	-1.797	-2.020	-1.859	-161
730 Afval	-1.218	-1.205	-1.205	-951	-254
740 Milieubeheer	1.635	1.969	2.003	1.774	230
Totaal saldi	-1.416	-972	-1.161	-983	-178

Begrotingswijzigingen

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
2	GemRap I	-85	-101
3	GemRap II	2.744	-2.747
Adm.wijz.	Administratieve wijziging waterstofwijksubsidie	311	-311
Adm.wijz.	Correctie lasten/baten energietransitie	2.838	-2.838

Toelichting op cijfers

310 Economische ontwikkeling

Zowel de lasten als de baten pakken € 4,3 miljoen lager uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de onderstaande projecten.

- Voor het project Heavenn is voor 2022 een beschikbare subsidie begroot van € 104.000. De kosten voor het project bedragen in 2022 afgerond € 18.000. Het restant is overgeboekt naar 2023.
- Voor het project Proeftuin aardgasvrije wijken is voor 2022 een Rijkssubsidie beschikbaar van € 3.993.000. Hiervoor hebben we in 2022 • € 159.000 aan kosten gemaakt. Het restant van € 3.834.000 is overgeboekt naar 2023.
- Voor het project Provinciale subsidie waterstofwijk is voor 2022 een subsidie beschikbaar van € 510.000. De kosten voor het project bedragen in 2022 € 36.000. Het restant € 474.000 is overgeboekt naar 2023.

720 Riolering

Lasten:

Op de lasten van de riolering is € 135.000 minder uitgegeven dan begroot. Deze lagere kosten zijn met name ontstaan doordat er minder inspecties zijn uitgevoerd en als gevolg hiervan zijn er minder kosten aan onderhoud van het riool geweest.

Baten:

De baten zijn per saldo € 297.000 lager uitgevallen ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit komt met name door een lagere onttrekking aan de egalisatievoorziening riolering van € 366.000. Daarnaast is er een hogere niet geraamde bijdrage ontvangen van € 39.000 van de gemeente Meppel voor werkzaamheden in het kader van Regionale adaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Fluvius. Verder hebben wij voor diverse rioolaansluitingen een niet geraamde bijdrage van € 30.000 ontvangen. Deze kunnen we niet exact voorspellen. Tegenover deze bijdragen staan kosten. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

730 Afval

Per saldo hebben we een nadeel van € 254.000 op het taakveld afval ten opzichte van de begroting. Dit nadeel is ontstaan door:

Op basis van de 100% kostendekking wat we voor afval hanteren storten we € 168.00 meer in de voorziening dan was begroot. Daarnaast hadden we een stelpost van € 257.000 opgenomen waarbij de GemRap geen rekening is gehouden. Totaal levert dit een nadeel op van € 425.000.

- Door een lagere opbrengst van de inzameling van glas hebben we hier een nadeel van € 26.000.
- Voordeel van € 96.000 door lagere inzameling- en verwerkingskosten van GFT, restafval en grof huishoudelijk afval. Dit komt doordat er minder tonnage is ingezameld.
- Na aftrek van de kosten van de inzameling voor oud papier en karton hebben we hier een nadeel van € 4.000. Bij de GemRap zijn we per abuis uitgegaan van voordeel van € 54.000. Dit geeft in de jaarrekening een nadeel van € 58.000.
- Bij de milieustraat hebben we een voordeel van € 79.000 wat wordt veroorzaakt door lagere inzameling- en verwerkingskosten. Deze kosten zijn lager omdat er minder tonnages zijn aangeleverd dan was begroot.
- Er is uiteindelijk minder verpakkingsmateriaal (PMD) afgekeurd waar rekening mee werd gehouden in de GemRap. Dit levert een voordeel op van € 24.000. Daarnaast is de opbrengst voor het afval hoger geworden wat een voordeel oplevert van € 55.000.
- Verder zijn er nog wat kleine verschillen in onder andere de inzameling van textiel, het afvalkaderplan, containerbeheer et cetera wat per saldo een voordeel oplevert van € 25.000.

740 Milieubeheer

Drents Energie Loker

Als penvoerder van het Drents Energie Loker hebben we voor het project RRE nog een bijdrage terug ontvangen van € 50.000 van diverse gemeenten welke niet was opgenomen in de begroting.

Regeling Energie Reductie

De regeling Energie Reductie is door het ministerie voor Hoogeveen definitief vastgesteld op € 2.710.000. De niet bestede middelen van € 171.000 kunnen hiermee vrijvallen.

Verschillende kleine afwijkingen geven per saldo nog een voordeel van € 9.000.

In kort bestek is een bestemmingsvoorstel opgenomen om de in 2022 ontvangen decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Klimaatakkoord vanuit de Meicirculaire 2022 van € 351.337 te bestemmen voor 2023 voor de uitvoering van het (te actualiseren) plan van aanpak energietransitie. Deze ontvangst is opgenomen bij de algemene uitkering in het programma algemene dekkingsmiddelen.

Veilig Hoogeveen

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
	2021	2022	2022	2022	
		voor wijziging	na wijziging		
Lasten					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
110 Crisisbeheersing en brandweer	2.571	2.758	2.770	2.745	25
120 Openbare orde en veiligheid	1.367	1.114	1.116	1.173	-57
620 Wijkteams	111	93	93	117	-24
Totaal lasten	4.049	3.966	3.980	4.034	-54
Baten					
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
110 Crisisbeheersing en brandweer	10	0	0	13	13
120 Openbare orde en veiligheid	232	3	3	-33	-37
620 Wijkteams	17	0	0	21	21
Totaal baten	259	3	3	1	-3
Saldi					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
110 Crisisbeheersing en brandweer	2.561	2.758	2.770	2.732	38
120 Openbare orde en veiligheid	1.135	1.111	1.113	1.206	-93
620 Wijkteams	93	93	93	96	-3
Totaal saldi	3.790	3.963	3.977	4.034	-57

Begrotingswijzigingen:

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
2	GemRap I	19	
3	GemRap II	-5	

Toelichting op cijfers

110 Crisisbeheersing en brandweer

Op dit onderdeel vallen de lasten per saldo € 38.000 lager uit. Dit komt voornamelijk door een voordeel van € 32.000 op voor het onderzoek naar een nieuwe brandweerkazerne. De noodzakelijke onderzoeken voor dit project zijn in 2022 nog niet afgerond en zullen deze in 2023 worden voortgezet. Er moet nog vervolg komen voor het locatie en milieukundige onderzoek. Verder is er op huisvesting brandweer € 3.000 minder uitgegeven dan verwacht en de bijdrage aan de Veiligheidsregio Drenthe is € 3.000 lager uitgevallen dan begroot.

120 Openbare orde en veiligheid

De lasten zijn € 57.000 hoger dan begroot en de baten € 36.000 lager, dus per saldo een nadeel van € 93.000. In de eerste plaats zijn de kosten van de lijkschouwingen € 6.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit geldt ook voor de post 'rampenbestrijding' hier waren de kosten € 8.000 hoger uitgevallen dan was verwacht. Verder is bij het onderdeel 'openbare orde en veiligheid' een overschrijding

van € 64.000 ontstaan. Dit komt door niet verwachte extra werkzaamheden alsook dat wij een groot bedrag moeten terugbetalen aan het Rijk t.b.v. 'niet besteedde gelden' t.b.v. inzet van personeel in kader van de corona handhaving. Deze gelden hadden wij van het Rijk voor dit doel ontvangen maar zijn - ten dele - niet besteed en moet worden terugbetaald. Tenslotte zijn de doorberekende kosten vanuit de SWO € 15.000 hoger uitgevallen dan verwacht.

Zichtbaar en transparant bestuur

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
	2021	2022	2022	2022	
		voor wijziging	na wijziging		
Lasten					
010 Bestuur	3.349	3.144	3.553	3.460	93
020 Burgerzaken	1.825	1.687	1.856	1.838	18
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	0	0	0	0	0
610 Samenkracht en burgerparticipatie	80	170	4.814	6.113	-1.299
Totaal lasten	5.254	5.003	10.224	11.411	-1.187
Baten					
010 Bestuur	774	168	170	997	827
020 Burgerzaken	736	668	787	776	-11
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	0	0	0	0	0
610 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	9.969	11.314	1.345
Totaal baten	1.510	836	10.926	13.087	2.161
Saldi					
010 Bestuur	2.575	2.976	3.382	2.463	919
020 Burgerzaken	1.088	1.020	1.069	1.062	7
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	0	0	0	0	0
610 Samenkracht en burgerparticipatie	80	170	-5.155	-5.201	45
Totaal saldi	3.744	4.167	-703	-1.676	973

Begrotingswijzigingen

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
2	GemRap I	195	-114
3	GemRap II	-4.944	-7
Adm.wijz.	Correctie lasten/baten vluchtelingen Oekraïne	9.969	-9.969

Toelichting op cijfers

010 Bestuur

We hebben een voordeel van per saldo € 919.000. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere storting in de APPA-voorziening. Voorgaande jaren saldeerden we de toevoeging en onttrekking aan de voorziening, maar op basis van de BBV-voorschriften moeten hiervan aparte boekingen maken wat de verschillen bij de lasten en baten verklaard. De toevoeging of onttrekking aan de APPA-voorziening wordt jaarlijks bepaald op basis van o.a. loon- en renteontwikkeling en levensverwachting. Hierdoor is het vooraf niet goed in te schatten wat de hoogte van de voorziening moet zijn.

610 Samenkracht en burgerparticipatie

We hebben een voordeel van per saldo € 45.000. In het 'asielzoekerscentrum Hoogeveen' worden vluchtelingen en asielzoekers opgevangen. De voor 2022 totaal begrote kosten waren € 170.000. Hiervan hebben we € 95.000 besteed aan personele kosten en de huurkosten van een pand voor het lesgeven van asielzoekerskinderen op een PO-school. Dat is € 75.000 minder dan begroot. Daarnaast zijn er nog kleine nadelen tezamen € 30.000.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
	2021	2022	2022	2022	
		voor wijziging	na wijziging		
Lasten					
050 Treasury	174	463	231	440	-209
061 OZB woningen	374	385	432	440	-8
062 OZB niet-woningen	178	168	168	186	-18
064 Belastingen overig	312	321	321	325	-4
070 Alg. uitkering en ov.uitk.gem.fonds	0	0	0	0	0
080 Overige baten en lasten	1	-226	-226	6	-232
340 Economische promotie	0	0	0	0	0
Totaal lasten	1.040	1.111	926	1.397	-471
Baten					
050 Treasury	465	281	482	514	32
061 OZB woningen	8.895	9.191	9.441	9.457	16
062 OZB niet-woningen	6.423	6.286	6.516	6.563	48
064 Belastingen overig	44	87	82	115	33
070 Alg. uitkering en ov.uitk.gem.fonds	125.458	124.707	138.848	142.163	3.315
080 Overige baten en lasten	1	0	0	9	9
340 Economische promotie	145	129	129	178	49
Totaal baten	141.430	140.680	155.498	159.000	3.501
Saldi					
050 Treasury	-291	182	-252	-74	-177
061 OZB woningen	-8.520	-8.806	-9.009	-9.017	8
062 OZB niet-woningen	-6.245	-6.117	-6.347	-6.377	30
064 Belastingen overig	269	234	238	210	28
070 Alg. uitkering en ov.uitk.gem.fonds	-125.458	-124.707	-138.848	-142.163	3.315
080 Overige baten en lasten	0	-226	-226	-3	-223
340 Economische promotie	-145	-129	-129	-178	49
Totaal saldi	-140.390	-139.569	-154.572	-157.603	3.031
Begrotingswijzigingen					
Wijziging	Omschrijving			Lasten	Baten
2	GemRap I			-246	-5.288
3	GemRap II			60	-9.530

Toelichting op cijfers

050 Treasury

Per saldo pakt het resultaat op het taakveld Treasury € 177.000 nadeliger uit.

- Voor de externe rentelasten en -baten en kosten voor geldleningen kunnen we een voordeel constateren van € 76.000
- De rente, die aan de grondexploitatie is doorberekend is € 147.000 lager uitgevallen
- De rente, die aan de taakvelden is doorberekend is € 103.000 lager uitgevallen

062 OZB niet woningen

Baten

De opbrengst OZB niet-woningen is € 37.000 hoger dan begroot. De opbrengsten met betrekking tot de invordering zijn € 10.000 hoger dan begroot.

064 Overige belastingen

Baten

Door een stijging van vergunde terrassen pakt de opbrengst precariorechten € 33.000 hoger uit dan begroot.

070 Algemene uitkering

In de begroting voor wijziging is de stand van de Meicirculaire 2021 opgenomen. Bij vaststelling van GemRapII is de begroting aangepast op basis van de uitkomsten van de Septembercirculaire 2022. De Decembercirculaire 2022 is verwerkt in de jaarrekening en laat een overschot van € 3,2 miljoen zien t.o.v. de Septembercirculaire 2022. Daarnaast hebben we nog voor € 67.000 aan verrekeningen uit voorgaande jaren ontvangen.

Jaar bedragen x € 1.000	Omschrijving	Algemene uitkering	Participatie	Jeugdzorg	Totaal
2022	Begroot na wijziging	114.889	19.390	4.570	138.849
2022	Werkelijk	118.136	19.390	4.570	142.096
	Verrekening voorgaande jaren	67			67
	Resultaat Decembereirculaire/Jaarrekening	3.314	0	0	3.314

In de jaarrekening 2022 zijn de Corona compensatie middelen (inkomstenderving) over 2021 verwerkt. Op dit moment is de verdeling van de compensatie per gemeente over 2022 nog niet bekend. Het financiële effect uit het aanvullende compensatiepakket 2022 verwerken we in de jaarrekening 2023.

080 Overige baten en lasten

Lasten

Op begrotingsbasis is hier een onderuitputting op de kapitaallasten van investeringen geraamd. Bij de GemRap is deze onderuitputting verwerkt in de programma's.

340 Economische promotie

Baten Forensen en toeristenbelasting

De forensenbelasting is in 2021 ingevoerd als nieuwe belasting. De opbrengst is € 5.000 hoger dan begroot. De opbrengst toeristenbelasting pakt € 44.000 hoger uit dan begroot door een toename van het aantal overnachtingen en een afrekening over 2021. De afrekening toeristenbelasting 2022 gaat in 2023 plaatsvinden.

Overzicht overhead

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
	2021	2022	2022	2022	
		voor wijziging	na wijziging		
Lasten					
040 Overhead	16.790	18.982	19.488	19.956	-468
Totaal lasten	16.790	18.982	19.488	19.956	-468
Baten					
040 Overhead	434	19	19	359	340
Totaal baten	434	19	19	359	340
Saldi					
040 Overhead	16.356	18.964	19.469	19.597	-128
Totaal saldi	16.356	18.964	19.469	19.597	-128

Begrotingswijzigingen

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
2	GemRap I	353	
3	GemRap II	152	

Toelichting op cijfers

De lasten en baten zijn per saldo € 128.000 nadeliger uitgekomen.

Lasten

Bijdrage Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen (SWO)

De bijdrage aan de SWO is € 1,359 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Het resultaat van de SWO is over 2022 uitgekomen op € 1,416 miljoen nadelig. Voor een toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening van de SWO. Het aandeel in het nadelig saldo voor Hoogeveen is € 1.002.000. Het overige verschil wordt verklaard doordat in GemRap II werd uitgegaan van een voordelig saldo van de SWO en btw-verrekeningen.

Doorrekening salariskosten aan taakvelden/projecten etc.

De doorrekening van salariskosten aan grondexploitatie/projecten/investeringen is € 262.000 hoger uitgekomen dan begroot. De doorrekening aan de taakvelden binnen de programma's is € 468.000 hoger.

Overig personeel/public relations /facilitair

Per saldo zijn de lasten € 50.000 lager dan begroot. Van het budget voor public relations is € 41.000 niet gebruikt. Omdat er het eerste half jaar geen activiteiten konden worden opgestart (vanwege de lockdown) is het budget acquisitie en promotie niet volledig benut. Het overige betreft diverse geringe voordelige verschillen.

Huisvesting

De huisvestingslasten zijn per saldo € 129.000 lager uitgevallen door met name lagere energie- en onderhoudskosten (€ 83.000). Door het nemen van kleine energiebesparende maatregelen is het

energiegebruik van onze eigen gebouwen verder afgenomen. Het afgelopen jaar is er minder verbruikt door de gunstige weersomstandigheden. Het aantal graaddagen lag gemiddeld 10% lager dan in 2021. In tussentijdse rapportages zijn extra middelen voor onderhoud aangevraagd om verwachte tekorten te dekken. Opgedragen werkzaamheden zijn helaas nog niet geheel uitgevoerd door gebrek aan externe capaciteit en levering materialen. De renovatie van een lift in het compagnieshuis is uitgesteld gezien de conditie waarin deze verkeert.

Bij het raadhuis is een eenmalige meevaller te melden door een subsidie die is verstrekt uit het Restauratiefonds. Daarnaast is lopende het jaar een werkplaats overgeheveld naar de SWO. Dit levert hier een voordeel op van € 45.000.

Baten

Hier is een niet begrote SPUK-uitkering (SPecifieke UitKering sport gemeenten in verband met btw-nadeel) van het Rijk (€ 314.000) verantwoord.

Exploitatie

Omschrijving	(bedragen x € 1.000)	Begroot	Werkelijk	Verschil
Lasten				
Bijdrage SWO		44.648	46.007	-1.359
doorrekening aan grexen/projecten/investeringen		-440	-702	262
doorrekening aan taakvelden		-26.959	-27.427	468
Overige personeel/public relations/ facilitair		810	772	38
Huisvesting		1.428	1.306	122
Baten				
Overige personeel/pubic relations/facilitair		-3	-22	19
Huisvesting		-16	-23	7
SPUK-bijdrage			-314	314
Saldo				-128

Reserves

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Lasten					
011 Mutaties reserves	12.346	1.331	2.799	555	2.244
Totaal lasten	12.346	1.331	2.799	555	2.244
Baten					
011 Mutaties reserves	11.393	50	1.569	1.672	103
Totaal baten	11.393	50	1.569	1.672	103
Saldi					
011 Mutaties reserves	953	1.281	1.230	-1.117	2.347
Totaal saldi	953	1.281	1.230	-1.117	2.347

Begrotingswijzigingen

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
Jaarrek.2021	Bestemming jaarrekeningresultaat 2021		-544
Jaarrek.2021	Actualisatie grondexploitatie	1.468	
3	GemRap II		-975

Toelichting op cijfers

Overzicht storting en onttrekking reserves

Reserve (Bedragen x € 1.000)	Begroot	Werkelijk
Algemene reserve		
Storting	2.799	555
Onttrekking	-544	-858
Reserve structuurvisie		
Onttrekkingen	-50	-43
Reserve transformatieplan jeugdhulp		
Onttrekking	-975	-772

Lasten

De stortingen in de reserves zijn per saldo € 2.244.000 lager dan begroot.

Algemene reserve

De storting is € 2.244.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een lagere storting voor winstneming van de grondexploitaties. Op begrotingsbasis was rekening gehouden met een storting van € 2.799.000. De werkelijke winstneming is uitgekomen op € 555.000.

Baten

De onttrekkingen aan de reserves zijn per saldo € 103.000 hoger.

Algemene reserve

De begrote onttrekking betreft de bestemmingsvoorstellen van de jaarrekening 2021 (€ 544.000). De werkelijke onttrekking hiervoor is € 477.000 geweest. Daarnaast is voor de bouwgrond in exploitatie een verliesvoorziening gevormd van € 381.000. Deze voorziening is ten laste gebracht van de algemene reserve.

Reserve structuurvisie

Voor visievorming/uitvoering programma landelijk gebied is in 2022 € 43.000 uitgegeven en volgens de begroting onttrokken aan de reserve.

Reserve transformatieplan jeugdhulp

Voor het transformatieplan jeugdhulp is in 2022 € 772.000 uitgegeven en onttrokken aan de reserve. Begroot was een onttrekking van € 975.000.

Het geraamde resultaat

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Lasten					
080 Overige baten en lasten	12.126	3.166	15.176	27.000	15.176
Totaal lasten	12.126	3.166	15.176	27.000	15.176
Baten					
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldi					
080 Overige baten en lasten	12.126	3.166	15.176	27.000	15.176
Totaal saldi	12.126	3.166	15.176	27.000	15.176

Begrotingswijzigingen

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
2	GemRap I	-762	
3	GemRap II	12.772	

Toelichting op cijfers

De exploitatie in deze jaarrekening sluit met een positief saldo van € 27 miljoen.

Vennootschapsbelasting

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 voor wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Lasten					
090 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0	0	0
Baten					
090 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldi					
090 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0
Totaal saldi	0	0	0	0	0

Investerings

Blijven meedoen en talentontwikkeling

Lasten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2023
IAB: Aanpassing openbaar gebied Wolfsbos	0	12	17	-6	0
IAB: Kindcentrum Wolfsbos	0	0	-70	70	0
Onderwijshuisvesting	5.000	5.000	635	0	4.365

IAB: Aanpassing openbaar gebied Wolfsbos

In 2022 zijn de laatste werkzaamheden voor de buitenruimte van het nieuwe kindcentrum Wolfsbos gerealiseerd. Per saldo is een overschrijding van € 6.000 gerealiseerd.

IAB: Kindcentrum Wolfsbos

De schoolbesturen hebben het bouwheerschap van het nieuwe Kindcentrum uitgevoerd. In 2022 is de definitieve afrekening gemaakt. Per saldo resteert er een voordeel van € 70.000.

Onderwijshuisvesting

In 2022 hebben is het eerste project van het IHP gerealiseerd met de upgrading van de Akker. Hiervoor hebben we in totaal € 635.000 geïnvesteerd.

Daarnaast zijn de voorbereidende onderzoeken voor het speciaal basisonderwijs en de centrum-scholen Palet en Titus Brandsma gestart. Deze voorbereidingen vragen de nodige tijd waardoor we in 2022 niet zijn gestart met de realisatie. Echter, de investeringen voor deze twee projecten gezamenlijk bedragen volgens het IHP meer dan € 10 miljoen. We hebben dit budget, met een jaarlijks investeringsvolume van € 2,5 miljoen voor onderwijshuisvesting, dan ook hard nodig. Daarom zullen we de investeringen doorschuiven naar volgend jaar zodat we straks voldoende dekking hebben voor de realisatie.

Gezond en vitaal

Lasten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2023
Veld 1 Bentinckspark, toplaag	359	394	444	-50	6
Vervanging hockeyveld 1	409	647	650	-4	88
Renovatie veld 7 Bentinckspark	359	394	438	-44	12
Renovatie veld 6 Bentinckspark	209	229	179	50	83

Baten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2023
Veld 1 Bentinckspark, toplaag	0	0	-56	56	0
Vervanging hockeyveld 1	0	0	-92	92	0
Renovatie veld 7 Bentinckspark	0	0	-56	56	0
Renovatie veld 6 Bentinckspark	0	0	-33	33	0

Vervanging hockeyveld 1

Het hoofdveld hockey in het Bentinckspark was afgekeurd en moest vervangen worden. In januari 2022 besloot de raad dat om een nieuw waterveld te realiseren. In november 2022 is het veld officieel geopend en in gebruik genomen. In het project moeten een aantal werkzaamheden nog afgerond worden in 2023. Daarom wordt de investering nog niet afgesloten. Het tekort op de lasten betreft de btw-component. Hiervoor krijgen we bij de baten een vergoeding in de vorm van de 'specifieke uitkering stimulering sport' (SPUK). De afrekening van de SPUK ontvangen we in 2023.

Renovatie kunstgrasvelden Bentinckspark veld 1, 6 en 7

In het kader van groot onderhoud zijn diverse kunstgrasvelden voor voetbal in het Bentinckspark vervangen. In overleg met de verenigingen is er prioriteit gegeven aan het vervangen van de hoofdvelden 1 (HZVV) en 7 (v.v. Hoogeveen). Ook is het jeugdveld 6 vervangen. Dit veld is als pilot vervangen als een zogeheten non-infill veld. In het project moeten een aantal werkzaamheden nog afgerond worden in 2023. Daarom wordt de investering nog niet afgesloten. De tekorten op de lasten betreft de btw-component. Hiervoor krijgen we bij de baten een vergoeding in de vorm van de 'specifieke uitkering stimulering sport' (SPUK). De afrekening van de SPUK ontvangen we in 2023.

Werken aan werk

Geen investeringen.

Bruisend Hoogeveen

Lasten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2023
Tamboer	849	849	419	3	427

Achterstallig onderhoud de Tamboer

In 2022 is er een start gemaakt met het vervangen van de LED-verlichting en frequentieregelaars. Het leveren van materialen duurt in de huidige markt langer. We schuiven het resterende deel van de investering door naar 2023. Het niet bestede bedrag van € 3.336 voor doorbelasting van interne uren SWO 2022 valt vrij.

Aantrekkelijk wonen

Lasten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2023
Visie Stadscentrum (fase 2)	-	2.135	270	1.159	706
Regio Stedenfonds	971	1.086	346	0	739

Baten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2023
Visie Stadscentrum (fase 2)	-	-	2	2	-
Regio Stedenfonds	820	870	354		516

Toelichting*Visie Stadscentrum (fase 2)*

Lasten visie Stadscentrum (fase 2)		Begroot (na wijziging)	Werkelijk	Vershil	Restant naar 2023
1	Kwaliteitsimpuls Openbare ruimte (KOR)	107	135	-28	-28
2	Binnenstadsfonds	1.836	110	1.726	567
3	Faciliteren activiteiten uitvoeringsprogramma	192	25	167	167
Totaal		2.135	270	1.975	706

In 2022 hebben we voor de kwaliteitsimpuls openbare ruimte (KOR) € 135.000 uitgegeven, voor de aankoop Tamboerpassage 3a € 110.000 en € 25.000 aan beheerskosten van aangekochte panden. Een totaal van € 270.000. In het begrote budget voor binnenstadsfonds waren middelen opgenomen voor het verstrekken van transformatiesubsidies en subsidies voor gevelverbetering. Deze kosten mogen volgens de BBV-voorschriften niet opgenomen worden onder de investeringen, want dit betreffen exploitatie-uitgaven. Dit geeft op deze investering een voordeel van € 1.159.000 en in de exploitatie een nadeel. Echter tegenover dit nadeel in de exploitatie staat ook de ontvangen subsidie ter dekking van deze kosten.

De uitgaven KOR hebben betrekking op werkzaamheden voor dynamische afsluitingen van een aantal straten, Park Dwingeland en het Stoekeplein.

Baten

Er is € 185.000 ontvangen voor de herinrichting van het park Dwingeland. Daarnaast hebben we per saldo € 183.000 overgeboekt naar de exploitatie, dit betreft de ontvangen subsidie van de Provincie voor de transformatiesubsidies.

Afronding Binnenstadsfonds

Het uitvoeringsprogramma van het Binnenstadsfonds is per 31-12-2022 beëindigd. Het restant van € 567.000 wordt volgens afspraak met de Provincie ingezet voor de herinrichting van de openbare ruimte van de herontwikkeling van de Tamboerpassage.

De boekwaarden van de aangekochte panden in de Tamboerpassage en Hoofdstraat zijn onderdeel van de ontwikkeling visie Stadscentrum.

Regio Stedenfonds

Nr.	Lasten Regio Stedenfonds	Begroot (na wijziging)	Werkelijk	Restant naar 2023
1	Verbetering ruimtelijk economische structuur	338	252	86
2	Versterken cultureel aanbod	374	-	374
3	Stimuleren van fietsen	374	-	374
4	Speelplan park Dwingeland	0	95	-95
Totaal		1.086	346	739

In 2022 is een vervolg gegeven aan de verbetering van de ruimtelijke economische structuur. Er is € 252.000 uitgegeven, € 116.000 aan investeringen en € 136.000 aan interne urentoerekening.

Daarnaast is voor speelplan Dwingeland € 95.000 uitgegeven, deze lasten van Speelplan Park Dwingeland worden uiteindelijk doorberekent aan de stichting Samen Spelen Park Dwingeland.

Totaal begroot voor 2022 was € 1.086.000; dit is het begrote bedrag voor 2022 € 842.000 verhoogd met een bedrag aan interne uren van € 244.000.

Per saldo wordt er een bedrag van € 834.000 overgeheveld naar 2023, waarvan € 108.000 aan interne uren.

Krachtige wijken en dorpen

Lasten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2023
Reconstructies openbaar groen	130	130	119	0	11
Speelvoorzieningen	106	106	105	1	0
Budget begraafplaatsen	0	45	22	22	0

Reconstructies openbaar groen

In 2022 zijn diverse groenvakken vervangen. Het is niet gelukt alle voorgenomen werkzaamheden in 2022 uit te voeren. Om deze werkzaamheden alsnog uit te voeren houden we de resterende middelen beschikbaar in 2023.

Speelvoorzieningen

In 2022 is de renovatie van het Cruyff Court uitgevoerd. Daarnaast zijn, naar aanleiding van de veiligheidsinspectie, zeven speeltoestellen vervangen. De resterende middelen zijn niet meer nodig. De investering kan worden afgesloten.

Budget begraafplaatsen

Herinrichting Gedeelte III begraafplaats Hollandscheveld

Na het herbegraven van de stoffelijke resten op gedeelte III van begraafplaats Hollandscheveld zijn de overige werkzaamheden, het realiseren van een herdenkingsplek en de groenaanleg in 2022 uitgevoerd. Het project is hiermee afgerond. De resterende middelen in het project zijn niet meer nodig. De investering wordt hiermee afgesloten.

Veilige bereikbaarheid

Lasten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2023
Rondweg Hollandscheveld	0	0	1	-1	0
Middenveldweg/Toldijk, rotonde op/afrit A28	0	1.435	1.441	-6	0
VRI Wolfsbos - Mr. Cramerweg	0	99	103	-4	0
Rec. Gr.Kerkstr.-Rot.VvSteenw/Kanaalweg	0	161	181	-20	0
Asfaltprogramma 2022 (wegen)	818	946	568	0	378
Asfaltprogramma 2022 (fietspaden)	315	369	103	0	266
Brug weg om de oost	423	499	10	0	488
Schoolvonderbrug	382	450	19	0	431
Houten damwand Kanaalweg	0	0	16	0	-16

Baten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2023
Reconstructie Zwarte Dijkje	0	10	0	-10	0
Rondweg Hollandscheveld	0	0	-89	89	0
Middenveldweg/Toldijk, rotonde op/afrit A28	0	-668	-668	0	0

Reconstructie Zwarte Dijkje

De bewonerswerkgroep had een subsidie ontvangen van de Rabobank voor de realisatie van een waterpartij, dit bedrag zou worden ingebracht in het project. Daar is een vordering voor opgenomen in de boekhouding. De waterpartij werd echter niet gerealiseerd omdat er onvoldoende budget was. De vordering komt daarmee te vervallen en moet worden afgeboekt. De investering kan worden afgesloten.

Rondweg Hollandscheveld

Dit project is volledig uitgevoerd. Het laatste restant aan verleende subsidies is bij de Sisa verantwoording afgehandeld. Het project zal worden afgemeld bij de provincie. Hiermee kan de investering worden afgesloten.

VRI Middenveldweg - Toldijk en rotonde op-/afrit A28

Dit project is volledig uitgevoerd. Doordat nog een beheerovereenkomst moet worden gesloten met Rijkswaterstaat kan de subsidie-verantwoording nog niet volledig worden afgerond.

VRI Wolfsbosstraat - Mr. Cramerweg

Door gewijzigde milieuregelgeving (Pfas) moest de grond die is vrijgekomen bij het project Haagje/Wolfsbosstraat nu als 'niet toepasbaar' worden gekwalificeerd en als saneringsgrond worden afgevoerd. Omdat de grond tijdens de voorbereiding van het project op basis van de toen geldende regelgeving nog als 'altijd toepasbaar' werd gekwalificeerd, was het projectbudget niet voorzien in deze kosten. Deze extra verwachte kosten hebben we gemeld bij GemRap1. Bij opdrachtverstrekking is er uitgegaan van 1.900 ton verontreinigde grond. In werkelijkheid is dit 1.977 ton geworden.

Reconstructie Grote Kerkstraat en rotonde Vos van Steenwijklaan

Dit project is volledig uitgevoerd. De investering kan worden afgesloten.

Asfaltprogramma 2022 wegen

In 2022 is asfalt van de Atlaslaan vervangen. Het vervangen van het asfalt van het Hollandscheveldse Opgaande hebben we deels in 2022 kunnen uitvoeren. Verdere uitvoering zal begin 2023 plaatsvinden.

De voorbereiding van de aanpassingen aan de Stuifzandseweg vergen meer tijd dan verwacht. Het lijkt erop dat we werk met werk kunnen maken door ook de riolering in deze weg aan te pakken. Om dit gedegen uit te zoeken en voor te bereiden was het niet realistisch dat de uitvoering daarvan nog in 2022 zou plaatsvinden. De resterende middelen houden we hiervoor beschikbaar.

Asfaltprogramma 2022 fietspaden

In 2022 is er een betonnen fietspad aangelegd tussen Nijstad-Molenweg. Door een wat langer lopend subsidieverleningstraject is de aanbesteding voor het fietspad Kerkhoflaan nog niet uitgevoerd. Eind 2022 is er een toezegging gedaan dat dit fietspad in aanmerking komt voor een Provinciale subsidie. Het fietspad Kerkhoflaan is kwalitatief dusdanig slecht dat dit aangepakt moet worden. Daarvoor wordt een investering gedaan in het vervangen van het asfalt voor beton. Om uitvoering te geven aan het realiseren van dit fietspad houden we de resterende middelen beschikbaar.

Brug weg om de oost en Schoolvonderbrug

In 2022 is de voorbereiding voor het vervangen van de elektrische installaties van de Brug om de oost en Schoolvonderbrug voorbereid. De resterende middelen nemen we mee naar volgens jaar.

Houten damwand Kanaalweg

Voor de planontwikkeling voor het vervangen van de damwand zijn in 2022 voorbereidingskosten gemaakt ter hoogte van € 16.418. Deze waren niet begroot en worden ten laste van het krediet 2023 gebracht.

Duurzamer Hoogeveen

Lasten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2023
Realiseren en inr. (bergings)gebieden	145	145	2	13	130

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2023
Budget rioleringswerkzaamheden	1.495	2.088	483	31	1.574

Baten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2023
Budget rioleringswerkzaamheden	0	-300	-200	-100	-300

Realiseren en inrichten (bergings)gebieden

Door vertraging van het bouwplan op de voormalige Fina-locatie met de aanverwante waterberging, is deze investering niet in 2022 uitgegeven. De vertraging heeft enerzijds te maken met geen draagvlak van de omgeving van een eerder bouwplan, waardoor er een nieuw ontwerp is gemaakt (met de nodige participatie met de omgeving) en anderzijds capaciteitsgebrek in de organisatie v.w.b. de bestemmingsplanprocedure. We houden de middelen om uitvoering te geven aan de te nemen maatregelen beschikbaar voor 2023. Het niet bestede bedrag voor doorbelasting van interne uren SWO 2022 komt te vervallen.

Budget rioleringswerkzaamheden 2022

Begin 2016 is het Watertakenplan Fluvius door de raad vastgesteld. Onder watertaken worden de gemeentelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemel- en grondwater verstaan en de zorgplicht van het waterschap voor het zuiveren van afvalwater. De specificatie, waarin de onderdelen van het gemeentelijk rioleringsplan zijn opgenomen, beschrijft per gemeente de maatregelen en activiteiten en de financiële en personele middelen die nodig zijn voor het beheer van de watertaken. Om de ambities en doelstellingen uit het Watertakenplan te realiseren zijn in 2022 diverse activiteiten en maatregelen in uitvoering gebracht: ombouwen verbeterd gescheiden rioolstelsels en renovatie, onderhoud van riolering en gemalen en voorbereidingskosten voor het afvalwatertransport systeem Riegmeer-Echten. Daarvoor was een investeringsbudget van € 2.088.244 beschikbaar.

Saldo lasten

In 2022 is niet al het budget besteed. Hiervan wordt € 1.573.679 doorgeschoven naar volgend jaar. Belangrijkste reden daarvoor zijn de doorgeschoven werkzaamheden in het kader van Waterstructuur Hoogeveen, het afvalwatertransport systeem Riegmeer-Echten en het vervangen van pompen

en gemalen. Het niet bestede bedrag van € 31.605 voor doorbelasting van interne uren SWO 2022 komt te vervallen.

Baten

De gemeente Hoogeveen heeft 4 hectare verhard oppervlak afgekoppeld in het centrumgebied van Hoogeveen. Het waterschap heeft een bijdrage geleverd aan de gemeente van € 200.000 voor het afkoppelen in het centrumgebied. Deze opbrengst hadden we in 2022 niet geraamd.

De werkzaamheden in het kader van Waterstructuur Hoogeveen zijn in 2022 niet afgerond. Hierdoor hebben we de geraamde bijdrage van € 300.000 van het waterschap nog niet kunnen aanvragen.

Veilig Hoogeveen

Lasten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2023
Cameratoezicht	138	138	-	-	138

Cameratoezicht

In 2022 is het aanbestedingstraject doorlopen en heeft de gunning plaatsgevonden. Er wordt in 2023 uitvoering gegeven aan het project.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

WNT-verantwoording 2022 Gemeente Hoogeveen

De WNT is van toepassing op Gemeente Hoogeveen. Het voor Gemeente Hoogeveen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000. Dit is het Algemeen bezoldigingsmaximum voor 2022.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt³

bedragen x € 1	H.B.J. Mulder	C. van Elken-Mierlo	
Functiegegevens⁵	Gemeentesecretaris	Griffier	
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2022	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0	1,0	
Dienstbetrekking? ⁸	ja	Ja	
Bezoldiging⁹			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 133.095,09	€ 102.235,09	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.815,72	€ 18.255,48	
<i>Subtotaal</i>	€ 155.910,81	€ 120.490,57	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	€ 216.000	€ 216.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 155.910,81	€ 120.490,57	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrij- ding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021¹⁴		
		C. van Elken-Mierlo
Functiegegevens⁵		Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021		01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷		1,0
Dienstbetrekking? ⁸		ja
Bezoldiging⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 95.108,41
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 17.959,68
<i>Subtotaal</i>		€ 113.068,09
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰		€ 209.000
Bezoldiging		€ 113.068,09

SiSa-bijlage

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Taakvelden	Lasten		Baten		Saldi	
	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
010 Bestuur	3.552.524	3.460.113	-170.099	-996.968	3.382.425	2.463.145
011 Mutaties reserves	2.798.999	555.267	-1.569.318	-1.672.271	1.229.681	-1.117.004
020 Burgerzaken	1.855.775	1.837.914	-786.998	-776.281	1.068.777	1.061.633
030 Beheer overige gebouwen en gronden	510.466	531.735	-259.633	-334.887	250.833	196.848
040 Overhead	19.487.751	19.955.938	-18.814	-358.671	19.468.937	19.597.267
050 Treasury	427.837	627.897	-2.287.265	-2.313.402	-1.859.428	-1.685.505
061 OZB woningen	431.876	439.851	-9.440.627	-9.456.964	-9.008.751	-9.017.113
062 OZB niet-woningen	168.486	185.796	-6.515.505	-6.563.070	-6.347.019	-6.377.274
063 Parkeerbelasting	11.471	7.199	-2.360.994	-2.447.743	-2.349.523	-2.440.544
064 Belastingen overig	320.764	325.123	-82.292	-115.071	238.472	210.052
070 Alg. uitkering en ov.uitk.gem.fonds	0	0	-138.848.375	-142.162.923	-138.848.375	-142.162.923
080 Overige baten en lasten	14.960.338	5.949	0	-9.123	14.960.338	-3.174
090 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
110 Crisisbeheersing en brandweer	2.786.860	2.764.699	0	-13.246	2.786.860	2.751.453
120 Openbare orde en veiligheid	1.187.224	1.225.425	-3.842	32.800	1.183.382	1.258.225
210 Verkeer en vervoer	8.793.375	8.700.659	-226.027	-214.965	8.567.348	8.485.694
220 Parkeren	769.450	713.254	0	-13.559	769.450	699.695
250 Openbaar vervoer	417.373	440.559	-110.000	-115.950	307.373	324.609
310 Economische ontwikkeling	6.872.174	2.495.853	-5.866.485	-1.483.071	1.005.689	1.012.782
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.473.109	1.269.836	-4.467.167	-1.296.321	-994.058	-26.485
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	1.520.799	1.434.134	-758.913	-577.190	761.886	856.944
340 Economische promotie	966.947	876.722	-154.397	-208.800	812.550	667.922
410 Openbaar basisonderwijs	48.785	49.504	0	0	48.785	49.504
420 Onderwijshuisvesting	5.684.508	5.668.965	-335.861	-429.170	5.348.647	5.239.795
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.134.530	4.024.262	-2.626.174	-4.368.478	2.508.356	-344.216
510 Sportbeleid en activering	721.949	816.470	-124.288	-131.809	597.661	684.661
520 Sportaccommodaties	6.382.567	6.173.387	-2.040.869	-2.179.069	4.341.698	3.994.318
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	2.659.568	2.111.835	-118.764	-131.587	2.540.804	1.980.248
540 Musea	29.986	30.429	0	0	29.986	30.429
550 Cultureel erfgoed	114.094	138.353	-545	-8.850	113.549	129.503
560 Media	1.820.254	1.835.859	-100.000	-115.000	1.720.254	1.720.859
570 Openbaar groen en (openlucht) recrea	5.925.681	5.617.267	-112.384	-131.710	5.813.297	5.485.557
610 Samenkracht en burgerparticipatie	11.290.383	12.180.293	-10.557.842	-11.634.244	732.541	546.049
620 Wijkteams	1.715.435	1.730.852	0	-36.415	1.715.435	1.694.437
630 Inkomensregelingen	27.419.607	26.205.100	-18.739.741	-18.714.188	8.679.866	7.490.912
640 Begeleide participatie	21.822.648	21.991.246	0	0	21.822.648	21.991.246

Taakvelden	Lasten		Baten		Saldi	
	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
650 Arbeidsparticipatie	1.541.419	1.624.230	-60.000	-20.897	1.481.419	1.603.333
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	2.955.301	2.639.999	-20.808	-48.831	2.934.493	2.591.168
671 Maatwerkdienstverlening 18+	19.488.051	18.814.377	-629.767	-627.285	18.858.284	18.187.092
672 Maatwerkdienstverlening 18-	19.086.808	19.261.402	-941.806	-1.482.260	18.145.002	17.779.142
681 Geëscaleerde zorg 18+	818.447	820.876	-1.020.730	-2.004.367	-202.283	-1.183.491
682 Geëscaleerde zorg 18-	2.759.727	2.481.227	0	0	2.759.727	2.481.227
710 Volksgezondheid	2.534.731	2.510.355	0	-71.338	2.534.731	2.439.017
720 Riolering	3.189.930	3.053.815	-5.209.943	-4.913.099	-2.020.013	-1.859.284
730 Afval	5.624.977	5.855.824	-6.830.287	-6.807.181	-1.205.310	-951.357
740 Milieubeheer	3.426.421	2.350.760	-1.423.131	-577.181	2.003.290	1.773.579
750 Begraafplaatsen en crematoria	569.401	570.279	-1.196.520	-1.234.274	-627.119	-663.995
810 Ruimtelijke ordening	1.136.004	1.222.500	-21.400	-71.704	1.114.604	1.150.796
820 Grondexpl. (niet-bedrijventerreinen)	3.946.304	5.498.576	-5.241.721	-5.132.832	-1.295.417	365.744
830 Wonen en bouwen	4.121.070	4.877.200	-2.002.852	-3.039.935	2.118.218	1.837.265
Resultaat	233.282.184	208.009.165	-233.282.184	-235.009.380	0	-27.000.215

Overige gegevens

Vaststelling

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Hoogeveen,
die is gehouden op 6 juli 2023

De griffier,

De voorzitter,

C. Elken - van Mierlo

K.B. Loohuis

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Bijlagen

Bijlage A: Toelichting op verplichte beleidsindicatoren

Blijven meedoen en talentontwikkeling

Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + mbo)

Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Bron: DUO/Ingrado

Absoluut verzuim leerlingen

Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.

Gemeenten leveren het aantal leerplichtigen aan bij DUO. Als een gemeente geen waarde heeft geleverd, wordt het aantal leerlingen gebruikt om de waarde te bepalen.

Bron: DUO/Ingrado

Relatief verzuim

Het relatieve aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren zonder vrijstelling dat langer dan 4 opeenvolgende weken niet is ingeschreven was op een school.

Bron: DUO/Ingrado

Jongeren met jeugdhulp

Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS – Beleidsinformatie Jeugd

Gezond en vitaal

Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat een referentiegemiddelde gebaseerd is op aantal deelnemende gemeenten in een peilperiode.

Bron: CBS-Monitor sociaal domein Wmo

Niet-sporters

Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder.

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM. Elke vier jaar organiseren de GGD'en samenwerking met het RIVM en het CBS een gezamenlijke Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen.

Werken aan werk

Banen

Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek/LISA-bewerking ABF Research

Vestigingen

Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Bron: LISA

Netto arbeidsparticipatie

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.

Bron: CBS-Arbeidsdeelname

Funcziemenging

De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: CBS BAG/LISA bewerking ABF Research

Aantal re-integratievoorzieningen

Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar

Bron: CBS-Participatie Wet

Bijstandsuitkering

Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners

Bron: CBS – Participatie Wet

Bruisend Hoogeveen

Voor dit programma zijn geen verplichte beleidsindicatoren aanwezig

Aantrekkelijk Wonen*Nieuwbouwwoningen*

Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.

Bron: ABF – Systeem Woningvoorraad

Woz-waarde woningen

Betreft gemiddelde Woz-waarde woningen.

Bron: CBS-Statistiek Onroerende Zaken (2022)

Gemeentelijke woonlasten

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een 1 persoonshuishouden en een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Coelo (2022)

Demografische druk

De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.

Bron: CBS – Bevolkingsstatistiek

Krachtige wijken en dorpen

Voor dit programma zijn geen verplichte beleidsindicatoren aanwezig

Veilige bereikbaarheid

Voor dit programma zijn geen verplichte beleidsindicatoren aanwezig

Duurzamer Hoogeveen*Omvang huishoudelijk restafval*

Het aantal kg restafval per inwoner

Bron: CBS Statistiek Huishoudelijk afval

Veilig Hoogeveen*Winkeldiefstal*

Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen (2021)

Diefstal uit woning

Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen (2021)

Geweldsmisdrijven

Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen (2021)

Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde

Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen (2021)

Verwijzing Halt

Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.

Bron: Stichting Halt

Jongeren met delict voor rechter

Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Bron: CBS Jeugd (2020)

Jongeren met jeugdreclassering

Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

Bron: CBS – Beleidsinformatie Jeugd (2022)

Jongeren met jeugdbescherming

Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS – Beleidsinformatie Jeugd 2022)

Zichtbaar en transparant bestuur

Voor dit programma zijn geen verplichte beleidsindicatoren aanwezig.

Bijlage B: Overzicht beleidsdocumenten

Beleidsdocumenten

Blijven meedoen en talentontwikkeling

- [Nota jeugdhulp Hogeveen 2017-2020\(2017\)](#)
- [Uitvoeringskader Toegang \(2014\)](#)
- [Calamiteitenplan jeugd \(2019\)](#)
- [Transformatieplan Zorg voor de Jeugd Jeugdhulpregio Drenthe 2018-2020](#)
- [Bestuurlijk transformatieakkoord Jeugd Drenthe 2019 - 2022](#)
- [Beleidsnota Maatschappelijke participatie \(2013\)](#)
- [Nota 'Aanpak armoede en schulden 2016 - 2020'\[https://www.hoogeveen.nl/bis/Raad en College/College van B W/Documents van B W/2015/November/BenW voorstel Actieplan Hogeveen telt mee met taal/Actieplan Hogeveen telt mee met taal\]\(https://www.hoogeveen.nl/bis/Raad%20en%20College/College%20van%20B%20W/Documents/van%20B%20W/2015/November/BenW%20voorstel%20Actieplan%20Hogeveen%20telt%20mee%20met%20taal/Actieplan%20Hogeveen%20telt%20mee%20met%20taal\)](#)

Gezond en vitaal

- Programmaplan Herontwerp Sociaal Domein 2022-2025 (2022)
- Opgave Welzijnswerk 2023-2025 (2022)
- En Ze Leefden Nog Lang En Gezond. Nota Volksgezondheid 2023-2027 (2022)
- Hogeveens Sportakkoord (2020)
- Notitie sportvloeren (2017)
- Visie gemeentelijke rol ten aanzien van vrijwilligers(werk) (2016)
- Vinden, Verbinden en Versterken. Nota Informele Zorg (2015)
- IHP Buitensport (2011)
- IHP Binnensport (2009)

Werken aan werk

- [ToekomstvisieDetailhandelsstructuurvisie \(2008\)](#)
- [Decentralisatie Participatie. Beleidsplan re-integratie en participatie 2015-2018 \(2014\)](#)
- [Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Hogeveen 2015 Beleidsplan re-integratie en participatie 2015-2018: versie juni 2014](#)
- [Beleidsnota maatschappelijke participatie: versie van mei 2013 Beleidsregels beschut werkenAfstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Hogeveen 2015](#)
- [Beleidsplan Hoogwaardig Handhaven \(2012\)](#)

Bruisend Hogeveen

Cultuur

- [Kader Cultuur Gemeente Hogeveen 2013 Routekaart binnenschoolse cultuureducatie Zuidwest-Drenthe \(2013\)](#)

Recreatie en toerisme

- [Evenementenbeleid 2018 - 2022](#)
- [Recreatie en toerisme 2018 - 2022](#)
- [Uitvoeringsplan recreatie en toerisme 2019-2022](#)

Aantrekkelijk Wonen

- Fysieke structuurvisie (2004), [actualisatie 2012](#) en Toekomstvisie (Visie op de omgeving 2017)
- [Woonvisie Hogeveen 2017 - 2021](#)

- Ontwikkelingsvisie stadscentrum, actualisatie 2017
- Regionale Woonvisie Zuidwest-Drenthe 2012
- Nota Grondbeleid 2015 - 2019Verkoopprotocol 2017
- Nota Ruimtelijke Kwaliteit
- Prestatieafspraken wooncorporaties 2020
- Detailhandelstructuurvisie 2008
- Oost-west-as (Backbone) 2008
- Notitie Hoogbouw 2009
- Ontwikkelnota Paardenhouderijen 2011
- Gemeentelijk woonwag en standplaatsenbeleid 2021

Krachtige wijken en dorpen

- Visie, missie, doelstellingen De Smederijen 2013 Koersdocument Smederijen "De waarde van WirWar"
- Toekomstvisie Hoogeveen 2018
- Groenstructuurvisie (2010)
- Buitenspelen in Hoogeveen, uitvoeringsnotitie Speelruimtebeleid 2005
- Lijst beschermwaardige bomen (2012)
- Nota Begraven in Hoogeveen (2011)
- Protocol werkwijze bestaande graven, urnennissen en –kelders Hoogeveen (2013)Visie landelijk gebied (2008)
- Groen beheerplan 2020-2023 (2019)

Veilige bereikbaarheid

- Mobiliteitsvisie 2017 - 2026
- Parkeernota 2011
 - * Deel 1Deel 2
 - * Deel 3
- Fietsplan 2019 (in afrondende fase)
- Gladheidbestrijdingsplan (jaarlijks)
- Beleidsplan onderhoud wegen 2019-2023
- Onderhoudsplan Kunstwerken 2017 t/m 2021
- Beleidsplan Openbare verlichting 2012
- Baggerplan

Duurzamer Hoogeveen

- Riool en waterprogramma 2023-2028
- Lokale adaptatiestrategie met uitvoeringsagenda (2023-2028)
- De groene draad, uitvoeringsplan Duurzamer Hoogeveen 2017 – 2021 Aangepast afwegingskader zonne-energie
- Regionale adaptatiestrategie en uitvoeringsagenda 2022 - 2027
- Baggerplan
- Visie Externe Veiligheid 2010
- Bodemnota 2007
- Nota Bodembeheer en bodemkwaliteitskaart, vastgesteld door raad op 17 juni 2021
- Actualisatie bodemkwaliteitskaart PFAS Drenthe, vastgesteld door college op 17 december 2019
- Nota Hogere waarden Wet geluidhinder 2012 12 dagen regeling geluid horeca 2012
- Grondwaterbeleidsplan 2012
- Hemel- en Grondwaterverordening 2012

- [Klimaatmonitor Hoogeveen 2015](#)
- [Afvalstoffenverordening 2005](#)
- [Wijziging Afvalstoffenverordening gemeente Hoogeveen 2005, vastgesteld door de raad op 8 december 2022](#)
- [Transitievisie warmte Hoogeveen](#)
- [Regionale Energiestrategie Drenthe](#)

Veilig Hoogeveen

- [Integraal Veiligheidsplan Hoogeveen 2020-2023](#)[Regionaal Beleidsplan Noord Nederland 2019](#)[Toekomstvisie Hoogeveen 2018 en verder](#)

Zichtbaar en transparant bestuur

- [Collegeprogramma 2018-2022](#)
- [Toekomstvisie Hoogeveen 2018 & verder](#)
- [Visie op Informatieveiligheid - gemeente Hoogeveen, maart 2018](#)
- [Integraal beleid informatieveiligheid - gemeente Hoogeveen, maart 2018](#)

Paragraaf Dienstverlening

- [Visie Dienstverlening 2016 -2020](#)
- [Koers0528 SWO De Wolden Hoogeveen](#)
- [Strategie op de digitale dienstverlening](#)

Paragraaf Handhaving

- [Drank- en Horecawet; Preventieplan alcohol 2019-2023](#)
- [Handhavingsuitvoeringsprogramma Hoogeveen 2019-2020](#)
- [Kadernota Handhaving 2015-2018 \(2015\)](#)
- [Nota Prioriteitsstelling Handhaving \(2011\)](#)
- [Handhavingsuitvoeringsprogramma \(2017\) inclusief opdrachtverstrekking aan RUD](#)

Bijlage C: Sociale structuur

cijfers per 31 december	2019	2020	2021	2022*
SOCIALE STRUCTUUR				
Leeftijdsopbouw bevolking:				
00 t/m 03 jaar	2.171	2.112	2.073	2.106
04 t/m 11 jaar	5.066	4.873	4.774	4.660
12 t/m 17 jaar	4.021	4.040	4.066	4.112
18 t/m 26 jaar	5.679	5.702	5.863	6.147
27 t/m 50 jaar	16.126	15.955	15.869	15.903
51 t/m 65 jaar	11.261	11.296	11.425	11.499
66 t/m 75 jaar	6.488	6.633	6.670	6.603
76 jaar en ouder	4.823	4.992	5.117	5.380
Totaal	55.635	55.603	55.857	56.410
Totaal in particuliere huishoudens	54.322	54.305	54.407	54.939
Personen in institutionele huishoudens	1.377	1.298	1.450	1.471
Totaal personen in huishoudens	55.699	55.603	55.857	56.410
Thuiswonend kind	15.381	15.278	15.280	15.431
Alleenstaand	8.409	8.476	8.555	8.640
Totaal samenwonende personen	28.080	28.054	28.060	28.338
Partner in niet-gehuwd paar zonder kinderen	2.792	2.890	2.938	2.967
Partner in gehuwd paar zonder kinderen	12.092	12.112	12.128	12.248
Partner in niet-gehuwd paar met kinderen	2.694	2.756	2.822	2.850
Partner in gehuwd paar met kinderen	10.502	10.296	10.172	10.273
Ouder in eenouderhuishouden	1.808	1.810	1.839	1.857
Overig lid huishouden	644	687	673	680
Personen in institutionele huishoudens	1.377	1.298	1.450	1.464
*Bron GBA. Het inwonertal is verbijzonderd huishoudsamenstelling op basis van de verhoudingen 1 jan 2022 (bron: CBS)				
Aantal uitkeringsgerechtigden	1.221	1.274	1.177	1.113
Bron: monitor sociaal domein.				
INWONERAANTALLEN CBS-wijk-buurtindeling				
Hoogeveen kern	25.150	25.080	25.210	25.460
De Weide	14.295	14.060	14.170	14.310
Fluitenberg	510	585	615	621
Elim	2.380	2.335	2.285	2.308
Hollandscheveld	4.475	4.560	4.590	4.635
Noordscheschut	2.080	2.085	2.095	2.116
Nieuwlande	1.365	1.370	1.405	1.419
Nieuweroord	535	530	515	520
Tiendeveen	630	670	670	677
Stuifzand	630	625	640	646
Pesse	1.835	1.840	1.830	1.848
Zuideropgaande Nieuw Moscou	600	635	625	631
Industriegebied	520	525	515	520
Verspreid gebied	220	235	245	247
*Bron GBA. Het inwonertal is verbijzonderd naar de wijken op basis van de verhoudingen 1 jan 2022 (bron: CBS)				
Woningen (incl. woonw.)	23.847	24.057	24.187	24.298
Wooneenheden/bijzondere woongebouwen	1796	1798	1855	1.878
Recreatiewoningen	239	239	239	239*
Totaal woonruimten	25.882	26.094	26.281	26.415
Bron: Ontwikkeling en grondbedrijf. **Het aantal recreatiewoningen wordt niet meer bijgehouden.				

Bijlage D: Interbestuurlijk Toezicht (IBT)

De provincie heeft een wettelijke toezichtstaak op de uitvoering van wettelijke medebewindstaken door gemeenten. Provincie Drenthe houdt in dit kader toezicht op een beperkt aantal toezichtdomeinen: ruimtelijke ordening, omgevingsrecht, monumenten, huisvesting statushouders, archief en financiën. Per toezichtdomein vindt sectoraal toezicht plaats vanuit de betrokken portefeuillehouders en beleidsteams. Op basis van gebundelde gegevens over het sectoraal toezicht wordt vervolgens gekomen tot een totaalbeeld, ofwel een integraal overzicht IBT, voor het college van GS. Voor het toezichtdomein financiën geldt een eigenstandig traject. Dit toezichtdomein wordt daarom niet opgenomen in het integraal overzicht IBT.

Aan de hand van een door de provincie opgesteld model, dat dient als verantwoordingsdocument vanuit de gemeente richting provincie, passen de gemeenten een vorm van "zelfbeoordeling" toe. Waarbij een groene beoordeling goed is, oranje voldoende en rood onvoldoende. Dit geldt voor alle eerdergenoemde domeinen exclusief financiën, waarvoor een afwijkend verantwoordingsregime geldt. Als moment waarop de verantwoording plaatsvindt, is aansluiting gezocht bij het moment waarop de jaarrekening bij de gemeenten wordt opgesteld.

In deze bijlage van het jaarverslag zijn de ingevulde verantwoordingsdocumenten voor het jaar 2022 interbestuurlijk toezicht over de medebewindstaken 2021 te vinden.

Monumentenwet/Erfgoedwet

Monumenten	Groen Oranje Rood	Toelichting
Gemeente heeft bij de vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen, of bij afwijking op bestaande plannen, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden; deze bestemmingsplannen zijn bestuurlijk vastgesteld	Groen	Monumentenwet Status: voldaan aan eisen Monumentenwet (art.15, 36 lid1-3, 38-41) en Besluit Ruimtelijke Ordening (3.1.6 lid2). De Cultuurhistorische Beleidskaarten zijn in 2016 vastgesteld. Met het vaststellen van de kaarten en onderliggende rapporten is gemeentelijk beleid vastgesteld voor archeologie, historische geografie en waardevolle bebouwing. In nieuwe bestemmingsplannen worden beschermingsmaatregelen opgenomen voor archeologie en waardevolle bebouwing.
Gemeente heeft een commissie ingesteld die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunningverlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn	Groen	De advisering wordt verzorgd door het Libau, bij de commissie ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorie. De leden zijn recentelijk benoemd door de raad bij de vaststelling van de Nota Ruimtelijke kwaliteit.
Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie; dit is ook vastgelegd in documenten	Groen	Is opgenomen in het handhavings-uitvoeringsprogramma
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Groen	Zoals uit bovenstaande blijkt wordt voldaan aan de eisen.

Huisvesting statushouders

Gemeente	Stand per 1 januari	Taakstelling 1e helft 2022	Realisatie 1e helft 2022	Stand per 1 juli 2022	Taakstelling 2e helft 2022	Realisatie 2e helft 2022	Saldo
Hoogeveen	-2	32	41	+7	43	44	+8

De taakstelling over 2022 met 75 te huisvesten personen is te vergelijken met de taakstelling van 2021. Deze taakstelling over 2022 is met een voorsprong van 8 statushouders gerealiseerd. In 2022 kregen we te maken met een fors hogere taakstelling in het 2^e halfjaar. Daarnaast het verzoek vanuit het Rijk om versneld en extra te huisvesten in verband met een groot tekort in de opvang.

Huisvesting statushouders	Groen Oranje Rood	Toelichting
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (eerste helft van het jaar) op het gebied van huisvesting van statushouders en heeft geen achterstand of loopt hierop in	Groen	De taakstelling is ruimschoots gerealiseerd en de achterstand op de taakstelling van 2021 is volledig ingehaald.
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (tweede helft van het jaar) op het gebied van huisvesting van statushouders en heeft geen achterstand of loopt hierop in	Groen	Er is ruimschoots aan de taakstelling voldaan.
Totaalbeeld Is er reden voor extra aandacht?	Groen	Aan de taakstelling is voldaan.

Archiefzorg

Archief	Groen Oranje Rood	Toelichting
Het beheer van zowel analoge als digitale overheidsinformatie voldoet aan toetsbare eisen van een toe te passen kwaliteitssysteem	Oranje	Er is gestart met het beschrijven van de processen, aan de hand waarvan er ook toetsbare eisen kunnen worden vastgesteld. Nu eerst basis op orde en overgaan tot invoering kwaliteitssysteem.
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht	Oranje	Organisatie beschikt over actuele inventarislijsten op dossierniveau. Er is een start gemaakt met het gereed maken van het archief uit de periode 1990-2010 voor overbrenging. Voor de metadatering van archiefbescheiden is (nog) geen beschrijving vastgesteld. Toepassing van het MDTO (Metagegevens voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie) staat op de agenda. Er is een notitie opgesteld als start voor de aanschaf van een digitaal archief (e-depot).
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt tijdig vernietigd dan wel overgebracht, openbaar gemaakt en beschikbaar gesteld	Oranje	Zowel analoge als digitale archiefbescheiden worden vernietigd. Vernietiging vindt plaats op basis van vigerende selectielijsten. Ook op vernietiging van documenten op netwerkschijven en in taak specifieke applicaties (TSA's) wordt meegenomen in bij het in kaart brengen van de informatiestromen. In 2022 zijn geen archieven overgebracht.

Archief	Groen Oranje Rood	Toelichting
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt duurzaam beheerd en is geplaatst in daartoe geëigende beheeromgevingen	Groen	De analoge archiefbescheiden zijn in duurzame verpakkingsmaterialen in de archiefruimten ondergebracht. Bij de inrichting van de serverruimte, waar de digitale archiefbestanden zich bevinden, is rekening gehouden met uitwijk/brandveiligheid e.d. Er is in 2017 een Calamiteitenplan Archieven vastgesteld.
Er is een passend verbeterplan voor het archiefbeheer; dit is alleen aan de orde als er niet (volledig) wordt voldaan aan alle bovengenoemde punten	Oranje	Aan de hand van het KIDO zal het kwaliteitssysteem (geleidelijk) worden ingevoerd. Aan de hand van de nulmeting en er zijn de eerste verbeterpunten opgepakt. Ook de omissies vastgesteld in de beoordeling door de provincie krijgen een plek binnen het kwaliteitssysteem.
Totaalbeeld Is er reden voor extra aandacht?	Oranje	Omdat de organisatie nog niet volledig digitaal werkt is een zogenaamde hybride situatie ontstaan, die veel extra archiefinspanningen kost. Momenteel worden de processen in kaart gebracht waarbij ook wordt gekeken naar de gewenste situatie. Om te komen tot de gewenste situaties moet nog veel geïnvesteerd worden in fine-‘tuning’ van processen en inrichting van de applicaties. Ook de mogelijkheden t.a.v. de realisatie van een e-Depot voorziening moet verder onderzocht worden.

Ruimtelijke ordening

Op de volgende wijze wordt toezicht gehouden:

- Zijn de bestemmingsplannen/beheersverordeningen actueel.
- Beschikken gemeenten over structuurvisies.
- Beoordeling o.b.v. informatie aangereikt door relatiebeheerders en planadviseurs.

De bestemmingsplannen en structuurvisies van de gemeente Hoogeveen zijn actueel. Als een bestemmingsplan/beheersverordening (op onderdelen) niet meer actueel is, wordt deze herzien. De diverse structuurvisies zijn actueel, worden periodiek herzien of eerder als daar aanleiding toe is. Met de provincie vindt periodiek relatiebeheer plaats. Tijdens het relatiebeheer wordt de voortgang en stand van zaken van lopende ruimtelijke procedures doorgenomen en nieuwe ruimtelijke initiatieven toegelicht, besproken en afgestemd. De gemeente Hoogeveen druk bezig met de voorbereiding van de invoering van de nieuwe Omgevingswet.

Ruimtelijke ordening	Groen Oranje Rood	Toelichting
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde structuurvisie(s) conform de wettelijke vereisten	Groen	De diverse structuurvisies zijn actueel, worden periodiek herzien of eerder als daar aanleiding toe is.
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde bestemmingsplannen conform	Groen	Als een bestemmingsplan/beheersverordening (op onderdelen) niet meer actueel is, wordt deze herzien.

de wettelijke vereisten		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Groen	Nee

Omgevingsrecht

Wabo	Groen Oranje Rood	Toelichting
Er is een bestuurlijk vastgestelde zelfevaluatie	Oranje	De zelfevaluatie is ontvangen en wordt binnenkort ingevuld en bestuurlijk vastgesteld..
Er is een bestuurlijk vastgesteld verbeterplan	Oranje	Het blijven monitoren is ingebed in de organisatie en is een continu proces.
Vanaf 1-1-2015: er is een bestuurlijke vastgestelde eindmeting	Groen	In 2016 is de Verordening kwaliteit VTH Hoogeveen vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat we gaan voldoen aan de kwaliteitscriteria. Hierbij is aangesloten bij een Drentse verordening. M.a.w. alle gemeenten en provincie hebben exact dezelfde verordening vastgesteld.
Is er reden voor extra aandacht?	Groen	Nee

Bijlage E: Lijst met afkortingen

Lijst met afkortingen per programma

Blijven meedoen en talentontwikkeling

GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidsdienst
GKB	Gemeentelijk kredietbank
IHP	Integraal huisvestingsplan
HEA	Hoogeveense educatieve agenda
NPO	Nationaal programma onderwijs
PO	Primair onderwijs
POH	Praktijkondersteuners jeugd bij huisartsen
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RooO	Regeling opvang ontheemden Oekraïne
SMW	Schoolmaatschappelijk werk
SO	Speciaal onderwijs
SPUK	Regeling specifieke uitkering sport
VO	Voortgezet onderwijs
VSO	Voorgezet speciaal onderwijs
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVE&O	VVE Voor- en Vroegschoolse Educatie en opvoedingsondersteuning
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning

Gezond en vitaal

AZC	Asielzoekerscentrum
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
OGGz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
SPUK	Regeling Specifieke Uitkering Sport
SWW	Stichting Welzijnswerk
VNN	Verslavingszorg Noord-Nederland
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wvvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
ZvW	Zorgverzekeringswet

Werken aan werk

AMRD	Arbeidsmarktregio Drenthe
BAB	Baanafpraakbaan
BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
DTZ	Dutch TechZone
EZ	Economische Zaken
	Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk
IOAW	arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk

arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
 UWV Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

Bruisend Hoogeveen

TIP Toeristisch informatiepunt

Aantrekkelijk wonen

KOR kwaliteitsimpuls openbare ruimte
 SvN Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
 VVE Vereniging van Eigenaren
 WVO Winkelvloeroppervlakte
 VVO Vereniging van Onderhoud
 VVP Vaste verrekenprijs

Krachtige wijken en dorpen

BOR Beheer openbare ruimte

Veilige bereikbaarheid

NS Nederlandse spoorwegen
 SWO Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen

Duurzamer Hoogeveen

GFT Groente, Fruit en Tuinafval
 IBDO Ik ben Drents ondernemer
 OPK Oud Papier en Karton
 RES Regionale Energiestrategie
 RUD Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

Veilig Hoogeveen

CJG Centrum jeugd en gezin
 GGD Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
 RIEC Regionale informatie- en expertise centra
 SWO Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen
 SWW Stichting welzijnswerk
 VNG Vereniging Nederlandse gemeenten
 VNN Verslavingszorg Noord Nederland
 VRD Veiligheidsregio Drenthe
 VTD Veilig thuis Drenthe

Zichtbaar en transparant bestuur

WOB Wet openbaarheid van bestuur
 WOO Wet open overheid

Paragrafen

AvA Algemene vergadering van aandeelhouders
 BADO Bedrijfsvoering, Auditing Decentrale Overheden
 BBV Besluit begroting en verantwoording

BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIZ	Bedrijven InvesteringsZone
BOR	Beheer openbare ruimte
BSF	Binnen Stad Fonds
DHW	Drank en horecawet
Fido	Financiering decentrale overheden
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GKB	Gemeentelijke kredietbank
Hof	Houdbaarheid overheidsfinanciën
IAB	Integraal accommodatiebeleid
IAOW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IAOZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte zelfstandigen
ICT	Informatietechnologie
IHP	Integraal huisvestingsplan
IMVA	Immateriële vaste activa
MFC	Multi Functioneel Centrum
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NCW	Netto Contante Waarde
NOW	Noodmaatregel Overbrugging werkgelegenheid
OZB	Onroerendzaakbelasting
OGGz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
POC	Percentage of competition
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe
RUDDO	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
SiSa	Single Information, Single audit
RvC	Raad van commissarissen
SVN	Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten
SWO	Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hogeveen
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VP	Verbonden partij
VPB	Vennootschapsbelasting
WABO	Wet Algemene Bepaling Omgevingsrecht
WKB	Wet kwaliteitsborging voor bouwen
WMD	Waterleidingsmaatschappij Drenthe
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Woz	Waarde onroerende zaken
WSW	Wet sociale werkvoorziening
Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg